

Årsrapport

2014 – 2015

Høgskolen i **Hedmark**

13.3. 2015

Innhold

1 Styrets beretning	4
2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall.....	8
3 Årets resultater og aktiviteter	10
3.1 Resultatrapportering for 2014	10
Sektormål 1.....	10
Sektormål 2.....	27
Sektormål 3.....	49
Sektormål 4.....	61
3.2 Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter	72
3.3 Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK).....	72
3.4 Midler tildelt over kapittel 281 og 260	77
3.4.1 Etter – og videreutdanning av lærere.....	77
3.4.2 Utdanning av veiledere for nyutdannede.....	77
3.4.3 Utdanning i forbrukeremner	78
3.4.4 Desentralisert utdanningstilbud i Kongsvinger	78
3.4.5 Styrking av studiekvaliteten.....	78
4 Styring og kontroll i virksomheten	79
4.1 Overordnet vurdering.....	79
4.2 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet.....	80
4.3 Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen.....	80
4.4 Samfunnssikkerhet og beredskap	80
4.5 Redusere og fjerne tidstyver i forvaltningen.....	81
5 Vurdering av framtidsutsikter	83
5.1 Planer	83
5.1.1 Virksomhetsmål og styringsparametere	83
Sektormål 1.....	83
Sektormål 2.....	86
Sektormål 3.....	89
Sektormål 4.....	90
5.1.2 Overordnet risikovurdering	94
5.1.3 Budsjett	98
5.2 Utdanningskapasitet.....	99
5.3 Større investeringsprosjekter.....	99
6. Regnskap.....	101

Vedlegg:

- Utdanningskapasitet.
- Likestillingsredgjørelse

Forkortelser som er brukt i rapporten

HH	Høgskolen i Hedmark
LUNA	Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap, Campus Hamar
FH	Avdeling for folkehelsefag, Campus Elverum
ØLR	Avdeling for økonomi- og ledelsesfag, Campus Rena
AØL	Avdeling for anvendt økologi og landbruk, Campus Evenstad/Blæstad
HA	Høgskoleadministrasjonen
HSL	Høgskolens strategiske ledermøte
SiH	Studentsamskipnaden i Hedmark
StorHK	Studentorganisasjonen i Hedmark
KaU	Karlstads Universitet

Vedlegg

Vedlegg: Rapport om likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

1 Styrets beretning

I 2014 kunne Høgskolen i Hedmark se tilbake på 20 år som en fusjonert høgskole. De fire høgskolene som ble slått sammen i 1994, representerte lange tradisjoner med å knytte utdanningene til arbeidslivet. Denne tilknytningen er videreutviklet og utgjør i dag en sentral del av høgskolens visjon: «Kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv – på vei mot universitet». Høgskolen har satt seg strategiske mål om utdanningsprogram i aktivt samarbeid med arbeids- og samfunnsliv, om en praksisnær forskningsprofil som understøtter utdanningsprogrammene, og om å styrke egen rolle som kompetansedrivkraft og regional medspiller. I jubileumsåret 2014 leverer høgskolen meget gode resultater innenfor alle de strategiske målområdene og kan vise til effektiv ressursutnytting, godt samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark og Studentsamskipnaden i Hedmark, fornøyde studenter og lav andel sykefravær (3,3 %).

I 1994 var Høgskolen i Hedmark primært en utdanningsinstitusjon. I dag er vi både en utdannings- og forskningsinstitusjon, men fortsatt med utdanningsprogrammene i sentrum. Derfor er vi svært fornøyde med at søkningen til høgskolen også i 2014 har holdt seg på et meget høyt nivå, med blant annet 2,17 primærøkere per plass i det nasjonale opptaket. Det systematiske arbeidet med kvalitet, relevans og fullføringsgrad er videreført i året som har gått. Det er gjennomført kvalitetsdialoger om alle bachelorprogrammene mellom rektorat, dekanat, faglærere og studenter. Samtidig har masterutdanningene arbeidet med å styrke gjennomføringsgrad og andre oppfølginger fra fjorårets tilsvarende dialog. Dialog med arbeidslivet har skjedd dels gjennom Råd for samarbeid med arbeidslivet, dels på det enkelte utdanningsprogram og dels i form av kandidatundersøkelser. Resultatene brukes i utviklingen av programmene. Høgskolens pågående utviklingsprosjekt om utdanningskvalitet, der det arbeides på tvers av avdelingene, har temaet e-læring og høgskolepedagogikk.

Vi ser det å utdanne kandidater som en helt sentral del av høgskolens samfunnsoppdrag. Kandidatene bidrar til samfunnets kompetanseutvikling, først og fremst i Hedmark og Innlandet, men også nasjonalt og internasjonalt. I 2014 uteksaminerte høgskolen 1011 kandidater, 889 på bachelor- og 122 (dvs. 12 %) på masternivå. Av disse var 433 fra et lærerutdanningsprogram, 276 fra helsefag, 172 fra økonomi- og ledelsesfag og 79 fra jord-, skog- og utmarksfag og bioteknologi. På bachelornivå har høgskolen over flere år hatt høyere gjennomføringsgrad enn sektorsnittet, mens graden har ligget under på master. Masternivået er forbedret i 2014, men på begge nivåene er det behov for fortsatt høy oppmerksomhet og aktivt arbeid for å bedre resultatene ytterligere.

Høgskolen svarer på samfunnets behov for Livslang Læring og på regionens lave utdanningsnivå med å tilrettelegge gradsprogram fleksibelt, men også med å tilby årskurs og kortere kurs som etter- og videreutdanning, eller som en mulighet til å komme i gang med høyere utdanning. I 2014 var det 1053 studenter som avla eksamen på slike kortere utdanningsprogram. I tillegg kommer program som ble fullført gjennom høgskolens omfattende BOA-virksomhet, inkludert her er for eksempel 136 som har bestått ulike kurs i satsingen på videreutdanning av lærere (Utdanningsdirektoratet), 341 som har tatt lederutdanningsmoduler i helse og omsorgsfag i forbindelse med samhandlingsreformen (Helsedirektoratet) og 335 som har tatt ulike etter- og videreutdanninger i helse, rus og ernæring.

Da høgskolereformen i 1994 ble gjennomført, var det sparsomt med forskningsprosjekter ved høgskolene, men reformmålet var like fullt å utvikle «høyt kompetente forskningsmiljøer med tilstrekkelig tyngde». For å lykkes med dette har vi måttet prioritere. HHs valg har vært å knytte forskning til utdanningsområdene. Med bachelorutdanningene i sentrum har vi utviklet mastere og ph.d.-program på strategisk prioriterte områder og bygget forskningskulturer rundt disse. Slik har vi kunnet kombinere arbeid med robuste utdanningsprogram og robuste forskningsmiljø. I 2014 har vi igangsatt en ny master i bærekraftig jordbruksfag som del av satsingen på anvendt økologi og helsesøsterutdanning som del av folkehelsesatsingen.

I 2014 ser vi resultater av mange år med det systematiske, strategiske arbeidet med å utvikle høgskolen som forskningsinstitusjon: 51,3 % av de vitenskapelig tilsatte har nå førstestillingskompetanse, høgskolen har 33,8 professorårsverk blant de fast ansatte og 34 % av professorårsverkene utføres av kvinner. Videre er høgskolen i ferd med å gi doktorgradsutdanning til 30 doktorgradsstipendiater på høgskolens to egne ph.d.-program: anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag.

En slik kompetanseoppbygging må forventes å styrke FoU-resultatene, og i 2014 kan HH vise til de beste resultatene på forskningssiden i høgskolens historie. En ny milepæl ble nådd allerede i vårsemesteret. For første gang uteksaminerte høgskolen egne ph.d.-kandidater: de to første innenfor anvendt økologi. I tillegg har hele tretten andre tilsatte ved høgskolen disputert i løpet av året innenfor profesjonsforskning (lærerutdanning og folkehelse).

I tellekantsystemet når vi vårt foreløpige beste resultat med 139,63 publiseringspoeng (+ 42,14 poeng fra 2013). Vi har økning i antall poenggivende publikasjoner og i antall ansatte som bidrar til poengene, fra 34 % i 2013 til 47 % i 2014. Videre er hele 49 % av periodika-artiklene skrevet i internasjonalt samforfatterskap (44 % i 2013), og hele 60 % av artiklene er åpent tilgjengelige (51 % i 2013). Videre har vi aldri lyktes bedre med å konkurrere oss til forskningsmidler fra eksterne kilder enn i 2014. Vi hadde mer enn 18 millioner i inntekter fra NFR (59 116 per vitenskapelig ansatt). Ser vi fem år bakover, var tilsvarende tall 8,6 millioner og 32 826 per ansatt. I tillegg har vi i 2014 fått forskningsmidler fra NORDFORSK og fra Det frie danske forskningsråd. Fagmiljøene har skrevet 46 søknader til NFR, RFF og Horisont 2020 til sammen. Vi har fått tilslag på nye store prosjekter fra NFR og prosjekter fra RFF i 2014, men vi har ennå ikke lyktes med ambisjonen om et Horisont 2020-prosjekt.

I 2014 er høgskolens internasjonale utdannings- og forskningssamarbeid gjennomgått, i et internt arbeid og i dialog med ledelsen i Senter for internasjonalisering av utdanning. Karlstads universitet har i flere tiår vært den sentrale partner for utdannings- og forskningssamarbeid og for utvikling av en regional kompetansedriverrolle i grenseregionen Hedmark-Värmland. I året som har gått, er samarbeidet utvidet og styrket. Samtidig er det arbeidet systematisk med å skaffe flere strategiske partnere, særlig i Europa. Dette er vesentlig for å nå ambisjonene om prosjekter i Horisont 2020 og Erasmus+. I løpet av året har vi arbeidet med søknad om medlemskap i European University Association og ble akseptert som fullverdig medlem i denne europeiske foreningen for forskningsuniversiteter i januar 2015. I 2014 ble HH tildelt den første norske UNESCO chair. Fagområdet er Education for Sustainable Lifestyle. Internt er det arbeidet med hvordan vi kan utnytte denne muligheten til tverrfaglige prosjekter i samarbeid med de 29 partnerne i det

tilhørende internasjonale UNITWIN-partnerskapsnettverk. Også nord-sør-profilen er videreutviklet med vekt på både utdanningssamarbeid og forskning i Afrika og Indonesia.

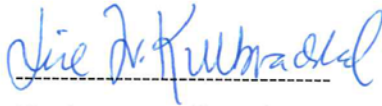
Høgskolen har lenge vært blant landets ledende institusjoner i å vinne eksternt finansierte bidrags- og oppdragsprosjekt (BOA). Posisjonen er opprettholdt i 2014. Høgskolens andel inntekter på den nasjonale styringsparameteren, BOA utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR, er på 12 %, litt bedre enn i fjor og langt bedre enn snittet for sektoren, som er på 7,8 %.

I 2015 vil høgskolen arbeide videre med de strategiske målene som ivaretar høy kvalitet i utdanning og forskning samtidig som den regionale kompetansedrivkraftrollen og samarbeid med arbeids- og samfunnsliv videreutvikles. Ett nytt masterprogram igangsettes i samarbeid med regionalt næringsliv, Master i økonomi og ledelse (siviløkonom), mens ett nytt bachelorprogram, Beredskap og krisehåndtering, bygger på et langvarig samarbeid med Forsvaret. Prosjekter som styrker utdanningskvalitet, og trykket på å søke eksterne midler fra særlig NFR, Horisont 2020, Erasmus + og RFF opprettholdes. Flere store forskningsprosjekter styrker høgskolens resultater innenfor MNT-forskning (anvendt økologi og bioteknologi) og profesjonsforskning (lærerutdanningsfag og folkehelsefag). Det systematiske arbeidet med høy kvalitet i de to spissatsingene, ph.d. i anvendt økologi og ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag, opprettholdes. I samarbeid med studentene vil høgskolen følge opp resultatene i Studiebarometeret og bl.a. vurdere programmenes faglig ambisjonsnivå og studentenes arbeidsinnsats. Videre vil det arbeides systematisk med høgskolens bidrag til de nasjonale satsingene Lærerløftet (videreutdanning og utvikling av master i grunnskolelærerutdanningene), HelseOmsorg21 og målene i Langtidsplanen, bl.a. temaet bioøkonomi. Samarbeid med andre institusjoner videreutvikles. Høgskolen innfører ny ledelsesmodell med ansatt rektor fra 1.august, en omlegging som også fører til en gjennomgang av styrings- og ledelsesmodellen.

I høgskolens innspill til strukturmeldingen med oppdrag om å vurdere egen strategisk posisjon 2020 har vi argumentert for å fortsette som en selvstendig institusjon i aktiv samhandling med andre. Vi har vurdert egne forutsetninger og beskrevet hovedgrep for å nå våre ambisjoner. Ett hovedgrep er nettopp systematisk arbeid med å videreutvikle modeller for forpliktende samarbeid med andre for å fremme høy kvalitet i utdanning, forskning og administrasjon. Vi er opptatt av at samarbeidet både må skje på fagområdenivå og på institusjonsnivå (både nasjonalt og internasjonalt).

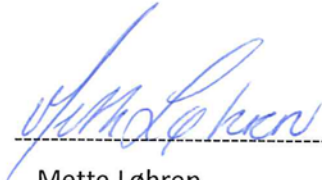
I planleggingen framover vil vi være opptatt av hva den varslede stortingsmeldingen om struktur og de varslede endringene i finansieringsmodellen vil bringe med seg av muligheter og utfordringer. Vi er forberedt på at vi i de kommende årene løpende vil måtte vurdere egen strategisk posisjon i tråd med utviklingen av sektoren. Dette vil vi søke å møte med en åpen holdning og samtidig bygge på erfaringer fra tidligere faser: Vi har det siste tiåret lyktes med å møte de utfordringene vi har blitt stilt overfor, med endrings- og omstillingsvilje og -evne. Vi er opptatt av stadig å sette oss nye høye mål, av å være innovative og av å profilere egenarten på en slik måte at vi svarer på samfunnets behov for kompetanse og ny innsikt samtidig som vi gradvis og målbevisst arbeider med å kvalifisere stadig flere av fagområdene våre for et universitetsnivå.

Hamar, den 12. mars 2015

Lise Iversen Kulbrandstad

Rektor og styreleder

Mette Løhren

Styremedlem

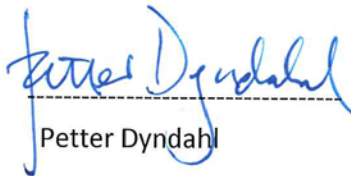
Øyvind Antonsen

Styremedlem

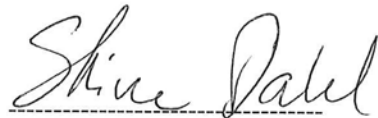
Maren Kyllingstad

Styremedlem

Petter Dyndahl

Styremedlem

Stine Dahl

Styremedlem

Atle Hauge

Styremedlem

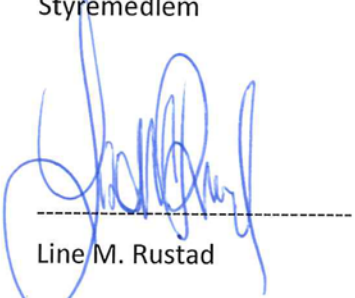
Sevat Lappegard

Styremedlem

Knut J. Melum

Styremedlem

Line M. Rustad

Styremedlem

Torstein Storaas

Styremedlem

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Høgskolen i Hedmark utdanner høyt kvalifiserte, utviklingsorienterte bachelor- og mastergradskandidater til barnehage, skole, helsesektoren, jord- og skogbruksnæringer, offentlig forvaltning og næringsliv. Forskningen er tett knyttet til utdanningene. Slik blir utdanningene forskningsbaserte samtidig som høgskolen bidrar med ny kunnskap på viktige samfunnsområder. En praksisnær forskningsprofil legger grunnlag for kunnskapsbasert arbeidsliv og innovasjoner. Høgskolens strategiske forskningsområder er: Arena for kultur- og språkfag, Utdanning og diversitet, Folkehelse, Anvendt økologi, Bioteknologi og Verdiskaping i næringsliv og forvaltning. Høgskolen utdanner doktorgradskandidater innenfor to områder: anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag. Her har høgskolen også ansvar for grunnforskning.

Nasjonalt og internasjonalt samarbeid styrker og beriker høgskolens utdanningsprogram og forskning. Høgskolen tilbyr engelskspråklige program som tiltrekker seg studenter fra mange land, samtidig som stadig flere av høgskolens studenter tar deler av sin utdanning ved en utenlandsk institusjon. Høgskolen har en nord-sør-profil på sitt internasjonale arbeid med samarbeidspartnere i det sørlige Afrika og i Indonesia. Hedmark er grenseregion til Sverige, og høgskolen samarbeider aktivt med Karlstads universitet. I tillegg forvaltes en lang rekke avtaler i Europa og Nord-Amerika. Høgskolen er medlem av *European University Association* og av *SANORD (The Southern African-Nordic Centre)*.

Høgskolen er en viktig kompetanseinstitusjon i regionen, samarbeider aktivt med arbeids- og samfunnsliv i Hedmark og Innlandet og arbeider målrettet med å kvalifisere virksomheten til universitetsnivå. Høgskolen er organisert som en flercampusinstitusjon i fire vertskommuner: Hamar, Elverum, Åmot og Stor-Elvdal. Høgskolen tilbyr utdanninger på campus og som fleksible utdannings-tilbud. I tillegg til gradsstudiene på bachelor- og masternivå har høgskolen et bredt tilbud av årsstudier og kortere kurs som svarer på samfunnets behov for livslang læring. Høgskolen har også en omfattende oppdragsvirksomhet som svarer på regionale og nasjonale behov for etter- og videreutdanning og som gjennom forskningsoppdrag bidrar med ny viten på konkrete utfordringer i arbeids- og samfunnsliv.

Høgskolens styre er satt sammen av representanter valgt fra de vitenskapelig tilsatte, de administrativt tilsatte og studentene og av representanter utpekt av Hedmark fylkeskommune og Kunnskapsdepartementet. Høgskolens rektor er valgt og leder styret. Fra 1.8. 2015 vil høgskolen gå over til ordningen med ansatt rektor og vil da få styreleder utpekt fra Kunnskapsdepartementet. Organisatorisk er høgskolen delt inn i fire avdelinger og en høgskoleadministrasjon: Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (Hamar), Avdeling for folkehelsefag (Elverum), Avdeling for økonomi- og ledelsesfag (Rena), Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag (Evenstad/Blæstad) og høgskoleadministrasjon (Elverum). Avdelingene ledes av tilsatte dekaner og høgskoleadministrasjonen av høgskoledirektøren. Høgskolen har en strategisk ledergruppe og flere utvalg som arbeider på tvers av avdelingene med utdannings- og forsknings spørsmål: Utdanningsutvalg, FoU-utvalg, Ph.d.-utvalg, Likestillings- og mangfoldsutvalg og Læringsmiljøutvalg.

Høgskolen har tett samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark og med Studentsamskipnaden i Hedmark om studentenes studie- og læringsmiljø og studentvelferd.

Høgskolens strategiske plan bygger på verdiene kvalitet, ansvar og nærhet. De strategiske målene understøtter visjonen *Kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv - på vei mot universitet.*

NØKKELTALL per 1.10 2014

STUDENTTALL	7717 studenter
	6488 studenter finansiert over statsbudsjettet
	1229 (16 %) finansiert på eksterne oppdrag
	10 % masterstudenter
	30 % av studentene på fleksibelt organiserte utdanningsprogram
	6 % utenlandske studenter
	197 utvekslings- og kvotestudenter
	1011 uteksaminerte bachelor- og mastergradskandidater
	2,17 primærøkere per studie plass i det nasjonale opptaket

UTDANNINGSPROGRAM	Årsstudier/videre- og etterutdanninger
	22 bachelorprogram
	2 fireårig grunnskolelærerutdanningsprogram
	10 mastergradsprogram
	Lektorutdanning i språkfag
2 ph.d.-program	

FORSKNING	136,63 vitenskapelige publiseringspoeng
	49 % av periodika-artiklene er skrevet som del av internasjonalt forskningssamarbeid
	60 % av artiklene er åpent tilgjengelige
	30 doktorgradsstipendiater tatt opp på egne ph.d.-program,
	2 disputaser i anvendt økologi

ANSATTE	525,6 ansatte
	51,3 % av vitenskapelig ansatte i førstestillinger
	33,8 professorårsverk (34 % kvinner)

INNTEKTER	616,070 mill. i totale driftsinntekter (per 31.12.14)
	516,575 mill. i statlig finansiering (per 31.12.14)

Kilder: Database for statistikk om høyere utdanning, Samordna opptak og Høgskolen i Hedmark.

3 Årets resultater og aktiviteter

3.1 Resultatrapportering for 2014

Sektormål 1

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Virksomhetsmål 1.1

HH skal utdanne kandidater med høy kompetanse rettet mot utdannings- og helsesektoren, øvrig offentlig sektor, næringsliv og jord- og skogbruksnæringen

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Systematisk og målrettet arbeid med studieprogramutvikling

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Høgskolen har arbeidet systematisk med en profil med robuste og relevante studietilbud som speiler høgskolens rolle som samfunnsaktør. Profilen på høgskolens bachelorgrader kan samles i tre hovedkategorier: Profesjonsutdanninger, Tydelig yrkesrettede bachelorgrader og Arbeidsmarkeds- og/eller bransjerettede bachelorutdanninger. Erfaringene fra å søke NOKUT om akkrediteringer av master- og ph.d.-program har vært brukt systematisk i studieprogramutvikling og kvalitetsarbeid på bachelornivå. Høgskolen har valgt å utvikle høyere grads studier som kan bidra til robusthet også i grunnutdanningene, og samtidig styrke forskning som er særlig relevant for utdanningene.

I 2013 igangsatte rektoratet i samarbeid med avdelingsledelsene «Utdanningskvalitet i fokus», der ledelsen møter fagpersonale og studentrepresentanter til alle høgskolens bachelor- og masterprogram. Utgangspunktet for møtene er NOKUTs søkerhåndbøker om akkreditering av studietilbud og Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften). Ett av møtetemaene er relevans og samarbeidsformer med arbeidslivet. I første fase ble det gjennomført møter med mastergradsstudiene og enkelte eksternt finansierte fleksible utdanninger, i andre fase – vår og høst 2014 – tilsvarende møteprogram med samtlige bachelorutdanninger og i tredje fase – 2015– gjennomgås eksterne og fleksible tilbud. Kvalitetsdialogen om masterstudiene viste at miljøene i økende grad samler inn informasjon om hvor de uteksaminerte mastergradskandidatene får arbeid. Gjennomgangen viste også at de ulike masterne har ulik grad av samarbeid med arbeidslivet. I oppfølgingen av dialogen er alle bedt om å systematisere og videreutvikle samarbeidet og arbeide med kandidatundersøkelser.

Også møtene med bachelorstudiene vår og høst 2014 har vært organisert som «kvalitetsdialoger», som en oppfølging av tidligere tilsvarende runder – Bachelor i fokus og Studiekvalitet i fokus. Invitasjonen til fagmiljøene inneholdt en oversikt over områdene som skulle belyses og diskuteres, samt plan for organisering og opplegg for møtene og hvilken bakgrunnsinformasjon som møtene ville bygge på.

Innholdet i møtene var konsentrert om følgende tre områder: Samarbeid med arbeidslivet, sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformer i fag- og studieplanen for utdanningen og gjennomstrømning – status og tiltak. For å ha fellesreferanser for samtaleene – utover gjeldende fag- og studieplan, ble det sendt ut et sett av nøkkeltall for det gjeldende utdanningsprogrammet. Nøkkeltallene her var hentet fra DBH, og samlet og systematisert fra høgskoleadministrasjonen. Utover dette tallmaterialet, var alle oppfordret til å sette seg inn i NOKUTs søkerhåndbøker og resultatene fra Studiebarometeret 2013.

Avdelingene og de aktuelle fagmiljøene ble bedt om å presentere studieprogrammene i lys av hvert av disse områdene. Studentinnleggene ble særlig vektlagt i denne runden. Rektoratet har i etterkant sendt alle BA-utdanningene et referat fra møtene med spesielle oppfølgingspunkter. Samtlige BA-utdanninger har fått et oppfølgingspunkt relatert til Studiebarometeret – både å stimulere til og legge til rette for deltagelse, vurdere arbeidsinnsats og å følge opp resultatene systematisk på hver utdanning.

I den nasjonale undersøkelsen Studiebarometeret ble andreårsstudentene høsten 2014 blant annet bedt om å vurdere studienes arbeidslivsrelevans. Hele 57 % av studentene gav toppskåren 5 på relevans for aktuelle yrkesområder.

For å gjøre arbeidet med studieprogrammet mer systematisk og målrettet er studieprogramprosessen revidert og justert. Prosessen innbefatter nå både eksterne møter med høgskolens Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) og de fire regionrådene i Hedmark samt ulike interne møter i høgskolen. For lærerutdanningene er det også dialog med Oppland. Dialogen med eksterne regionale aktører handler om overordnede perspektiver for kort- og langsiktig utvikling av høgskolens studieprogram. Synspunkter som kommer fram i denne dialogen, bringes videre inn i det interne arbeidet. Prosessen internt starter med møter mellom høgskoleledelsen og avdelingene. Her avklares strategiske spørsmål. Disse møtene videreføres og suppleres med møter for avklaring av mer konkrete studieadministrative og markedsmessige spørsmål.

Høgskolestyret behandler saker gjennom hele året som er relatert til utviklingen av høgskolens studieprogram – på kort og lang sikt. I 2014 er følgende saker behandlet:

- Orientering om arbeid med studieprogrammet 2015-2016 (februar)
- Orientering om søkertall (april)
- Kvalitetsrapport og undersøkelse av studenttilfredshet (april)
- Kvalitetskonferansen (april)
- KDs tilstandsrapport for høyere utdanning (juni)
- Oppfølging av etatstyring 2014 (september)
- Halvårsrapport – første halvår 2014 (september)
- Innspill til strukturmeldingen. Svar på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (oktober)
- Etablering av nye studier (november)

- Studieprogram 2015-16 (november)
- Opptaksrapport 2014 (desember)
- Rapport fra Utdanningskvalitet i fokus (desember)
- Status ph.d.-programmene (desember)
- Søknad om akkreditering av master i realfagsdidaktikk (desember)

En av intensjonene med Kvalitetsreformen var å få flere studenter over i bachelor- og masterløp. Høgskolen har over en lengre periode arbeidet kontinuerlig med å utvikle strukturerte og helhetlige studieprogram, og dermed legge til rette for at studentene fullfører hele gradsutdanninger. Høgskolen har imidlertid en høyere andel studenter på årsstudier enn det nasjonale gjennomsnittet.: På landsbasis er om lag to tredjedeler master- og bachelorstudenter og 22 % tar årsstudier. Tilsvarende tall for HH i 2014 var 63 % master-, bachelor- og profesjonsstudenter (10 % MA, 44 % BA, 9 % prof.), mens 26 % var registrert som årsstudenter. Det er flere mulige forklaringer på en høyere andel årsstudiestudenter. HH-studentene har en annen aldersprofil enn landsgjennomsnittet: Vi har flere eldre studenter, og færre som kommer rett fra videregående skole. Mange av studentene har dermed noe utdanning og bruker årsstudiene til å bygge ut tidligere utdanning. En annen gruppe er dem som bruker årsstudiene som inngang til en lengre høyere utdanning. Høgskolens årsstudier er tilrettelagt slik at man kan søke innpass i et bachelor-løp. Vi erfarer hvert år at mange av årsstudentene søker seg inn på andre året på bachelorutdanningen som årsstudiet understøtter. Det at årsstudiet ofte har sammenfallende undervisning med første året i en bachelor, bidrar også til å gjøre studiemiljøet mer robust.

Kandidater og arbeidsgiveres tilfredshet med HHs utdanninger

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

I april 2013 ble høgskolens første kandidatundersøkelse publisert. Det dreier seg om en spørreskjemaundersøkelse blant kandidater som avsluttet sin utdanning som allmennlærer, førskolelærer eller sykepleier ved HH i 2010 og 2011. Resultatene var meget positive. Tre av fire ville ha valgt samme utdanning om igjen, og ni av ti kandidater vil anbefale profesjonsutdanningene ved HH til andre. Undersøkelsen viste også at så å si alle kandidatene fikk relevant arbeid med en gang, og de aller fleste var i jobb i Hedmark, Oppland, Akershus eller Oslo. Kandidatundersøkelsen 2014 undersøker studier som er bransjerettede eller yrkesrettete uten å være profesjonsutdanninger. Hensikten med kandidatundersøkelsen er å skaffe seg en oversikt over/få kunnskap om kandidatenes møte med arbeidsmarkedet og et innblikk i overgangen til arbeidslivet. I tillegg er det av stor betydning å få kandidatenes vurdering av sine bachelorstudier etter at de hadde noe arbeidslivserfaring. Spesielt viktig var det å få mer kunnskap om hvordan kandidatene etablerer seg i arbeidsmarkedet og i hvilken grad utdanningene er velegnet til å skaffe dem et framtidig yrke. Hovedtemaene i undersøkelsen er: begrunnelser for valg av studietilbud ved høgskolen, grad av tilfredshet med utdanningen, utdanningens relevans i forhold til arbeidslivet, utdanningens grad av samsvar med forventninger, behov for videreutdanning, anbefalinger av studiet til andre og forslag til mulige forbedringer av studietilbudet.

Denne kandidatundersøkelsen omfatter studier der det er større usikkerhet knyttet til hvordan studentene «treffer» arbeidsmarkedet enn det som gjelder de store profesjonsutdanningene i høgskolen. Avdelingene valgte ut følgende utdanninger: BA i landbruksteknikk, BA i utmarksforvaltning, BA i animasjon, BA i virtuell kunst og design, BA i visuell simulering, BA i

musikkproduksjon, BA i musikk management og BA i folkehelse. Hovedtemaene handler om forholdene mellom det aktuelle studiet og arbeidslivet. Undersøkelsen viste at mange av de faktorene som var viktige ved valg av studietilbud også var relevant ved valg av første jobb. 57 prosent av kandidatene hadde fått jobb, men 1/5 av kandidatene var fortsatt arbeidssøkende og 23 prosent hadde fortsatt å studere etter fullført BA. Av de som var i arbeid hadde 70 prosent fast stilling. 1/3 av de som var i jobb mente at de var i jobber som ikke var relevant i forhold til det fagområdet de var utdannet for. Over halvparten hadde fått jobb før det var gått 3 måneder. Kandidatene var spredt over så å si hele landet med den største gruppen i Hedmark. 31 prosent av kandidatene opplevde utdanningen sin som attraktiv eller svært attraktiv sammenlignet med konkurrerende BA utdanninger, mens 43 prosent opplevde utdanningen som lite eller svært lite attraktiv.

2/3 av kandidatene ga uttrykk for at de alt i alt var fornøyd eller svært fornøyd med den utdanningen de hadde fått ved Høgskolen i Hedmark, mens 13 prosent var misfornøyd eller svært misfornøyd. 43 prosent av kandidatene ville valgt det samme studiet på nytt, mens 1/3 svarte nei på dette spørsmålet og 1/5 svarte vet ikke. Cirka 80 prosent av kandidatene ville anbefale sitt BA-studium til andre. Det kom også fram at de fleste kandidatene ønsket seg mer kontakt med arbeidslivet gjennom studiet.

Det er ulikheter mellom de utdanningene som ble undersøkt: Totalt sett hadde 23 prosent fortsatt sine studier, 57 prosent var i jobb, mens 20 prosent hadde avsluttet sine studier og var arbeidssøkende. Det var flest kandidater fra utmarksforvaltning og folkehelse som hadde fortsatt sine studier, henholdsvis 35 og 27 prosent. Av de som hadde avsluttet sine studier og var i jobb, fant vi flest med BA i musikkproduksjon eller musikk management og med BA i landbruksteknikk. Blant kandidatene i musikk management, musikkproduksjon og landbruksteknikk, som altså hadde flest kandidater i jobb, var de fleste enig i at utdanningen la stor vekt på samarbeid med arbeidslivet (63 til 73 prosent). Musikk management og musikkproduksjon har for eksempel traineestillinger som ekstern praksis. Hos den gruppen som hadde størst andel arbeidssøkende (BA animasjon, virtuell kunst og design, visuell simulering) mente 2/3 at det i liten eller svært liten grad ble lagt vekt på samarbeid med arbeidslivet. Mer kontakt og samarbeid med arbeidslivet ser ut til å ha en positiv effekt på muligheten for å få en jobb uansett om jobben er relevant eller ikke.

Det ble gjort en innsats for å finne fram til arbeidsgivere i denne undersøkelsen, men det viste seg å være vanskelig. På grunn av manglende systematiserte oversikter viste det seg i praksis vanskelig å finne fram til arbeidsgivere som hadde rekruttert fra disse BA-utdanningene de siste 3 årene. Det ble, som en minimumsvariant, gjennomført et mindre antall intervjuer og en del mer uformelle samtaler med arbeidsgiverrepresentanter. Disse ga uttrykk for at de var fornøyd med de kandidatene de hadde rekruttert.

Den nasjonale undersøkelsen Studiebarometeret går til samtlige andreårsstudenter. I undersøkelsen som ble gjennomført høsten 2014 ble studentene også bedt om å vurdere studienes arbeidslivsrelevans. HH-studentene svarte omtrent på nasjonalt gjennomsnitt i spørsmålene om dette. Det er fire påstander og svaralternativer fra 1 – 5 etter hvor mye du støtter disse. Nasjonalt ligger svarverdier på alle mellom 4,2 og 4,4. Høgskolens snitt ligger på 4,2. Største avviket for høgskolens studenter er på påstanden «Gir gode jobbmuligheter», der våre studenter svarer 0,2 under landsgjennomsnittet.

Studieevalueringer, som har vært en del av høgskolens kvalitetssystem, skulle også sikre systematisk tilbakemelding og informasjon om kandidatens og arbeidsgiveres tilfredshet med utdanningene. Det viste seg å være vanskelig for avdelingene å gjennomføre disse evalueringene etter planen, og det er besluttet at studieevalueringene skal erstattes av kvalitetsdialoger mellom høgskoleledelsen og studieprogrammene. Disse dialogene vil følge samme mønster som dialogmøtene som er gjennomført med ulike studieprogrammer i løpet av de siste årene. Her møtes høgskoleledelsen, representanter fra avdelings- og studieprogramledelse og studenter på de aktuelle programmene. Kvalitetsdialogene er besluttet å inngå i høgskolens kvalitetssystem og skal gjennomføres regelmessig. I tillegg arbeides det med å videreutvikle RSA-arenaen i dette perspektivet, siden RSA også kan sies å representere en mer generell arbeidsgivervurdering av høgskolens studier. I 2014 er det avholdt avdelingsvise RSA-møter. Hovedinntrykket etter RSA-møtene som så langt er avholdt, er tilfredshet med den generelle utviklingen i høgskolen, både med hensyn til kvalitet, volum og innretning. Mange av RSA-deltakerne understreker hvor viktige høgskolen er for det lokale arbeidslivet og for kompetanseutvikling i arbeidslivet. Det fremholdes imidlertid at selv om en er tilfreds, har en fortsatt forventninger om videre utvikling. Høgskolens dialogmøter med regionrådene og vertskapskommunene gir også et inntrykk av det samme.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 1.1	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Antall kvalifiserte primærsøkere per studieplass (E)	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7	1,7
Grad av studenttilfredshet med faglig kvalitet på studiene (E)	78 %	80 %	81 %	81 %	81 %	80 %

Kommentarer til kvantitative styringsparametere

Antall kvalifiserte primærsøkere per studieplass

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Vi nådde ambisjonen om å løfte antall kvalifiserte førstegangssøkere per studieplass til 1,7 - som også er det høyeste HH har hatt - og 0,5 økning på 5 år. Dette er også høyere enn gjennomsnittet for statlige høgskoler – som er 1,6 kvalifiserte søkere pr. studieplass i 2014. Totalt hadde høgskolen 6447 søkere i det nasjonale og lokale opptaket i 2014 (NOM 3289 og LOK 3158). Det er oppgang i søkertall for alle avdelinger. Det er arbeidet systematisk med å øke rekrutteringen, og HH plasserer seg som nummer 5 blant statlige høgskoler i det nasjonale opptaket. Flest søkere har HIOA, deretter følger HIST, HiB og HIBUV. Det er arbeidet spesielt med å rekruttere til grunnskolelærerutdanningene. Her har HH i 2014 totalt 275 1.prioritetssøkere til 160 avsatte studieplasser. Bare 181 (65 %) av disse søkerne var kvalifisert etter karakterkravene i disse utdanningene. Totalt ble 266 tilbudt opptak og 173 ble til slutt registrert møtt til studiestart.

De store profesjonsutdanningene i HH har økt søkertallet de siste årene. HH er nummer seks i antall førsteprioritetssøkere i en rangering av høyskoler som tilbyr GLU 1-7 i 2014. Det er totalt 18 institusjoner nasjonalt som tilbyr denne utdanningen. Det var 159 førsteprioritetssøkere til denne utdanningen i HH i 2014. 145 studenter fikk tilbud om studieplass, og 97 studenter er registrert som

møtt pr. 1. oktober. Fra høsten 2015 vil det bli nye krav til opptak ved grunnskolelærerutdanningene, med karakteren 4 i matematikk. Beregninger ut fra kullet som begynte 2013-2014, viser at for GLU 1-7 ville 70 % av studentene være kvalifiserte etter nye krav.

Det var 120 førsteprioritetssøkere til GLU 5-10 pr. 1.juli 2014. Dette plasserer HH som nummer 8 av totalt 18 institusjoner som tilbyr denne utdanningen. 76 studenter møtte til studiestart. Etter nye karakterkrav ville 80 % vært kvalifiserte av søkerne i 2013-14 vært kvalifisert på opptak til GLU 5-10.

For BA i sykepleie plasserer HH seg som nummer 10 nasjonalt i antall førsteprioritetssøkere. 242 studenter fikk tilbud og møtte til studiestart. Da er HH nummer 6 i antall studenter som faktisk har startet på sykepleieutdanning høsten 2014.

Høgskolen i Hedmark hadde i 2014 7 bachelorstudier (inkl. musikkproduksjon og management) innenfor økonomifagene, med 145 studieplasser og 230 møtte, noe som er et svært bra resultat. De siste årene har HH rekruttert godt til landbruksfagene med en økning i det nasjonale opptaket fra 177 primærstøkere i 2011 til 237 i 2014.

Oppsummert har HH en meget positiv søkerutvikling. Høgskolen rekrutterer en høyere andel studenter utenfor eget fylke enn mange andre høgskoler, men det er likevel primært søkere fra Hedmark og tilgrensende fylker på Østlandet som er hovedgrunnlaget. Høgskolen har de siste årene styrket sin posisjon i det nasjonale opptaket ved å ha større økning enn landsgjennomsnittet. Høgskolen har også fått en mer robust søkning til hver plass. Studietilbudene som lyses ut i det lokale opptaket, blant annet masterstudiene, har også hatt meget positiv vekst siste år. Høgskolens søkere har en høyere gjennomsnittsalder enn i sektoren. Høgskolen har også en høyere andel realkompetansesøkere enn i landet for øvrig.

Høsten 2014 ble det for andre år gjennomført en rekrutteringsundersøkelse i høgskolen. Dette er en videreutvikling av en tidligere ordning i en av avdelingene. I denne undersøkelsen ønsket vi å få flere opplysninger om hvordan nye studenter finner fram til informasjon om høgskolen, og om hva som fører til at de velger høgskolen som studiested. Undersøkelsen søker også å belyse hvordan studentene opplever oppstartsfasen og det å være ny student ved høgskolen.

Hjemmesidene er fortsatt sentrale i rekrutteringssammenheng, sammen med informasjon fra Samordna opptak. Hele 86 % av respondentene var fornøyd, eller svært fornøyd med den kontakten de hadde med høgskolen før de begynte. Selv om dette er et godt resultat må vi arbeide systematisk videre, for vi har identifisert kontakten i denne fasen som viktig for å holde på søkere gjennom hele prosessen fram mot studiestart på høsten. Undersøkelsen belyser videre hva studentene vurderer som viktigst for valg av utdanning og studiested. De fleste framhever rett fagtilbud som det viktigste for valg av studiested. Vi ser også at de eldste studentene vektlegger mulighetene for å jobbe ved siden av studiene. Dette bekrefter dermed at det er viktig å fortsette arbeidet med å sikre variasjon i organisering av studiene vi tilbyr. De fleste resultatene fra undersøkelsen viser samme tendens som året før.

I erkjennelsen av nettsidenes sentrale betydning ble det i 2013 satt i gang et web-prosjekt som arbeider med en videreutvikling av hjemmesidene. Dette prosjektet har fortsatt i 2014. Høgskolen fortsetter også med satsingen på et rekrutteringsteam av studenter som bistår og bidrar i rekrutteringskampanjene. Teamet rekrutteres og læres opp av høgskolens kommunikasjonsseksjon

til å være ambassadører for høgskolen og samtidig være gode rådgivere for studiesøkende. Det legges vekt på ærlig og åpen kommunikasjon om studienes innhold, jobbmuligheter, og krav og forventninger til studentenes innsats. «Rett student på rett plass» er målet. Rekrutteringskampanjen består videre av deltakelse på yrkes- og utdanningsmesser, skolebesøk, åpen dag ved høgskolen der alle fagområder presenteres for avgangselever ved regionens videregående skoler, og tradisjonelle synlighetstiltak som annonsering i ulike kanaler.

Den systematiske innsatsen med å bedre rekrutteringen foregår ikke bare i kampanjeperioden men gjennom hele året, og flere fagområder legger ned en ekstraordinær innsats i dette arbeidet. Ved avdeling LUNA samarbeides det med GNIST Hedmark og GNIST Oppland om rekruttering til lærerutdanningene og GLØD for rekruttering til barnehageutdanningene.

Grad av studenttilfredshet med faglig kvalitet på studiene

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Studenttilfredshet med faglig virksomhet er også i år over 80 % - og over ambisjonen. Den har holdt seg svært stabil gjennom mange år, men det er likevel enkelte avdelingsvise endringer: Etter å ha hatt nedgang i tilfredsheten med det faglige utbytte ved AØL hvert år i 4 år, har det hatt en oppgang med nesten 14 % fra 2013 til i år, og er nå på det høyeste det noen gang har vært ved hele Høgskolen i Hedmark. FH har også hatt en oppgang, mens LUNA og ØLR har hatt en liten nedgang i andel tilfredse med faglig utbytte. Det har dessuten vært en svak økning i andel misfornøyde studenter med faglig utbytte for desentrale og nett- og samlingsbaserte studietilbud.

I Studiebarometeret skårer HHs andreårsstudenter høsten 2014 bedre enn landsgjennomsnittet på spørsmål om undervisning og veiledning. Nasjonalt gir studentene en snittverdi på 3,44 (fra 1 til 5) på faglærernes evne til å gjøre undervisningen engasjerende, mens HHs studenter gir en verdi på 3,6. På spørsmålet om faglærernes evne til å gjøre vanskelig stoff forståelige, gir HH-studentene også et snitt på 3,6 mot 3,4 nasjonalt. Angående kvalitet på tilbakemelding og den individuelle oppfølgingen er snittet lavere både ved HH og nasjonalt. Likevel er HH-tallene atskillig høyere enn de nasjonale tallene. HH vil fortsette å arbeide med faglig kvalitet i studiene og har blant annet i 2014 intensivert det høgskolepedagogiske utviklingsarbeidet. Vi har også merket oss forskjellen i tilfredshet mellom ulike aspekter i dette konstruktet i Studiebarometeret og vil vurdere hvordan vi skal arbeide for å forbedre kvalitet i tilbakemelding og individuell oppfølging.

Virksomhetsmål 1.2

HH skal tilby stimulerende og aktive læringsmiljøer på campus og i fleksible utdanningstilbud for ulike målgrupper

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Fleksibel utdanning

Nasjonal kvalitativ styringsparameter (omtales her istedenfor under sektormål 3)

Fleksible utdanninger omfatter både desentralisert utdanning og fjernundervisning. Fleksible utdanningstilbud har over flere år vært viktige for høgskolen, ikke bare som eksterne tilbud, men også innenfor de egenfinansierte. Et viktig argument for å sikre videre kvalitet og utvikling i denne type utdanninger er at vår høgskole ligger i en region med store avstander og lavt utdanningsnivå. Vi

opplever regionale forventninger til fleksible tilbud utenfor campus. Tidligere hadde vi mange profesjonsutdanninger som desentraliserte tilbud. Nå er det vår erfaring at det er nett- og samlingsbaserte modeller som ivaretar de krav som i dag stilles til studiekvalitet og læringsmiljø i slike utdanninger.

I høgskolens strategiske plan er fleksible utdanningstilbud skrevet tydelig inn i det strategiske målet om utdanning, der det blant annet heter at fleksible utdanninger tilpasset ulike målgrupper skal gi muligheter for livslang læring. Fleksible utdanningstilbud er også sentral del av virksomhetsmålet det her rapporteres på.

I mars 2014 har HH 4460 studenter (omregnet til heltidsekvivalenter) som undervises på campus, 285 som får undervisningen som fjernundervisning med eller uten samlinger og 795 på desentrale studietilbud. Dette bildet bekreftes i Kunnskapsdepartementets klassifisering av institusjonenes profil, gjennom den såkalte Blomsten: Her skårer HH svært høyt på indikatoren fleksibel utdanning, og det har vært jobbet systematisk gjennom flere år for å utvikle og kvalitetssikre ulik organisering av høgskolens studietilbud. Dette har vært ansett som et viktig virkemiddel for å tilrettelegge for høyere utdanning for flest mulig målgrupper i en region med lavt utdanningsnivå.

I høgskolens tilfredshetsundersøkelse er studentene på de nett- og samlingsbaserte utdannings-tilbudene de mest fornøyde.

Høgskolen har gjennomført en prosess for å styrke feltet utdanningskvalitet – høgskolepedagogikk og e-læring: En satsing på IKT som virkemiddel for bedre læring gjennom mer aktiviserende undervisningsformer, og bedre muligheter for tilbakemelding og oppfølging. Fjorårets forprosjekt om høgskolepedagogikk og e-læring er i løpet av 2014 etablert som et aktivt og offensivt utviklingsprosjekt. En fulltids prosjektleder styrer prosjektet og står i direkte kontakt med prorektor for utdanning på hver av høgskolens fire avdelinger. Kontaktpersoner finnes i studieseksjon, IT-tjeneste og bibliotek. Det er også opprettet en 40 % stilling ved hver av de fire avdelingene som høgskolepedagogisk rådgiver. Disse jobber direkte ut mot fagmiljøene. Disse stillingene danner til sammen et fagteam for høgskolepedagogikk og e-læring som er blitt en viktig drivkraft i utviklingsarbeidet på dette feltet i høgskolen.

Samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Et velfungerende studentdemokrati med aktive, engasjerte studenter og godt samarbeid med høgskolen på alle nivå krever at vi kontinuerlig har oppmerksomhet mot hvordan høgskolen kan legge til rette for studentorganisasjonens arbeid, både på høgskole- og avdelingsnivå. Dette er derfor en løpende oppgave for rektor, høgskoledirektør og dekanene. Erfaringen er at kontakten med studentlederne på de ulike nivåene ikke kan delegeres bort.

Studentorganisasjonen i Hedmark (StorHK) fortsetter med månedlige møter med rektor, høgskoledirektør og organisasjonsrådgiver. StorHks leder kalles inn til HSL (Høgskolens strategiske ledergruppe) om det er aktuelle saker, og styret i StorHK har også anledning til å fremme saker for HSL. Rektor og/eller høgskoledirektør møter også styret i StorHK ved behov og orienterer om aktuelle høgskolesaker på møter i studentparlamentet, samt andre større arrangementer i regi av StorHK. Organisasjonsrådgiver i 50 % stilling er bindeleddet mellom høgskolen og StorHK. På avdelingene er det faste møter mellom avdelingsledelsen og studentrådene om lag hver fjortende dag.

Gjennom disse tiltakene bistår høgskolen studentene med arbeidet med kontinuitet i det studentdemokratiske arbeidet både på institusjons- og avdelingsnivå. Organisasjonsrådgiver har nesten daglig kontakt med studentleder, deltar og tilrettelegger for alle styremøter i StorHK og møter i Studentparlamentet. Organisasjonsrådgiver har også ansvar for regnskapsføring og internettsidene, og er følgelig et bindeledd mellom høgskolen og StorHK. Høgskolen bistår også StorHK i opplæring innenfor ulike funksjoner.

Høgskolen har de siste årene brukt den årlige kvalitetskonferansen til å presentere resultater fra tilfredshetsundersøkelsen blant studentene. Her har også dekanene lagt fram hva som er gjort av oppfølging av fjorårets undersøkelse, og hvilke nye tiltak som planlegges som resultat av årets undersøkelse. Det har vist seg å være vanskelig å få opp antallet studenter på disse konferansene. Utdanningsutvalget anbefalte derfor i 2013 at det ble arrangert en egen konferanse, eller et seminar for studentene. Dette studentseminaret ble arrangert første gang i oktober 2013, og ble gjentatt høsten 2014. Samtlige avdelinger var representert ved studenttillitsvalgte og avdelingsledelsen. I tillegg deltok høgskoleledelsen og leder av StorHK. Programmet gikk over to dager. I tillegg til presentasjon av resultater fra tilfredshetsundersøkelsen og oppfølging på avdelingene var det innlegg om studentdemokratiet og om det å være tillitsvalgt. En representant fra Norsk studentorganisasjon var blant innlederne. Studentene var også denne gangen svært fornøyde med samlingen, og den blir heretter et fast årlig innslag. Denne møteplassen vil styrke dialogen med studentene og vi tror det vil bidra til økt engasjement i studentdemokratiet i høgskolen.

Samarbeid med Studentsamskipnaden i Hedmark (SIH)

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Det er faste månedlige møter også mellom høgskoleledelsen, samskipnadens ledelse og ledelsen i StorHK. Her holder institusjonene hverandre løpende orientert om aktuelle saker. Høgskolen har dessuten to medlemmer i SIHs styre, ett medlem fra høgskolens strategiske ledergruppe og ett medlem fra høgskolens administrative møte.

Avdelingsledelsene har møte med Studentsamskipnaden en gang hvert semester. Utover dette er det kontakt og dialog om å videreutvikle en helhetlig campusutvikling og velferdstilbud til studentene, inklusiv boliger til internasjonale studenter.

Studentsamskipnaden og HH samarbeider både gjennom konkrete tiltak og jevne rutinemessige møtepunkter. Blant annet deltar SIH på åpningssamlingene hvert studieår, og det er jevnlig dialoger mellom SIH og høgskolestyret.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 2.1	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Andel studenter som er tilfreds eller svært tilfreds med læringsmiljø og kvalitet, den totale studiesituasjon (E)	82 %	82 %	86 %	84 %	82 %	80 %

Kommentarer til kvantitative styringsparametere

Grad av studenttilfredshet med læringsmiljø og kvalitet

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Det kom inn totalt 1358 svar på tilfredshetsundersøkelsen i 2014. Dette er 24 % av registrerte egenfinansierte studenter i DBH, og en nedgang siden i fjor da 32 % svarte. Det har vært en nedgang i svarprosenten på AØL, FH og LUNA, mens på ØLR har de samme svarprosent som i fjor. Tilfredsheten med den totale studiesituasjonen ble noe lavere enn de to siste årene, men nådde over ambisjonen. Det er omtrent like mange som er svært fornøyd, men færre som er fornøyd.

Hvis man ser på andelen tilfredse campusstudenter innenfor de fire hovedområdene i undersøkelsen, har det vært en økning i andel svært fornøyde studenter både når det gjelder faglig utbytte, service og informasjon, og studentsosiale forhold. Når det gjelder det siste hovedområdet, fysiske forhold, har andelen svært fornøyde studenter forskjøvet seg fra svært fornøyd til fornøyd. I de ulike avdelingene er det imidlertid noe større variasjon enn det høgskoletallet kan vise. Andelen svært fornøyde studenter fortsetter å øke ved Campus Evenstad/Blæstad, med over 10 % fra i fjor. Mens på de andre campusene har det gått litt ned (Elverum og Hamar) eller er stabilt (Rena) fra i fjor. På Campus Hamar fortsetter andelen fornøyde studenter å gå ned, og andelen misfornøyde eller svært misfornøyde har økt. På Campus Rena er det også en nedgang i andel fornøyde studenter. Campus Elverum ligger relativt stabilt med fjoråret.

Spørsmålet som brukes i denne styringsparameteren, er samlespørsmålet der studentene bes om å oppsummere alt i alt hvor tilfredse de er med læringsmiljø og kvalitet, den totale studiesituasjonen. Tallet på denne parameteren har sunket en del fra 2013 og kom i 2014-undersøkelsen ut på 91,8. Det er fortsatt bedre enn ambisjonen vi har satt på 80 %, noe vi fortsatt vurderer som en høy ambisjon. Resultatet er en indikasjon på at høgskolen lykkes med å skape et godt læringsmiljø for studentene, men vi er oppmerksom på nedgangen. Det er mange forhold som bidrar til resultatet – alt fra gode og relevante fag- og studieplaner til tilrettelagte studieforhold med engasjerte og høyt kvalifiserte faglærere, god service fra administrasjon og bibliotek og gode arbeidsforhold for studentene.

Tilfredshetsundersøkelsen har vært gjennomført siden 2007, og vi ser en meget positiv framgang på disse årene. Andelen «svært fornøyde» har økt fra 12 % i 2007 til 25,9 % i 2014, mens andelen «svært misfornøyde» dessverre også har hatt en svak økning: fra 1,6 % i 2007 til 1,8 % (13 respondenter) i 2014.

Det nasjonale studiebarometeret inneholder også spørsmål som kan brukes til å belyse denne parameteren. Her er det andreårsstudentene som blant annet har svart på tilfredshet med studie- og læringsmiljø. Høgskolen i Hedmark hadde en svarprosent på nesten 50 % i denne nasjonale undersøkelsen, og har generelt gode resultater. Vi har jevnt over bedre skåre enn de nasjonale tallene. For eksempel skårer de store profesjonsutdanningene og mastergradsutdanningene godt. Rektoratet og avdelingsledelsen har hatt oppfølgende møter med studenttillitsvalgte på studieprogrammene med lavest skår, og forbedringsprosesser er igangsatt. Det er også gjort mye godt analyse og oppfølgingsarbeid i de enkelte avdelinger og fagmiljøer.

På alle høgskolens fire campus, Hamar, Elverum, Rena og Evenstad/Blæstad, arbeides det systematisk med læringsmiljøet og med campusutvikling. Høgskolen har også flere samhandlingsarenaer på tvers der erfaringer fra de ulike campusene legges fram for refleksjon og læring. Det skjer

i Læringsmiljøutvalget, Utdanningsutvalget og Likestillings- og mangfoldsutvalget, som alle har representanter fra ulike campus. Dessuten diskuteres dette i høgskolens strategiske ledergruppe, høgskolens administrative stabsmøte, i jevnlig dialogmøter med Studentorganisasjonen og Samskipnaden og dessuten både i studieadministrative samlinger på tvers og forumet til de internasjonale koordinatorene.

Avdelingene arbeider systematisk med å følge opp resultatene fra studentundersøkelsene. På AØL ble en del konkrete kommentarer på undervisningen fulgt opp. På ØLR er det bl.a. jobbet med bedre gjennomføring på bachelor- og masteroppgavene. På FH planlegges en revisjon opplegget rundt studiestart og fadderuke, og det er gjort forbedringer knyttet til timeplanlegging og informasjon rundt dette. På LUNA er det forbedret ulike informasjonsrutiner, forbedret forhold ved grupperom og gjort tiltak for å styrke veiledning av studenter.

Høgskolebiblioteket og IKT-infrastrukturen er helt sentrale deler av læringsmiljøet på de ulike campusene. På disse områdene pågår det systematisk og kontinuerlig videreutvikling og oppdateringer, og her har man utarbeidet særlige arbeidsformer som ivaretar kvalitet og kompetanse på tvers.

Resultatene fra tilfredshetsundersøkelsene de siste årene viser at studentene i høgskolen er svært tilfredse med høgskolebiblioteket på samtlige campus. Gjennom studiebarometeret fra høsten 2014 fikk vi muligheter for en nasjonal sammenlikning. Blant studentene ved HH var gjennomsnittlig skår 4,3 (på skala fra 1-5), mens det nasjonale tallet var 4,1. For IKT-tjenester var vår skår jevnt med nasjonalt snitt på 3,7.

I 2014 har Læringsmiljøutvalget (LMU) arbeidet spesielt med studentenes forhold til rus, særlig med fokus på fadderuka og med universell tilgjengelighet. Det er tatt initiativ til å drøfte innretningen på oppstartsuka på de ulike avdelingene, og LMU har oppfordret til et tettere samarbeid mellom avdelingsledelsen og studentsamfunnene.

En annen undersøkelse av studiekvalitet i høgskolen ble gjennomført av NOKUT i 2013, og resultatet kom i mai 2014. Undersøkelsen ble gjennomført som del av NOKUTs tilsyn med mastergradsstudier i historisk-filosofiske fag. To av høgskolens mastergradsstudier ble omfattet av tilsynet. Det var *Master i kultur- og språkfagenes didaktikk* og *Master i digital kommunikasjon og kultur*, begge tilknyttet lærerutdanning. NOKUT gjennomfører slike tilsyn ved å bruke samme kvalitetskrav som ved akkreditering. I tillegg vurderes oppnådde resultater. Dette tilsynet omfattet 60 studier ved 10 institusjoner (seks universiteter og fire høgskoler). NOKUTs tilsyn er organisert i fire trinn: Kartlegging, Redegjørelse, Dialog og utvikling, Revidering. Et studium kan bli skrevet ut av tilsynet i alle faser. I dette tilsynet var det ingen studier som ble skrevet ut etter Kartleggingsfasen, og bare tre av de 60 ble tatt ut av tilsynet etter Redegjørelsesfasen, dvs. i juni 2013. Begge HHs mastere var blant disse tre.

Det pågår et arbeid med å vurdere det samlede antallet undersøkelser av studiekvalitet. Lanseringen av Studiebarometeret.no har aktualisert dette.

Virksomhetsmål 1.3

HH skal tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet med innhold, undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer som sikrer relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

Høgskolen fortsetter arbeidet med å sikre kvaliteten i studie- og fagplaner. Samtlige planer er revidert i henhold til krav og forventninger i det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, men arbeidet med å sikre helhet og sammenheng i planene fortsetter. Dette gjelder i særdeleshet sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelsene og arbeids- og vurderingsformene som skal anvendes. I tillegg ser vi på sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser på emnenivå og på overordnet nivå i programmene. Dette er temaet i det løpende studieplanarbeidet, men det har også hatt særskilt oppmerksomhet i «Utdanningskvalitet i fokus».

Vi arbeider videre med hvordan vi skal følge med på denne kvalitative styringsparameteren gjennom året. Både kandidatundersøkelsene (se omtale under virksomhetsmål 1.1), men også analyse av ulike studentdata vil kunne bidra til svar. Den enkleste indikatoren på om studentene faktisk har nådd det beskrevne læringsutbyttet, er kanskje likevel hvor mange som består eksamen med en normalfordeling av karakterene. Prosentandelen som fullfører på normert tid, kan også anvendes som indikator.

Strykprosenten i 2014 på institusjonsnivå var 7,8 % for egenfinansierte studenter, noe som utgjorde en liten stigning fra 2013. Høgskolen har fortsatt mindre stryk enn snittet for statlige høgskoler, som har steget til 9,8 % i 2014. Strykprosent kan ses i sammenheng med karakterfordeling for øvrig. Oppnådd karakter sier noe om graden av tilegnelse av det definerte læringsutbyttet på emne- eller studieprogramnivå. Oversikten over karakterfordeling av beståtte karakterer på institusjonsnivå for egenfinansierte studenter går fram av følgende tabell.

Fordeling av beståtte karakterer i 2014, egenfinansierte studenter. Tall fra DBH

	A	B	C	D	E
HH	11,0	25,4	32,2	16,3	7,3
Snitt statlige høgskoler	10,4	24,8	30,8	16,6	7,8

Vi kan konstatere at HH-studentene får noe bedre karakterer enn snittet for sektoren. På dialogmøtene om «Utdanningskvalitet i fokus» der institusjons- og avdelingsledelsen har møtt fagmiljø og studenter om programmene har ett av temaene vært karakter- og stryknivå på det aktuelle studieprogrammet. Høgskolen følger med på UHRs karakterpanelarbeid og vurderer ulike nasjonale resultater for å vurdere egen praksis. Det er imidlertid få nasjonale vurderinger vi kan støtte oss direkte til. Noen unntak finnes: Innenfor revisjon- og regnskapsførerfagene utarbeides felles eksamensoppgaver og sensur. Der har HHs studenter gjennomgående gode resultater. I SØF-

rapporten 03/13 *Karakterbruk og kvalitet i høyere utdanning*, registrerer vi videre at lærerutdanningen ved HH har streng karakterpraksis og at en analyse av studenter fra HH som går over til masterstudier ved UIO, også viser godt samsvar med HHs karakter og senere resultater, men her er det få respondenter.

I tillegg til denne type studentdata kan oppnådd læringsutbytte som nevnt også vurderes ut fra resultater på kandidatundersøkelser og andre typer studentundersøkelser. Studiebarometeret har for eksempel en serie spørsmål til andreårsstudentene om hvor tilfreds de er med eget læringsutbytte hittil i studiet. I snitt på disse spørsmålene skårer høgskolens studenter 3,7, noe som er litt over nasjonalt snitt.

Systematiske og målrettede høgskolepedagogiske tiltak

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Våren 2013 ble det tatt initiativ til prosjektet 'Utdanningskvalitet, høgskolepedagogikk og e-læring' med det mål å bedre gjennomstrømning og sikre at studentene er fornøyde med kvaliteten i utdanningsprogrammene vi tilbyr. I prosjektet 'Utdanningskvalitet, høgskolepedagogikk og e-læring' intensiveres arbeidet med utdanningskvalitet. Det er utviklet en handlingsplan for høgskolens satsning på feltet. Utgangspunktet for handlingsplanen er Strategisk plan 2013-2016. I løpet av 2014 er det tilsatt rådgivere på alle avdelinger som sammen med rådgivere i høgskoleadministrasjonen utgjør et fagteam innenfor høgskolepedagogikk og e-læring. Fagteamet har regelmessige møter, og de har arrangert såkalte «lynkursdager» i løpet av 2015. Her er overskriftene Fronter, Video og Presentasjonsverktøy.

God undervisning og bruk av digitale verktøy – muligheter og begrensninger var tittelen for Kvalitetskonferansen 2014. Kvalitetskonferansen er høgskolens årlige utdanningskonferanse, og samler ansatte om temaer med betydning for å bedre utdanningskvaliteten i studietilbudene. På årets konferanse var det innledninger ved en representant fra NOKUT og fra leder i IKT i utdanningen. Det var innlegg med eksempler på ulike bruk av digitale verktøy fra fagligvitenskaplig tilsatte ved alle avdelinger og ulike fagmiljø i høgskolen.

I november 2014 var det et felles-seminar med høgskolene i Gjøvik og Lillehammer om temaet Utdanningskvalitet og e-læring. Seminaret samlet sentrale personer for utvikling av feltet i de tre høgskolene for å drøfte behov, utfordringer, organisering og innhold. Flere gjennomførte SAK-prosjekter lå til grunn for seminaret.

Ved alle avdelinger pågår det kontinuerlige tiltak for å sikre kvaliteten på utdanningene. Dette er nå også koordinert gjennom vårt nyetablerte fagteam for høgskolepedagogikk og e-læring, der hver avdeling er representert med sin høgskolepedagogiske rådgiver. Ved alle avdelinger følger rådgiverne nå spesielt opp nyansatte med et fastsatt innføringsprogram om undervisning og digitale muligheter. De gjennomfører også nå faste pedagogiske innslag på personalmøtene, og står til disposisjon for ledelsen og fagmiljøene i rådgiving og opplæring.

Høsten 2014 ble det også gjennomført «lynkursdager» ved alle avdelinger, med et spekter av korte innføringskurs i ulike arbeidsmåter og digitale læringsressurser. Dette er en arbeidsform som blir videreført i 2015.

Seks ansatte har fullført høgskolens kurs i høgskolepedagogikk i 2014.

Kvantitative styringsparameter virksomhetsmål 1.3	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Gjennomføring på normert tid Andel studenter i % (N)						
- BA-utdanninger		52,94 %	51,48 %	56,66	55,76	57 %
- MA-utdanninger		20,25 %	25,49 %	29,11*	31,96*	27 %*
Antall nye studiepoeng per egen- finansiert heltidsekivalent per år (E)	44,9	46,7	46,6	46,7	47,4	48,5

*Merknad: Det ble i 2014 oppdaget en feilkoding av et studieprogram som har gitt HH lavere gjennomføringsprosent på masterstudiene enn vi skulle hatt. Denne er rettet og gitt virkning fom. 2013.

Gjennomføring på normert tid

Nasjonal kvantitativ styringsparameter

Arbeid med gjennomstrømning krever kontinuerlig arbeid og innsats. Nytt datagrunnlag fra DBH gjør det noe enklere å følge studentenes gjennomføring av studiene på alle bachelor- og masterutdanninger. Tallene for 2014 viser at høgskolen ligger godt over landsgjennomsnittet for gjennomføring på normert tid for bachelorutdanninger. Her er resultatet for 55,76, mens snittet for statlige høgskoler er på 52,55. Vi konstaterer likevel at vi har hatt en liten nedgang fra 2013 og ikke når ambisjonen om å øke andelen. Her må vi dermed bare fortsette det systematiske arbeidet.

Systematisk arbeid med å bedre gjennomstrømning på normert tid på masterutdanninger har fått mye oppmerksomhet i 2014 (jf. også oppfølgingspunktet fra etatstyringen 2014). I fjor viste HHS resultat en gjennomføring på 20,6 %. På grunn av en feilkoding av ett studieprogram har vi i KD-portalen vært vist med lavere verdier enn vi skulle hatt. Tallene er nå rettet opp med virkning fra og med 2013. Korrekt tall for 2013 er 29,11 %. Resultatet for 2014 er på 32 %. Vi har gjort en fremgang på 2,8 prosentpoeng, men ligger fortsatt nesten 3 prosentpoeng under snitt for statlige høgskoler. Framgangen til tross, har vi fortsatt en jobb å gjøre.

Hovedtyngden av våre bachelorstudenter er knyttet til profesjonsutdanningene, som har forholdsvis faste studieløp med tett oppfølging rettet mot tydelige yrker som de møter også i praksis under studiet. For masterstudiene er imidlertid mange studenter voksne og i jobb. De masterprogrammene som det er rapportert på her, er registrert som organisert på fulltid. Likevel tror vi noe av forklaringen på lav gjennomføring kan være at studier som er annonsert som fulltidsstudier, viser seg å ha studenter som planlegger med å bruke lenger tid. En indikasjon på det er at fullføring etter utdanningsplan viser andre tall enn gjennomstrømningstallene, og at studieansvarlige rapporterer at andelen deltidsstudenter er høyere enn statistikken viser.

I det oppfølgende arbeidet rettes særlig oppmerksomhet mot studier som har store negative avvik. Vi har også et pågående arbeid med å tilrettelegge verktøy for studieansvarlige for å ta ut aktuelle DBH-tall for det aktuelle studieprogrammet og motivere for å bruke dette. Samtidig ønsker vi å innføre bedre verktøy for studieansvarliges overvåking av gjennomstrømning på kullnivå og venter fortsatt på nytt system fra FS på dette. En slik studieadministrativ oppfølging er et nødvendig utgangspunkt for å styrke oppmerksomheten på å bedre gjennomstrømningen i hele høgskolen

ytterligere. I «Utdanningskvalitet i fokus» legges det aktuelle egenutviklede verktøyet til grunn for diskusjonen om gjennomstrømning.

Høgskolen vil også bruke resultatene fra Studiebarometeret i arbeidet med å bedre utdanningskvaliteten og sikre gjennomstrømning. Resultatene gir ikke bare informasjon om hvordan studentene opplever kvaliteten i studieprogrammene, men gir også et godt utgangspunkt for videre dialog med studenter og faglærere om kvalitet.

Blant særskilte tiltak de ulike avdelingene har identifisert, har LUNA lagt vekt på tett oppfølging av lærere og studenter gjennom faste rutiner. På FH er det utviklet et nytt fagtilbud kalt «Skrotten» i biblioteket med lett tilgjengelig digitale og fysisk materiale. AØL har jobbet med å videreutvikle læringsstiene for master- og bachelorstudentene som støtter gjennomføringen av oppgavene. På ØLR arbeides det spesielt med tettere oppfølging av gjennomføring av bachelor- og masteroppgaver.

Antall nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent pr. år

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Tallet for høgskolen er nå kommet opp i 47,4. Vi når ikke ambisjonen på 48,5 for 2014, men ser likevel en framgang fra nivået fra de siste tre årene. De siste fem årene har resultatene på denne parameteren svingt mellom 45 og 46,7. De samme årene har mønsteret vært at tre av avdelingene (LUNA, FH og AØL) har ligget mellom 45 og opp mot 51. Avdeling for økonomi- og ledelsesfag har imidlertid ligget 5-10 poeng per student lavere. Denne avdelingen har hatt en fremgang på 3 prosentpoeng siste året, og er i god utvikling.

Når vi ser på enkelte andre indikatorer og perspektiver får vi et mer utfyllende bilde av høgskolens resultater. Vi ser at forskjellene slår mest ut i høstsemesteret, at forskjellene er størst for deltidsstudier og at forskjellen ser ut til å øke med graden av fleksibiliteten i studiene. Mye av problemet består i fleksible deltidsnettstudenter som faller fra etter å ha registrert seg i startsemesteret (høst). Dette er nok en kjent og ikke uvanlig tendens som kan observeres mange steder, og hos oss synliggjøres denne tydeligst i tallene for den avdelingen som har flest av denne typen studier og studenter.

Virksomhetsmål 1.4

HH skal et målrettet internasjonalt samarbeid som bidrar til økt kvalitet i profesjonsutdanningene og øvrige utdanningsprogram

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Internasjonalt strategisk samarbeid om utdanning

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

I HHs strategisk plan 2013-16 har det blitt gjort noen prioriteringer av strategiske samarbeidsland og regioner: «Internasjonalt styrkes samarbeidet med Karlstads Universitet, med andre nordiske, europeiske, nord-amerikanske institusjoner og Nord-sør-samarbeidet med særlig vekt på land i

sørlige Afrika og Indonesia». Internasjonalisering er ett av områdene det er utviklet en egen handlingsplan for i løpet av 2014.

Sammen med Karlstads Universitet (KaU) disponerte HH Interreg midler (Indre Skandinavia) i et to-årig prosjekt som tematiserer samarbeid om utdanning og forskning. Prosjektet bidro i studieåret 2013-14 til mobilitet av fagmiljøer over grensen begge veier, og munnet ut i anbefalinger for institusjonsledelsene om videre prioriteringer. KaU og HH bringer også inn i dette samarbeidet sine øvrige internasjonale strategiske partnere, både europeisk og globalt.

LUNA koordinerer også det store Erasmus Academic Network, PERL, som er opptatt av blant annet læremiddelutvikling innenfor bærekraftig utvikling. I tillegg brukes Erasmus-programmet også for ansattmobilitet.

Høgskolen er deltaker i åtte NORDPLUS-nettverk: ett innenfor anvendt økologi (koordinator), fem i helse og to innenfor lærerutdanning.

4 deltakere fra Høgskolen i Hedmark deltok på SANORD symposiet i Kalstad i juni 2014

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 1.4	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende) (E)	128	196	179	180	197	180

Kommentarer til kvantitativt styringsparameter

Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende)

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Mobilitetstallene for 2014 viser 197 utvekslingsstudenter. 17 flere utvekslingsstudenter enn ambisjonen tilsa. En nærmere analyse av tallene viser at 98 internasjonale studenter hadde et studieopphold på minimum tre måneder ved HH, mens antall utreisende på 99 var på samme nivå som i 2013. 27 av de utreisende studentene ble utvekslet til Erasmus partnerinstitusjoner, mens 59 reiste til bilaterale partnerinstitusjoner utenfor Europa (Namibia, Indonesia, USA, Australia).

Avdeling for Økonomi- og ledelsesfag har også for 2014 det høyeste antallet utreisende studenter (54). En liten oppgang fra 2013 med 4 studenter. De fleste knyttes til de spesialiserte studiemiljøene innenfor musikk produksjon, Music management og digital medieproduksjon. Antall innreisende studenter økte fra 1 i 2013 til 10 i 2014, disse tilbys engelskspråklige kurs innenfor internasjonisering og markedsføring.

Avdeling for Lærerutdanning og naturvitenskap har en nedgang i antall utreisende studenter fra 33 i 2013 til 24 i 2014. De fleste av disse knyttes til kombinert studie- og praksisutveksling i Namibia (lærer- og førskolelærerstudenter).

For Avdeling for Folkehelsefag er det registrert 15 utreisende studenter med opphold over tre måneder i 2014, samme antall som i 2013. Men dette er samtidig den avdelingen som har flest utvekslingsstudenter med opphold under tre måneder: 15 studenter til Indonesia for opphold av

varighet 1-2 måneder. Disse studentmobilitetene av kortere varighet anses også som en viktig utvekslingserfaring for studentene, og det er med på å styrke det samarbeidet med våre utvalgte institusjonspartnere.

Avdeling for Anvendt økologi og landbruksfag har hatt 16 deltakere (13 studenter og 3 ansatte) på intensivkurs innenfor Nordnatur/ Nordplus. Avdelingen har 6 utreisende studenter i 2014 registrert i DBH, mens det var ingen i 2013. Flere MA studenter hadde uteopphold knyttet til feltarbeid/ innsamling av data.

Når det gjelder mottak av studenter til HH fra samarbeidsinstitusjoner, så er de fleste Erasmus-studenter. Det største antallet av disse ble i 2014 tatt i mot på avdeling for Anvendt økologi og landbruksfag. Campus Evenstad registrerte totalt 67 innvekslingsstudenter, en ytterligere økning fra 52 innvekslingsstudenter året før. Det er de tre skreddersydde internasjonale semesterprogrammene innenfor nordisk skogbruks- og viltforvaltning og praksis i anvendt økologi som sørger for denne høye rekrutteringen av studenter fra en rekke europeiske partnerinstitusjoner.

HH har totalt 21 kvoteplasser, derav 15 sør-plasser og 6 øst-plasser. Disse kvoteplassene benyttes nå av master- og ph.d.-studenter fra Nepal, Indonesia, Tanzania, Zambia, Namibia, Russland og Kosovo. Kvoteordningen er et viktig redskap til å styrke det langsiktige samarbeidet med våre partnerinstitusjoner, særlig i Afrika og Asia.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 1

Høgskolen har ny rekordsøkning både i det nasjonale og det lokale opptaket i 2014. I alt 5 722 søkere hadde et studium ved HH som sitt førstevalg (3 285 i det nasjonale opptaket og 2 437 i det lokale). Dette var en økning på 5,3 % fra året før. Antallet kvalifiserte søkere pr. studieplass økt fra 1,6 i 2013 til 1,7 i 2014. Oppgangen viser at høgskolen rekrutterer godt og har studier som tiltrekker seg søkere. Det er imidlertid fortsatt ikke tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere til grunnskolelærerutdanningene. På dette området må fortsatt nye tiltak settes inn.

Høgskolen har uteksaminert 1011 kandidater i 2014. Det er en liten nedgang fra 2011, men likevel godt over nivået fra 2010 - 2012. Gjennomstrømningen på normert tid på bachelorutdanningene er fortsatt bra og ligger over snittet for statlige høgskoler. Gjennomstrømningen på masternivå er for lav, men økende. Det er arbeidet spesielt med gjennomstrømning på masterutdanningene, blant annet som en del av den kvalitetsdialogen høgskole- og avdelingsledelsene har hatt med fagmiljø og studenter på alle mastergradsprogrammene i 2013, som er fulgt opp i avdelingene i 2014.

Samlet sett svarer økningen, gjennomstrømning og kandidatproduksjonen godt på den nasjonale utfordringen om å øke kapasiteten i høyere utdanning og spesielt i profesjonsfagene.

Høgskolen har i 2014 fortsatt arbeidet med å styrke ledelsesfokus på utdanningskvalitet. Prorektor utdanning får nå permanent enhetlig ansvar for studie- og forskningsadministrasjonen. Prodekanene for utdanning på hver avdeling representerer avdelingene i høgskolens utdanningsutvalg, som ledes av prorektor. Den tydelige styringslinjen dette utgjør ser ut til å fungere godt. Det blir enklere å utøve en gjennomgående utdanningsledelse ved å legge til rette for strategiske diskusjoner om faglige prioriteringer og satsinger, samt utvikle og følge opp kvalitetssikringstiltak innenfor

utdanningsområdet i alle avdelinger og studietilbud. Utdanningsutvalget har også hatt ansvar for høgskolens styrkede strategiske arbeid med utdanningskvalitet, høgskolepedagogikk og e-læring. Det er satt i gang både et felles prosjekt i høgskolen og faglige utviklingsprosjekter på de enkelte avdelingene.

Relevansen til de ulike studiene har vært et sentralt tema også i 2014. For første gang gjennomførte vi i 2014 avdelingsvise møter i Råd for samarbeid med arbeidslivet på alle avdelinger. Dette ble godt mottatt, og opplevde positivt og byggende for både avdelingene og inviterte gjester. Kombinasjonen av plenumsmøter med overordnede problemstillinger og avdelingsvise møter om enkeltprogram, fungerer nå godt og vil videreføres.

Målt ut fra karakterfordeling og strykprosent samt ulike evalueringer i høgskolens kvalitetssystem og andre relevante undersøkelser, vurderer vi kvaliteten på studentenes læringsutbytte som god.

Sektormål 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet

Hele omtalen i dette kapitlet må betraktes som svar på den nasjonale styringsparameteren «Resultatoppnåelse på forskning i forhold til institusjonens egenart». Høgskolens profil gjør nemlig at det er overlapp mellom denne parameteren og de øvrige kvalitative nasjonale parameterne. Høgskolens egenart er i høy grad preget av at det å styrke forskningsbasen for utdanningene våre er utgangspunktet (jf. den nasjonale styringsparameteren «Samspill mellom forskning og utdanning»). Videre er hovedtyngden av høgskolens forskning innenfor profesjonsforskning og MNT-fag (jf. den nasjonale styringsparameteren «Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsforskning»). Årets resultater kommenteres også gjennom måloppnåelsen på de kvantitative parameterne. Gitt høgskolens profil med kunnskapsutvikling for og sammen med arbeids- og samfunnsliv, vil egenart også behandles i sektormål 3.

Virksomhetsmål 2.1

HH skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høyskolen tilbyr, særlig vekt legges på profesjonsrettet FoU og på FoU rettet mot arbeids- og samfunnsliv med regionale, nasjonale og internasjonale perspektiver. HHs forskning skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Samspill mellom forskning og utdanning

Nasjonalt kvalitativ styringsparameter

Høgskolens forskning og utviklingsarbeid skal bidra til å utvikle ny kunnskap på fagområdene der høgskolen utdanner kandidater, og til at utdanningsprogrammene er forskningsforankret. Arbeidet med å styrke sammenhengen mellom utdannings- og forskningsprofilen har pågått siden årtusenskiftet og framkommer nå tydelig i høgskolens mål og strategier. I virksomhetsmålet det rapporteres på her, er koblingen uttrykt direkte: «videreutvikle FoU med høy kvalitet innenfor utdanningsprogrammene høgskolen tilbyr». I virksomhetsmål 1.3 beskrives «forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet», mens det strategiske målet for FoU-innsatsen (2013-2016) vektlegger en *praksisnær* FoU-profil. Koblingen er også understreket i konkretiseringen av høgskolens verdi «nærhet». Forskningsmiljøene skal kjennetegnes ved: «praksisnærhet, nærhet mellom utdanning og forskning og nært samarbeid i forskergrupper» (jf. Strategisk plan).

I *Lange Linjer – kunnskap gir muligheter, Meld.St.18 (2012-2013)* har vi merket oss at behovet for forskningsbaserte utdanninger begrunnes både med å sikre god kvalitet i undervisningen av studenter og for å introdusere nye studenter til forskning og akademiske tradisjoner. For å styrke oppmerksomheten mot studentinvolvering i FoU har HH valgt en egendefinert kvalitativ styringsparameter (se nedenfor).

På avdelingen på Hamar understøtter de to strategiske forskningsområdene *Arena for kultur og språk* og *Utdanning og diversitet* alle lærerutdanningsprogrammene, tre mastergrader og ph.d.-en i profesjonsrettede lærerutdanningsfag. Det strategiske området *Bioteknologi* har videreutviklet sin profil i samarbeid med den forskningstunge blå-grønne bioteknologiske næringsklynga i Hamar og slik styrket forskning og den næringsrettede mastergraden i bioteknologi. På avdelingen på Elverum er *Folkehelse* den strategiske overbygningen på den profesjonsrettede forskningen som understøtter bachelor- og to masterprogram innenfor sykepleie, andre helsefag og idrett. På Rena-avdelingen styrker det strategiske forskningsområdet *Verdiskaping i næringsliv og forvaltning* den tydelige arbeidslivsprofilen som økonomi- og ledelsesfagene har, både på bachelor- og masternivå, mens avdelingen Evenstad-Blæstads strategiske forskningsområde *Anvendt økologi* understøtter skog-, utmarks- og jordbruksutdanningene på bachelor-, master- og ph.d.-nivå og kjennetegnes ved utstrakt bruk av forskergrupper med studentinvolvering både på master- og bachelornivå.

Satsingen på å koble utdanning og forskning byr på mange muligheter til å arbeide med å fremme kvalitet. Praksisnær forskning bidrar ikke bare til ny kunnskap som kan gjøre studiene mer relevante, men også til at høgskolens fagfolk får oppdatert sin kompetanse gjennom tettere kontakt med arbeidslivet de utdanner for. Siden høgskolens fagfolk normalt er i kombinerte undervisnings- og forskningsstillinger, kommer dette både forskning og undervisning til gode.

En generell utfordring med å koble utdanning og FoU er å fremme en kultur der det prioriteres å bruke tid, gjerne tidlig i studieprogrammene, til å presentere de ulike forskningsprosjektene fagmiljøet er involvert i, og videre legge til rette for involvering av studenter. Det er også viktig å arbeide videre med å lage gode systemer for at grunnutdanningsstudentene sikres møte med høgskolens spisskompetanse på fagfeltet. Flere fagmiljø ved HH er allerede gode på dette, mens andre har et forbedringspotensial.

Studentinvolvering i FoU

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Flere av høgskolens forskningsmiljøer har vært opptatt av å utvikle ulike måter å involvere studenter i forskning på og har gjennomført prosjekter med ulike grupper bachelorstudenter (lærerutdanning, skog- og utmarksfag). Likevel er graden av direkte involvering i prosjekter størst på mastergradsnivå, og aller størst innenfor det naturvitenskapelige fagområdet. I anvendt økologi er alle mastergradsstudentene med i en av avdelingens tematiske forskergrupper og skriver sin masteroppgave i tilknytning til en faglærers pågående forskningsprosjekt. Tilsvarende gjelder for næringsrettet bioteknologi der studentene involveres i prosjekter faglærerne har i samarbeid med den lokale bioteknologiske næringsklynga. Innenfor lærerutdanning, helsefag og økonomi- og ledelsesfag er det også økende grad av studentinvolvering på masternivå. Ti studenter i master i tilpasset opplæring skriver for eksempel nå sin master innenfor NFR-prosjektet *The function of special education* (PRAKUT-programmet). Det er også eksempler på involvering av bachelorstudenter. Eksempler på oppgaver i sykepleie i 2014 er de følgende prosjektene som involverer høgskolen forskere, studenter og praksisfeltet:

- «Bruk av velferdsteknologi for å ivareta pasientsikkerheten hos hjemmeboende pasienter med demenssykdom». Høgskolen i Hedmark og Elverum kommune
- «Permen min – et dynamisk verktøy for samhandling mellom helsepersonell og pasienter med alvorlig nyresvikt». Høgskolen i Hedmark og Sykehuset Innlandet Elverum
- Kvalitetssikring av læringsutbytte for sykepleiestudenter i øvingsavdeling. Høgskolen i Hedmark og Sykehuset Innlandet Hamar

Den mest helhetlige og systematiske satsingen på studentinvolvering også på bachelornivå, er på Evenstad. Alle studenter involveres i avdelingens FoU-virksomhet når de skal skrive oppgaver, men også som frivillige eller lønnede feltassistenter på ulike feltprosjekter. For bachelorstudenter er det laget en progresjon for utvikling av forskerkompetanse gjennom studieløpet. I emnet rapportskrivning første året får studentene et første innblikk i hele forskningsprosessen fra utvikling av problemstilling til endelig rapport. Andre året videreutvikles dette med emnet «vitenskapelig metode og statistikk», og tredje året fullføres det med en mer selvstendig forskningsrapport i form av en bacheloroppgave under veiledning. Avdelingen har også et eget emne for internasjonale studenter som innebærer deltakelse i ulike forskningsprosjekter og gir praksis i forskningsarbeid («Practice in Applied Ecology» og «Practice in Wildlife Research»). Avdelingens strategiske høgskoleprosjekt om smågnagere (BEcoDyn), finansiert av NFR, medfører omfattende feltarbeid og egner seg derfor godt til involvering av studenter. Studenter fra bachelornivå får her utviklet sin forskningskompetanse i forskningsgrupper hvor de samarbeider med master- og ph.d.-studenter og professorer (fra Evenstad og internasjonale samarbeidspartnere).

Forskningsinnsats i MNT-fag og profesjonsfag

Nasjonal kvalitativ styringsparameter (ny)

Forskning innen MNT-fag med vekt på naturvitenskapelige fag (anvendt økologi og bioteknologi), og profesjonsforskning med vekt på lærerutdanningsfag og folkehelsefag er en sentral profil ved HHS forskning. Forskningen kjenntegnes som nevnt av praksisnærhet og er knyttet til sentrale utdanningsområder ved høgskolen. Høgskolens to strategiske spissatsinger er de to

doktorgradsområdene; anvendt økologi innenfor MNT-fag og profesjonsrettede lærerutdanningsfag innenfor profesjonsfag.

Forskningsinnsats I MNT-fag

Anvendt økologi

Studieprofilen til Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag er bærekraftig bruk av jordbruks-, skogbruks- og utmarksarealer. Forskningsprofilen «anvendt økologi» er utviklet for å understøtte bachelor- og masterstudiene (i anvendt økologi og i bærekraftig landbruk) samt ph.d.-en i anvendt økologi og utgjør, som nevnt, en av HHs strategiske spissatsinger i forskning. Med anvendt økologi menes det å bruke økologisk teori for å optimalisere bruken av biologiske ressurser på en bærekraftig måte. Avdelingen leder og forvalter en nasjonal forskerskole i anvendt økologi finansiert av Norges forskningsråd: *International research school in applied ecology* (www.irsae.no) (se virksomhetsmål 2.2). På doktorgradsprogrammet i anvendt økologi var det på telletidspunktet i oktober 2014 femten stipendiater. Da hadde de to første disputert i løpet av vårsemesteret (se virksomhetsmål 2.2). Fagmiljøet som støtter opp under ph.d.-satsingen består av sju professorer, en høgskoledosent og sju førsteamanuensiser. Avdelingen har i alt 75 % førstekompetente, en økning på 6 % siden 2009. Antall publikasjonspoeng har økt fra 19,44 i 2013 til 29,6 i 2014. Antall publikasjoner har økt fra 43 til 71.

Problemstillinger innen anvendt økologi er sentrale i Norge og i EU knyttet til bioøkonomi. Utviklingen går mot en «grønn» bærekraftig økonomi. I den forbindelsen er husdyr, vilt, fisk, kulturplanter, sopp, produkter fra ville planter (for eksempel bær) og fra skogen (for eksempel tømmer, og biomasse) viktige råvarer. I tillegg til å skape fortjeneste skal råvarene produseres og høstes på en måte som bevarer det biologiske mangfoldet for å sikre fremtidige økosystemtjenester. Viktige økosystemtjenester er verdien av skogen som binder karbon, rent vann og fotosyntesen som blant annet avgir oksygen. Indirekte trengs også et velfungerende økosystem for økosystemtjenester som pollinering, resirkulering, nitrogenfiksering, informasjon (for eksempel vitenskapsutvikling) og åndelige verdier som estetisk skjønnhet og religiøs ærefrykt. Ved HH fokuseres det hovedsakelig på økosystemtjenester som har en økonomisk verdi slik som forsynende tjenester som produksjon av mat, tømmer, fisk, vilt og annen biomasse, samt kulturelle tjenester som naturbasert turisme og rekreasjon. Oppmerksomheten mot bruken av biologiske ressurser er en tilnærming med ambisjon om å skape innovative studenter med en entreprenørskapsånd som vil bli bedre forvaltere av naturen både når det gjelder vern av biologisk mangfold og en kommersialisering av de biologiske ressursene nevnt over. Nærheten til brukeren av naturressursene og offentlig forvaltning er derfor viktig for forskningen. I tillegg brukes en økosystemtilnærming til tiltakene med en målsetting om å øke habitatenes og organismers motstand mot menneskelig påvirkning (resiliens).

Forskningen innenfor anvendt økologi er organisert i seks forskergrupper der også studenter og stipendiater inngår: Hjortevilt og deres habitat, Rovvilt økologi og forvaltning av konflikter, Småviltbiologi og forvaltning, Fiskebiologi og forvaltning, Viltmedisin og Boreal økosystemdynamikk.

Det er utstrakt samarbeid nasjonalt og internasjonalt og med arbeidslivet. Høgskolen har for eksempel en nærings-ph.d.-stipendiat i samarbeid med Statskog. En høy andel av publikasjonene fra Evenstad skjer i samarbeid med internasjonale partnere. Eksempel på aktivt internasjonalt nettverksarbeid som inkluderer arbeid med brukere, er rypenettverket, *Grouse Monitoring Network*,

et samarbeid om rypebiologi og forvaltning med NINA, Sveriges landbruksuniversitet, det svenske jegerforbundet og forskningsmiljøer i Finland, Russland, Island og Skottland. Andre eksempler på internasjonalt forskningsnettverk er *Skandulv* og *Tundra Conservation Network*. Det skandinaviske ulveprosjektet omfatter overvåkingsmetoder, bestandsberegninger, identifikasjon av genetisk variasjon, hvordan man kan redusere skadene av ulv på husdyr og hvordan man best kan forvalte den skandinaviske ulvebestanden. Fra og med 2013 har forskere fra Evenstad blitt medlem av styringsgruppa i Tundra Conservation Network som administreres fra The Peregrine Fund i USA. Formålet er å koordinere pågående forskning fra ulike disipliner i arktiske og alpine områder og gjennom meta-analyser få en forståelse av hvordan klimaendringene påvirker stabiliteten i arktiske økosystemer. Samarbeidet omfatter institusjoner i Norge, Sverige, Finland, Island, Russland, Canada, Frankrike og Alaska.

Avdelingen leder prosjektet BEcoDyn, det nevnte forskningsrådsfinansierte prosjektet. Prosjektet skal studere hvordan klimaeffekter påvirker smånagersykluser og hvordan dette igjen påvirker resten av dynamikken i det boreale økosystemet. Dette forventes å ha konsekvenser for småvilt, men mange andre deler av næringskjeden, slik som skogproduksjon og hjortevilt, kan også bli påvirket. Høgskolen går inn med mange stipendiater i prosjektet og medfinansierer om lag halvparten av totalbudsjettet på 25 millioner over tre år. Partnerne kommer fra universitetene i British Columbia, Alberta og Toronto i Canada samt fra Norge, Sverige og Finland.

Fagmiljøet har sendt to søknader til Horisont 2020 i 2014. Ingen nådde opp, men begge videreutvikles. I utvikling av prosjekter rettet mot en økologisk bærekraftig produksjon av biologiske råvarer for utvikling av bioøkonomien bygges det nå et strategisk samarbeid med nasjonale og europeiske medlemmer fra academia (Imperial College London, University of Eastern Finland, Fondazione Edmund Mach, Østlandsforskning, Østfoldforskning), og samfunns- og arbeidsliv (for eksempel Tretorget AS, Statskog SF, Løiten Almening, Romedal Almening, Elgregion Mjøsa-Glomma, Paper province, National Trust of Scotland, Parco Naturale Adamello Brenta Fundación, Andalusian Centre for the Assessment and Monitoring of Global Change).

I 2014 er det også arbeidet med å videreutvikle forskningsinfrastrukturen. Evenstad settefiskanlegg har vært i drift i 20 år. Nå er en del av anlegget utviklet til en permanent forskningsstasjon hvor det kan drives eksperimentelle studier på ulike fiskearter. Anlegget med mange akvarier gjør at ulike klimavariabler og andre miljøfaktorer i vannet kan testes. Anlegget brukes også av ansatte på NINA og UMB. Sommeren 2013 ble Norsk elgsenter AS etablert med tre i hegner på Evenstad. Elgene brukes allerede i utdanning og i viltmedisinsk forskning av avdelingens fjerde fullbright-stipendiat. Høgskolen arbeider også med å videreutvikle musefarmen og øvingsarealet som brukes i BEcoDyn-prosjektet.

Innenfor landbruksfagene er forskningen i ferd med å bli bygd opp. Landbruks- og matdepartementet har gjennom forskningsrådet finansiert en stipendiat innenfor agronomi og teknologi. Det er også et forskningsprosjekt på husdyrmiljø i samarbeid med universitetet i Banja Luka, finansiert i et femårig prosjekt, HERD, av UD til gjenoppbygging av Bosnia.

Satsingen på anvendt økologi med jord-, utmarks- og skogutdanninger gjenspeiler at høgskolen ligger i Hedmark, landets største jord- og skogbruksfylke. Blant publikasjonene fra fagmiljøet i 2014, er:

- Hvor langt løper en skadeskutt rein? (*Norsk veterinærtidsskrift*)
- Mountain forest wood fuel supply chains: comparative studies between Norway and Italy

(Biomass and Bioenergy)

- Predatordependent functional responses in wolves: from food limitation to surplus killings (*Journal of Animal Ecology*)
- Soil as responder of and controller to elephant activity (Wiley-Blackwell)
- Antipredator behavior: Escape flights on a landscape slope (*Behavioral Ecology*)
- Elgbeiteskader på ungfuru: avstem fôrbehov og fôrproduksjon (Oplandske bokforlag)
- Spatial distribution and settlement strategies in willow ptarmigan (*Population Ecology*)

Bioteknologi

Det bioteknologiske fagmiljøet på Hamar arbeider stadig tettere sammen med den blå-grønne-bioteknologiske næringsklynga i regionen. Statusen som Arena-prosjekt (finansiert av NFR og Innovasjon Norge) har vært en viktig milepæl. Formålet med Arena-Heidner er å etablere et forsterket samarbeid mellom FoU-miljøer og kunnskapsleverandører, og å øke innsatsen for å rekruttere kompetent arbeidskraft. Eksempel på pågående forskningsprosjekt er *Towards improved boar fertility* (NFR-finansiert 2012-2015, samarbeid med NORSVIN) samt to prosjekter i samarbeid med andre partnere i Arena-Heidner, finansiert av Regionalt forskningsfond 2013-2016: *Successful fertilization* og *Sperm DNA quality - revealing a combination of phenotypes, genotypes and epigenomic marks*. I 2014 har høgskolen ledet et felles prosjekt i næringsklynga med å søke SFI-status på prosjektet *Freyja: Centre for Sustainable Reproduction - generic technologies for mammals, aquatic organisms and plants*. Prosjektet nådde ikke helt opp, men fikk god omtal, og det arbeides videre med det. Det er også sendt flere søknader til NFR og til RFF i 2014. I NFR-BIONÆR fikk GRAMINOR tilslag på et prosjekt der HH er partner: *Fra laboratorium til feltforsøk: Anvendelse av gen-markører for mer effektiv fremstilling av overvintringsterke jordbærsort*, mens prosjektet *Bioteknologiske metoder for forbedret startfôr til marine oppdrettsarter basert på biprodukt fra potet* har fått oppstartsmidler fra RFF. (Høgskolens master i næringsrettet bioteknologi og forskningssamarbeid i Arena-klyngen er også omtalt under avsnittet om innovasjon i virksomhetsmål 3.1).

Høgskolens bioteknologiske fagmiljø består av tre professorer, fire førsteamanuensiser, tre stipendiater, to overingeniører og en senioringeniør. Fagmiljøet kjennetegnes videre av delte stillinger med næringslivet (fem førstestillinger i 10-20 %-stillinger fra næringsklynga og to professor II-stillinger fra UMB). Fagmiljøets publiseringspraksis er høy grad av internasjonal sampublisering. I 2014 produserte fagmiljøet 5,35 publiseringpoeng. Til sammen var det 9 poenggivende publikasjoner. Eksempler på vitenskapelige publikasjoner i 2014, inklusiv en publikasjon i *Science*, er:

- A chromosome-based draft sequence of the hexaploid bread wheat genome (*Science*)
- Metabolic cold acclimation of "Polka" and "Honeoye" strawberries under natural field conditions (*Acta Horticulturae*)
- Genetic Analysis of DEK1 Loop function in Three-dimensional body patterning in *Physcomitrella patens* (*Plant Physiology*)

Forskningsinnsats i profesjonsfag

Profesjonsrettet forskning – Lærerutdanninger

Høgskolens ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag er den andre av høgskolens to spissatsinger innenfor forskning. Doktorgradsområdet er en felles overbygning og samlingspunkt for den profesjonsrettede lærerutdanningsforskningen som er forankret i to strategiske forskningsområder, *Arena for kultur og språkfag* og *Utdanning og diversitet*, men også i *Senter for praksisrettet utdanningsforskning* (SEPU). De prioriterte lærerutdanningsfagene i doktorgradsområdet er norsk, musikk, engelsk, pedagogikk og RLE. Det arbeides med å utvide programmet ved å inkludere samfunnsfag, kroppsøving og høgskolens framvoksende realfagsdidaktiske miljø. Det sistnevnte er knyttet til målet om å få etablert et høyere grads studium i realfagsdidaktikk. Femten stipendiater var registrert på doktorgradsprogrammet på talletidspunktet i oktober 2014. I alt 11 professorer og 6 førsteamanuenser er aktivt med i gjennomføringen (se virksomhetsmål 2.2).

Doktorgradsprogrammet startet opp mai 2012. Første disputas forventes 2015-2016. Stipendiater innenfor fagområdet som alt var tatt opp ved andre institusjoner, har fullført sine grader der. Hele ni ansatte har disputert på avhandling innenfor profesjonsrettet lærerutdanningsforskning i 2014. Åtte av disse hadde hoved- eller biveileder fra HH og alle ni har hatt arbeidsplass ved HH. Avhandlingstemaene er knyttet til barnehagelærerutdanning (norsk), grunnskolelærerutdanning (norsk, musikk, pedagogikk, naturfag, RLE), faglærerutdanning i musikk (musikk) og lektorutdanning (norsk). For titler, se virksomhetsmål 2.2. Alle ni arbeider ved avdelingen fortsatt. Det vil si at fagmiljøet er styrket med ni førsteamanuensisstillinger. I tillegg har en ansatt fått professoropprykk innenfor engelskdidaktikk i løpet av året. Kompetanseoppbyggingen er viktig også for de økte kravene til forskningsbasering av lærerutdanningene og innføring av femårig grunnskolelærerutdanning. Høgskolens førstekompetanse i de ulike lærerutdanningsfagene var ved årsskiftet: NORSK (3 professorer, 7 førsteam., 2 førstelektorer), ENGELSK (3 professorer, 3 førsteam.), MUSIKK (3 professorer, 1 dosent, 4 førsteam., 1 førstelektor), PEDAGOGIKK (3 professorer, 2 dosenter, 6 førsteam., 5 førstelektorer), RLE (1 professor, 2 førsteam.), SAMF.FAG (1 dosent, 2 førsteam., 3 førstelektor), KROPPSØVING (1 professor, 3 førsteam., 3 førstelektorer), NAT.FAG (5 førsteam., 1 førstelektor, dosentopprykk i vurdering) og MATEMATIKK (3 førsteamanuensiser). Faglærerutdanningen i kroppsøving er lokalisert til Avdeling for folkehelsefag de øvrige til Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (LUNA) på Hamar. LUNAs andel førstestillinger var i 2014 på 54 %. På fem år har andelen økt med 8 % (fra 46 % i 2009).

LUNA har en økning i publiseringspoeng fra 2013 til 2014 på hele atten poeng, fra 51,86 til 69,82. Antall poenggivende artikler har økt fra 55 til 75. Holder vi bioteknologi utenfor, får vi de rene tallene for profesjonsforskningen knyttet til lærerutdanning: 64,47 publiseringspoeng og 66 poenggivende bidrag.

Innenfor det strategiske forskningsområdet *Arena for kultur og språkfag* arbeides det i forskergruppene Humanistiske lærerutdanningsfag og deres didaktikk, Korpuslingvistikk, Kulturorientert musikkpedagogikk og Litterære studier. To større pågående eksternt finansierte forskningsprosjekter er *Musical Gentrification and Socio-Cultural Diversities* (finansiert av NFR FRIPRO 2013-2016, samarbeid med Norges musikkhøgskole, University of Cambridge og University of Western Ontario) og *Contemporary Poetry between Genres, Art Forms, and Media* (finansiert av Danmarks forskningsråd, samarbeid med Aalborg Universitet fra 2013). I det strategiske forskningsområdet

Utdanning og diversitet har man samlet seg om et felles forskningsprosjekt *Lærerutdanning og diversitet*, knyttet til det internasjonale forskernettverket: *Diverse teachers for diverse learners* (finansiert av NORDFORSK 2011-2014, samarbeid med University of Iceland, University of Helsinki, Strathclyde University, University of Toronto, University of Manitoba og Bath Spa University). Forskningsprosjektet er nå videreutviklet i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus (finansiert av Utdanningsdirektoratet). Videre er det tre større pågående eksternt finansierte forskningsprosjekte. *Learning Spaces for Inclusion and Social Justice: Culturally diverse School Communities in five Nordic Countries* (finansiert av NORDFORSK, samarbeid med Göteborgs universitet, University of Iceland, University of Helsinki og Høgskolen i Nord-Trøndelag 2013-2015). Det tredje prosjektet er: *Speed. The function of special education* (finansiert av NFR-PRAKUT 2012-2015, samarbeid mellom Høgskolen i Volda og Høgskolen i Hedmark samt Aarhus universitet og Högskolan i Borås). Ved HH er dette prosjektet samarbeid mellom det strategiske forskningsområdet og SEPU. Et eksempel på hvordan fagmiljøene kobler seg til nasjonale miljøer, er samarbeidet mellom høgskolens forskergrupper i Utdanning og diversitet og Senter for flerspråklighet MULTILING ved Universitetet i Oslo, finansiert som et Senter for fremragende forskning. Her samarbeides det i 2014 om to løpende forskningsprosjekter, to forskningsrådsøknader (hvorav en i FRIPROHUMSAM ble innvilget) og planlegging av en forskningskonferanse i 2015. Innenfor engelskfaget er det sendt en søknad til Horisont2020, Marie Curie på prosjektet *From cognitive theory to real-world applications and back again* i samarbeid med Birmingham University (UK), University of Warwick (UK), University of Extremadura (ES), Free University of Amsterdam (NL), University of Amsterdam (NL), University of Koblenz-Landau (DE), King's College London (UK) og HH. Søknaden gikk ikke inn, men fikk gode tilbakemeldinger, så det arbeides videre med den.

Noen av titlene fra de vitenskapelige publikasjonene fra lærerutdanningsfagene i 2014 illustrerer temaer HHs forskere er opptatt av:

- Inclusive Education in Norway: Historical Roots and Present Challenges (*Journal of Special Education Research*)
- Inkludering – av hva og av hvem? En problematisering av musikkpedagogisk praksis i det flerkulturelle samfunnet (*Nordisk musikkpedagogisk forskning*)
- Hvorfor artskunnskap? Artskunnskapens hva, hvorfor og hvordan (Cappelen. Damm)
- Exploring the sociology of music education (*Action*)
- Flukten fra landbygda. En glideflukt over Trost i taklampas litterære omgivelser (Akademika)
- Intensitet og involvering i kroppsøving (*FoU i praksis*)
- Religion og livssyn i klasserommet (Fagbokforlaget)
- Alf Prøysens fortellinger om teskjejerringa som en “uferdig estetikk” (*Barnboken 2014*)

Merkbart blant de siste årenes publikasjoner er også resultater fra flere prosjekter som tematiserer ny kunnskap om selve lærerutdanningene og om lærerprofesjonen, jf. for eksempel følgende titler:

- Danningsprosesser i barnehagelærerutdanningen (*Uniped*)
- Reader Response in Teacher Education (Fagbokforlaget)
- The professional knowledge of inclusive special educators (*The Sage Handbook of Special Education*)
- Student performance in teacher education in Norway; the impact of student, institutional and structural factors (*European Journal of Teacher Education*)
- Student teachers' perceptions of the practicum in physical teacher education in Norway

(*Nordic Studies in Education*)

- Recruitment and certification of immigrant teachers: Roles and requirements (*International Journal of Education for Diversities*)
- Ethical challenges in the counselling role (*Education for the future. ATEE*)

Lærerutdanningsmiljøet har arrangert følgende forskningskonferanser i 2014, i tillegg til dem som er nevnt under «Regional kulturforskning og litteraturvitenskap» i avsnittet «Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart» nedenfor:

- *ALA - Language Awareness 2014: Achievements and Challenges* (1.-4. juli, 170 deltakere fra 40 land)
- *Nordisk samtidspoesifestival. Rolf Jacobsen-dagene: Forskningsseminar om barnelyrikk* (6.-7. mars, 45 deltakere)
- *ecoMEDIA 2014 - The Future of Education* (22.-23.10. 55 deltakere fra 13 land)
- *Minnematerialet etter 22. juli 2011* (3.4. i Oslo, samarbeid med Riksarkivet, Forskningsetiske komiteer og forskningsprosjektet Kritiske hendelser, verdier og nasjonal identitet ved HH, UIS og Karlstads universitet)

Profesjonsrettet forskning – Folkehelsefag

Folkehelse er høgskolens strategiske forskningsområde innenfor helse- og idrettsfag. Avdelingen på Elverum har etablert tre forskergupper: *Aktiv livsstil og helse*, *Kvalitet og samhandling i sykepleie* og *Psykisk helse og samfunn*. Gjennom personlige opprykk og nytilsetninger har HH nå professorkompetanse i alle forskergruppene i denne satsingen. Forsknings-satsingen er tett knyttet til utdanningene både på bachelor- og masternivå (psykisk helse og folkehelsevitenskap). Samtidig bygger den opp under en ambisjon om en framtidig ny spiss, en ph.d. i profesjonsrettede folkehelsefag, i første omgang i samarbeid med Karlstads universitet. I 2014 er det inngått ny samarbeidsavtale om dette og om styring av forsknings-samarbeid innenfor folkehelse med Karlstads universitet. Fagmiljøet har også representert HH i oppstart og etablering av forskerskolen *PROFRES*. Nasjonal forskerskole for profesjonsrettet og praksisnær forskning på områdene helse, velferd og utdanning (se virksomhetsmål 2.2.)

I KDs Tilstandsrapport fra 2014 (s. 264-265) viste resultater fra 2013 at HH hadde lavere andel førstestillingskompetanse i helsefag (27 %) enn snittet for helse- og sosialfag i sektoren, som var på 34 %. Publiseringsvolumet var også lavt i 2013, under 20 poeng. Det har imidlertid blitt arbeidet systematisk over lengre tid med å bygge kompetanse og styrke forskningsinnsatsen. Allerede 2014-tallene viser en klar bedring. Men fortsatt trengs en stor innsats.

I 2014 har fire tilsatte ved avdelingen disputert, tre innenfor sykepleie og en innenfor folkehelsefag. Alle arbeider nå som førsteamanuenser ved avdelingen. Per 1.10. har andelen førstestillinger økt til 31 %, og det er lagt en plan som tilsier 35 % innen utgangen av 2015. 2014-resultatet viser en økning på fire prosent fra 2013 og åtte prosent de siste fem årene. Trenden er med andre ord positiv. Og det er så mye kompetansebygging i gang at utviklingen framover forventes å gå raskere mot 40 %. I løpet av våren 2015 vil avdelingen ha tretten stipendiater i gang med doktorgrad, og flere arbeider med førstestillingsopptrykk.

Når det gjelder publiseringspoeng, har antallet økt med mer enn åtte poeng fra 2013 (13,56) til 2014 med 21,84 publikasjonspoeng. Antallet poenggivende publikasjoner har økt fra 35 til 56. Et

kjennetegn ved HHs forskning innenfor helsefag, er at det er høy grad av sampublikasjoner med kollegaer fra andre institusjoner. Også i antall publiseringspoeng forventes det økning i årene som kommer. Dette skyldes flere med doktorgradskompetanse og styrket forskningsinnsats. Avdelingen har blant annet vist at den kan lykkes med å konkurrere seg til store forskningsprosjekt fra Norges forskningsråd. I juni 2014 fikk avdelingen tilslag på prosjektet «Skolen som helsefremmende arena» gjennom NFRs strategiske høgskoleprogram (SHP). Bare sju søknader ble innvilget i denne utlysningen av i alt 55 søknader. Dette prosjektet, på til sammen 18 millioner, innebærer tilsetting av tre stipendiatstillinger og er en klar styrking av tverrfaglig forskningssamarbeid innad, men også med Universitet i Bergen, Høgskolen i Bergen, Karlstads universitet og universitetene i Chester og Loughborough i England i tillegg til praksisfelt i Elverum og Bergen kommuner.

Avdelingens Forum for praksisnær forskning og felles stipendiatforum mellom stipendiater ved avdelingen og Sykehus Innlandet HF er videreført som møteplasser i 2014. Begge deler er tiltak for å skape mer robuste miljøer.

Samarbeidet med sykehuset er styrket også gjennom andre felles forskningssamlinger. Avdelingen har nå fire professorer og en høgskolelektor som deler sin arbeidstid mellom HH og sykehuset samt to førsteamanuensiser i delt stilling mellom kommunehelsetjenesten og HH. Dette er tiltak for å styrke praksisnært samarbeid om FoU og kunnskapsbasert praksis. Eksempler på noen felles forskningsprosjekter mellom HH og Sykehus Innlandet, er «Tilbakemeldinger i praksis», «Åndelig omsorg til personer med demens», «Daglig sedasjonsstopp og bedømming av delirium for respiratorpasienter», «Kunnskapsbasert praksis og sykepleieres utfordringer når de skal ta i bruk ny kunnskap fra forskning», «Permen min – et dynamisk verktøy for samhandling mellom helsepersonell og pasienter med alvorlig nyresvikt», «Kunnskapsbasert sykepleie til kreftpasienter i palliativ fase», «Trygg lindrende omsorg i hjemmet», «Menneskers erfaring med tvunget psykisk helsevern uten døgnopphold i institusjon fra tre perspektiver: pasienter, pårørende og helsepersonell». Samarbeid med det regionale helseforetaket er også omtalt under sektormål 3, virksomhetsmål 3.1.

Det er i 2014 arbeidet aktivt og målrettet for å utvikle forskningsprosjekter og søknader til NFRs programmer - særlig programmer innenfor satsningen «Flere aktive og sunne år». Dessuten forberedes søknader til HelseOmsorg 2020. I disse søknadene er det samarbeidet med ulike sider ved praksisfeltet, for eksempel Tolga og Os kommuner, bydel Sagene i Oslo, Elverum kommune og Oslo universitetssykehus. Det er også sendt en søknad til Horisont2020, programmet «PHC – Personalized health and care»: *Self management of health and disease: citizen engagement and health*. Samarbeidspartnere var SINTEF, Medi3, Technalia, DocTot og HH. Prosjektet fikk ikke tilslag, men søknaden videreutvikles.

Prosjekter som er innvilget i 2014, er: kvalifiseringsstøtte fra Regionalt forskningsfond til prosjektet *Kartlegging av kroppsøving i skolen* (søker og samarbeidspartner: Elverum kommune), og støtte fra Olympiatoppen til prosjektet *«Elite Coach Stressors: Handling the challenges in training and competition»*.

Profesjonsrettingen styrkes også gjennom samarbeidet i kompetanseklyngen *Terningen nettverk* (se omtale av innovasjon i 3.1). Som nevnt ovenfor, er Karlstads universitet en viktig strategisk samarbeidspartner innenfor forskning. De to institusjonene samarbeider dessuten om sykepleieforskning med Nursing Academy Ibnu Sina på Sabang, Indonesia. Innenfor psykisk helse har avdelingen flere eksternt finansierte prosjekter, *Green Care Recovery* (finansiert av NFR, Fylkesmannen i Hedmark og LMD 2011-2014, samarbeid med Syd-Dansk Universitet og Pedagogische

Hochschule Zürich), og *Kognitiv atferdsterapi for personer med demens i tidlig sykdomsfase – en eksperimentell forstudie i Elverum kommune* (kvalifiseringsstøtte fra Regionalt forskningsfond). Et annet prosjekt er i samarbeid med Sintef, Universitetet i Oslo, University of Malawi og National Statistical Office Malawi: *Fighting poverty through alcohol misuse prevention in Malawi*.

Avdelingen er vertskap for *Utviklingscenter for sykehjem* og har samarbeid med *Utviklingscenter for hjemmetjenester i Hedmark*, blant annet gjennom forskningsprosjektet *Trygg, lindrende omsorg i hjemmet* (2013-2014, kvalifiseringsstøtte fra Regionalt forskningsfond). Innenfor idrettsfag er prosjektet *En region i bevegelse* (en videreføring av *Sør-Østerdal – en region i bevegelse*) etablert som et forsknings- og kompetanseknutepunkt med nasjonale ambisjoner. Prosjektet er et bindeledd mellom høgskolens FoU-aktivitet og samarbeidspartnere innen idrett, skole, barnehage, ulike offentlige etater og næringsliv (se også virksomhetsmål 3.1.).

Folkehelsemiljøet har i 2014 arrangert følgende konferanser:

- *Innlandskongressen for helseforskning 2014*, (9.-10.9. i samarbeid med Sykehus Innlandet HF, Høgskolen i Lillehammer og Høgskolen i Gjøvik)
- *Bortenfor all forenkling: Lidelse, helse og omsorg – perspektiver på psykisk helsearbeid*. Festkonferanse for Jan Kåre Hummelvoll (8.5.)
- *Recovery Oriented Green Care Services* (21.5., konferanse i forbindelse med prosjektavslutning for NFR-prosjektet Green Care Recovery)

Noen titler fra den vitenskapelige publiseringen i 2014 illustrerer hva folkehelseavdelingens forskere er opptatt av:

- Barn og fysisk aktivitet i barnehagen: Hvordan kan aktivitetsnivået dokumenteres? (*Nordisk barnehageforskning*)
- How older people with incurable cancer experience daily living: A qualitative study from Norway (*Palliative & Supportive Care*)
- Encounters between multicultural family members and the nurses in the context of intensive care (*Clinical Nurses Study*)
- Sports policy and social capital (*Routledge Handbook of Sport Policy*)
- The Impact of the natural environment on the promotion of active living: an integrative systematic review (*BMC Public Health*)

Disse studiene utvikler ny kunnskap for studier og arbeid innen idrett, ernæring, sykepleie og psykisk helse. Også på denne avdelingen har HH flere prosjekter der det forskes på selve helse- og idrettsutdanningene og på profesjonsutøvelsen. Blant artikler publisert i 2014 finner vi:

- Public health nurses' perception of their roles in relation to psychotropic drug use by adolescents: a phenomenographic study (*Journal of Clinical Nursing*)
- Nursing in a globalized world: Nursing students with international study experience (*Open Journal of Nursing*)
- Academic learning for specialist nursing: A grounded theory study (*Nurse Education in Practice*)
- Diffusion of international and European knowledge and standards on the training of sport and exercise psychological professionals: The case of Greece. (*Psychology Press*)
- Nurses and care workers' experiences of spiritual needs in residents with dementia in nursing homes: a qualitative study (*BMC: Nursing*)

Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

HHs strategiske mål for FoU-virksomheten 2013-2016 er formulert slik: *Styrket praksisnær FoU-profil, økt forskningsinnsats, økt kvalitet og robuste forskerutdanninger*. De forskningspolitiske målene om forskningsbasert profesjonsutøvelse og kunnskapsbasert næringsliv har de siste årene vært en viktig inspirasjon. Målene har motivert ikke bare til å se utdanning og forskning i sammenheng, men også til å utvikle samhandling med arbeids- og samfunnsliv både om FoU og innovasjon.

I stadig sterkere grad organiseres FoU-arbeidet ved HH i tematiske forskergrupper som samarbeider nasjonalt og internasjonalt. Det er et tiltak både for å skape mer robuste miljøer og for å sikre kvalitet. Fagmiljøene har kontakter med ulike institusjoner avhengig av sin egenart. Et felles strategisk grep har Hedmarks grense til Värmland i Sverige som utgangspunkt. Dette har ført til et langvarig samarbeid med Karlstads universitet. De to siste årene er det strategiske samarbeidet styrket og omfatter nå både FoU og utdanning. Gjennom et prosjekt finansiert av EUs interreg.-program har fagmiljøene innenfor folkehelsefag, økonomi- og ledelsesfag og lærerutdanning utviklet samarbeidsprosjekter. Innenfor anvendt økologi er KaU med i den internasjonale forskerskolen som HH leder. I alt fire forskere fra KaU har II-stillinger ved HH (helsefag og økonomi- og ledelsesfag) og tre forskere fra HH har II-stillinger ved KaU (lærerutdanning, helse og økonomi). I 2014 er 13 vitenskapelige artikler publisert i samarbeid mellom institusjonene (7 innenfor folkehelsefag og 6 innenfor økonomi- og ledelsesfag).

Et annet felles grep er å styrke nord-sør-samarbeid både i utdanning og forskning. HH er medlem av SANORD (Southern African-Nordic Centre), en forening med 42 medlemsinstitusjoner med mål om å øke forskningssamarbeid mellom de to regionene. Her er både Karlstads universitet medlem og flere strategiske sør-partnere, blant annet University of Namibia og University of Zambia. Høgskolen deltok på årskonferansen med presentasjon av pågående forskningsprosjekt. I 2014 er det flere vitenskapelige publikasjoner fra forskningsprosjekt i nord-sør-samarbeid, for eksempel en vitenskapelige antologi redigert av en HH-forsker: *Elephants and savanna woodland ecosystems: A study from Chobe National Park, Botswana* (Wiley-Blackwell 2014) og en artikkel med en HH-forsker som førsteforfatter: «The context and consequences of liquor sachets use among young people in Malawi» (i *African Journal of Drug and Alcohol Studies*).

Høgskolens strategiske forskningsområder er langsiktige satsinger som kan samles i to overordnede temaområder: *profesjonsrettet FoU* (profesjonsrettede lærerutdanningsfag med vekt på kultur- og språkfag samt utdanning og diversitet og profesjonsrettet forskning innen folkehelsefag) og *FoU-arbeid rettet mot arbeids- og samfunnsliv* (anvendt økologi, bioteknologi samt verdiskaping i næringsliv og forvaltning). Forskning i MNT-fag (anvendt økologi og bioteknologi) og profesjonsforskning (lærerutdanninger og helse) er omtalt under forrige styringsparameter. I det følgende omtales derfor forskning innenfor økonomi- og ledelsesfag samt kulturrettet regionalforskning inklusiv litteraturvitenskap. Siden en viktig side ved høgskolens egenart er visjonen om kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv, må omtalen nedenfor sees i sammenheng med den nasjonale styringsparameteren om samarbeid med samfunns- og arbeidsliv inklusiv innovasjon (virksomhetsmål 3.1.).

Økonomi- og ledelsesfag

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag profilerer sin forskningsinnsats med en tydelig arbeidslivsprofil gjennom det strategiske forskningsområdet *Verdiskaping i næringsliv og forvaltning*. Avdelingen har i 2014 fortsatt sitt systematiske arbeid med å styrke forskningsinnsatsen og blant annet tilsatt tre nye professorer og tre nye stipendiater - med støtte fra lokalt næringsliv. Fagområdet har høy formell kompetanse med en andel førstestillinger på 61 %. Siden 2009 er andelen økt med ti prosent.

Forskningsaktiviteten er forankret i masterstudiene ved avdelingen. Det vil si i Master i offentlig ledelse og den nyakkrediterte masteren i økonomi og ledelse. I 2014 er forskningsresultatene bedret med fem publiseringspoeng fra året før (fra 12,63 til 17,71), mens antallet poenggivende publikasjoner er mer enn doblet (fra 14 til 30). Blant prosjektene det har vært arbeidet med i ulike forskningsgrupper, er *Personalledelse i et kunnskapsbasert arbeidsliv og Kriseledelse og krisekommunikasjon*. Flere av de vitenskapelige publikasjonene fra 2014 dreier seg også om ledelse. Av disse hører flere hjemme innenfor utdanningsledelse, og kunne derfor også vært omtalt under profesjonsforskning (f.eks. «Control and trust in local school governance» på Springer og «Social cognitive outcomes of teachers' engagement in learning communities» i *Journal of Educational Administration*). Det er videre et aktivt forsknings samarbeid om tjenesteinnovasjon med Karlstads universitet (omtalt under virksomhetsmål 3.1) og i tillegg gjennomføres regionalt innrettet innovasjonsforskning som del av VRI-Innlandet, forskningsprosjektet «*Har periferien sin egen logikk?*». Andre regionale prosjekter, støttet av Regionalt forskningsfond Innlandet, er prosjektet «*Medborgerundersøkelsen, Indre Skandinavia*» som er et samarbeid mellom forskere ved HH og HIL. Prosjektet har presentert sine første resultater i 2014.

To av avdelingens forskere har, i samarbeid med Universitetet i Oslo, fått innvilget EEA Grants (fra det norsk-estiske forskningsprogrammet som finansieres av EØS-midler) til prosjektet *Det finansielle byråkratiet: økt makt lite utforsket* sammen med Universitetet i Oslo og Tallin Teknologiske Universitet.

Regional kulturforskning, litteraturforskning

I 2014 har det vært Prøysen-år, og LUNA har hatt en offensiv flerårig satsing på å bygge opp et tverrfaglig Prøysenforskningsmiljø. I jubileumsåret er det avholdt tre forskningskonferanser på Hamar om ulike sider ved Prøysens kunstnerskap: Alf Prøysens lyrikk (8.-9.mai), Alf Prøysen, kunsten og mediene (16.-17.oktober) og Alf Prøysen i språkvitenskapelig lys (14. november). I tillegg har avdelingen arrangert en konferanse om barnelitteratur i samarbeid med Norsk barnebokinstitutt. Alle konferansene hadde bidrag både fra høgskolens forskere og fra nasjonale og internasjonale samarbeidsinstitusjoner. En stipendiat er i ferd med å avslutte landets første doktrogradsavhandling om Prøysen. Blant publikasjonene fra 2014 skal særlig nevnes en internasjonal vitenskapelig antologi om teskjejerringa: *Empowering Transformations: Mrs. Pepperpot Revisited* (Cambridge Scholars Publishers). Antologien er nominert til en internasjonal barnelitteraturforskningspris i 2015.

Høgskolebiblioteket har også et forskningsprosjekt i samarbeid med Nasjonalbiblioteket om utvikling av en Prøysen-bibliografi og et prosjekt som ferdigstiller en Prøysen-diskografi. I mars arrangerte høgskolen en Prøysen-utstilling i samarbeid med Nordisk samtidspoesifestival, Rolf-Jacobsen-dagene. En av høgskolens ansatte har i jubileumsåret laget musikalske komposisjoner av Prøysen-verk. Høgskolen har samarbeid med Prøysen-huset, Ringsakerkommune og Hedmark fylkeskommune.

Høgskolen ble belønnet for innsatsen med et forskningsstipend fra hovedkomiteen for Prøysen-året 2014. Prøysen-prosjektet har vært det store løftet i 2014, men samtidig pågår også andre prosjekter. Blant annet er det arrangert et forskningsseminar i samarbeid med Anno museum: *Fortelling, landskap, sted*. Det er videre gjennomført en doktorgradsdisputas om finnskoglitteratur: *Skogen, hjemmet og veien. Kulturelle erindringssteder i Finnskoglitteratur 1920-1940*. Lyrikkforskning er en tydelig profil ved høgskolens litteraturforskning. Det forskes i samarbeid med Ålborg universitet, og det er i 2014 skrevet artikler om Hanne Bremnes, Jan Erik Vold, Øyvind Rimbered og Bjørn Aamodt samt en bok på et nivå-2-forlag om Raymond Carver.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 2.1	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings-, og formidlingsstilling (E)	0,35 92,80:263,6	0,33 88,07: 273	0,47 124,49:267,26	0,33 97,49:297,72	0,45 139,63:313,35	0,40
Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publikasjonspoeng (E)	32 % (84 av 263,6)	41 % (111 av 273)	43 % (115 av 267,26)	34 % (102 av 297,72)	47 % (148 av 313,35)	45 %
Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering (E)		43 % 43 av 100	50 % 56 av 113	44 % 50 av 115	49 % 73 av 149	50 %
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (E)	32 826 8 653':263,6	23 910 6 527': 273	24 215 6 471 955 : 267,26	50 515 15 039 538 : 297,72	59 116 18 524 000 : 313,35	50 000 15 000'
Andel EU-midler i forhold til statstilskuddet (E)	1,4 %	1,5 %	0,74 %	0,43 %	0,75 %	0,75 % *

* Inklusiv tilslag på ett forskningsprosjekt

Publikasjonspoeng

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

2014 er nytt toppår så langt med 139,63 poeng. Det er hele 42 poeng mer enn 2013-tallene og mer enn 15 poeng bedre enn det forrige toppåret i 2012. Resultatmålet, antall publikasjonspoeng per vitenskapelig ansatt, er på 0,45 poeng. En klar bedring fra 2013-resultatet på 0,33, og med dette resultatet når vi målet. Her er vi imidlertid ikke like gode som i 2012, da resultatet var 0,47. Det er verdt å merke seg at høgskolen har 46 flere ansatte i 2014. Noen år har vi på denne parameteren ligget over snittet for statlige høgskoler, andre år under. Ambisjonen på sikt er å ligge godt over. Vi strekker oss i første omgang mot resultatene til universitetene i Agder, Nordland, Stavanger, som i 2013 ligger mellom 0,41 (Nordland) og 1,01 (Agder) med Stavanger imellom på 0,71.

Som det går fram av tabellen nedenfor, bidrar alle avdelingene til økningen i 2014.

Antall publiseringpoeng per avdeling og HH samlet 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
LUNA (Hamar)	43	51,1	42,8	78,03	51,86	69,82
FH (Elverum)	15	21,9	18,6	16,91	13,56	21,84
ØLR (Rena)	11,2	12,3	17,2	15,33	12,63	17,71
AØL (Evenstad/Blæstad)	6,1	7,6	11,4	13,81	19,44	29,26
HH samlet *	75,4	92,8	90,1	124,49	97,5	139,63

(*I totalsummen er 1 publikasjon, 1 poeng fra høgskoleadministrasjon inkludert)

Også når det gjelder antall poenggivende bidrag har HH stor økning. Hele 233 publikasjoner bidrar til poengene, noe som er en økning på hele 86 sammenliknet med 2013. Tabellen nedenfor viser igjen at alle avdelingene går fram. Fra 2012 til 2013 var det bare FH som hadde en liten framgang,

Antall publikasjoner som bidrar til publiseringspoengene

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
LUNA (Hamar)	61	62	61	76	55	75
FH (Elverum)	20	22	35	33	35	56
ØLR (Rena)	19	14	28	24	14	30
AØL (Evenstad/Blæstad)	21	24	28	45	43	71
HH samlet	121	121	152	178	147	233

Gjennom Cristin-rapporteringen følger vi også med på andelen nivå-2-publikasjoner siden nivå 2-publikasjoner regnes som en måte å måle kvaliteten i forskningen på. I 2014 var 12,5 % av HHs forfatterandeler på nivå 2, en framgang på 0,9 % fra 2013-resultatet på 11,6 %. Av publikasjonspoengene registrerer vi at 30 % i 2014 er hentet fra nivå 2, mens tilsvarende tall var 27 % i 2013.

I 2013 var snittet for de statlige høgskolenes forfatterandeler på nivå-2 på 9,6 %. HHs-resultat er bedre enn det. Resultatene både i 2013 (11,6%) og 2014 (12,6 %) ligger mellom de tre nye universitetene i 2013 med 11,3 % (Agder) og 22,1 % (Stavanger) med Nordland imellom (14,7 %) (jf. tabell V1 i Tilstandsrapporten). Her er ambisjonen å øke andelen.

Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publiseringspoengene

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

For HH som for tjue år siden startet som en utdanningsinstitusjon og som nå er både en utdannings- og forskningsinstitusjon har denne egendefinerte parameteren vært viktig. Vi har satset på å bygge FoU-kulturer med blant annet å ha strategiske forskningsområder på alle avdelinger. Bortsett fra resultatet i 2013 har vi bare opplevd positiv framgang på denne parameteren. Derfor er det ekstra gledelig at 2014-resultatene er det beste noensinne med poenggivende bidrag fra 47 % av de vitenskapelig ansatte. Her når vi målet, men det er fortsatt en ambisjon om å øke andelen.

Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Andel periodika-artikler med internasjonal sampublisering er også brukt som et mål på kvalitet i forskning. Her har vi de siste årene ligget mellom 43 % og 50 % de siste fire årene). Årets resultat på 49 % er vi godt fornøyd med, selv om vi ikke helt når ambisjonen om 50 %. Med 50 % i 2012 var HH blant UH-institusjonene med aller høyest andel. Med resultatet 44 % i 2013 var vi også blant de statlige institusjonene med høyest andel. Sammenliknet med universitetene i Agder, Stavanger, Nordland hadde Agder i 2013 50 %, mens Nordland lå på 40 % og Stavanger på 31 %. (jf. Tabell V5.1 i KDs Tilstandsrapport 2014).

Tildelinger fra Norges forskningsråd

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Kontantstrømmen fra Forskningsrådet, som måles i denne parameteren, har økt veldig de siste årene. Dette skyldes et målrettet fokus på innhenting av eksterne forskningsmidler. 2014-resultatet på 18,5 millioner, er det beste resultatet HH har hatt, og er over ambisjonen som var satt på 15 millioner. NFR-bevilgningen per ansatt er på 59 116 også dette er høgskolens beste resultat noen sinne, og over ambisjonen på 50.000.

Resultatet per ansatt er godt også sammenliknet med det som så langt har vært gjennomsnittet for de statlige høgskolene. Det har de siste årene ligget mellom 27.400 (i 2009) og 21.700 (i 2011). I 2013 var tallet for de tre nye universitetene som tidligere hadde høgskolestatus, (i 1000 kroner) som følger: Universitetet i Agder 35,2, Universitetet i Stavanger 48 og Universitetet i Nordland 54,9. Som vi ser, er HHs resultat i 2013 og 2014 på høyde med disse resultatene.

Ved høgskolen er det nå flere store prosjekt som vil være aktive i flere år fremover. Oversikten under viser alle prosjekter finansiert av Forskningsrådet, enten direkte eller gjennom Regionale forskningsfond. Alle avdelinger har midler fra begge kilder, men det er stor forskjell i beløpsstørrelse. Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag har i sum ca 9,3 millioner og Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap ca. 8,3 millioner. Avdeling for folkehelsefag har 0,7 millioner, men vil øke inntektene fra 2015 pga tilslag på et stort NFR-prosjekt. Avdeling for økonomi- og ledelsesfag har bare 150.000 i inntekter fra NFR og RFF i 2014. På denne avdelingen er det i 2014 nedlagt mye ressurser i arbeidet med å utvikle masterprogram i økonomi og ledelsesfag med to fordypninger i 2014. Fra 2015 settes mer ressurser inn på søknadsskriving til forskningsmidler.

Norges forskningsråd:

- *Musical Gentrification*, LUNA (FRIPRO, 1 737 333,-)
- *Green Care Recovery*, FH (559 280,-)
- *The Boreal Forest Ecosystem Dynamics* (BEcoDyn), AØL (3 767 275,-)
- *International Research School in Applied Ecology* (IRSAE), AØL (2 724 240,-)
- *Proteiner i evolusjon*, LUNA (1 016 000,-)
- *The function of special education*, LUNA (3 212 524,-)
- *ARENA*, ØLR (100 000,-)
- *VRI*, AØL (400 000,-)
- *Lærende regioner*, LUNA (255 000,-)
- *Boar Fertility*, LUNA (270 000,-)
- *Arrangementstøtte: 12th International Conference - Association for Language Awareness*,

- LUNA (137 000,-)
- Arrangementsstøtte: Forskningsdagene, *Evenstad fra 1814 til i dag – en historie om mot og annerledestenkning*, AØL (25 000,-)
- Arrangementsstøtte: Forskningsdagene, *Hipp eller Harry? Kulturkrig og klassekamp på nye arenaer*, LUNA (30 000,-)
- Prosjektetableringsstøtte: Harry P. Andreassen, AØL (256 220,-)
- Prosjektetableringsstøtte: Susan Lee Nacey, LUNA (24 924,-)

Regionale forskningsfond:

- *Medborgerundersøkelsen i Innlandet*, ØLR (50 000,-)
- *Kognitiv arbeidsterapi for personer med demens*, FH (165 000,-)
- *Forest and Moose – can increased forage production reduce browsing damage?*, AØL (896 580,-)
- *Intelligent monitoring of fish and wildlife: Linking ecological theory to achieve a science based management*, AØL (1 167 000,-)
- *Successful fertilization*, LUNA (150 777,-)
- *Nematode parasites in moose*, AØL (100 000,-)
- *LAD Technology*, LUNA (374 250,-)
- *Sperm DNA Quality*, LUNA (1 104 424,-)

I tillegg til midlene fra NFR og RFF har LUNA i 2014 mottatt forskningsmidler fra NORDFORSK til prosjektet *Learning Spaces* på LUNA (kr. 659 103) og fra Det frie danske forskningsråd til prosjektet *Poetry between genres* (kr. 537 554).

I tillegg til høy aktivitet i hvert enkelt prosjekt har det blitt sendt inn veldig mange søknader til programmene i Forskningsrådet og Regionale forskningsfond. I alt ble det i 2014 sendt inn 46 søknader til SFI, FINNUT, SHP, Forskningsdagene, FRIBIO, BIONÆR, FORNY2020, ØKOSYSTEM, MILJØ2015, INFRASTRUKTUR, LMDs egen landbruksatsing, BIA, PETROSAM2 og FRIHUMSAM og prosjektetableringsstøtte. 17 av søknadene kom fra LUNA, 15 fra AØL, 11 fra FH, 1 fra ØLR og 2 fra høgskoleadministrasjonen.

At antall søknader og uttelling fra Forskningsrådet og Regionale forskningsfond stiger, er resultat av avdelingenes fokus på søknadsskriving og innhenting av eksterne forskningsmidler. Trykket på å søke skal også være høyt i årene som kommer. Av KDs Tilstandsrapport 2014 (tabell V4.19) framgår det at Høgskolen i Hedmark sendte 28 søknader til NFR 2012-2013 og at ni av disse ble innvilget (dvs. 35 %). Av 2014-søknadene er 14 innvilget så langt, men flere er ennå ikke avgjort.

Andel EU-midler i forhold til statstilskuddet

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

HH har hatt en mindre rolle i ett prosjekt finansiert av EUs 7. rammeprogram: *Communicating environmental impacts on water quality, availability and use* (ComEnvir). Den siste utbetalingen i prosjektet kom i 2014.

HH har brukt mye tid på å forberede seg til Horisont 2020 gjennom deltagelse på informasjonsmøter, studieturer og skrivekurs rettet mot forskerne og kurs om deltagerregler, økonomi, budsjettering og IPR for administrative. Det har blitt arrangert interne møter for å informere ulike fagmiljøer om

mulighetene. Da de første utlysningene kom, var det derfor flere miljøer som sto klare til å søke. I løpet av 2014 var fagmiljøer ved HH med på fire søknader til Horisont 2020, to *Marie Sklodowska-Curie Actions* som ligger under pillaren *Excellent Science* og to innen *Societal Challenges*. I to av disse har vi stått som koordinator:

- Marie Sklodowska-Curie Actions, ITN Training Network: *From cognitive theory to real-world applications and back again*, LUNA (Susan Lee Nacey), partner.
- Marie Sklodowska-Curie Actions, ITN Training Network: *BIORES: Towards an innovative stewardship of biological resources in Europe: Linking ecological, economic and social sciences*, AØL (Harry P. Andreassen), koordinator.
- Societal Challenge 1, *Health, demographic change and wellbeing: Osteohealth. Early osteoporosis prevention ecosystem*, FH (Giovanna Calogiuri), partner.
- Societal Challenge 5, *Climate action, environment, resource efficiency and raw materials: E-FOREST: Development of predictive models for forest ecosystem management*, AØL (Harry P. Andreassen), koordinator.

Ingen av søknadene fikk støtte. Dermed er ikke ambisjonen om å få ett EU-finansiert forskningsprosjekt nådd. Evalueringene har imidlertid vært gode nok til å danne grunnlag for nye søknader til Horisont 2020 og til Forskningsrådet. Alle søknader har benyttet seg av Forskningsrådets Prosjektetableringsstøtte (PES2020) for å finansiere søknadsskrivingen. Selv om søknadene foreløpig ikke har gitt uttelling i penger, har merverdien vært stor og arbeidet har vært et bidrag i å styrke søknadsskrivekompetansen ved høgskolen.

HH har hatt god nytte av å være medlem av EU-nettverket, et nettverk som består av høgskolene i Buskerud og Vestfold, Oslo og Akershus, Østfold, Telemark, Lillehammer, Gjøvik, BI og Universitetet i Nordland. Nettverket har arrangert kurs og seminar for forskere og administrativt ansatte gjennom hele året. Finansieringsperioden for nettverket går ut i mars 2015. Det ble derfor startet et arbeid med å stable på bena et nytt nettverk, denne gangen med en regional, tverrsektoriell sammensetning. Målet med nettverket er å øke Innlandets aktivitet inn mot Horisont 2020. Det blir søkt om midler til dette nettverket fra Forskningsrådet i februar 2015.

HH deltar i flere EU-finansierte prosjekt utenfor Horisont 2020. Disse prosjektene spiller en viktig rolle i HHs internasjonale arbeid og kompetansebygging, både gjennom utdanningssamarbeid og nettverksbygging som i flere tilfeller har ført til etableringen av forskerprosjekt. Vi koordinerer et av disse prosjektene, *PERL2: The Partnership for Education and Research about Responsible Living*, et prosjekt med deltagere fra over 140 institusjoner fordelt på mer enn 50 land over hele verden. Prosjektet er nå inne i sin tredje finansieringsperiode. Til sammen har HH mottatt i overkant av 3,8 millioner kroner gjennom deltakelse i EU-prosjekt, noe som utgjør 0,75 % av statstilskuddet. Denne delen av ambisjonen er derfor nådd.

- EUs 7. Rammeprogram: *Communicating environmental impacts on water quality, availability and use* (ComEnvir), LUNA (16 734).
- Lifelong Learning Programme: *The Partnership for Education and Research about Responsible Living* (PERL 2), LUNA (2 043 461).
- Lifelong Learning Programme: *Promoting Global Citizenship Education Through Digital Storytelling* (RIGHTS), LUNA (200 498)
- Leonardo Da Vinci: *EuroGIS-GPS: Testing a competency framework for biodiversity data collection*, AØL (75 445)

- Interreg: *Rookie to Whiz*, ØLR (1 219 050)
- Interreg: *Fokusert kompetanseutvikling*, ØLR (165 921)
- Interreg: *Border Regions Alumni Network Development (BRAND)*, HA (15 138)
- Interreg: *Samarbeid om gradsutdanninger HH KaU 2012-2014*, HA (141 397)

Virksomhetsmål 2.2

HH skal tilby forskerutdanning av internasjonal kvalitet innenfor anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag og samarbeide med andre institusjoner om forskerutdanning innen folkehelsefag og økonomi- og ledelsesfag

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Robuste fagmiljø på interne ph.d.-program

Egendefinert kvalitativ styringsparameter (se også rapportering under virksomhetsmål 4.2)

Høgskolens to akkrediterte doktorgradsprogram er fortsatt relativt nye. *PhD in Applied Ecology* (Ph.d. i anvendt økologi) ble akkreditert i 2011 og *Ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag* (PhD in Teaching and Teacher Education) i 2012. Begge programmene har i 2014 vært i full gang både med kurs- og veiledningstilbud. Hvert ph.d.-program har et eget programutvalg. I tillegg har HH et felles ph.d.-utvalg som koordinerer på tvers av programmene. Disse utvalgene arbeider med kvalitetssikring, opptak av stipendiater, oppfølging av progresjon og med programmenes kurstilbud.

Høgskolestyret følger nøye med på programmenes robusthet med egne årlige styresaker. Begge programmene fyller minstekravene fra NOKUT med god margin. Anvendt økologi har for eksempel sju professorer tilknyttet programmet, mens profesjonsrettede lærerutdanningsfag har tolv. Anvendt økologi har to postdoc.-stillinger og lærerutdanningsfag har én. Robusthet illustreres også ved at begge utdanningene inngår i forskerskoler og tar del i forskningsprosjekter med nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Et grep fra høgskolestyrets side i 2014 var å utnevne æresdoktorer til de to doktorgradsprogrammene i anledning høgskolens jubileumsmarkering. Æresdoktorene ble valgt blant strategiske samarbeidspartnere, internasjonalt og regionalt. Høgskolen vil legge vekt på å utvikle disse personenes tilhørighet til høgskolen slik at de gjennom sitt virke, på ulik vis, vil bidra til å styrke doktorgradsprogrammene i årene som kommer.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 2.2

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 2.2	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Antall ph.d.-studenter på interne program – per 01.10.2014 (E)	-	1 (AØL)	9 (AØL) 2 (LUNA)	16 (AØL) 14 (LUNA)	15 (AØL) 15 (LUNA)	30
Antall disputaser (interne og eksterne programmer) (E)	3	10	8	7	15	8
Antall uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (nasjonal styringsparameter) (N)	Merknad: Parameter satt av KD. Første opptak til ph.d. i anvendt økologi var i 2011 Første opptak til ph.d. i profesjonsrettede lærerutdanningsfag var i 2012.					

Antall ph.d.-studenter på interne program

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Av tabellen nedenfor framgår det at høgskolen raskt har lyktes å passere minstekravet om femten stipendiater per program. Vi er imidlertid klar over at dette er et minstekrav og at det derfor fortsatt må arbeides målrettet for å opprettholde robuste stipendiatmiljøer på programmene og for å lykkes med gjennomføringen.

De to første doktorene i anvendt økologi ble uteksaminert våren 2014. Første forventede innlevering av avhandling innenfor profesjonsrettede lærerutdanningsfag er desember 2015.

Telledato for antall ph.d.-studenter på interne program er satt til 1. oktober 2014. Det er tatt opp flere studenter etter dette, men målet om 30 ph.d.-studenter på interne program i 2014 er uansett nådd. Høgskolen er veldig fornøyd med å ha fått fire nye rekrutteringsstipendiatstillinger i 2014. Vi er også fornøyd med at disse har vært øremerket profesjonsforskning (tre til lærerutdanning og en til helsefag). Høgskolen har svært god søkning til de utlyste stillingene, og innenfor begge fagområder er det rom for å ta imot enda flere stipendiater. Samtidig håper vi at anvendt økologi vil bli tilgodesett med nye rekrutteringsstipendiatstillinger innenfor MNT-satsingen. For å styrke robustheten er det behov for flere stillinger også til dette programmet.

I tillegg til et målrettet fokus på rekruttering til de to doktorgradsprogrammene er det et sterkt fokus på ph.d.-studentenes utdanning, bl.a. gjennom forskerskoler. Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag koordinerer forskerskolen *International Research School in Applied Ecology (IRSAE)*. Forskerskolen har knyttet til seg fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt og har nå nærmere 100 ph.d.-studenter. Forskerskolen får støtte fra Norges forskningsråd. Ph.d.-studenter ved lærerutdanningsmiljøet er tilknyttet den nasjonale forskerskolen *Nasjonale forskerskole for lærerutdanning (NAFOL)*. Dette miljøet er også, sammen med flokehelsemiljøet, tilknyttet forskerskolen *Professional Practice in Complex Settings – Cross-Disciplinary Research School in the fields of Health, Welfare and Education (PROFRES)*. Forskerskolen koordineres av Universitetet i Stavanger. Avdeling for folkehelsefag samarbeider med Karlstads universitet om kandidater på program og om å se på mulighetene for å etablere en felles ph.d. i folkehelsefag. Avdeling for økonomi- og ledelsesfag har samarbeid med Karlstad i kraft av stipendiater på program ved KaU og samtidig bidrar HH-ansatte til doktorgradskurs ved KaU.

Antall disputaser på interne og eksterne programmer

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

28. mars 2014 ble en historisk dag for HH. Da disputerte den første ph.d.-studenten på et av våre egne program, PhD in Applied Ecology på Evenstad. Disputasen om avhandlingen, *Predatory behaviour of wolves in Scandinavia*, hadde om lag 200 tilhørere. Den 28. mai ble den andrefe avhandlingen forsvart, *Attitudes towards large carnivores and acceptance of illegal hunting. The importance of social attitudes and scales in large carnivore management*, også dette et emne som trakk mange tilhørere. Høgskolestyret har dermed i 2014 kunnet tildele de to første doktorgradene fra HH.

I tillegg til disse to har ytterligere tretten tilsatte ved HH disputert i løpet av 2014. Dette er rekord og ambisjonen for 2014 er nådd med god margin. Disputasene har blitt avholdt ved Karlstad Universitet, Universitetet i Oslo, Københavns universitet, Universitetet i Bergen, Norges musikkhøgskole, Det teologiske Menighetsfakultet, og NTNU. I tillegg til disputasene innen Applied Ecology, ble også en disputas i regi av Universitetet i Agder avholdt ved Campus Hamar og en disputas i regi av Karlstads universitet avholdt ved Campus Elverum.

Disputaser på egne program:

- *Predatory behaviour of wolves*, Barbara Zimmermann, 28.03.2014, Evenstad.
- *Attitudes towards large carnivores and acceptance of illegal hunting. The importance of social attitudes and scales in large carnivore management*, Kristin E. Gangås, 28.05.2014, Evenstad.

Disputaser på eksterne program:

- *Mental Distress and Psychotropic Drug Use among Young People, and Public Health Nurses' Conceptions of Their Roles*, Anne Kjersti Myhre Steffenak, 24.01.2014 ved Karlstads universitet, disputas avholdt i Elverum.
- *Språkferdigheter ved skolestart. Kartlegging av minoritetsspråklige 6-åringers språkferdigheter*, Gunhild Tveit Randen, 24.01. 2014 ved Universitetet i Bergen.
- *Vurdering i musikkfag. En deskriptiv, analytisk studie av musikkklæreres vurderingspraksis i ungdomsskolen*, John Vinge, 31.01. 2014 ved Norges musikkhøgskole.
- *Promoting psychosocial well-being in persons with aphasia following stroke. An exploratory development and feasibility study*, Berit Bronken, 27.02. 2014 ved Universitetet i Oslo.
- *Barnehagen som språklæringsarena. En kassstudie av tre barnehagelæreres andrespråksdidaktiske praksiser*, Gunhild Tomter Alstad, 23.05. 2014 ved Universitetet i Oslo.
- *RE Teachers' Religious Literacy: A qualitative analysis of RE teachers' interpretations of the biblical narrative "The Prodigal Son"*, Ole Kolbjørn Kjørven, 23.05. 2014 ved Det teologiske Menighetsfakultet.
- *Store forventninger? Læreroppfatninger om eksterne leseprøver*, Marte Monsen, 05.06. 2014 ved Universitetet i Oslo.
- *Work-aged stroke survivors' psychosocial challenges and follow-up needs. A qualitative exploratory study*, Randi Martinsen, 05.09. 2014 ved Universitetet i Oslo.
- *Små forskere lærer naturfag. En longitudinell studie av elever som lærer naturvitenskapens produkt og prosess med utgangspunkt i den norske læreplanen*, Anne Bergljot Øyehaug, 29.09. 2014 ved Universitetet i Oslo.
- *Soccer and Zumba as health promoting activities among female hospital employees*, Svein Barene, 10.10. 2014 ved Københavns universitet.
- *Formativ vurdering gjør forskjell! En empirisk studie av lærerens forståelse av formativ vurdering som vitenskapelig fenomen og politisk konsept*, Dordy Wilson, 31.10. 2014 ved NTNU.
- *Skogen, hjemmet og veien. Litterære erindringssteder i finnskoglitteraturen mellom 1920 og 1940*, Eva Marie Syversen, 21.11.2014 ved Universitetet i Agder, disputas avholdt på Hamar.
- *Negotiating musicianship. The constitution of student subjectivities in and through discursive practices of musicianship*, Live W. Ellefsen, 16.12. 2014 ved Norges musikkhøgskole.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 2

I 2014 har høgskolen styrket profesjonsrettet forskning innenfor lærerutdanning og folkehelsefag. Høgskolen har også styrket arbeidet med forskning i MNT-fag (anvendt økologi og bioteknologi) og FoU som har et regionalt utgangspunkt, som verdiskaping i næringsliv og forvaltning innenfor økonomi- og ledelsesfag. HH har videre fortsatt med å utvikle samarbeidet med regionalt arbeids- og samfunnsliv om forskning og innovasjon samtidig som vi har arbeidet med å styrke nasjonale og internasjonale nettverk. Det siste har vi gjort gjennom en aktiv søking om eksterne forskningsmidler og gjennom å arrangere og delta på konferanser, seminarer og møter. Et konkret resultat av dette arbeidet er at 49 % av høgskolens periodika-publikasjoner i 2014 er resultat av internasjonal sampublisering. Samtidig ser vi av søknadene om eksterne forskningsmidler som er sendt i 2014, at stadig flere søknader utvikles i samarbeid med arbeidslivet.

2014 er også et rekordår der vi høster gode resultater av mange års systematiske og målrettet satsing. Vi når bestenoteringer i antall publiseringspoeng og antall publikasjoner som bidrar til poengene (og alle fagområder går fram). Vi nærmer oss et resultat der halvparten av de ansatte bidrar til poengene, og vi har aldri før konkurrert oss til så mye midler fra Norges forskningsråd. Vi lyktes derimot ikke med målet om å få tilslag på et prosjekt i Horisont2020, men vi sendte fire søknader og er motivert til å prøve på nytt. Også i antall ansatte som har disputert, er 2014 et rekordår med femten ansatte som har disputert. To av disse er endog de to første vi selv har uteksaminert på doktorgradsnivå, på ph.d. i anvendtøkologi. Begge doktorgradsprogrammene har i løpet av året lyktes med å nå minstekravet om femten stipendiater på programmet. Likevel ser vi at dette er et område som må følges nøye både med hensyn til gjennomføring og rekruttering, og ikke minst må vi arbeide for å få flere stipendiatstillinger til høgskolen.

Sentrale utfordringer framover er selvsagt å fortsette å øke antallet ansatte som forsker, og mengde og kvalitet på resultatene. For å lykkes med dette må vi bli enda bedre til å samarbeide i forskergrupper, internt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Og forskergruppene må holde oppe trykket på å søke eksterne forskningsmidler. Vi er usikre på hvordan bruk av TDI-modellen vil slå ut i høgskolenes konkurranse om midler i forskningsrådet, og vil arbeide for at det fortsatt blir program i forskningsrådet som passer høgskolenes profil.

Når vi analyserer forskningsresultatene og forskningsporteføljen, mener vi at vi er på god vei til å realisere høye ambisjoner om praksisnær forskning med godt samspill mellom forskning og utdanningene våre som samtidig bidra til utvikling av ny og viktig kunnskap knyttet til fagområdene vi utdanner for. Vi har flere gode eksempler på hvordan studenter kan involveres i forskning i ulike faser av utdanningsløpene. Samtidig er dette et område vi ønsker å bli enda bedre på. Slik involvering ser vi på som et viktig ledd i arbeidet med å forberede kandidatene våre på et framtidig arbeidsliv som i stadig sterkere grad forutsetter forskningsbasert profesjons- og yrkesutøvelse.

De positive resultatene i forskning vi har sett de siste årene, skyldes mange enkeltansattes arbeidsinnsats og engasjement og flere års målrettet strategisk satsing på kompetansebygging, tilsettingspolitikk, utvikling av forskningsledelse (særlig har prodekaner for forskning vært et viktig grep), bygging av nettverk og utvikling av samarbeid.

Sektormål 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til internasjonal, nasjonal og regional utvikling, formidling, innovasjon og verdiskaping

Virksomhetsmål 3.1

HH skal bidra til samfunnsutviklingen, utvikle rollen som kompetansedrivkraft i Hedmark og Innlandet og være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

Høgskolens strategier og handlingsplan for samarbeid med arbeids- og samfunnsliv er den sentrale plattformen for arbeid med rollen som regional kompetansedrivkraft. Alle de strategiske målene for perioden 2013-2016 bidrar til styrket samarbeid med arbeids- og samfunnsliv og understøtter dermed høgskolens visjon om «Kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv – på vei mot universitet». I høgskolens modell for samarbeid rettes oppmerksomhet både mot institusjonsnivå (høgskole og avdeling) og fagområdenivå (utdanning og forskning).

Med en studie- og forskningsprofil som preges av praksisnærhet, er høgskolen avhengig av å prioritere og videreutvikle godt, løpende samarbeid med arbeids- og samfunnsliv. Dette styrker både relevans og kvalitet i utdanning og forskning samtidig som det bidrar til viktig kunnskapsoverføring og åpner muligheter for felles kunnskapsutvikling. Høgskolen ivaretar derfor en bred kontaktflate mot regionalt arbeids- og samfunnsliv innenfor sine fagområder (jf. også beskrivelsen i Rapport 2013). Vi er opptatt av å være i dialog med regionen om utdanningsbehov (systematiske møter med bl.a. regionråd), mobilisering til økt FOU og deltakelse i EU-program (samarbeid med blant annet Forskningsrådets regionale representant, Kunnskapsparken, Innovasjon Norge, SIVA og privat og offentlig sektor) og om utdanningstilbud i et livsløpsperspektiv (tilrettelegging, etter- og videreutdanning, oppdragsvirksomhet). Siden slikt samarbeid er en så viktig del av høgskolens egenart, er temaet og resultater allerede omtalt i sektormål 1 og 2. Det som rapporteres i det følgende, supplerer denne framstillingen, i tråd med rapporteringskravene på denne nasjonale styringsparameteren. Dessuten følger vi opp tilbakemeldingen fra etatstyringen i 2014 om å gjøre høgskolens arbeid med innovasjon tydeligere i framstillingen.

Samarbeidet i *Regionalt partnerskap i Hedmark*, som ledes av fylkeskommunen, har i 2014 hatt overskriften «Kunnskap er nøkkelen til framtid-Hedmark». Høgskolen har bidratt i arbeidet med den nye regionale planen for kompetanse og næringsutvikling samt til planlegging av ny Interreg.-periode mellom Norge og Sverige. Alle høgskolens avdelinger har pågående samarbeidsprosjekter med fylkeskommunen innenfor sine fagområder. Konkrete resultater for 2014 skal her eksemplifiseres med prosjektet «En region i bevegelse - et helsefremmende kompetanse- og forskningsknutepunkt». *Prosjektet er et samarbeid mellom HH, ved Avdeling for folkehelsefag, Hedmark fylkeskommune og Elverum kommune. Hovedmålet i prosjektperioden (2013-2016) er å fremme idrett og fysisk aktivitet i et livslangt løp. Et delmål er å utvikle forsknings- og utviklingsarbeid som støtter opp under*

Ungdoms-OL på Lillehammer i 2016. I 2014 er det blant annet utviklet og utprøvd en pilot for utdanning av ledere og arrangementsfunksjonærer, modulen «Dugnads- og arrangementsledelse» som er tilbudt nett- og samlingsbasert for 15 studenter. Fylkeskommunen støtter også høgskolens arbeid med å utvikle samlings- og nettbasert trenerutdanning der høgskolen samarbeider med flere særforbund innen idretten.

Høgskolens *Råd for samarbeid med arbeidslivet* har medlemmer fra næringsliv (Eidsiva Energi, KPMG Indre Østland, Mjøsen skog, Norsk Tipping, Sparebanken Hedmark), offentlig sektor (Fylkesmann i Hedmark, kommunal utdanningssektor, kommunal helsesektor, videregående opplæring ved fylkeskommunen, NAV Hedmark, Forsvaret og Sykehus Innlandet HF), partene i arbeidslivet (KS Hedmark og Oppland, LO i Hedmark, NHO Innlandet, Virke, Norsk sykepleieforbund Hedmark, Utdanningsforbundet Hedmark) og fra Studentorganisasjonen i Hedmark. Fra høgskolen møter rektor, prorektor, høgskoledirektør og dekanene. Rådet er stort, og for å få mer målrettede diskusjoner om enkeltprogram har høgskolen i tillegg til et årlig plenumsmøte invitert rådets medlemmer til egne møter om utvalgte studieprogram, etter- og videreutdanning og FOU. I 2014 har vi invitert til slike møter om: idrettsutdanninger, språkopplæring, flerkulturell forståelse, veiledning, skogbruk og utmarksforvaltning og næringsrettet master i økonomi- og ledelsesfag. Høstens plenumsmøte dreide seg om studieprogram 2015-2016, resultater på studiebarometeret og kandidatundersøkelser samt høgskolens innspill til strukturmeldingen.

Samarbeid med regionale helseforetak: HH har sammen med HIG og HIL en strategisk samarbeidsavtale med Sykehus Innlandet HF som bl.a. omhandler samarbeid om praksis og praksisplasser og fag- og forskningkonferanser. Det er faste møtepunkter mellom dekanene og sykehusledelsen gjennom året, samt årlige treffpunkt for fagansatte gjennom konferansene. Det nedsettes ulike felles arbeidsgrupper ved behov. I 2014 har en arbeidsgruppe for eksempel planlagt og arrangert konferansen KlinIKT 2014 med tema *Tjenesteinnovasjon og teknologi*, en annen har arrangert den årlige *Innlandskongressen for helseforskning*. Det er i tillegg arrangert felles fag- og forskningsdager mellom HH og divisjonene i Hedmark (Tynset, Kongsvinger, Sanderud, Elverum/Hamar). Her er aktuell forskning presentert samtidig som målet er å styrke samarbeidet om helseforskning og skape grunnlag for felles prosjekter, også med kommunehelsetjenesten.

HH har også videreutviklet samarbeidet med Sykehus Innlandet gjennom kombinerte stillinger. Med de siste som kom på plass i 2014, er det nå i alt fem slike. Hver enkelt er avtalefestet med beskrivelser av hva de to partene ønsker å oppnå ved at medarbeideren har en kombinert stilling. Oftest er det for å styrke forskningssamarbeid, men avtalene omfatter også undervisning og kunnskapsbasert praksis. Et eksempel på konkret bruk fra 2014 er *Seminarrekke for kvantitative metoder* som ledes av en professor i kombinasjonsstilling. Seminaret er et tilbud både til HHs forskere og til forskere ved Sykehuset Innlandet. Gjennom kombinasjonsstillinger legges det også til rette for utvikling av felles søknader om ekstern finansiering av forskning. For eksempel var Sykehuset Innlandet deltaker i søknaden til NFR (Strategisk høgskoleprosjekt) som ble innvilget («Schools, learning and mental health: a study of school-level factors and processes»). Utvikling av samarbeidsprosjekter generelt er i utvikling. Disse er også omtalt i sektormål 2.

Doktorgradsstipendiatene ved Avdeling for folkehelsefag har etablert et felles stipendiatforum. Her er også stipendiater fra Sykehuset Innlandet invitert med. I alt er det nå 25 eksterne stipendiater på forumets e-postliste. Det tilbys i dag ingen ph.d.-utdanning innen helse i Innlandet. Utvikling av et

felles stipendiatforum utgjør derfor en viktig og samlende møteplass for stipendiater på helseområdet.

Høgskolen har et utstrakt praksissamarbeid med de ulike somatiske og psykiatriske sykehusavdelingene i Sykehus Innlandet, både innenfor bachelorutdanningen i sykepleie, master i psykisk helse og videreutdanninger. I 2014 er bachelor i sykepleie revidert. Representanter fra Sykehus Innlandet har vært inkludert i arbeidet. Andre eksempler på samarbeid er når studenter skriver oppgaver med utspring i praksis. Ett slikt eksempel fra 2014 er studenter ved Videreutdanning i intensivsykepleie som, i samarbeid med intensivavdelingen ved Sykehuset Innlandet Hamar, har skrevet fordypningsoppgaver om pasienttransport som har ført til revisjon av prosedyrer ved avdelingen.

Andre former for samarbeid. I 2014 er det skrevet ny samarbeidsavtale med det årlige arrangementet Rolf Jacobsen-dagene. Nordisk samtidspoesiefestival. Høgskolen har programansvar, arrangerer forskningsseminar og samarbeider om aktiviteter for barn, unge og voksne. Etter åpningen av Hamar kulturhus har HH i samarbeid med Hamar bibliotek og Rolf-Jacobsen-dagene arrangert Litteraturscena, et månedlig, åpent kveldsarrangement. I 2014 har høgskolen også innledet samarbeid med Elverum kommune for å planlegge Nordiske folkehelsedager i 2015 og med Visit Eilevumsregionen, Tretorget og Østlendingen om Østerdalskonferansen 2015 med tema: Kunnskap gjør skogen ledende i det grønne skiftet. Høgskolen samarbeider også med filmfestivalen Movies on War i Elverum og også der med programansvar. Høgskolen er representert i Energirådet Innlandet, i Skogmuseets råd for samarbeid og i Vitensenteret Innlandets arbeid med jordbrukstema. Høgskolen har også hatt arrangementer i forbindelse med Grunnlovsjubileet og i samband med Prøysen-året. Her kan også nevnes at to av høgskolens ansatte er oppnevnt i Regjeringens Innlandsutvalg, et utvalg som blant annet skal vurdere muligheter og utfordringer i Innlandet i lys av verdiskaping og næringsutvikling.

Innovasjon

Rapportering jf. Tilbakemelding fra etatstyringen 2014

Utdanning

Innovasjon i vid forstand er en vesentlig del av høgskolens virke. Kandidatene vi utdanner, er høgskolens viktigste bidrag til innovasjon og utvikling både i privat og offentlig sektor. Utdanningsprogrammene bygges derfor ikke bare slik at studentene utvikler solide fagkunnskaper, men også slik at de bidrar til å utvikle ulike ferdigheter og kompetanser. Forskningsbaserte utdanninger skal legge grunnlag for framtidig forskningsbasert yrkes- eller profesjonsutøvelse som kan bidra til fornying. I høgskolens strategiske plan understrekes betydningen av å utvikle studentenes endrings- og utviklingskompetanse, utvikling av kritisk tenking, innsikt i «de mange sannheter» og praksisnærhet. Arbeidet med å systematisere og konkretisere slike målsettinger sammen med oppfølging av tiltak i egen handlingsplan for samarbeid med arbeids- og samfunnsliv og regjeringens Handlingsplan for entreprenørskap i utdanningen – fra grunnskole til høyere utdanning 2009–2014 ivaretas i et samspill mellom programansvarlige, avdelingenes prodekaner for utdanning og høgskolens utdanningsutvalg, ledet av prorektor. Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket, der innovasjon og nytenking er inkludert fra bachelornivå, er også en viktig inspirasjon i dette arbeidet. I 2014 har dette også vært tematisert i rektoratets kvalitetsdialog med faglærere og studenter i Utdanningskvalitet i fokus.

Høgskolens visjon om kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv inspirerer til at studenter gjennomfører ulike typer oppgaver i praksis. Et eksempel fra 2014 er samarbeid mellom bachelortilbud i spill og Hamarregionen-utvikling om utforming av ulike app-er som presenterer Hamar som turistby. Høgskolens praksisnære forskningsprofil innebærer dessuten at mange av fagmiljøene legger vekt på studentinvolvering i forskning (se virksomhetsmål 2.1). I det følgende gis noen flere konkrete eksempler på arbeidet med innovasjon i 2014.

Samarbeid med Ungt Entreprenørskap Hedmark er et grep som flere av fagmiljøene benytter seg av. På Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap har slikt samarbeid i 2014 eksempelvis resultert i gründercamp for grunnskolelærerstudenter, PPU-studenter og spill- og mediastudenter med et tverrfaglig digitalt utviklingsoppdrag som tema (230 studenter deltok). I tillegg har Ungt Entreprenørskap Hedmark forelest om entreprenørielle metoder og elevbedrifter for ulike lærerutdanningsgrupper, og arrangert kick-off for studentbedrifter for spill- og mediastudentene. Om lag halvparten av bachelorstudentene innenfor landbruk, skog og utmark velger å skrive en forretningsplan eller et utviklingsprosjekt for næringslivet som sin bacheloroppgave. Også her bidrar Ungt entreprenørskap, blant annet i emnet næringsutvikling og økonomi. På Østerdalskonferansen våren 2015 skal studentene presenterer sine beste ideer.

Også innenfor flere andre fagområder tematiseres innovasjon særskilt. I Bachelor i folkehelse er for eksempel «Innovasjon, entreprenørskap og personlig utvikling» (15 studiepoeng) obligatorisk emne. I den nye fagplanen for Bachelor i sykepleie som også er utviklet i 2014, er et tydelig uttalt mål å utdanne endringsdyktige sykepleiere som skal kunne ta ansvar for å lede og utvikle eget fagområde. Fagplanen har også et fokus mot nyteknisk og innovasjon i forbindelse med bruk av velferdsteknologi. Dette ligger blant annet i emnet Sykepleie til pasienter med sammensatte omsorgsbehov der innovasjon og velferdsteknologi kobles. Studentene får opplæring i bruk av ulike hjelpemidlene i øvingsleiligheten på Terningen Arena, som HH har sammen med NAV Hjelpemiddelsentralen. Målet er at studentene skal kunne bruke slik innsikt og bidra til forbedringer, endringer og nye løsninger i praksis. Også i øvingsavdelingen for sykepleie vektlegges utviklingsarbeid og bruk av innovative metoder som bidrar til at studenten på en bedre måte klarer å koble sammen teori og praktisk handling og blir i stand til å gi god og framtidsrettet sykepleie. Det brukes forskjellige e-læringsverktøy som prosedyreverktøy og videoer og ikke minst simulering på ulike nivå. I tillegg drives innovativt arbeid i en del av samarbeidsprosjektene med praksisfeltet. I samarbeid med sykehuset på Kongsvinger om kunnskapsbasert praksis foreslo for eksempel studentene en endring som ble gjennomført, en ernæringstralle på avdelingene med frukt og ernæringsdrikker til pasientene.

Høgskolens Master i bioteknologi har en egen fordypning i kommersialisering. Her er det et utstrakt samarbeid med den lokale blå-grønne bioteknologiske næringsklynga, Arena Heidner. I økonomi- og ledelsesfagene er innovasjon og entreprenørskap obligatorisk emne (7,5 studiepoeng) ved de fleste bachelorprogrammene, og i tillegg er perspektiver knyttet til innovasjon og nyskaping også innarbeidet i flere av de øvrige emnene. Prosjektledelse (7,5 studiepoeng), et viktig støttefag i arbeid med innovasjon, er enten obligatorisk eller valgbart emne. I Bachelor i Music Management er innovasjon et bærende element. Denne bacheloren er rettet inn mot en bransje som står overfor store markedsmessige utfordringer, en bransje der den skandinaviske grenen er førende i utviklingen av nye forretningsmodeller. Utvikling av musikkprodukt, kreativ forretningsutvikling og utvikling av forretningsplan er derfor viktige temaer i utdanningen. I Master i offentlig ledelse og styring inngår

innovasjonspolitik og entreprenørskap som tema i emnet «Regional og lokal utvikling», og i den nylig akkrediterte Master i økonomi og ledelse inngår «Tjenesteinnovasjon» som et obligatorisk emne i den ene spesialiseringen, mens «Tjenesteinnovasjon og økonomistyring» og «Prosjektledelse og innovasjon» er valgbare emner i den andre.

Innenfor flere utdanningsområder, som spill og bioteknologi, er Kunnskapsparken Hedmark en sentral samarbeidspartner om innovasjon. For eksempel utlyser Kunnskapsparken konkurranse om inkubatorplass til spillstudenter, og i 2014 har det vært arbeidet med å opprette en klynge av spillbedrifter i Hamar-regionen. Mange av disse bedriftene er grunnlagt av tidligere studenter ved HH. Også andre avdelinger har i 2014 eksempler på tidligere studenter som skaper egne arbeidsplasser. Fire tidligere studenter på Evenstad har sammen med en gründer etablert selskapet Imsa Knowledge Company i Stor-Elvdal kommune og blant annet utviklet et varslingskilt mot elgpåkjørsler. Skiltene, som nå er kjøpt inn av Statens Vegvesen, er basert på modeller utviklet i forskningen på Evenstad. En mastergradskandidat i anvendt økologi har videre etablert seg som naturfotoguide i regionen og tilbyr internasjonale turister fototurer. Bedriften er etablert med hjelp av Evenstad vilt- og næringsssenter og har fått finansiering av Innovasjon Norge. Et tredje eksempel er en landbruksstudent som i sin bacheloroppgave har utviklet en metode for å suge diesel fra dieseltanken for å bedre dieselmotorens driftssikkerhet. En løsning det nå er søkt patent på.

Innovasjon er også del av høgskolens oppdragsportefølje. På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet har HH i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus tilbudt «Entreprenørskap som pedagogisk metode i yrkesfag». Videre er det arbeidet med «Innovasjon i offentlig sektor» (30 studiepoeng), et oppdrag for Høgskolestiftelsen for innovasjon og entreprenørskap (Aurskog). Samarbeidet er i 2014 videreutviklet med søknad om prosjektmidler til å finansiere et årsstudium innenfor «grønt entreprenørskap». I forbindelse med helselederutdanningen, som tilbys på oppdrag fra Helsedirektoratet, er det en modul i «Velferdsteknologi og innovasjon i helse- og omsorg» under utvikling, Gjennom samarbeidet om oppdraget høgskolen alt har fått, har det framkommet ønske om mer kunnskap om praksisbasert innovasjon og velferdsteknologi tilknyttet helse- og omsorgstjenesten.

Videreutvikling av høgskolepedagogiske metoder

Gjennom utdanningskvalitetsprosjektet om E-læring og høgskolepedagogikk har høgskolen i 2014 satset på å utvikle nye innovative undervisningsformer. Alle avdelinger er med i prosjektet og har gjennomført innovasjoner av ulike slag. Eksempel «Skrotten» fra Avdeling for folkehelsefag kan illustrere hvordan det arbeides. Et mål med «Skrotten» har vært å øke studentaktiviteten i studiene gjennom utprøving og bruk av ulike e-læringsverktøy. «Skrotten» er i praksis utformet som et eget studieområde inne i biblioteket. Her får studentene en ny inngang til anatomi og fysiologi, som er basisfag ved alle BA-utdanningene ved avdelingen. I «Skrotten» kan studentene velge å arbeide individuelt eller i grupper med app-er, spill eller anatomiske modeller. Området er utstyrt med sittegrupper, egne arbeidsplasser, tre nye storskjermer og et bredt utvalg litteratur.

HH har i 2014 fått innvilget støtte til to prosjekter fra Norgesuniversitetet. I «Fra PC til mobil med tiltaksplan i lomma» arbeides det med å utvikle en helse-app for studenter og ansatte i form av et nettbasert kurs som skal dyktiggjøre i dokumentasjon av helsehjelp. Det andre prosjektet er et samarbeid med Kunnskapsparken Hedmark om å utvikle en MOOC i innovasjon, entreprenørskap og internasjonal kommersialisering.

FoU

Den praksisnære profilen og visjonen om kunnskapsutvikling i samarbeid med arbeid- og samfunnsliv, gjør at mange av høgskolens forskere er opptatt av å utvikle forskning og utviklingsprosjekter i tråd med utfordringer erfart i praksisfeltet. I forskning rettet mot barnehage og skole brukes bl.a. aksjonsforskning og andre tilnærminger som har oppmerksomhet mot fornying av praksis gjennom innovasjoner og det å utvikle forskningsbasert praksis. Senter for praksisrettet utdanningsforskning har flere prosjekter der målet er å fornye ulike sider av pedagogisk praksis, blant annet et prosjekt for Hedmark fylkeskommune der det arbeides med å hindre frafall i viderfegående opplæring.

Høgskolen har også arbeidet med å styrke forskning, utvikling og innovasjon gjennom samarbeid i klynger. I Arena Heidner, Hamar-regionens blå-grønne bioteknologiske næringsklynge, har HHs forskere og masterstudenter, som nevnt, oppmerksomhet på kommersialisering. Blant prosjekter det arbeides med, kan nevnes: «Overføring av Spermvital-teknologi til svin – utfordringer, muligheter og markedspotensial», «Oppdrett av ferskvannsfisk Innlandet – et nytt vekstområde?» og «Utvikling av en kommersiell modell for å vurdere pengeverdien av bioteknologiske produkter i havbruk og landbruk». HHs bioteknologimiljø stod i 2014 i spissen for en søknad om Senter for forskningsdrevet innovasjon. Søknaden nådde ikke helt opp, men fikk god evaluering, så det arbeides med å styrke grunnlaget for en ny søknad.

Evenstad vilt- og næringsssenter har samarbeidsprosjekter med arbeids- og samfunnsliv om jord-, skog- og utmarksfag. Blant annet forvaltes HHs medvirkning i VRI-prosjektet i Innlandet innenfor bioøkonomi, der det drives kompetansemekling i aktuelle skogsbedrifter. I tillegg jobber senteret med å profilere naturbasert turisme i Stor-Elvdal kommune, utvikle fisketurisme i Glomma, utvikle driftsplaner og forvaltningsplaner for små- og storvilt i ulike utmarksområder i regionen, utvikler metoder for mer lønnsom ungskogpleie og vern av skog mot elgbeite og utvikling av metoder for røyeoppdrett. På Elverum er Terningen nettverk en klynge rettet mot arbeid med folkehelse og innovasjon i offentlig sektor. HH deltar aktivt i de ulike prosjektene i nettverket, som alle har utspring i reelle utfordringer i praksisfeltet: E-helse og velferdsteknologi, Helhetlig oppfølging etter krise, Arbeid og folkehelse og Offentlig-privat klyngeutvikling.

Ved folkehelseavdelingen brukes de såkalte praksismidlene i sykepleie til prosjekter som fremmer samarbeid mellom høgskolen og praksissteder i spesialist- og primærhelsetjenesten og som inkluderer studenter. Eksempler på prosjekter tildelt midler i 2014 er «Bruk av velferdsteknologi for å ivareta pasientsikkerheten hos hjemmeboende pasienter med demenssykdom» (HH og Elverum kommune) og «Permen min – et dynamisk verktøy for samhandling mellom helsepersonell og pasienter med alvorlig nyresvikt» (HH og Sykehuset Innlandet Elverum). KLINIKT-konferansen, nevnt ovenfor, tematiserte i 2014 tjenesteinnovasjon og teknologi.

HHs avdeling for økonomi- og ledelsesfag har i 2014 styrket samarbeidet med *Centrum för tjänsteforskning* ved Karlstad Universitet: en av våre professorer er i II-stilling ved senteret, mens en av senterets sentrale professorer er i II-stilling ved HH. Disse samarbeider om forskningsprosjektene «Service innovation for sustainable businesses» og «Service Design for Innovation». Som eksempel på konkrete forskningsresultater i 2014 kan nevnes følgende publikasjoner:

- Åkesson, M., Edvardsson, B., & Tronvoll, B. (2014) Customer experience from a self-service system perspective, *Journal of Service Management*, 25(5), pp. 677 – 698

- Edvardsson, B. Kleinaltenkamp, M., Tronvoll, B. McHugh, P. and Windahl, C.(2014) Institutional logics matter when coordinating resource integration, *Marketing Theory*, 14(3) 291-309
- Edvardsson, B., Gustafsson, A., Kristensson, P., Tronvoll, B., & Witell, L. (2014). New Service Development from the perspective of Value co-creation in a Service system. In R. T. Rust & M.-H. Huang (Eds.), *Handbook on Research in Service Marketing*: Edward Elgar Publishing Ltd

I tillegg til VRI-midler innenfor bio-økonomi, deltar høgskolen også i et VRI-finansiert forskningsprosjekt om regional innovasjon. Regionale forskningsfond har også som formål å fremme prosjekter i samarbeid med arbeidslivet som fremmer verdiskaping og innovasjon. Høgskolen har her flere pågående prosjekter. I to store prosjekter innen anvendt økolog er formålet å utvikle kunnskapsbasert forvaltning: «Intelligent monitoring of fish and wildlife: Linking ecological theory to achieve a science based management» og «Forest and moose - Can increased forage production reduce browsing damage». Flere samarbeidsprosjekter innen bioteknologi med klart innovasjonsfokus er innvilget I 2014: «Bioteknologiske metoder for forbedret startfôr til marine oppdrettsarter basert på biprodukt fra potet», «Liquid Array Diagnosis (LAD) technology for high-throughput multiplex screening of point mutations, Investigations into Alternative Uses of Norwegian Moss». I tillegg er bioteknologimiljøet med på et prosjekt ledet av Graminor som utvikler jobdbærproduksjon med finansiering fra NFRs BIONÆR. Både innenfor helsefag og anvendt økologi er det sendt søknader til Horisont 2020 som inkluderer samarbeid med næringsliv om innovasjon.

Til slutt skal nevnes at det er utgitt åtte lærebøker av høgskolens ansatte i 2014. Kjennetegnet ved flere av disse er at de er forskningsbaserte og samtidig tematiserer fornying av praksis, for eksempel didaktiske bøker for lærere (se virksomhetsmål 3.3.). I det utvidede innovasjonsbegrepet hører selvsagt også kunstnerisk utviklingsarbeid hjemme. I HHs produksjon i 2014 er det registrert åtte bidrag i kategorien musikalsk komposisjon.

Fleksibel utdanning

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

Se rapportering under virksomhetsmål 1.2.

Virksomhetsmål 3.2

HH skal være aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid som bidrar til livslang læring, innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 3.2	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Andel (og faktiske)inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR (N)	12 % 56 052'	13 % 65 903'	12 % 61 908'	11 % 60 871'	12 % 73 656'	58 mill.

Andel (og faktiske inntekter) fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR

Nasjonal kvantitativ styringsparameter

Innenfor oppdragsvirksomheten har høgskolen vokst seg svært stor. Årets resultat er på hele 73,6 millioner. Det vil si at det er klart bedre enn fjoråret og at ambisjonen klart er nådd. Det skal imidlertid tilføyes at beregningen av denne nasjonale parameteren er justert fra 2013 og at vi ikke var klar over det da ambisjonen ble satt.

Inntektene er avhengig av at vi hele tiden lykkes med å vinne nye oppdrag. Et stort nytt oppdrag i 2014 er «Kompetanseutvikling for Oslo-barnehagen innenfor det flerspråklige/flerkulturelle området». Prosjektet innebærer skoling av 1500 pedagogiske ledere og styrere innen språkarbeid og barns språkutvikling (2013-2016).

Høgskolens bidrags- og oppdragsvirksomhet er blant landets største. Dette er resultat av tett kobling mot praksisfeltet, systematisk satsing på kvalitet i oppdrag og av selvsagt at HH har vunnet store offentlige anbudskonkurranser om omfattende nasjonale oppdrag innen helse, utdanning og ledelse. Oppdragsvirksomheten har utviklet seg til å bli en tydelig profil ved høgskolens virksomhet. Det bekreftes i KDs Blomst, der høgskolen har skåret på topp på indikatoren «oppdragsfinansiert virksomhet» hvert år fra 2009 til 2013. I 2013 utgjorde oppdragsandelen 73 % av inntektene denne parameteren omfatter.

I nasjonal sammenheng er høgskolen en av institusjonene med høyest andel inntekter fra BOA utenom forskningsaktiviteter fra EU og NFR. Med 2012-resultatet på om lag 62 millioner var HH den statlige høgskolen med størst inntekter her (KDs Tilstandsrapport 2013 s. 193). Også andelen er høy i nasjonal sammenlikning. Selv om HH i 2013 og 2014 i antall kroner går noe ned fra 2012-tallene, er andelen relativt lik. Også i Tilstandsrapporten for 2014 er HH en av institusjonene med høyest andel (s. 178) og høyest BOA-inntekt per faglig stilling (s. 179). Vi er meget godt fornøyd med at vi lykkes med å opprettholde det høye aktivitetsnivået, og konstaterer at vi dessuten kan vise til en langt mer positiv utvikling enn den nasjonale trenden. Ifølge Tilstandsrapporten (s. 193) har andelen «øvrige BOA» gått ned fra ni til fem prosent i sektoren som helhet fra 2004 til 2012.

Denne nasjonale parameteren brukes som en indikator på institusjonenes relevans for samfunnet. Slik sett kan vi konstatere at vi lykkes med det systematiske arbeidet med å være en aktiv og innovativ tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid. Denne innsatsen er sentral også i høgskolens arbeid for å være en sterk bidragsyter for å fremme og legge til rette for Livslang læring. I det følgende gis eksempler på noen større prosjekter i 2014.

Høgskolen har arbeidet videre med lederutdanning i forbindelse med samhandlingsreformen, et oppdrag for Helsedirektoratet. Leveransen av bacheloremner innen risikostyring til Forsvaret (sammen med Universitetet i Stavanger), og kurs for Hordaland politidistrikt (il samarbeid med Politihøgskolen) er også videreført. Det er utviklet nye tilbud blant annet påbygging i helseledelse. I samarbeid med Økonomiforbundet er det utviklet streamede kurs innenfor regnskap. I tillegg til oppdraget for Oslo-barnehagen har høgskolen også et oppdrag fra Oslo kommune om å utdanne bareneveiledere til skolefritidsordningen. Det er flere prosjekt rettet mot helse og omsorg i kommunesektoren og det er kompetanseutviklingsprosjekter og FoU-prosjekter innenfor klasse- og

skoleledelse i mange kommuner både i Norge og Danmark. Høgskolen har videre fått mange oppdrag fra Utdanningsdirektoratet innenfor *Kompetanse for kvalitet, Strategi for ungdomstrinnet og Kompetanse for mangfold*. Flere oppdrag er omtalt under virksomhetsmål 3.1.

Virksomhetsmål 3.3

HH skal drive aktiv formidling av FoU-resultater og stimulere ansatte til å delta i offentlig debatt. Dette bidrar til å synliggjøre høgskolens kompetanse og til å øke forståelsen for forskningens betydning og høgskolens samfunnsoppdrag

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 3.3	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Antall formidlingsbidrag* (E)	-	626	605	805	929	1000
Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage (på rapporterings-tidspunktet) (E)	26 %	19 %	35 %	51 %	60 %	55 %

*Tallet måler antall registreringer i Cristin unntatt vitenskapelige poenggivende registreringer og doktor- og mastergradsavhandlinger

Antall formidlingsbidrag

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Formidling er en vesentlig del av høgskolens samfunnsoppdrag og en naturlig forlengelse av høgskolens valg av en praksisnær forskningsprofil der forskning knyttet til utdanningene og arbeidslivet vi utdanner for, blir prioritert. Ambisjonen om å bidra til mer kunnskapsbasert offentlig sektor og næringsliv og til mer kunnskapsbaserte politiske beslutninger gjør det viktig å drive aktiv formidling av resultater og stimulere ansatte til å delta i offentlig debatt. På denne måten blir høgskolens kompetanse også mer synlig. Mer langsiktig er aktiv formidling også et viktig bidrag til å øke forståelsen for forskningens betydning og høgskolens samfunnsoppdrag. Siden vår region er en lite FoU-intensiv region, er dette vesentlig for høgskolens regionale rolle.

Denne egendefinerte styringsparameteren skal gjøre det lettere å kunne følge med på utviklingen i ulike typer formidling og å stimulere til at formidlingsaktivitetene registreres i Cristin. For 2014 satte vi hos en høy ambisjon med 1000-formidlingsregistreringer. Det har vi ikke helt nådd, men med 929 registrerte bidrag er vi nær, og forbedrer oss ytterligere sammenliknet med fjorårets gode resultat (805).

De kategoriene vi mener det fortsatt er åpenbar underregistrering i, er populærvitenskapelige og faglige foredrag, samt kunstnerisk produksjon. Selv om det fortsatt er underregistrering, øker bevisstheten stadig. Noen faglige ledelsesgrep bidrar til det. Høgskolen bruker Cristin-registreringer i vurdering av kandidater til den årlige formidlingsprisen, og høgskolens forskere må i sine planer synliggjøre hvordan de gjør forskningsresultater tilgjengelige for ulike brukergrupper. I 2014 har høgskolebiblioteket bidratt aktivt med å registrere mediebidrag, noe som har bidratt til det gode resultatet.

Høgskolen meldte seg i 2012 inn i forskning.no. Dette har økt bevisstheten på formidling generelt, økt motivasjonen for formidling og bidratt til mer synliggjøring av resultater i mediene. Vi har også kunnet bruke redaksjonen i opplæringsøyemed, i 2014 om forskningstemaer som provoserer. I april 2015 har redaksjonen for øvrig valgt HH som en institusjon der de gjennomfører speed-dating med våre forskere over tre dager. I 2014 har artikler om følgende temaer blitt publisert i denne nettavisen: Om helse (bl.a. Pyskisk syke unge får medisiner ikke oppfølging), om utdanning (bl.a. Rektor kan stoppe mobbing), om anvendt økologi (bl.a. Blyrester i viltkjøtt er en helseisiko) og om regional utvikling (bl.a. Boplikten gir lys i gårdsvinduene).

Når det gjelder allmennrettet formidling, er kronikk-registreringene omtrent på samme nivå som i 2014 (135 mot 128). 2013-tallene viste at HH hadde 25 % av registrerte kronikker blant høgskolene (jf. tabell V710 i KDs Tilstandsrapport 2014). Tallene for de tre nyeste universitetene lå mellom 10 (UIN) og 156 (UIS). Selvsagt er det i de to lokalavisene, Østlendingen og Hamar Arbeiderblad, at det publiseres flest kronikker, men det er også skrevet kronikker i forskning.no, Aftenposten, Klassekampen, Dagblad og Dagsavisen samt i andre lokalaviser som Gudbrandsdølen Dagningen, Fædrelandsvennen, Fredrikstad Blad, Nordlys og Arbeidets rett. En av HHs forskere innenfor økonomi- og ledelsesfag er fast kronikør i Klassekampen, en litteraturviter er fast bokanmelder i samme avis, mens rektor skriver en månedlig kronikk i Hamar Arbeiderblad.

Sentralt i den allmennrettede formidlingen er også høgskolens innsats i de årlige Forskningsdagene. I 2014 falt dagene sammen med høgskolens markering av sitt 20-årsjubileum derfor var det ekstra mange arrangementer. Gjennomgående var de også meget godt besøkte:

- 17.9., Hamar: Kommunikasjon, identitet og utdanning. Åpent seminar for barnehage og skole i anledning utnevning av professor Jim Cummins som æresdoktor
- 18.9., Elverum: *MITT FUNN*. Doktorgradsstafett på 15 x 5 minutter. Kunnskap produsert i Hedmark av femten nyslåtte doktorer. Også overført på nett-tv, NRK Hedmark-Oppland
- 18.9., Elverum: Sofa-intervjuer med fire æresdoktorer i anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag
- 19.9., Hamar: Åpent seminar om musikkpedagogikk i anledning utnevning av professor Lucy Green som æresdoktor
- 19.9., Evenstad: Hvorfor provoserer forskning? Og Evenstad - en historie om mot og annerledestenkning (arrangementstøtte fra NFR)
- 23.9., Elverum: Forskningsdag om folkehelse. Masterstudenter og forskere presenterer prosjekter, utstillinger, aktivitetsløype for barnehagebarn
- 26.9., Rena: Professorer om kjøtt og markedsføring. Åpne tiltredelsesforelsninger av to nye professorer
- 26.9., Hamar: Kveldsarrangement på Gregers Bar: Hipp eller Harry? Paneldebatten om forskjellene mellom «høy» og «lav» musikkultur, avsluttet med konsert med Ida Jenshus (arrangementstøtte fra NFR)

Av andre formidlingsresultat for 2014 kan nevnes åtte lærebøker/fagbøker hvorav en er ett digitalt læremiddel:

- *Leve dialekten. En språkreise*. Cappelen Damm
- *Tallteori*. Caspar forlag
- *Oppdag naturen. Biologi for lærere*. Fagbokforlaget
- *Engelsk på mellomtrinnet. A teacher's guide*. Gyldendal akademisk
- *Key Themes in public health*. Routledge

- *Hus for storfe. Norske anbefalinger.2014*
- *Innføring i skatterett 2014/2015.* Gyldendal akademisk
- *Curarium*, digitalt læremiddel, i samarbeid med metaLAB Harvard University

Et annet viktig grep for å fylle samfunnsrollen, er arrangement av ulike konferanser og seminar, gjerne i samarbeid med andre lokale aktører. Dette er viktige fora der høgskolens medarbeidere møter brukere og allmennhet om aktuelle temaer. Høgskolens Forum for flerkulturell opplæring har eksempelvis hatt to møter i 2014. Følgende formidlingskonferanser rettet mot ulike brukergrupper er gjennomført i løpet av året:

- *Sosiale ulikheter og arbeidsrettet rehabilitering* (FH i samarbeid med Terningen nettverk og Hernæs Institutt, 10.-11.2.)
- *Vinterkonferansen 2014: Velferdsstaten – truet av sviktende bærekraft og økt valgfrihet?.* (ØLR i samarbeid med Østlendingen, 27.2.)
- IKT- og spillseminar (LUNA i samarbeid med Kunnskapsparken Hedmark, Norsk Tipping og Evry 7.3.)
- *Innlandets utdanningskonferanse 2014* (LUNA i samarbeid med GNIST-partnerskapene i Hedmark og i Oppland, 11.3.)
- *KlinIKT 2014 - Tjenesteinnovasjon og teknologi* (FH i samarbeid med Sykehus Innlandet, HIG og HIL, 8.4.)
- *Blæstaddagen 2014* (AØL i samarbeid Landbrukscenteret, 21.08)
- *Hva er anvendt økologi?* Seminar med æresdoktorer. (AØL, 14.10.)
- *Reklame, forbruk, gjeld* (LUNA i samarbeid med PERL-nettverket og HIOA, 22.10.)

En helt sentral del av høgskolens forskningsformidling skjer på høgskolens egne nettsider. Kommunikasjonsseksjonen intervjuer alle som disputerer, omtaler konferanser og aktuelle forskningsprosjekter og resultater. I 2014 har det vært arbeidet målrettet med nye nettsider, og med nye måter å presentere høgskolens forskere, blant annet med kobling til Cristin. Arbeidet fortsetter i 2015.

Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

HHs høgskolebibliotek har arbeidet systematisk de siste årene med å gjøre stadig mer av den vitenskapelige publiseringen offentlig tilgjengelig. Årets resultat er på 60 % (dvs. 90 av 148 periodika-artikler), og vi når den høye ambisjonen med meget god margin. Høgskolens egenarkiveringsarkiv, Brage, ble lansert mot faglig tilsatte og studenter i 2010.

På dette området ser vi imidlertid store utfordringer med å få fram våre tall til de nasjonale sammenlikningene. Ifølge KDs Tilstandsrapport 2014 står Høgskolen i Hedmark med 26 vitenskapelige artikler publisert som åpent tilgjengelige i 2013. Dette utgjør 23 % av det totale antallet vitenskapelige periodika-artiklene hos oss, noe som er høyt for sektoren. Våre egne tall, som vi rapporterte til departementet i mars 2014, viste imidlertid mer enn dobbelt så mange artikler, nemlig 59, noe som utgjorde 51 %. Året før (2012) var tallet i tilstandsrapporten 35 %, mens våre egne tall var 47 %. Avviket i 2012 aksepterte vi i den tro at departementet hadde hentet ut tallene tidligere enn Cristin-fristen, og vi la derfor inn ekstra innsats i 2013 for å få Brage oppdatert så tidlig som mulig. Allikevel opplevde vi at det som reelt var en økning, framstår som nedgang i Tilstandsrapporten. Vi mener problemet er at NORA ikke høster alle våre artikler. For 2014 ser dette

per 11.3. slik ut: 90 av de vitenskapelige periodika-artiklene for 2014 finnes i Brage. Av disse er bare 25 høstet av NORA. Dette innebærer at mens at våre egne tall for egenarkivering blir 60 % (90 av 148), men dersom tallene hentes fra NORA, slik KD tidligere har gjort, blir vår andel bare 17 % (25 av 148). Vi har rapportert problemet til Cristin flere ganger, men uten å få svar som gjør oss trygge på at dette rettes opp.

For å stimulere til publisering i åpen-tilgang-tidsskrift satte HH for 2014 av 150.000 kroner i et eget publiseringstøttefond, administrert av biblioteket i samarbeid med prodekanene for forskning. Fondet mottok sju søknader, hvorav seks ble innvilget. Fondet videreføres i 2015.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 3

Beskrivelsen av resultatene i sektormålet gir et bilde av hvordan høgskolen aktivt arbeider for å realisere ambisjonen om å være en tydelig samfunnsaktør og regional kompetansedrivkraft. Vi er blitt mer bevisste på rollen gjennom det strategiske arbeidet de siste årene og også på hvor mange ulike sider samarbeid med samfunns- og arbeidsliv har. Arbeidet er videreført i 2014 i tråd med strategisk plan og handlingsplan for samarbeid med arbeids- og samfunnsliv.

I 2014 har høgskolen fått nye nettsider. Det er en viktig arena for å informere og kommunisere om høgskolen på. Her er det fortsatt en utfordring å fylle sidene med oppdatert innhold samt å få gode løsninger som gjør det lett å finne fram til de ansattes kompetanse. I og med at vi arbeider stadig mer internasjonalt er det en tilsvarende utfordring med de engelskspråklige sidene.

Høgskolen har i 2014 lyktes med å opprettholde det høye nivået på bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet. Det skyldes blant annet at høgskolen også i 2014 har vunnet store nasjonale anbud. Høgskolen bidrar i økende grad med fagkompetanse inn i ulike former for samarbeidsprosjekter, i hovedsak innenfor offentlig sektor (forvaltning og administrasjon, skole og utdanning, helse). For høgskolen ligger det et framtidig ønske om å bli enda bedre ikke bare til å utvikle og levere kunnskap *til* samfunns- og arbeidsliv men også i økende grad i samarbeid *med* arbeids- og samfunnsliv. I 2014 har høgskolen arbeidet med en gjennomgang av organisering og arbeid med kvalitet i de ulike sidene av oppdragsvirksomheten. Vi forventer at konkurransen om å vinne eksterne oppdrag blir enda hardere i årene som kommer, og vi ruster oss for å møte denne utfordringen. Samtidig er vi opptatt av å lykkes med å integrere virksomheten på en slik måte at den styrker de egenfinansierte studietilbudene og forskningen vår.

Mange av høgskolens ansatte er synlige bidragsyttere i offentligheten med resultater av egen forskning. Det er imidlertid fortsatt utfordringer med å få enda flere ansatte til å registrere alle formidlingsbidragene i Cristin.

Høgskolen oppfordrer ansatte til å delta i samfunnsdebatt innenfor egne forskningsområder. Med innmeldingen i forskning.no har høgskolens forskere fått nye muligheter til å formidle forskningen. I et samarbeid mellom kommunikasjonsseksjonen og FoU-ledelsen vil vi stimulere til at denne muligheten tas i bruk av enda flere. Det er også viktig å bidra til at høgskolens vitenskapelige resultater blir offentlig tilgjengelige. Høgskolebiblioteket samarbeider godt med forskerne om å gjøre den vitenskapelige publiseringen åpent tilgjengelig i institusjonsarkivet vårt Brage. Dette er også et viktig virkemiddel i samfunnsaktørrollen.

Sektormål 4

Universiteter og høgskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Virksomhetsmål 4.1

HH skal være en effektiv institusjon og ha høy kvalitet i økonomiforvaltningen. HH skal kontinuerlig arbeide med kvalitative forbedringer av organisatoriske og administrative forhold i en flercampusstruktur.

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Langsiktig økonomisk planlegging

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

Langtidsbudsjett

HH har siden 2013 utviklet et langtidsbudsjett med en horisont på tre år, med en årlig rullering.

Den årlige prosessen med langtidsbudsjett er et viktig grunnlag for utarbeidelsen av årsbudsjettet for kommende år. HH har i 2014 videreutviklet langtidsbudsjettet etter de erfaringene vi fikk med prosessen i 2013, og det vil være løpende videreutvikling også i årene framover. HH har fokus på at høgskolens strategiske plan (4-års periode) og langtidsbudsjettet er synkronisert.

Langtidsbudsjettet blir spesielt viktig i årene framover ved eventuelle endringer i modellen for finansiering av universiteter og høgskoler (jf. ekspertgruppe nedsatt av Kunnskapsdepartementet).

Vurdering av avsetningsnivået og hvordan avsetningene er planlagt disponert i sammenheng med institusjonens egne mål og strategier

Høgskolen har i note 15 («sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet»), kr 46 mill. i avsetninger til fremtidige forpliktelser. Avsetningen har økt fra 2013 til 2014, og styrker høgskolens evne til å gjennomføre økonomiske grep i framtidige budsjettår.

Kr 25,5 mill. av avsetningene (5 % av bevilgningen i 2014) gjelder utsatt virksomhet (avdelingskapital), og kr 20,7 mill. er knyttet til målsettinger i strategisk plan; styrking av utdanningsprogrammene, styrking av faglig- og pedagogisk kvalitet, økt forskningsinnsats, styrking av våre to forskerutdanninger samt vedlikehold og videreutvikling av høgskolens bygg og infrastruktur. Vi nevner også at høgskolen har satt i gang et større prosjekt knyttet til digitale læringsmetoder.

Høgskolen i Hedmark har høye ambisjoner, jf vår visjon «Kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv – på vei mot universitet», og vi anser det som viktig å bygge opp en tilstrekkelig avsetning, både for å gi vårt styre muligheten til å foreta strategiske prioriteringer og for å kunne møte uforutsette økonomiske svingninger.

Særskilt om økonomi- og bemanningsstyring

Vi har gjennom flere år arbeidet med å knytte lønnsbudsjettering og bemanningsstyring tett sammen. Det har vært lagt til grunn at tilsettinger ut over budsjettet nivå har krevd at den aktuelle enheten har fått tilført ny ekstern finansiering. Bemanningsøkningen i 2014 ligger svært nær det

nivået vi så for oss ved årets begynnelse. Veksten i studenttall (og økt studiepoengproduksjon i 2013) skaper både behov for og muliggjør ytterligere vekst i stillinger i 2015. Vi er imidlertid klar over at en ikke er garantert videre vekst i samme omfang kommende år, og at det er nødvendig å følge stillingsveksten nøy og bevare noe fleksibilitet. Ved at regnskapene avsluttes tilnærmet hver måned og at det gjennomføres kontinuerlig oppdatert rapportering til styret og ledelsen på alle nivåer, både om kostnader og stillingsbruk, mener vi at høgskolen har et godt grunnlag for å sikre videre god styring.

Måltrettet arbeid med sikte på å bygge en utviklingsorientert og fremmede ledelses- og medarbeiderskapskultur

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Etter et arbeid på ca 1,5 år ferdigstilte vi i 2014 høgskolens lederhåndbok, i samarbeid med Sandnes-firmaet Compendia. I håndboka sammenstilles generelle statlige bestemmelser med høgskolens egne regler, policy og prinsipper. I utviklingsarbeidet, som vi har fått støtte til fra DIFI, har vi både fått skriftliggjort forventninger til ledere og samtidig tydeliggjort hva ledere kan forvente å få av lederstøtte fra administrative medarbeidere på forskjellige områder. I lederhåndboka har vi nå fått en plattform både for opplæring av nye ledere, for kursing og videreutvikling av ledere, og for videreutvikling av samspillet mellom ledere og medarbeidere. Prosjektet har vært viktig for høgskolen, og vi registrerte med tilfredshet at vi ble bedt av DIFI om å presentere prosjektet på deres søkerkonferanse i oktober. Selve lanseringen har også gitt mulighet til fornyet oppmerksomhet på noe vi har arbeidet med over tid: å bygge en bedriftskultur der involverende lederskap og aktivt medarbeiderskap gjensidig styrker hverandre. I forbindelse med lanseringen ble alle ledere med personalansvar og medarbeidere i administrative stillinger invitert til en samspillsdag, med fokus på innsikt i de særskilte lederskaps- medarbeiderskapsutfordringene i vår sektor.

Det har for øvrig vært gjennomført lederforumsmøter med tematikk knyttet til temaer som styringsrett og tydelighet, forståelse av prodekanroller, og håndtering av situasjoner med studenter med adferd som skaper utrygghet.

Ved enkelte avdelinger har det vært arbeidet med utvikling av lederroller som emneansvarlig og studieansvarlig. Bruken av prodekanrollene har vært viet oppmerksomhet, både i fellesfora, med sikte på å få en felles utnyttelse av rollene på sentrale arenaer, og ved den enkelte avdeling. Ved flere avdelinger har det vært lederskifter på forskjellige nivåer, og enkelte avdelinger melder om at det da tar litt lenger tid å få på plass felles forståelse og satsning på utviklingen av avdelingens kultur.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 4.1	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Totalt antall årsverk (E)	444,9	459	458,5	507,4	525,6	525
Antall fremlagte periodiserte driftsregnskap per år (E)	6	10	9	9	9	9
Antall fremlagte virksomhetsrapporter til styret per år (E)	6	6	4	5	5	5
Antall gjennomførte ressursdialogmøter pr år (E)			3	8 2 pr. avd.	8	8 2 pr. avd.

Andel e-Fakturaer av total for innkommende og utgående fakturaer (E)			12 %	31 %	38 %	40 %
Antall bestillinger foretatt over HHs e-handelsløsning (E)			276	800	1065	1 000

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Totalt antall årsverk

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Utvikling i antall årsverk er fortsatt én av de vesentligste parameterne for økonomistyringen. Med bakgrunn i økt studenttall og en vesentlig økning i studiepoengproduksjonen de foregående år (med tilhørende styrking av den resultatbaserte inntekten), ble det i 2013 vesentlig høyere stillingsbruk enn de foregående år. For 2014 ble det lagt et lønnsbudsjett med ytterligere noe stillingsvekst, og planen er holdt. Studentvekst og økt studiepoengproduksjon har fortsatt i 2013, og høgskolen vil i 2015 ha både behov og grunnlag for ytterligere relativt markant stillingsvekst.

Periodiserte driftsregnskap, virksomhetsrapporter og ressursdialoger

Egendefinerte kvantitative styringsparametere

Det er vår opplevelse at HH har et godt grunnlag for en løpende økonomisk styring og kontroll. Antall fremlagte periodiserte driftsregnskap, antall fremlagte virksomhetsrapporter til styret, og antall ressursdialoger er gjennomført i henhold til plan for 2014. Det gir et godt grunnlag for intern dialog og vurderinger av behov for justeringer i bruk av midler underveis. Det er etablert et sentralt økonomirådgiversteam der deltakerne har dedikert ansvar for hver sine avdelinger, som følger opp avdelingene fortløpende i tilknytning til tilnærmet månedlige regnskapsavslutninger.

Andel e-fakturaer og antall bestillinger over e-handelsløsning

Egendefinerte kvantitative styringsparametere

Andelen e-fakturaer og antall bestillinger i HHs e-handelsløsning har utviklet seg i samsvar med ambisjonene. På dette området kommer vi til å endre noe på vår egendefinerte styringsparameter, med sikte på å styre bestillingsvirksomheten ytterligere inn mot bruk av rammeavtaler.

Andre forhold

Organisasjonsutvikling

Våren 2014 er det gjennomført omorganisering ved vår Avdeling for folkehelsefag, der den faglige virksomheten nå er inndelt i 4 institutter: Institutt for sykepleie, Institutt for helsefag, Institutt for tannpleie og folkehelse, og Institutt for idrett og kroppsøving. Endringen gir mer oversiktlige og styrbare enheter. Avdelingen er samtidig i stadig sterkere grad bevisst på mulighetene knyttet til samarbeid, ikke minst forskningsmessig, på tvers av instituttene.

Høgskolen har i 2014 gjennomført grundige vurderinger knyttet til regjeringens utfordring til sektoren om mulige endringer i strukturen innen høyere utdanning. Høgskolen i Hedmark har som kjent ikke gått inn for å fusjonere med noen annen institusjon, men vi har i 2014 tatt flere initiativ til å etablere styrkede samarbeidsrelasjoner med andre institusjoner.

I 2014 ble det også gjennomført en prosess for å vurdere styrings- og øverste ledelsesmodell for HH for neste styreperiode. Det ble bl.a. gitt informasjon på personalmøter ved alle avdelinger om UH-lovens bestemmelser vedrørende rektormodeller, og en bredt sammensatt utredningsgruppe la i september fram en rapport der et lite flertall anbefalte at høgskolen skulle endre modell og innføre lovens alternative modell med åremålstilsatt rektor/styreleder utpekt av departementet. Styret vedtok deretter i november, med stemmetallene 9-2, å endre høgskolens styrings- og ledelsesmodell i samsvar med dette. Åremålsstilling som rektor ved Høgskolen i Hedmark er kunngjort, og vi arbeider videre med å klargjøre både ledermodeller for øvrig, og formelle grunnlag knyttet til endringen.

Bedriftskultur for samarbeid og kvalitetsutvikling.

Høgskolen i Hedmark feiret i 2014 – i likhet med en rekke andre institusjoner som ble skapt ved Gudmund Hernes' høgskolereform i 1994 – sitt 20-års jubileum. Det er blitt skrevet et jubileumsskrift med gjennomgang av høgskolens utviklingshistorie, og flere tiltak for å styrke sammenheng og samhandling i høgskolen er gjennomført i tilknytning til jubileet. Året startet med invitasjon til ungdomssymfonikernes nyttårskonsert i Terningen Arena, med innledende samling for de høgskoleansatte der rektor delte sine tanker om strategier og valg nå for høgskolen. To ganger i år er det gjennomført bussreise for nytilsatte, med introduksjon til alle avdelinger og fellesleddet. Det ble i mai gjennomført medarbeiderskapsdag, og i september ble høgskolens første formelle årsfest arrangert. Der feiret vi våre doktorander, utnevnte æresdoktorer, og kreerte for første gang selv doktorer utdannet på høgskolens egne doktorgradsprogrammer.

Matriseorganiseringen er styrket ved at det nå er etablert fagteam på tvers av høgskolen innen både personal-, økonomi og studie- og forskningsområdet. Vi har fortsatt videreutviklingen av vår web-løsning, der ny grafikk og struktur ble lansert til høgskolens jubileumsfeiring i september. Vi jobber med å etablere forståelse for et markedsorientert perspektiv på studentrekruttering, der markedets behov kartlegges tidlig i studieutviklingsprosessen, og der rekrutteringsprosessen ikke er slutført før kandidaten har fått relevant jobb der arbeidsgiver er fornøyd med kompetansen. Årlige kandidatundersøkelser er et ledd i et slikt perspektiv. Ny reisebyråavtale er etablert og nytt system for reiseadministrasjon er tatt i bruk. P360 som arkiv- og saksbehandlingssystem er innført. Det arbeides med videre utvikling av bruken av SAP som morsystem for alle personalopplysninger. Arbeidet med å sikre oss mot misligheter er videreført, og ved årsskiftet er et utkast til Retningslinjer for sidegjøremål ute til høring i høgskolen. BOA-området har vært viet særskilt oppmerksomhet med sikte på deling av kompetanse, erfaringslæring og utvikling av rutiner. Utviklingsprosjektene våre drives fortsatt fram i all hovedsak basert på innsats fra våre egne medarbeidere, heller enn ved innkjøp av konsulentbistand. Fortsatt mener vi at vi bygger kompetanse og utvikler oss best selv slik, men ser også fortsatt at det gir periodevis svært stor arbeidsbelastning på sentrale personer.

Virksomhetsmål 4.2

HH skal drive bevisst kompetansebygging som sikrer et høyt kompetansenivå, god kvalitet og profesjonalitet i alle deler av høgskolens virksomhet.

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Robuste fagmiljøer

Nasjonal kvalitativ styringsparameter

I vurdering av robusthet har Høgskolen i Hedmark lagt vekt både på at NOKUTs formelle krav til formalkompetanse skal oppfylles, og på at en bredde i fagmiljøene bidrar i forskningsproduksjonen, på en måte som styrker et forskningsbasert utdanningstilbud.

Programmet «utdanningskvalitet i fokus» ønsker å bevisstgjøre fagmiljøene bredt både på levert og opplevd kvalitet i studieprogrammene. I dette programmet har rektoratet systematisk fulgt opp studieprogrammene med gjennomganger som fanger opp studentenes tilbakemeldinger, og som stimulerer til kvalitetsutvikling. Også høgskolens satsningsprosjekt på høgskolepedagogikk og e-læring bør nevnes. Der er det både ansatt sentral prosjektleder og etablert 40 % stillinger på hver avdeling for å styrke de faglig ansattes kompetanse på og bruk av digitale verktøy. Det er etablert et program for nytilsatte med grunnleggende opplæring i bruk av slike verktøy, og det arbeides nå med å lage et program for jevnlig oppdatering av slik kompetanse, som alle ansatte i faglige stillinger vil være forpliktet til å gjennomgå. Vår opplevelse er at høgskolen både når det gjelder forskningskompetanse og kompetanse for utdanningstilbudene gjennomgående stadig styrker sine fagmiljøer på de fleste områder.

Høgskolestyret har hatt særlig oppmerksomhet mot robusthet i fagmiljøene som står bak høgskolens to ph.d.-program og behandlet dette som særskilt sak (i desembermøtet).

Høgskolen har videre har satt seg strategiske mål om å øke forskningsinnsatsen, kvaliteten på forskningen og styrke FoU-kulturen gjennom å bygge sterke FoU-miljøer. Som et strategisk virkemiddel i dette arbeidet avsettes det midler til utdeling av konferanse- og driftsstipend blant tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger. Høgskolestyret bestemmer i sin årlige budsjettbehandling de økonomiske rammene for stipendordningen. Det overordnede formålet er å styrke kunnskapsutviklingen innenfor fagområder der høgskolen tilbyr studier, særlig innenfor høgskolens særskilte satsningsområder.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 4.2	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger (E)	46 %	43 %	45 %	45,2 %	51,3 %	47 %
Antall årsverk professorer (E)	18,0	18,9	23,15	30,7*	33,8*	34

* I tillegg kommer årsverk definert som professor II-stillinger

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Andel førstekompetente

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Andelen ansatte med førstestilling har hatt en markant økning i 2014, fra 46,6 % i januar til 51,3 % ved det offisielle telletidspunktet 01.10.2014. Hele 15 ansatte disputerte i 2014, og 40 personer som har et tilsetningsforhold til Høgskolen i Hedmark er i dag aktive i et kvalifiseringsløp mot doktorgrad.

Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag skiller seg fortsatt ut med klart høyest førstestillingsandel. Imidlertid har særlig Avdeling for økonomi- og ledelsesfag hatt en merkbar

økning i kompetansenivå i 2014, med kraftig økning både på professornivå og førsteamanuensisnivå. Avdelingen har økt førstestillingsandelen med hele 10 prosentpoeng på ett år (fra 51,2 % til 61,2 %). Flere av tilsettingene er gjort mulig gjennom ekstern finansiering fra samarbeidspartnere i lokalt samfunns- og næringsliv. Også Avdeling for folkehelsefag har hatt en positiv utvikling, etter både å ha satset på et førstelektorkvalifiseringsprogram og etter at flere ansatte ved avdelingen har disputert i 2014. Avdelingen satser aktivt på å utvikle førsteamanuenser, og har satt av egne midler til flere stipendiatstillinger. Avdelingen fikk i tillegg i 2014 tildelt strategisk høgskoleprosjekt, noe som har muliggjort ytterligere to stipendiatstillinger og en post.doc. stilling, og ble også tildelt en av de rekrutteringsstipendiatstillingene høgskolen fikk over statsbudsjettet. Avdelingen har også styrket sitt kompetansenivå gjennom en målrettet satsning på kombinasjonsstillinger, der professorer særlig knyttet til Sykehuset Innlandet deler sitt tilsetningsforhold mellom avdelingen og sykehuset. Disse stillingene gir markante ringvirkninger, både i direkte forskningsaktivitet og i nettverksbygging.

Høgskolen vil fortsatt arbeide målrettet for å øke andelen førstestillinger. Dette omfatter både jevnlig vurdering av kompetansenivå og –behov ved den enkelte avdeling/fagmiljø og målrettet kompetanseplanlegging og rekruttering. I arbeidet med langtidsbudsjett inngår også vurderinger av risiko og sårbarhet knyttet til kompetanse- og alderssammensetning.

Antall årsverk i professorstillinger

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Antall årsverk i professorstillinger har fortsatt å øke, og vi var svært nær ved å nå ambisjonsnivået for 2014 som var satt til 34 årsverk. At vi ikke nådde ambisjonsnivået skyldes bl.a. pensjonering og at flere professorer søkt hel eller delvis permisjon for lengre utenlandsopphold eller tilsetting ved andre norske institusjoner. Den gode veksten de senere årene er et resultat av målrettet arbeid med å kvalifisere høgskolen til universitetsnivå. Det er en forutsetning for å kunne tilby master- og doktorgradsutdanninger at vi har kompetanse på høyeste nivå. Ved alle avdelinger har høgskolen ønsket å styrke vår evne til å gi høyere grads utdanninger.

Det vil være et kontinuerlig arbeid ved Høgskolen i Hedmark å bygge toppkompetanse. Vi ser at professorgruppa har en gjennomsnittsalder på 57,1 år. Vi legger derfor vekt på hele tiden å sikre en tilstrekkelig «ettervekst» av kompetanse. Det arbeides planmessig både med rekruttering og ikke minst med å stimulere til kontinuerlig arbeid med videre kvalifisering, for å forebygge sårbarhet.

Andre forhold

Profesjonalitet i teknisk/administrative funksjoner.

Høgskolen har i sin strategiske plan, i tillegg til ambisjoner for vår faglige virksomhet, også fastsatt ambisjoner for de administrative støttefunksjonene. Målsettingen er å utvikle en administrasjon med høy faglig administrativ kompetanse som understøtter den faglige virksomheten på en måte som bidrar til kontinuerlig forbedring av kvalitet, effektiv bruk av ressurser og profesjonalitet i alle ledd.

Innenfor alle administrative fagområder arbeides det målrettet med kvalitetssikring, og med videreutvikling av administrative rutiner og prosesser. Det er opprettet gjennomgående fagteam på flere administrative områder. Dette bidrar til at utviklingsarbeidet ivaretar både et institusjonsperspektiv og lokale behov ved avdelingene, samt at det legger til rette for styrket samhandling og kompetanseheving i alle ledd.

I alle rekrutteringsprosesser innenfor administrative stillinger settes det fokus på å gjøre en grundig behovsavklaring, og finne rett kompetansenivå ved tilsettinger. Vi har gjennom år erfart at det administrative støtteapparatet må besitte kompetanse og kapasitet til å håndtere stadig mer komplekse problemstillinger. Høgskolen har som ambisjon å øke kompetansenivået også innenfor administrative stillinger. Vi vektlegger å rekruttere kandidater med høy formalkompetanse, men som samtidig har den evnen til videre utvikling som er nødvendig for at høgskolens administrasjon skal kunne møte nye tiders endrede behov.

Høgskolen har videreført ordningen med avsetning av en sentral pott til kompetanseutviklingstiltak for teknisk/administrative stillinger, i «spleiselag» der avdeling, sentral pott og den enkelte bidrar til finansiering av tiltakene.

Virksomhetsmål 4.3

HH skal sikre et helsefremmende arbeidsmiljø, styrke kulturen for sikkerhet og beredskap og ivareta samfunnsplagte oppgaver knyttet til særskilte områder

Vurdering av måloppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Systematisk oppfølging av arbeidsmiljø, mangfold og likestilling

Egendefinert kvalitativ styringsparameter

Systematisk HMS-arbeid.

Høgskolens systematiske arbeid med helse, miljø og sikkerhet er lovforankret i Arbeidsmiljøloven, men er i tillegg forankret i høgskolens verdier og skal bidra til at høgskolens overordnede målsettinger nås. HMS-arbeidet bygger på en strategi om fire innsatsområder: helsefremmende, forebyggende, oppfølgende og tilbakeførende arbeid.

Kartlegginger av det fysiske, psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøet, bl.a. gjennom vernerunder, arbeidsplassvurderinger, målrettede arbeidshelseundersøkelser og oppfølging av tidligere gjennomført medarbeiderundersøkelse (2012), har vært sentrale aktiviteter i en systematisk og bred oppfølging av arbeidsmiljøet. I tillegg til gjennomføring av tiltak basert på funn i medarbeiderundersøkelsen fra 2012 har avdelingenes arbeidsmiljøutvalg utarbeidet samlet statusrapport etter undersøkelsen i 2012 som et grunnlag for gjennomføring av ny medarbeiderundersøkelse i 2015.

To partssammensatte arbeidsgrupper har bidratt i arbeidsmiljøarbeidet. Den ene gruppen bidro i utarbeidelse av høgskolens nye IA-plan for perioden 2014 – 2018 som oppfølging av ny nasjonal avtale om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtale). Den andre gruppen startet forberedelsesarbeidet til gjennomføring av ny medarbeiderundersøkelse, ved å utarbeide utkast til en institusjonell plan. Dette arbeidet videreføres i 2015.

Høgskolen som IA-virksomhet.

Høgskolens IA-arbeid er en integrert del av det systematiske HMS-arbeidet. Høgskolen underskrev ny IA-avtale i 2014 og har vedtatt følgende satsingsområder som førende for det operative HMS-arbeidet.

- Forebyggende, oppfølgende og tilbakeførende arbeid.
- Helsefremmende arbeid
- Lederskap og medarbeiderskap
- Dialog
- Lederstøtte

Arbeid med oppfølging av sykefravær, både med skolering av ledere og utvikling av god lederstøtte for å sikre tidlig oppfølging av sykmeldte i tråd med høgskolens regler, er videreført i 2014. Høgskolen fikk i 2013 midler fra DIFI til utarbeidelse av en web-basert lederhåndbok som ble ferdigstilt i 2014. Dette har vært en prosess med tydeliggjøring av lederes ansvar og hva som ligger i lederstøttefunksjonene knyttet til dette arbeidet.

Høgskolens gjennomsnittlige avgangsalder var ved inngåelse av IA-avtalen (2003) 63,9 år. Høgskolen har lav turnover og den gjennomsnittlige avgangsalderen var i 2014 65,7 år. Høgskolen benytter i liten grad særskilte seniorpolitiske virkemiddel, men tenker at et systematisk arbeid med å utvikle høgskolen som en helsefremmende arbeidsplass der medarbeiderne opplever seg ønsket og kjenner anerkjennelse for sin kompetanse, er viktige faktorer i valget mellom å stå lenger i arbeid eller gå av med pensjon.

Tilrettelegging for mangfold - Fysiske forhold

Tilrettelegging av fysiske forhold og universell utforming er alltid forutsetninger når det skal bygges nytt, og det gjennomføres også et kontinuerlig arbeid for å forbedre slike forhold ved eksisterende bygg. I 2014 er det utført større bygningsmessige oppgraderinger med heis og rullestolrampe ved to bygg for å legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne, og det er tilrettelagt for rullestolbrukere i idrettsbygget ved en avdeling, både når det gjelder garderobeforhold og ved anskaffelse av heis i bassenget.

Høgskolen jobber også med digital tilrettelegging for å møte kravene fra Difi om universell tilgjengelighet også på nett.

Tilrettelegging for mangfold – andre forhold.

Høgskolens handlingsplan for mangfold og likestilling legger opp til at spørsmål knyttet til disse områdene settes på dagsordenen i alle faglige utvalg, samt i Hovedarbeidsmiljøutvalg og tilsettingsorgan. Målsettingen er fortsatt at høgskolen skal framstå som bevisst anti-diskriminerende for studenter og ansatte. Det har vært saker der høgskolens retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering har vært lagt til grunn, og som har blitt løst på måter de involverte har sagt seg tilfreds med. Likestillingsforskning ble presentert i forbindelse med høgskolens stands ved vår store jubileumsfeiring i september 2014.

Kvantitative styringsparametere virksomhetsmål 4.3	Resultat					Ambisjon
	2010	2011	2012	2013	2014	2014
Sykefraværsprosent (E)	4,82 %	4,78 %	4,67 %	3,22 %	3,31 %	4,0 %
Andel ansatte som er tilfreds på jobben (E)	91,5 %	*	82 %	*	*	80 %
Andel kvinner i dosentstillinger (N)	28,6 %	29,4 %	35,7 %	60,9 %	60,9 %	60 %
Andel kvinner i professorstilling (N)	19,4 %	23,8 %	25,1 %	36,8 %	33,7 %	40 %

Andel midlertidig ansatte (N)						
- i saksbehandler-/utreder stillinger		10,8 %	15,3 %	16,3 %	11,24	12 %
- i støttestillinger for undervisning, forskning og formidling		4,2 %	0 %	14,3 %	11,21	12 %
- i undervisnings- og forskerstillinger		18,0 %	11,9 %	14,8 %	14,21	12 %

* Medarbeiderundersøkelse ikke gjennomført det aktuelle året.

Vurdering av oppnåelse av virksomhetsmålet og utvikling i styringsparameterne

Sykefraværsprosent

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Høgskolen har i perioden 2012 – 2014 hatt en positiv utvikling i sykefraværet med en nedgang fra 4,67 % til 3,31 %, selv om det har vært en marginal økning fra 2013 til 2014. Høgskolen har et egenmeldt fravær på ca 0,5 prosent, noe som er lavt sammenlignet med landet for øvrig, som i fjerde kvartal 2014 var 1,09 %. Vi antar at det lave egenmeldte sykefraværet er noe underrapportert, særlig i undervisnings- og forskerstillinger.

Høgskolen har uansett et svært lavt sykefravær, både sammenlignet med landet som helhet, Hedmark fylke og undervisningssektoren.

- Årsakene til sykefravær er komplekse og sammensatte. Vi mener imidlertid at en viktig nøkkel til høgskolens lave sykefravær er et systematisk arbeid med tidlig og tett dialog mellom leder og den sykmeldte og med god lederstøtte fra personalmedarbeiderne. Høgskolen har derfor valgt å videreføre ordningen med at det utarbeides oppfølgingsplan og gjennomføres dialogmøte for alle sykmeldte innen hhv fire og sju uker, uavhengig av sykmeldingsgrad, selv om det ikke er krav om slike samtaler i den nasjonale IA-avtalen for graderte sykmeldinger. I den nasjonale IA-avtalen er det heller ikke lenger et krav om at BHT skal delta i dialogmøter. Ut fra svært gode erfaringer med å bringe BHTs kompetanse inn i dialogmøtene har høgskolen i sykefraværstrutinene oppfordret til fortsatt å ha med BHT i disse samtalen.

Andel ansatte som er tilfreds på jobben*

Egendefinert kvantitativ styringsparameter

Det var opprinnelig planlagt at høgskolen i 2014 skulle gjennomføre medarbeiderundersøkelse. Etter avtale med tillitsvalgte og avdelingene ble dette imidlertid forskjøvet til 2015, på bakgrunn av flere organisatoriske endringer og av ønsket om å legge et bedre grunnlag for forberedelse av neste undersøkelse. Det vil derfor først i 2015 bli rapportert på den kvantitative styringsparameteren «Andel ansatte som er tilfreds på jobben».

Andel kvinner i dosent og professorstilling

Nasjonal kvantitativ styringsparameter

Høgskolen har tidligere rapportert/kommentert på samlet kvinneandel i professor-/dosentstillinger, men registrerer at departementet i sine oversikter viser tall for hver av de to stillingsgruppene. Hvis vi kun ser på professorstillinger (1013) og dosentstillinger (1532), ser vi at HH har hatt en høy andel kvinner i dosentstilling (ca 60 %), og også har hatt jevn økning i andelen kvinner i professorstilling (ca 33%). Dersom vi inkluderer høgskoledosenter i dosentgruppene endres kvinneandelen her til 46 %.

Kompetanseoppbyggingen for å bygge faglig toppkompetanse er fortsatt i utvikling ved Høgskolen i Hedmark, og høgskolen har slik sett enklere muligheter for å ivareta en bedre kjønnsfordeling i faglige toppstillinger enn institusjoner som har oppnådd den kompetansefordelingen de ønsker seg. Vi mener derfor at det skal være mulig å fortsette en utvikling ved Høgskolen i Hedmark mot en fordeling der en for de fleste stillinger kan tilstrebe en kjønnsfordeling innenfor rammen 60/40.

Andel midlertidig ansatte

Nasjonal kvantitativ styringsparameter

På alle de tre områdene departementet måler midlertidighet i tilsetningsforholdene har Høgskolen i Hedmark redusert andelen midlertidige fra 2013 til 2014. Når det gjelder saksbehandlere og støttestillinger for undervisning har vi kommet ut bedre enn vi hadde satt som ambisjon, mens vi fortsatt for undervisnings- og forskerstillinger ligger høyere enn det vi hadde markert som målsetting. Vi mener fortsatt at Høgskolen i Hedmark, som har en BOA-omsetning på nær 100 millioner kroner, må ha en større andel midlertidige tilsetninger enn en institusjon som ikke har samme omfang på ekstern, midlertidig finansiert virksomhet. Vi har imidlertid kontinuerlig oppmerksomhet på spørsmålet om midlertidighet, og drøfter inngående 1-2 ganger i året status for midlertidighet med våre tillitsvalgte, der det enkelte tilsetningsforhold gjennomgås. Vi kan orientere om at andelen midlertidige er ytterligere redusert ved årsskiftet 2014-2015.

Andre forhold:

Styrket kultur for sikkerhet og beredskap

Høgskolen har gjennom 2014 hatt spørsmål knyttet til sikkerhet og beredskap på dagsordenen ved flere anledninger, bl.a. ved beredskapsøvelse knyttet til en internasjonal case for ledelse og samarbeidspart, og ved et lederforumsmøte med fokus på håndtering av situasjoner med ustabile studenter. Vi viser for øvrig til årsmeldingens pkt IV b), der vi beskriver mer utfyllende vår oppfølging av sikkerhets- og beredskapsspørsmål.

Samlet vurdering av oppnåelse av sektormål 4

Etter vårt syn er det ved Høgskolen i Hedmark gjennom god økonomistyring lagt et godt grunnlag for en helhetlig forvaltning av virksomheten der vi bygger kompetanse og utnytter økonomiske midler og menneskelige ressurser på en stadig bedre måte. Økonomistyringen, basert kortsiktig på jevnlig regnskapsavslutninger og løpende kontroll av «marsjfart», og langsiktig på langtidsbudsjettering ut fra tilgjengelig kunnskap om utviklingshorisonter, legger grunnlaget for å tilpasse virksomheten til rammevilkårene til enhver tid, og for å gjøre nødvendige valg.

Vi mener at vi er i kontinuerlig forbedring av vårt arbeid med å tilby studentene relevante, gode utdanninger som gjør dem beredt for å fylle samfunnets behov for oppgaveløsning i forskjellige yrker og funksjoner. Og vi mener at vårt arbeid med å utvikle forskningsvirksomheten ved høgskolen både bidrar til generell økning av kunnskap i samfunnet, og samtidig bygger opp under undervisningsarbeidet som utføres ved høgskolen. Studenter får forskningsbasert undervisning, og de involveres i økende grad i forskningselementer på måter som styrker deres kunnskaper om forskningens betydning for samfunn og samfunnsutvikling. Vi ser med glede utvikling av kreativt og innovativt arbeid både ved alle avdelinger og ved fellesleddets arbeid med utvikling og koordinering for hele høgskolen.

Vi tror at fortsatt vil videre utvikling av så vel ledelse og lederskap som bevisst medarbeiderskap være sentralt for at høghskolen skal utvikle seg til et enda sterkere lag. Vi tror at våre verdier «Kvalitet, Ansvar, Nærhet» er veivisere med mulighet for refleksjoner om hvordan vi skritt for skritt forbedrer virksomheten. Vi tror at alle enheter ved høghskolen vil komme styrket ut av et ytterligere bedre samspill med omgivelsene i samsvar med vår visjon: «Kunnskapsutvikling for og med arbeids- og samfunnsliv -». Og vi tror fortsatt at visjonens siste ledd: «- på vei mot Universitet» rommer muligheten for å strekke oss enda videre faglig på måter som studenter og omgivelser i sin tur vil nyte godt av. Vi vet at ikke noe av det vi har oppnådd eies for evig, men at det kreves videre målrettet, dedikert arbeid.

3.2 Samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

Høgskolen hadde ingen byggeprosjekter det skal beskrives samfunns- og effektmål for i 2014.

3.3 Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

I mai 2014 fikk sektoren et omfattende oppdrag fra regjeringen der blant annet samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon skulle vurderes ut fra et sett spørsmål og i lys av ønsket strategisk posisjon i 2020. Høgskolestyret behandlet oppdraget grundig og sendte sitt innspill 31.10. 2014. (59 sider). Her gjengir vi først noen hovedpunkter fra innspillet som utgjør framtidsperspektiv, så kommenterer vi kort allerede gjennomført arbeid med SAK, resultater og utfordringer.

Ett hovedgrep for å nå vår ønskede posisjon i 2020 er forpliktende samarbeid med andre. For å fremme høy kvalitet i utdanning og forskning er vi opptatt av samarbeid både med andre høyere utdanningsinstitusjoner (nasjonalt og internasjonalt) og med arbeids- og samfunnsliv, og vi er opptatt av at samarbeidet både må skje på fagområdenivå og på institusjonsnivå. For å ivareta systematikk i samarbeidet vil vi arbeide ut fra modellen nedenfor, som er nærmere beskrevet og eksemplifisert i høgskolens innspill av 31.10.

Modell for utvikling av forpliktende samarbeid

	Arbeids- og samfunnsliv	Akademia
Fagområdenivå (utdanning, forskning)	A. Lokalt, nasjonalt, internasjonalt	B. Nasjonalt, internasjonalt
Institusjonsnivå	C. Råd for samarbeid med arbeidslivet, Regionalt partnerskap i Hedmark, Vertskommuner, NAV Hedmark	D. Nasjonalt Internasjonalt: Karlstads universitet En rekke partnerskapsavtaler

Når det gjelder samarbeid med arbeids- og samfunnsliv på institusjonsnivå (modellens felt C), har høgskolen flere fora som *Råd for samarbeid med arbeidslivet* og deltakelse i Regionalt partnerskap i Hedmark. Vi har videre samarbeidsfora med vertskommuner og institusjonssamarbeidsavtale med bl.a. NAV Hedmark. Slike fora og avtaler er det viktig å videreutvikle for å kunne fylle den rollen vi ønsker å ha som kompetansedrivkraft i regionen.

Når det gjelder samarbeid med andre høyere utdanningsinstitusjoner på institusjonsnivå (modellens felt D), peker Karlstads universitet seg ut som en viktig strategisk partner, både fordi vi har strategisk faglig samarbeid på alle avdelingene våre, og fordi vi har et felles ansvar med KaU for å arbeide for å fremme regional utvikling i grenseområdet Hedmark-Värmland. Samtidig er vi opptatt av å finne fram til andre europeiske strategiske partnere, blant annet vil vi bruke vårt medlemskap i European University Association til dette. I Prosjekt Innlandsuniversitet hadde vi det vi vil kalle institusjonelt samarbeid med Høgskolen i Gjøvik og Lillehammer. Vi har per dags dato en god del samarbeid på fagområdenivå og også innenfor noen administrative områder med disse to institusjonene og ønsker å fortsette med det.

På fagområdenivå har vi samarbeid med svært mange institusjoner. Når vi ønsker å utvikle det vi kaller institusjonelt samarbeid med noen institusjoner, er det både for å kunne legge større trykk på fagområdesamarbeid, men også fordi vi mener det ligger stort potensial i å lære om hvordan andre har løst ulike utfordringer. Det kan være alt fra utvikling av kvalitetssystem og samarbeid med vertskommuner om studenttrivsel til innsats for å lykkes i Horisont 2020 og organisering i en flercampusinstitusjon. Ved institusjonelt samarbeid internasjonalt er det også lettere å kanalisere Erasmus-stipend til administrativ utveksling til samarbeidsinstitusjoner. Det gir ikke bare administrasjonen muligheter til internasjonal erfaring, men også nye muligheter til å generere læringspunkter. I løpet av 2014 har for eksempel både studiekontoret og kommunikasjonseksjonen hatt studieopphold for å lære hvordan Karlstad løser ulike administrative oppgaver. I løpet av høsten har vi videreutviklet samarbeid med Høgskolen i Østfold, konkret har det vært arbeidet med helsefag (sammen med Lovisenberg også) og med administrasjon i en flercampus-høgskole.

Målet er at alle fagområder skal ha forpliktende samarbeid som beskrevet i felt A og B i modellen ovenfor. Samarbeidsavtalenes innhold vil være forskjellig, men det er viktig at de bidrar til å fremme kvalitet. I samarbeid med andre høyere utdanningsinstitusjoner vil avtalene blant annet kunne inneholde arbeid med å være kritiske fagfeller for hverandres fagplaner, læringsutbyttebeskrivelser, karakterfastsetting mm. Ofte vil de også kunne inneholde avtaler om profilering og arbeidsdeling. Samarbeidsavtaler med arbeids- og samfunnsliv vil kunne omfatte flere faser: samarbeid om rekruttering og om utvikling av læringsutbytteformuleringer, samarbeid om utdanningen (bl.a. praksis), samarbeid om nye kandidater i arbeidslivet og om etter- og videreutdanning.

Når vi ser oss tilbake, var det *Norgesnett-tenkingen* til Hernes med utlysning av knutepunktfunksjoner som virkelig satte fart i både en nasjonal og en intern profilering av ulike fagområder. Høgskolen fikk ett knutepunkt, *Norskfaget i lærerutdanningen*, i samarbeid med Høgskolene i Sør-Trøndelag og Agder. Parallelt begynte høgskolen arbeid med å spisse strategiske satsinger i innsatsområder på hver avdeling. Dette ble etter hvert fulgt opp gjennom campusprosjekt der vi laget tydelige studie- og forskningsprofiler på hver campus og igangsatte gjennomgang av studieprogram og FoU-miljøer for å bygge robuste utdanningsprogram, fag- og forskningsmiljøer som dekker regionale og nasjonale behov, og på noen områder, også internasjonale. Med dette arbeidet arbeidsdelte og konsentrerte vi virksomheten internt. I dette arbeidet vurderte vi med andre ord høgskolens profil og fagmiljøers robusthet i det vi dag vil kalle et SAK-perspektiv.

Rundt årtusenskiftet ble høgskolen med i det regionale samarbeidet, Prosjekt Innlandsuniversitetet, om å kvalifisere de tre høgskolene i Innlandet til et universitet. De tre høgskolene har i utgangspunkt en tydelig arbeidsdeling med ingeniørutdanninger på Gjøvik, sosialfagutdanninger og Filmskolen på Lillehammer og lærerutdanninger og skog- og jordbruksutdanninger i Hedmark. Fagområder som fantes flere steder, er blitt profilert gjennom mastergradssatsinger, for eksempel har Hedmarks helseutdanninger en folkehelseprofil med sykepleie, tannpleie og idrettsutdanninger under samme tak samt en spesialisering på psykisk helse og folkehelsevitenskap. Innenfor økonomiutdanningene har Hedmark både MBA og MPA og dessuten en studieportefølje som i sterkere grad er profilert mot ulike bransjer og mot etter- og videreutdanning i et livslangt læringsperspektiv. Det er også eksempler på konsentrasjon. Da HH la ned sin informatikkutdanning, overtok Gjøvik ansatte og gjenopprettet ett av studietilbudene. Selv om de tre høgskolene i 2012 ikke ble enige om en fusjon, og Prosjekt Innlandsuniversitetet er nedlagt, har de tre høgskolene pågående SAK-prosjekter både administrative og faglige (se nedenfor).

Innenfor lærerutdanningene samarbeider HH innenfor Region Oslo Nord, først og fremst med HIOA, både om grunnskolelærerutdanninger, barnehagelærerutdanninger, Kompetanse for kvalitet og andre satsinger via Utdanningsdirektoratet. Innenfor landbruksutdanningene har vi sammen med NMBU og HINT prosjektet *Fremtidens landbruksutdanning*. Innenfor dette fagområdet har de tre som gir høyere landbruksutdanning, en tydelig arbeidsdeling og samarbeid. HHs profil er landbruksteknikk, agronomi og økologisk landbruk. HHs fagmiljø i bioteknologi en blå-grønn-profil i samsvar med den lokale næringsklynga. Miljøet har tett faglig forskningssamarbeid med NMBU, blant annet gjennom kombistillinger.

Innenfor helseutdanninger er det samarbeid med Høgskolen i Gjøvik, men det er også samarbeid med Lovisenberg og nå også Høgskolen i Østfold innenfor sykepleie og med Karlstads universitet innenfor hele helseområdet. HH har siden 2013 blitt del av samarbeidet om Forskerskolen for profesjonsrettet og praksisnær forskning på områdene helse, velferd og utdanning. Her samarbeides det med Universitetene i Agder, Stavanger og Nordland og Høgskolene i Molde, Ålesund, Stord/Haugesund, Lillehammer, Harstad, Telemark og Buskerud/Vestfold.

Innenfor økonomi- og ledelsesfag er det nært samarbeid om mastergrad i offentlig ledelse med Karlstads universitet, blant annet med felles samlinger for studentkullene ved de to institusjonene. Revisjons- og regnskapsførerfagene ved norske institusjoner har et tett samarbeid, blant annet om eksamensoppgaver leder av Universitetet i Agder. Økonomifagene samarbeider ellers tett om studieprogram innenfor UHR-paraplyen.

HHs interne arbeid med å lage robuste fag- og forskningsmiljøer førte i sin tid blant annet til konsentrasjon av allmennlærerutdanning på Hamar. I arbeidet med master- og ph.d. har språk- og kulturfag vært en strategisk spissing, slik at ph.d.-en i profesjonsrettede lærerutdanningsfag dekker norsk, engelsk, musikk, pedagogikk inklusiv flerkulturell pedagogikk og religionsdidaktikk. På dette området deltar vi i den nasjonale forskerskolen NAFOL og har internasjonalt samarbeid i Europa og Canada. Forskningssamarbeid med Høgskolen i Volda har ført til at to av Voldas stipendiater nå er tatt opp på HHs ph.d.-program

Et annet internt grep har vært å samle jord- og skogbruksutdanningene i en avdeling koblet til satsingen på anvendt økologi. I forbindelse med ph.d.-en i anvendt økologi har HH bygd et samarbeid med strategiske nasjonale og internasjonale partnere om en forskerskole. I 2012 fikk denne status av NFR som nasjonal forskerskole. Innenfor anvendt økologi har vi utstrakt internasjonalt forskningssamarbeid men flere land i Europa, USA, Canada og Afrika.

Hedmark er grenseregion til Sverige og høgskolen har siden slutten av 1980-tallet hatt tett kontakt med Karlstads universitet (KaU). Alle høgskolens avdelinger har pågående samarbeid innenfor utdanning og/eller forskning. Dette bidrar til robusthet og profilering. Samtidig som de to institusjonene utnytter sine ulike fagkompetanser. Samarbeidet om MPA, master i offentlig forvaltning, skal nevnes spesielt som eksempel på et langvarig samarbeid der studentkull møtes, og studiet har komparative perspektiver. I 2013-2014 har HH og KaU hatt interreg-midler til å gjøre opp status og videreutvikle samarbeidet. Høgskolen har også utdanningsamarbeid med Högskolan i Dalarna innenfor musikkproduksjon.

Høgskolen har også viktig samarbeid med andre institusjoner innenfor BOA-virksomheten. HH, Karlstad og HIOA samarbeider for eksempel om skolelederutdanningen, Rektor Øst

(Utdanningsdirektoratet), HH og Universitetet i Stavanger samarbeider om bachelor i risikohåndtering (forsvaret) og HH og PolitiHøgskolen samarbeider om etterutdanning innenfor ulike politidistrikt.

Når det gjelder samarbeid om kvalitet i utdanning og forskning, vil vi også nevne det aktive samarbeidet så mange av høgskolens ansatte er med på gjennom medlemskap i Universitets- og høgskolerådet med alle sine nasjonale fagråd, utvalg og fagmøter. Høgskolen er også med i EU-nettverk som en rekke høgskoler på Østlandet samt Universitetet i Nordland har dannet for å styrke satsingen mot EU (økonomisk støttet av NFR). Og fra 2015, som nevnt, tatt opp som medlem i European University Association.

I kommende strategiske periode vil høgskolen arbeide videre med profilering og med å bygge robuste utdanningsprogram og forskningsmiljøer innenfor fagområdene våre. Høgskolen har behov for å samarbeide med ulike fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt for å dekke de ulike fagområdenes behov. Profilen på satsingene vil styres av ønsket om å fremme utdannings- og forskningskvalitet og samtidig av ønsket om å lykkes med å skaffe eksterne midler til FoU og utdanningsoppdrag. I arbeidet med å videreutvikle en robust høykompetent administrasjon som bidrar til å realisere den faglige satsingen, ser vi det som særlig interessant å utvikle samarbeid med andre flercampusinstitusjoner.

Rapportering på felles SAK-prosjekter for Høgskolen i Hedmark, Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Lillehammer.

Høgskolene i Hedmark, Gjøvik og Lillehammer ble i statsbudsjettet for h.h.v. 2010 og 2011 tildelt samlet sett 6 millioner kroner i SAK-midler fra KD. I tabellene nedenfor er det gitt en oversikt over de tre innlandshøgskolenes SAK-prosjekter/-aktiviteter, og tilhørende økonomi, igangsatt etter KDs SAK-tildelinger fra 2010 og 2011.

SAK-prosjekter under 2010-tildelingen fra KD	Forbruk (kr)
Funksjonsfordeling mellom de tre helse- og sosialfagavdelingene i Innlandet	882 369
Førstelektorkvalifisering	340 534
Samordning av kvalitetssikringssystemer	223 359
Digitale læringsressurser	291 620
Modeller for fleksibilisering av øk./adm.-studiene	360 916
Fornybar energi	650 675
Administrasjon	200 000
SUM	2 949 473
Tildeling fra KD	3 000 000
Rest / udisponert	50 527

SAK-prosjekter under 2011-tildelingen fra KD	Forbruk (kr)
Nettverk for studiekvalitet	358 866
Studieplaner	146 919
Internasjonalisering	289 392
Bidrags- og oppdragsvirksomhet	154 525

Virtuelle møter	0
Utvikling av feedback-kulturer på tvers av studier og profesjoner	261 264
Utvikling av felles undervisningsverktøy med praksis	223 400
Utvikling av tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) innen velferdsutdanningene i Innlandet	484 067
Games and Interactive Art	250 000
Samarbeidsmuligheter innen FoU mellom idrettsmiljøene ved HH og HiL	0
Ph.D i Helse- og omsorgsvitenskap	27 385
SAK-konferanse 4. april 2013	48 195
SAK-samling om høgskolepedagogikk	100 080
Seminar om utdanningskvalitet og e-læring	71 215
Prosjektledelse	239 710
Administrasjon	330 000
SUM	2 985 018
Tildeling fra KD	3 000 000
Rest / udisponert	14 982

Alle SAK-prosjekter ble avsluttet i perioden 2011-2013 (jfr. tidligere års rapport og planer til KD), med unntak av prosjektet Tverrprofesjonell samarbeidslæring «Skulder ved skulder» som ble avsluttet i 2014: Her utviklet de tre høgskolene en pilot for å se på hvordan utdanningene vektlegger og tilrettelegger for studentens muligheter for å lære tverrprofesjonelt samarbeide gjennom å lære av, med og om hverandre. Piloten hadde form av en 4 ukers felles praksis (i uke 4-7 i 2015) for til sammen 20 studenter fra 4 utdanninger; vernepleierutdanningen ved høgskolen i Lillehammer, sykepleierutdanningen og ergoterapiutdanningen ved høgskolen i Gjøvik og sykepleierutdanningen ved høgskolen i Hedmark. Prosjektet vil fortsette med gjennomføringsdelen våren 2015, og vil bli evaluert og dokumentert i 2015 og 2016. Forslag til videre arbeid for tverrprofesjonell samarbeidslæring i studiene vil bli skissert.

Et seminar om utdanningskvalitet og e-læring ble arrangert 18.-19. november 2014. Seminaret fokuserte på erfaringsutveksling og tanker for fremtiden, og samlet 24 deltakere. Ved utgangen av 2014 stod det et restbeløp på samlet sett 65.509 kroner av de tildelte SAK-midlene fra KD. Det er lagt opp til at disse restmidlene beholdes i Høgskolen i Hedmark, og disponeres til kurs i høgskolepedagogikk for ansatte i de tre innlandshøgskolene med oppstart i januar 2015.

Rapportene fra de ulike SAK-prosjektene kan leses på følgende lenke: <http://www.innlandsuniversitetet.com/SAK-prosjekter/>

Gjennom SAK-prosjektene har stadig flere av de ansatte ved de tre høgskolene blitt involvert i faglig/administrativt samarbeid og utvikling på tvers av høgskolene. Det har bidratt til erfaringsdeling og læring, en tettere dialog, utvikling av nye studier og samarbeidsrutiner og styrket kvaliteten ved de tre høgskolene. Erfaringer og resultater fra de ulike SAK-prosjektene er integrert i studier og administrative prosesser ved de tre høgskolene, og arbeidet med tematikken i enkelte av SAK-prosjektene er dermed videreført.

3.4 Midler tildelt over kapittel 281 og 260

3.4.1 Etter – og videreutdanning av lærere

Høgskolen i Hedmark har mottatt 2 millioner i ekstra tildeling for å øke kapasiteten ved institusjonen til å gi etter- og videreutdanning til lærere i tråd med regjeringens satsinger (Ref. brev fra KD 22.04.14).

Midlene er i hovedsak benyttet til kapasitetsøkning innen matematikk, norsk og pedagogikk, og til kompetanseutvikling og erfaringsdeling blant de som bidrar inn i ungdomstrinn i utvikling:

- Ekstraressurser i matematikk fra 010814 kr 320.926
- 100 % stilling i norsk fra 010814 kr 316.623
- 100 % stilling i pedagogikk fra 010814 kr 381.829
- Internseminarer på tvers av fagmiljøer/institutt, ca kr 150.000

Restmidler brukes første tertial 2015, da stillingene/ekstraressursene er videreført.

3.4.2 Utdanning av veiledere for nyutdannede

Som knutepunktinstitusjon har høgskolen i Hedmark hatt ansvaret for fordeling av studieplassene til veiledning i region Oslo Nord (Ref. brev fra Udir 10.04.14)

Høgskolen i Hedmark har på vegne av regionen mottatt til sammen 40 studieplasser til veilederutdanning i perioden 2011-2014. Disse er tildelt i rammen og ble videreformidlet fra august 2014 henholdsvis HiOA, NiH og ILS/UiO etter fordeling drøftet i møte 28.01.14

HH 22 plasser

UiO 8 plasser

HiOA 8 plasser

NiH 2 plasser

De ekstra plassene som er tildelt for 2014/2015 (jf tildelingsbrev fra Utdanningsdirektoratet datert 13.06.14) er også fordelt iht avtale. Informasjon om dette er gitt Utdanningsdirektoratet som foretok direkte tildeling til de tre institusjonene i juli 2014.

HiOA 6 plasser

UiO 6 plasser

NiH 2 plasser

HH 0 plasser

Refordeling av totalt tildelte studieplasser til veilederutdanning i regionen er med dette fullført. *Høgskolen i Hedmark mottok ingen nye studieplasser til veilederutdanning i 2014.*

3.4.3 Utdanning i forbrukeremner

Ref. brev fra BLD 05.06.14

Tildelingen utgjør for 2014 kr 650.000,- og har muliggjort følgende aktivitet:

- Ledelse og drift av rådgivende gruppe: kr 155.185
- Utvikling og distribusjon av undervisningsmateriell: kr 27.834
- Kurs/fagdager for lærere og lærerutdannere : kr 188.981
- Websider, faglig oppdatering og veiledning: kr 78.000

Temaene for undervisningsmateriell og fagdager har vært knyttet til bærekraftig utvikling, personlig økonomi, mat og helse

3.4.4 Desentralisert utdanningstilbud i Kongsvinger

HH mottok også i 2014 kr 300 000 øremerket til vårt desentraliserte utdanningstilbud på Kongsvinger. Dette beløpet, gitt med de samme forutsetninger, har høgskolen mottatt uforandret over en lang periode. Summen benyttes som en mindre del av finansieringen av vår totale aktivitet på Kongsvinger. Vi finansierer blant annet driftsstøtte til Høgskolestiftelsen i Kongsvinger med kr 1 435 000 årlig, husleie med et tilsvarende beløp, samt de direkte kostnadene til undervisning osv. Tabellen nedenfor viser antall utlyste studieplasser i 2014 og 2015 og antall nye studenter i Kongsvinger. Som tabellen viser gjøres det noen endringer.

Studium utlyst på Kongsvinger	Studiepoeng	Studieplasser 2014	Møtt per 1.10. 2014	Studieplasser 2015
Sykepleierutdanning heltid	180	40	46	40
Serviceledelse deltid	30	10	31	0
Kunnskapsledelse	30	15	71	15
Emnegruppe i markedsføring og markedskommunikasjon	15			5
Grunnskolelærerutdanning heltid, nettbasert	180	10	11	0

3.4.5 Styrking av studiekvaliteten

HH mottok i juli 2014 kr. 474.000 til styring av studiekvaliteten og økt handlingsrom med tanke på en forsterket forskningsinnsats (ref. brev fra KD 10.7.2014). Disse midlene er hos oss brukt til å styrke det allerede igangsatte prosjektet *Høgskolepedagogikk og e-læring*. Det er her vi nå har kanalisert det meste av kreftene for utvikling av kvalitet på undervisning og studier. Tildelingen gjorde at vi kunne opprettholde trykket på dette utviklingsarbeidet bedre.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Overordnet vurdering

Høgskolen i Hedmark overholder overordnede føringer og krav i Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten, Tildelingsbrev og rundskriv.

Universitets- og høgskoleloven § 10-1 og § 10-3 gir rammer for hhv rektor og høgskoledirektørs ansvars- og myndighetsområde. Styret har vedtatt «Delegering av myndighet ved Høgskolen i Hedmark» og «Instruks for den daglige ledelse ved Høgskolen i Hedmark».

Høgskoleledelsen har vedtatt «Instrukser for lederstillinger ved Høgskolen i Hedmark» med videre delegering og generelle stillingsbeskrivelser for dekaner, instituttledere og ledere i Høgskoleadministrasjonens fellesledd.

Høgskolen i Hedmark tydeliggjør myndighet, roller og ansvar igjennom tildeling og forvaltning av fullmakter. Det etableres økonomiske fullmakter for ett år av gangen, for å få oversikt og kontroll over hvem som kan forplikte høgskolen innenfor bestemte rammer. Det eksisterer til enhver tid oversikt over hvem som innehar de ulike fullmakter og myndighet i høgskolens arkivsystem. Det medfølger signaturprøver til enhver delegert fullmakt og myndighet.

Denne fullmaktsstrukturen reduserer risikoen for økonomiske misligheter, samt gjøre organisasjonen fleksibel og bidrar til en mest mulig effektiv beslutningskultur.

Reglene for delegering av fullmakter innen økonomiforvaltningen er nedfelt i «Hovedregler for økonomiforvaltningen». Det er et supplement og er i sammenheng til sentrale lover, bestemmelser og reglement.

Det er utviklet rutiner som operasjonaliserer og konkretiserer hvordan oppgavene skal gjennomføres. Og det finnes til enhver tid instruks, retningslinjer og rutiner tilgjengelig i høgskolens kvalitetsarkiv (økonomihåndbok), personal håndbok og lederhåndbok.

Høgskolen i Hedmark sikrer at beløpsmessige rammer ikke overskrides ved at regnskapet avsluttes 9 av 12 måneder i året. Regnskap og informasjon om resultatet kvalitetssikres, utover regnskapsenheten, i eget controllermøte. Det gjennomgås av controller sammen med leder eller budsjettansvarlig på den enkelte institutt/avdeling, og vurderes mot budsjett.

En avslutning av regnskapet hver måned gjør at ledere og budsjettansvarlige tidlig ser hvordan måloppnåelse og resultater står i forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og tilrettelegger for at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres.

Det gjennomføres risikovurderinger i forbindelse rapport og planer, i tillegg gjennomfører høgskolen halvårsrapportering med risikovurderinger. I MRS og ROS analyse samt årsbudsjett til styret beskrives restrisiko.

Høgskolen foretar også på en rekke andre områder risikovurderinger. Dette gjelder blant annet vår beredskaps- og sikkerhetssituasjon og områder hvor vi kan være eksponert for misligheter.

I vårt videre arbeid med intern kontroll kommer vi blant annet til å jobbe videre med:

- Den vertikale sammenhengen fra mål og krav fastsatt av Kunnskapsdepartementet, gjennom policyer og ned til eventuelle, tilhørende prosedyrer på de aktuelle områdene i virksomheten
- Ytterligere definering av hva som er virksomhetskritiske prosesser i høgskolen mhp måloppnåelse
- Klargjøring av myndighet, roller og ansvar knyttet til virksomhetskritiske og risikoutsatte områder og prosesser
- Videre utvikling av styringsdokumenter for internkontroll tilpasses HHs egenart, risiko og vesentlighet
- En vurdering av hvilke policyer som må operasjonaliseres med prosesskart som viser aktivitetsflyten i virksomhetskritiske prosesser og som illustrere hvor det eventuelt eksisterer risikoer i prosessen.

Høgskolen i Hedmark har inngått en samarbeidsavtale med DFØ vedrørende «Samarbeidsforum internkontroll». Arbeidet i denne gruppen vil pågå gjennom hele 2015. Dette vil være med å videreutvikle internkontrollen i høgskolen.

4.2 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Høgskolen har utarbeidet egen redegjørelse, knyttet til likestillings- og diskrimineringslovgivningen, og vi viser til denne, se Vedlegg.

4.3 Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen

Høgskolen inngikk i 2013 samarbeidsavtale med Rica Elgstua Hotel om opprettelse av lærlingeplasser innen resepsjonsfaget og økte med det inntaket av lærlinger med 25 %. Det er i 2014 foretatt en evaluering av denne ordningen. For høgskolen har dette fungert godt, men Rica Elgstua Hotel opplever at modellen er for ressurskrevende fordi de fleste av kompetansemålene må oppfylles innen hotellvirksomheten. Samarbeidet blir derfor avsluttet sommeren 2015. Det er imidlertid besluttet å øke fra fire til fem lærlinger innen service-elektronikerfaget høsten 2015. Høgskolen har vurdert andre aktuelle fagområder for lærlingeplasser, men konkludert med at det er vanskelig å oppfylle kompetansekravene innen andre områder.

4.4 Samfunnsikkerhet og beredskap

Høgskolens arbeid med styrking av sikkerhets- og beredskap er videreført i 2014, både på institusjons- og avdelingsnivå.

ROS-analyse

Høgskolen har i 2014 gjennomgått ROS-analysen foretatt i 2012. Det ble ikke foretatt en revidering av denne, men det ble iverksatt tiltak i hht til tiltaksplanen som ble utarbeidet. Det skal foretas revidering av ROS-analysen i 2015.

I ROS-analysen vurderte høgskolen nærheten til militærleirene Rena Leir og Terningmoen både som en mulig styrke og en mulig trussel. Særlig er dette aktuelt ved Terningen Arena som er et flerbruksanlegg der både høgskolen og Forsvaret har aktiviteter. Med bakgrunn i dette har høgskolen inngått en intensjonsavtale med Forsvaret med blant annet gjensidig utveksling av informasjon. Det er bl.a. avtalt at Forsvaret vil informere høgskolen dersom det oppstår en situasjon som krever heving av beredskapsnivået som innebærer en synlig aktivitetsheving.

Da beredskapsnivået ble hevet i juli mnd. gjennomgikk høgskolens krisegruppe kriseplanen og høgskolens risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), og det ble kartlagt eventuelle aktiviteter på avdelingene som kunne utløse behov for iverksettelse av tiltak. Det ble bestemt at dersom det økte beredskapsnivået i landet hadde vedvart fram mot studiestart, ville dette bli tatt særskilt hensyn til i sikkerhetsvurderingene i forbindelse med studiestart. Som kjent ble ikke dette nødvendig.

Øvelser

Det er i 2014 gjennomført kriseøvelse med tema «*Hendelse i utlandet der våre studenter er involvert*». Øvelsen ble gjennomført i samarbeid med Sjømannskirken, som høgskolen har samarbeidsavtale med. I øvelsen deltok både høgskolens sentrale krisegruppe, avdelingenes ledelse og studentrepresentanter.

Andre forhold knyttet til sikkerhet og beredskap

I forbindelse med ebolavirus-utbruddet i Vest-Afrika har høgskolen foretatt en vurdering av risikoen knyttet til studenter fra deler av Afrika som kan være rammet, særlig Nigeria. Høgskolen har vært i kontakt med helsemyndighetene og Kunnskapsdepartementet og forholdt seg til anbefalingene som er gitt.

Det har i 2014 vært noen uønskede hendelser knyttet til psykisk ustabile studenter, noe som medarbeidere har opplevd som belastende og som har skapt usikkerhet. Situasjonene har tydeliggjort behovet for at høgskolen har institusjonelle retningslinjer og hjelpesystem for at medarbeidere skal være bedre rustet til å håndtere slike situasjoner. Det er i 2014 startet et arbeid med å utvikle slike regler, og en tar sikte på at disse ferdigstilles i 2015.

Informasjonssikkerhet

I desember 2014 ble det, for første gang, avholdt «ledelsens gjennomgang» av status på arbeidet med informasjonssikkerhet i høgskolen. Sikkerhetsorganisasjonen ved høgskolen orienterte der om at man i 2014 har utviklet flere av dokumentene som vil inngå i et styringssystem for informasjonssikkerhet. Selve styringssystemet ble ikke innført i 2014 fordi høgskolen avventet det arbeid som sekretariatet for informasjonssikkerhet (Uninett) tidlig i året varslet at de skulle utføre. Resultatene av arbeidet ble presentert for sektoren på årets SUHS-konferanse, og høgskolen har i ettertid jobbet med å tilpasse våre dokumenter til Uninetts mal for et slikt styringssystem. I løpet av første halvår 2015 vil det formelle styringssystemet være innført.

4.5 Redusere og fjerne tidstyver i forvaltningen

Det er i 2014 gjennomført og arbeidet med en rekke tiltak for effektivisert arbeidsflyt. Flere av dem er sentralt initiert, andre er drevet fram lokalt. Mange handler om forbedret bruk av digitale verktøy. Høgskolen har tatt i bruk flere elementer i rekrutteringssystemet (noe som forenkler kommunikasjon med søkere og enklere rapportering), det er implementert ny reisebyråavtale (med stor bruk av egenbestilling gjennom reiseportal, og med bruk av kredittkort som bidrar til god sammenheng i reiseregningene), og vi har tatt i bruk nettbaserte personal-, HMS- og lederhåndbøker (som gir ansatte og ledere mulighet til selv å finne fram oppdatert beskrivelse av oppgaver og regelverk). Høgskolebiblioteket har i løpet av 2014 fullført innføring av RFID-teknologi ved alle campusbibliotek, slik at utlån og retur nå er selvbetjent. Fra høsten 2014 har bibliotekene også ubetjent åpningstid, noe som gir brukerne vesentlig økt tilgjengelighet.

Når det gjelder økonomiforvaltningen har høyskolen endret beløpskriteriet for hva som stopper i etterkontroll i fakturasystemet (Basware). Det reduserer våre arbeidsoppgaver (mindre kontroller), og bedrer kontrollen på det som faktisk stopper (økt kvalitet). Vi opprettholder samme kriterier som før når det gjelder sensitive kontoer og leverandører. Vi kan også nevne at det er innført fellesmøter (forum) mellom BOA-økonomikonsulenter og regnskapsavdelingen for å bedre informasjon- og erfaringsutveksling. Det gir en effektivisering ved at feil i regnskapet reduseres, og at man ikke må bruke tid på å korrigere i ettertid. I tillegg bedrer det fellesforståelse og likhet for hvordan oppgavene skal løses på institusjonsnivå.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Planer

5.1.1 Virksomhetsmål og styringsparametere

KDs endring av sektormål har ført til en gjennomgang og tilpassing av HHs virksomhetsmål. Vi har også gjort noen justeringer av egendefinerte styringsparametere.

Sektormål 1

Høy kvalitet i utdanning og forskning.

Virksomhetsmål 1.1

Høgskolen i Hedmark skal tilby forskningsbaserte utdanninger av høy kvalitet med innhold, undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer som sikrer relevant læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Gjennomføring på normert tid (Andel studenter i prosent) (N)							
- BA-utdanninger		52,94	51,48	56,66	55,76	57 %	58 %
- MA-utdanninger		20,25	25,49	29,11*	31,96*	32 %	33 %
Antall nye studiepoeng per egen- finansiert heltidsekvivalent per år (E)	44,9	46,7	46,6	46,7	47,4	48,5	49
Studiebarometeret: Andel andreårsstudenter som er enig i at de alt i alt er fornøyd med studieprogrammet (svaralternativ 3, 4 og 5) samt gjennomsnittsskår (5: helt enig, 1: ikke enig) (E)				92 % (4,19)	92 % (4,1)	92 %	92 %

*Merknad: Det ble i 2014 oppdaget en feilkoding av et studieprogram som har gitt HH lavere gjennomføringsprosent på masterstudiene enn vi skulle hatt. Denne er rettet og gitt virkning fom. 2013.

Kvalitative styringsparameter

- Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammene (N)
- Samspill mellom forskning og utdanning (N, omtales primært under virksomhetsmål 2.2)
- Systematiske og målrettede høgskolepedagogiske tiltak

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 1.1.1

Følge opp resultatene på Studiebarometeret på de ulike studieprogrammene i dialog med studentene, blant annet se innhold, arbeids- og vurderingsformer i lys av studentenes arbeidsinnsats

Tiltak 1.1.2

Bedre gjennomstrømning og styrke kandidat- og studiepoengproduksjonen, følge opp nytt system med kandidatmåltall (erstatte aktivitetskrav i profesjonsutdanningene)

Tiltak 1.1.3

Høgskolepedagogisk styrking ved videreføring av strategiske utdanningsmidler

Tiltak 1.1.4

Utvikle program for høgskolepedagogisk kompetanse

Tiltak 1.1.5

Systematisk gjennomgang av karakterbruk og fullføring av arbeid med sensorveiledninger

Tiltak 1.1.6.

Oppdatere og videreutvikle bruk av læringsplattform

Tiltak 1.1.7

Utvide og utvikle bruk av digital eksamen og gjennomføre prosjekt om varierte vurderingsformer

Tiltak 1.1.8

Videreutvikle arbeid med studentinvolvering i FoU

Virksomhetsmål 1.2

Høgskolen i Hedmark skal ha et målrettet internasjonalt samarbeid som bidrar til økt kvalitet i utdanning og forskning.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Antall utvekslingsstudenter (ut- og innreisende) (E)	127	196	179	180	197	200	210
Andel periodika- artikler med internasjonal sampublisering (E)		43 % 43 av 100	50 % 56 av 113	44 % 50 av 115	49 % (73 av 148)	50 %	50 %
Andel EU-midler i forhold til statstilskuddet (E)	1,4 %	1,5 %	0,74 %	0,43 %	0,75	1 %	2 %
Deltakelse i Horisont 2020 (N, ny)					Ambisjon settes når vi har fått beskjed fra KD om hvordan disse parameterne skal måles		
Deltakelse i Erasmus + (N, ny)							

Kvalitative styringsparameter

- Internasjonalt strategisk samarbeid

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 1.2.1

Styrke internasjonal utveksling av studenter og ansatte som ledd i arbeid med å styre kvalitet i utdanning og forskning

Tiltak 1.2.2

Aktivt strategisk arbeid for å fremme søknader til nordisk og europeiske utdannings- og forskningsprogram, særlig Nordplus, Erasmus + og Horisont 2020

Tiltak 1.2.3

Oppfølging av internasjonaliseringstiltak for masterstudiene i kjølvannet av «Utdanningskvalitet i fokus»

Tiltak 1.2.4

Gjennomgang av engelskspråklige semesterprogram og Norsk for internasjonale studenter, inklusiv arbeid med målgruppe

Tiltak 1.2.5

Arbeide videre med presentasjon av høgskolen på de engelske nettsidene samt lage system for oppdatering av disse nettsidene

Tiltak 1.2.6

Styrke samarbeidet med Karlstads universitet (institusjonelt samt forsknings- og utdanningssamarbeid) samt arbeide fram interreg-prosjekter med bl.a. KaU og Högskolen i Dalarna

Tiltak 1.2.7

Utarbeide plan for besøk og gjenbesøk av internasjonale strategiske partnere i neste styreperiode

Tiltak 1.2.8

Bruke de mulighetene PERL, UNESCO chair og TWIN-nettverket gir både til samarbeid på tvers i høgskolen og til styrket nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Tiltak 1.2.9

Videreutvikle nord-sør-samarbeidsprofil med særlig vekt på land i sørlige Afrika og Indonesia gjennom bl.a. deltakelse i SANORD og videreutvikling av forsknings- og utdanningssamarbeid

Tiltak 1.2.10

Søke og aktivt bruke medlemskap i European University Association til kvalitetsutvikling og til å etablere nye strategiske samarbeidspartnere

Tiltak 1.2.11

Styrke muligheter til ulike former for internasjonalisering av forskningen blant annet vurdere muligheter i høgskolens FoU-stipendordning

Virksomhetsmål 1.3

Høgskolen i Hedmark skal tilby forskerutdanning av internasjonal kvalitet innenfor anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag og samarbeide med andre institusjoner om forskerutdanning innen folkehelsefag og økonomi- og ledelsesfag.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Antall PhD-studenter på interne program	-	1 (AØL)	9 (AØL) 2 (LUNA)	16 (AØL) 14 (LUNA)	30 (15 AØL 15 LUNA)	32	35
Antall disputaser (interne og eksterne programmer)	3	10	8	7	15	8	10
Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere (N)							

Kvalitative styringsparameter

- Robuste ph.d.-program

Tiltak for måloppnåelse
Tiltak 1.3.1 Systematisk arbeid med kvalitet, gjennomstrømning og robusthet i ph.d i anvendt økologi og ph.d i profesjonsrettede lærerutdanningsfag gjennom blant annet internasjonalt samarbeid
Tiltak 1.3.2 Utvikle samarbeid om forskerutdanning med strategiske partnere og gjennom forskerskoler, både for egne doktorgradsområder og for folkehelsefag og økonomi- og ledelsesfag
Tiltak 1.3.3 Dialog med strategiske partnere fra arbeids- og samfunnsliv om høgskolens forskerutdanninger og kandidatenes kompetanse
Tiltak 1.3.4 Fortsette arbeidet med å skaffe ekstern finansiering av doktorgradsstipend til alle fagområder, bl.a. ved søknader om eksterne forskningsprosjekter og ved å motivere regionalt arbeidsliv til å søke nærings- ph.d. og offentlig-sektor-ph.d i samarbeid med høgskolen
Tiltak 1.3.5 Bruke medlemskap i European University Association til arbeid med kvalitet i forskerutdanningene

Sektormål 2

Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Virksomhetsmål 2.1

Høgskolen i Hedmark skal utdanne kandidater med høy kompetanse rettet mot utdanning- og helsesektoren, øvrig offentlig sektor, næringsliv og jord- og skogbruksnæringen.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Antall kandidater bachelornivå (ny) (+ 4-årige profesjonsutdanninger) (E)	604	620	721	901	796	1000	1050
Antall kandidater masternivå (ny) (E)	48	82	73	110	122	140	160

Kvalitative styringsparameter

- Systematisk og målrettet studieprogramutvikling
- Kandidater og arbeidsgiveres tilfredshet med kandidater fra HH

Tiltak for måloppnåelse
<p>Tiltak 2.1.1 Styrke samarbeid med andre institusjoner som ledd i arbeidet med å styrke utdanningskvalitet på de ulike fagområdene</p>
<p>Tiltak 2.1.2 Styrke samarbeidsarenaer med arbeidslivet om utdanningsprogrammene med vekt på kvalitet i praksis som integrert del av utdanningen, læringsutbyttebeskrivelser på programnivå, relevans og rekruttering</p>
<p>Tiltak 2.1.2 Følge opp nasjonal satsing på profilering, robusthet og relevans i studieprogramporteføljen, blant annet vurdering av smale og brede innganger</p>
<p>Tiltak 2.1.4 Følge opp den nasjonale satsingen, Lærerløftet, med utvikling av femårige grunnskolelærerutdanninger, etter- og videreutdanning for lærere, utvikling av faglige karriereveier og samarbeid mellom barnehage / skole og høyskolen om skolebasert kompetanseutvikling</p>
<p>Tiltak 2.1.5 Systematisere utdanningsprogrammenes arbeid med innovasjon og med å utvikle endringsorienterte kandidater, legge til rette for erfaringsutveksling på tvers av ulike fagområder</p>

Virksomhetsmål 2.2

Høgskolen i Hedmark skal videreutvikle forsknings- og utviklingsarbeid med høy kvalitet knyttet til utdanningsprogrammene. Det legges særlig vekt på profesjonsrettet FoU og på FoU rettet mot arbeids- og samfunnsliv med regionale, nasjonale og internasjonale perspektiver. Forskingen skal skje i robuste fagmiljøer som samarbeider nasjonalt og internasjonalt.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings-, og formidlingsstilling (E)	0,36 92,80 :263,6	0,32 88,07 : 273	0,47 124,49: 267,26	0,33 97,49 :297,72	0,44 139,63 : 313,35	0,50	0,55
Andel vitenskapelig tilsatte som bidrar til publikasjonspoeng (E)	32 % 84 av 263,6	41 % 111 av 273	43 % 115 av 267,26	34 % 102 av 297,72	47 % 149 av 313,35	50 %	53 %
NFR-tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (E)	32 826 8 653' : 263,6	23 910 6 527' : 273	24 215 6 471 955 : 267,26	50 515 15 039 538 : 297,72	59 116 18 524 000 : 313,35	18 000'	20 000'

Kvalitative styringsparameter

- Resultatoppnåelse på forskning ut fra institusjonens egenart (N)
- Samspill mellom forskning og utdanning (N, omtales også under virksomhetsmål 1.1)
- Forskningsinnsats i MNT- og profesjonsfag (N, omtales også virksomhetsmål 1.4)

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 2.2.1

Målrettet arbeid med styrking av praksisnær forskning knyttet til utdanningsprogrammene, inklusiv oppmerksomhet mot ulike former for studentaktiv forskning i tilknytning til bachelor- og masteroppgaver og arbeid med innovasjon i offentlig og privat sektor

Tiltak 2.2.2

Følge opp den nasjonale satsingen på forskning i MNT-fag og profesjonsfag, inklusiv Lærerløftet og Helse og Omsorg 2021 samt forskningssatsingene i Langtidsplanen for høyere utdanning og forskning

Tiltak 2.2.3

Stimulere til samarbeid i forskergrupper og videreutvikle spissingen i strategiske forskningsområder, blant annet gjennom nasjonal og internasjonal nettverksbygging

Tiltak 2.2.4

Styrke andelen eksternt finansierte forskningsprosjekter der høgskolens fagmiljøer samarbeider med arbeids- og samfunnsliv

Tiltak 2.2.5

Aktivt strategisk arbeid med å fremme søknader til NFR, EU og andre eksterne kilder til forskningsfinansiering

Virksomhetsmål 2.3

Høgskolen i Hedmark skal bidra til samfunnsutviklingen, utvikle rollen som kompetansedrivkraft i Hedmark og Innlandet, formidle forskning og være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Antall formidlingsbidrag* (E)	-	626	605	805	929	1050	1200
Andel åpent tilgjengelige vitenskapelige artikler i HH-Brage (E)	26 %	19 %	35 %	51 %	60 %	60 %	65 %

*antall registreringer i Cristin unntatt vitenskapelige poenggivende registreringer og doktor- og mastergradsavhandlinger.

Kvalitative styringsparameter

- Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv (N)

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 2.3.1

Videreutvikle samarbeid på institusjons- og avdelingsnivå med vertskommunene, de ulike regionrådene, Hedmark fylkeskommune andre regionale samarbeidspartnere i Innlandet samt Råd for samarbeid med arbeidslivet

Tiltak 2.3.2

Systematisere samarbeid med arbeids- og samfunnsliv innenfor fagområdene, blant annet gjennom klyngesamarbeid, praksissamarbeid

Tiltak 2.3.3

Utvikle et felles prosjekt med strategiske samarbeidspartnere som styrker Hedmarks kompetanse og er et bidrag til økt kultur for læring og høyere utdanning i regionen

Tiltak 2.3.4

Invitere til og bidra til ulike arrangementer der ansatte og studenter møter samfunns- og arbeidsliv om ulike temaer som springer ut av høgskolens FoU-arbeid og utdanningsområder

Tiltak 2.3.5.

Fortsette arbeidet med å gjøre høgskolens forskningspublikasjoner åpent tilgjengelig og med varierte måter å formidle forskningen på, blant annet ved aktiv bruk av nettsidene, Forskningsdagene og medlemskapet i forskning.no

Virksomhetsmål 2.4

Høgskolen i Hedmark skal være aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og forsknings- og utviklingsarbeid som bidrar til livslang læring, innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor.

Kvantitative styringsparametere	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Andel (og faktiske) inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) utenom forskningsfinansiering fra EU og NFR, (BOA-O) (N)	12 % 56 052'	13 % 65 903'	12 % 61 908'	11 % 60 871'	12 % 73 656'	65 000'	70 000'

Tiltak for måloppnåelse**Tiltak 2.4.1**

Videreutvikle den nasjonale posisjonen som ledende aktiv tilbyder og leverandør av eksternt finansiert etter- og videreutdanning og FoU som bidrar til livslang læring, innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor

Tiltak 2.4.2

Fortsette det systematiske arbeidet med å bruke eksternt finansiert virksomhet og dialogen med ulike samarbeidspartnere til raskere få kunne fange opp behov og tilpasse oss endringer og behov i arbeidslivet

Tiltak 2.4.3

Videreutvikle kvalitetssikringsarbeid ved blant annet å fullføre internt BOA-prosjekt

Sektormål 3

God tilgang til utdanning

Virksomhetsmål 3.1

Høgskolen i Hedmark skal tilby livslang læring i stimulerende og aktive læringsmiljøer på campus og i fleksible utdanningstilbud for ulike målgrupper

Kvantitative styringsparametere (egendefinerte)	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Antall kvalifiserte primærøkere per studieplass (E)	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7	1,7	1,8
Andel fleksible studenter (egen- og eksternfinansiert, NOKUTs fagblomst) NY (E)				30 %	29 %	30 %	30 %
Antall studieprogram som tilbys på deltid NY (E)			26 av 89	31 av 95	30 av 96	30	30
Antall utenlandske studenter (DBH) NY (E)	245	264	300	314	388	400	420
Andel studenter som er tilfreds eller svært tilfreds med lærings-miljø og kvalitet, den totale studiesituasjon (HHs tilfredshetsundersøkelse) (E)	82 %	82 %	86 %	84 %	82 %	84 %	84 %

Kvalitative styringsparameter

- Samarbeid med Studentorganisasjonen i Hedmark (StorHK)
- Samarbeid med Studentsamskipnaden i Hedmark (SIH)
- Flexibel utdanning (N)

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 3.1.1

Styrke læringsmiljø på campus, bl.a. videreutvikle «internasjonalisering hjemme» (mangfold-, likestillings- og internasjonaliseringsperspektiver i utdanningstilbudene) og andre tiltak i tråd med hver campus sitt behov, samarbeide med StorHK og SIH

Tiltak 3.1.2

Samordne og gjennomføre oppfølging av studentundersøkelser

Tiltak 3.1.3

Styrke didaktisk kompetanse for kvalitet i fleksible tilbud

Tiltak 3.1.4

Bruke BOA-virksomheten strategisk til å utvikle, skaffe erfaringer med og vurdere nye, fleksible utdanningstilbud til ulike målgrupper

Sektormål 4

Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Virksomhetsmål 4.1

HH skal videreutvikle sin profil og sine faglige spissområder, og gjennom bevisst kompetansebygging sikre god kvalitet og profesjonalitet i alle deler av høgskolens virksomhet.

Kvalitative styringsparameter

- Solide fagmiljøer (N)

Kvantitative styringsparametere (Egendefinerte)	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskerstillinger (E)	46 %	43 %	45 %	45,2 %	51,3	52 %	53 %
Antall årsverk professorer (E)	18,0	18,9	23,15	30,7	33,9	35	40

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 4.1.1

Videreutvikle høgskolens faglige profil, i samarbeid med arbeids- og samfunnsliv, og sikre stadig utvikling i høgskolens doktorgradsutdanninger og faglige spissområder.

Tiltak 4.1.2

Utvikle solide utdannings- og forskningsmiljøer gjennom målrettet rekruttering, kompetanseplanlegging og kompetansehevingstiltak, blant annet ved å tilrettelegge for kompetanseopprykk for tilsatte i vitenskapelige stillinger. Følge opp gode doktorgradskandidater med sikte på tilsetning i HH.

Tiltak 4.1.3

Videreutvikle høgskolepedagogiske metoder i all undervisning og veiledning, med vekt på e-læring.

Tiltak 4.1.4

Øke profesjonaliteten og redusere sårbarheten i teknisk/administrative funksjoner gjennom målrettet rekruttering, kompetanseplanlegging og kompetansehevingstiltak.

Virksomhetsmål 4.2

HH skal være en effektiv institusjon, ha høy kvalitet i økonomi-, personal- og annen ressursforvaltning, og søke kontinuerlig forbedring i ledelse, organisering og administrasjon for en flercampusstruktur.

Kvalitative styringsparameter

- Langsiktig økonomisk planlegging (N)
- Målrettet arbeid med sikte på å bygge en utviklingsorientert og fremmede ledelses- og medarbeiderskapskultur. (E)

Kvantitative styringsparametere (Egendefinerte)	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Totalt antall årsverk (E)	444,9	459	458,5	507,4	525,67	553	570
Antall fremlagte periodiserte driftsregnskap per år. (E)	6	10	9	9	9	9	9
Antall fremlagte virksomhetsrapporter til styret per år. (E)	6	6	4	5	5	5	5

Antall bestillinger foretatt over HHs e-handelsløsning (E)			276	800	1065	1150	1300
På områder hvor det foreligger rammeavtale: Andel bestilte produkter med avtalepris(E)						75 %	85 %
Økt timeantall for produksjon av - videoptak av undervisning - fjernundervisning (E)					256 2 131	282 2 451	341 2 965

Tiltak for måloppnåelse

Tiltak 4.2.1

Sikre at virksomheten gjennomføres innenfor budsjetterte inntektsrammer, ved hjelp av god økonomi- og bemanningsstyring, lederstøtte, jevnlig regnskapsavslutninger med oppfølgingsmøter, virksomhetsrapporter og ressursdialoger med alle avdelingene.

Tiltak 4.2.2

Styrke kvalitet i administrasjon, regelverk og forvaltning, knyttet bl.a. til studie- og forskningsvirksomhet, informasjons- og kommunikasjonsteknologiske løsninger, lønn, regnskap, innkjøp og anskaffelser, arkiv, BOA og intern kontroll.

Tiltak 4.2.3

Styrke kommunikasjonen med studenter og øvrige målgrupper gjennom videreutvikling av høgskolens internett-løsning.

Tiltak 4.2.4

Videreutvikle lederskap og medarbeiderskap.

Tiltak 4.2.5

Gjennomføre organisasjonsutviklingsarbeider som legger til rette for kvalitetsforbedring og effektivisering/forenkling i faglig- og administrativ virksomhet. Gjennomføre overgang til ny styrings- og ledelsesmodell med tilhørende oppdatering av formelle dokumenter og tilpasning av organisasjonen.

Tiltak 4.2.6

Forankre høgskolens verdier og styrke en bedriftskultur som fremmer vår matriseorganisering med intern samhandling om felles mål.

Virksomhetsmål 4.3

HH skal sikre et helsefremmende og mangfoldig arbeidsmiljø, styrke kulturen for sikkerhet og beredskap og som arbeidsgiver ivareta særskilte samfunnsoppgaver.

Kvalitative styringsparametere

- Systematisk oppfølging av arbeidsmiljø, mangfold og likestilling. (E)

Kvantitative styringsparametere (Nasjonale og egendefinerte)	Resultat					Ambisjon	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Sykefraværprosent (E)	4,82 %	4,78 %	4,67 %	3,22 %	3,31 %	4,0 %	4,0 %
Andel ansatte som er tilfreds på jobben(E)	91,5 %	*	82 %	*	*	80 %	80 %

N: Andel kvinner i dosent og professorstilling (N)	21 %	25 %	27 %	38,4 %	35,6 %	38 %	40 %
- Professorstilling					33,6 %	35 %	37 %
- dosentstilling					46,6 %	40 %	40 %
N: Andel midlertidig ansatte (N)							
- Saksbehandler-/utreder stillinger		10,8 %	15,3 %	16,3 %	11,24 %	10 %	10 %
- Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling		4,2 %	0 %	14,3 %	11,21 %	10 %	10 %
- Undervisnings- og forskerstillinger		18,0 %	11,9 %	14,8 %	14,21 %	12 %	12 %

*Medarbeiderundersøkelse ikke gjennomført det aktuelle år

Tiltak for måloppnåelse
<p>Tiltak 4.3.1 Drive et kontinuerlig arbeid for å sikre et helsefremmende arbeidsmiljø og gjennomføre forebyggende aktiviteter ved alle enheter.</p> <p>Tiltak 4.3.2 Gjennomføre medarbeiderundersøkelse for å få kunnskap om hva som oppleves viktig for den enkeltes trivsel og motivasjon, og gjennom en involverende oppfølgingsprosess utvikle og iverksette relevante tiltak.</p> <p>Tiltak 4.3.3 Styrke kompetansen hos lederstøtte og ledere for å sikre tidlig og tett sykefraværsoppfølging og ivareta medarbeidere i tilbakeføringsfasen etter sykefravær.</p> <p>Tiltak 4.3.4 Øke høgskolens beredskap og sikkerhet, både når det gjelder kriser, uønskede hendelser og informasjonssikkerhet.</p> <p>Tiltak 4.3.5 I samarbeid med tillitsvalgte sikre korrekt forvaltning av midlertidighet i tilsetninger.</p> <p>Tiltak 4.3.6 Skape økt bevissthet om betydningen av et mangfoldig arbeidsmiljø preget av likestilling og antidiskriminering.</p>

5.1.2 Overordnet risikovurdering

Høy kvalitet i utdanning og forskning

Det er en risiko for at vi ikke får tilstrekkelig antall kvalifiserte søkere til lærerutdanningene og lektorprogrammene. Som tiltak samarbeid vi med GNIST- og GLØD i Hedmark og i Oppland og vi har dialog med regionene i begge fylker om rekruttering.

Det er en risiko for at for få studenter fullfører i henhold til normert tid. Vi arbeider derfor løpende med ledelse av utdanningsprogrammene, organisering, arbeidsmåter og vurderingsformer - slik at studentene arbeider jevnt og tar sine eksamener. Videre arbeider vi med studieplaner og sammenhengen mellom læringsutbyttebeskrivelser, arbeidsmåter og vurderingsformer. Vi har kommet langt i løpet av 2014, men fortsetter det systematiske arbeidet i 2015. Vår erfaring er at både studenter og faglærere opplever arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket som et nyttig verktøy for å øke kvaliteten og relevansen i utdanningsprogrammene.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes med å bedre fullføringsgraden på masterstudiene. Som tiltak følger vi opp «Utdanningskvalitet i fokus» for hvert program samt arrangerer erfaringsutvekslinger på tvers. Dette som en fast syklus i vårt kvalitetssystem fremover. Videre har vi tematisert veiledning av avhandlinger i den høgskolepedagogiske satsingen.

Det er en risiko for at studenter ikke bruker tilstrekkelig tid på læring og læringsaktiviteter. For å motvirke dette har vi satt av store ressurser til arbeidet med Utdanningskvalitet, høgskolepedagogikk og e-læring. Organisasjonsmessig har vi tydeliggjort denne satsingen både i linjen og gjennom egen prosjektorganisering.

Det er en risiko for at ikke en tilstrekkelig stor andel av studentene deltar i høgskolens egen tilfredshetsundersøkelse og i NOKUTs studiebarometer. Vi jobber aktivt med motivasjonsarbeid for deltakelse i undersøkelsene i samarbeid med studentorganisasjonen og faglærere.

Videre er det en risiko for at vi ikke får tilstrekkelig studentdemokratisk- og velferdsmessig engasjement blant studentene på alle campusene. Som tiltak viderefører vi samarbeidet med studentorganisasjonen om styrking av studentdemokratiet, både på institusjons- og avdelingsnivå - blant annet gjennom faste månedlige møter mellom HH-ledelsen og studentorganisasjonsledelsen, ved møter ved 14. dag mellom avdelingsledelsen og studenttillitsvalgte og ved å videreføre administrative støttefunksjoner fra høgskolen. For å bedre grunnlaget for studentenes eget arbeid gir HH også opplæring innenfor aktuelle tema. Høgskolen gjennomfører møter og dialogsamlinger om utdanningskvalitet med studenttillitsvalgte fra alle avdelinger sammen med avdelings- og høgskoleledelsen.

Det er en risiko for at fagmiljøene tilknyttet de ulike utdanningsprogrammene og deres FoU-aktiviteter ikke oppfyller robusthetskravene. Som tiltak vurderes robustheten særskilt i forbindelse med den årlige studieprogramprosessen. Videre driver vi langsiktig kompetanseplanlegging for å ivareta robuste fag- og forskningsmiljøer knyttet til utdanningsprogrammene. Vi fortsetter også arbeidet med å styrke FoU-kultur, blant annet gjennom våre strategiske forskningsområder, forskningsgrupper med etablerte og nye forskere, og tydeliggjøring av rollen til seniorforskere. Vi arbeider med å implementere Den europeiske erklæringen om forskere (Charter) og Regler for rekruttering av forskere (Code). Dette arbeidet planlegger vi med å slutføre i løpet av 2015.

Det er en risiko for at høgskolen ikke får tildelt nye rekrutteringsstipendiatstillinger. Som tiltak for mulig manglende tildelinger kompenserer vi med styrket oppmerksomhet på å søke eksterne forskningsprosjekter med stipendiatstillinger. Vi har også økt oppmerksomheten omkring kvaliteten og relevansen på våre forskerutdanninger - for å øke muligheten for å få tildelt flere stipendiatstillinger.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes med å skaffe eksternfinansierte stipendiater. Som tiltak profilerer vi phd-programmene som attraktive forskerutdanninger, nasjonalt og internasjonalt, og vi arbeider aktivt med å rekruttere stipendiater med ekstern finansiering. Vi har også økt vår fokus på nærings-phd'er og offentlig sektor-phd'er gjennom samarbeid med lokalt arbeidsliv. Vi fortsetter å bruke kvoteordningen som en måte å rekruttere phd-studenter på fra strategiske partnere.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes med å få eksternfinansierte forskningsprosjekter på alle avdelingene. Vi jobber systematisk for å øke fagmiljøenes innsikt om ulike relevante utlysninger og vi styrker søkerkompetansen. Vi stimulerer også til at forskergruppene samarbeider nasjonalt og internasjonalt og sammen søker midler. Vi styrker FoU-ledelse og administrativ kompetanse, vi styrker arbeidet med å øke ekstern forskningsfinansiering, vi systematiserer og analyserer kriterier for innvilgede og avslåtte prosjekter og vurderer løpende strategiske samarbeidspartnere. Vi er aktive deltakere i høgskolenes EU-nettverk og vi har stor oppmerksomhet på relevante program i NFR, EU og andre eksterne kilder til forskningsfinansiering.

Vi er usikre på hvordan bruken av TDI-modellen vil slå ut for høgskolenes konkurranse om midler i forskningsrådet. Ved innføringen av TDI-modellen legges det opp til en full kostnadsdekning fra NFR for alle utlyste prosjekter (krav til egenandeler fra søkende institusjoner bortfaller). Dette medfører at det samlet sett blir færre prosjekter som kan finansieres. Vi vil arbeide for at det fortsatt blir program i NFR som passer høgskolenes profil.

Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Det er en risiko for at forskningsresultatene er for usynlige for allmennheten. Som tiltak synliggjør vi for HHs forskere hvilken spredning forskningsresultater kan få etter oppslag på forskning.no. Videre arbeider vi med å gjøre kompetansen til HHs forskere synlig på nettsidene våre. Vi stimulerer også til kronikkskriving i aviser lokalt og nasjonalt og vi belønner god formidling gjennom formidlingsprisen. Det er også viktig for oss å stimulere til at flere kvinnelige forskere kan bli brukt som eksperter av mediene og til at et økende antall kvinner nomineres til formidlingsprisen.

Det er en risiko for at vi ikke greier å skape tilstrekkelig interesse og handlingsrom for vår rolle som kompetansedrivkraft i Hedmark og Innlandet og vår målsetting om å være nav i faglige nettverk som knytter regionen til nasjonale og internasjonale kunnskapsmiljøer. Som tiltak for å bli enda mer bevisste på samfunnsaktørrollen tematiserer vi dette i ulike fora på høgskolen. Videre er vi synlige og aktive bidragsyter i ulike eksterne fora. Vi bruker hjemmesider og ulike arrangement på høgskolen til å synliggjøre vår rolle som nav. Vi gjennomfører også erfaringsutveksling internt om ulike samarbeidsformer med arbeids- og samfunnsliv.

Det er en risiko forbundet med at arbeids- og samfunnsliv ikke prioriterer møteplasser initiert av høgskolen. Vi har derfor en løpende evaluering av disse møteplassene og justerer i tråd med ønsker, herunder etablerer vi konkrete samarbeidsprosjekter med arbeids- og samfunnsliv.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes med å få eksterne oppdrag i samme omfang som tidligere. Som tiltak gjennomfører vi nå flere BOA-prosjekter som ser på viktige sider av denne virksomheten. Herunder jobber vi kontinuerlig med å styrke kvaliteten i våre leveranser og vi deler og systematisere erfaringer med å delta i anbudskonkurranser.

Det er en risiko for at balansen mellom tids- og ressursbruk på strategiske partnere og andre samarbeidspartnere ikke blir hensiktsmessig. Derfor sørger vi for at internasjonalt samarbeid regelmessig diskuteres i Høgskolens strategiske ledergruppe, Utdanningsutvalget og FoU-utvalget - for blant annet å koordinere avdelings- og høgskoleinitiativ og for å øke bevisstheten om ulike stipend- og tilskuddsordninger. I tillegg til å styrke det strategiske samarbeid med Karlstads universitet og vårt nord-sør-samarbeid, velger vi ut strategiske partnere i Norden, Europa og Nord-Amerika.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes med en gjennomgående kobling av internasjonalt utdanningssamarbeid og samarbeid om forskning. Som mottiltak systematiserer vi erfaringene med denne koblingen og synliggjøre gode eksempler. Videre stimulerer vi til søknader om internasjonalt utdanningssamarbeid på områder der det også er mulig med forskningssamarbeid.

God tilgang til utdanning

Det vil alltid være en risiko forbundet med at vi ikke har studietilbud som svarer på nasjonale og regionale forventninger. Gjennom kombinasjonen av lang erfaring, særlig knyttet til profesjonsutdanningene, og en løpende fleksibilitet i hvilke studier vi tilbyr, mener vi at vi balanserer godt mot arbeidslivets behov. Alle våre utdanningstilbud evalueres kontinuerlig, blant annet gjennom den årlige studieprogramsprosessen, gjennom student evalueringsordninger (blant annet vår egen årlige studenttilfredshetsundersøkelse, NOKUTs studiebarometeret.no, underveisevalueringer, semesterevalueringer mm) og gjennom kandidatundersøkelser (ferdige kandidater i arbeid). Videre har vi gjennom ordningen med RSA løpende dialog med arbeids- og samfunnsliv om våre studietilbud.

Høgskolen vil fortsette det systematiske arbeidet med å bruke erfaringene fra eksternt finansiert virksomhet og dialog med ulike samarbeidspartnere - til raskt å kunne fange opp og tilpasse oss endringer og behov i arbeidslivet.

For å kunne svare på behov for studier på høyere gradsnivå bygger vi kompetanse og utvikler masterprogram innenfor realfagsdidaktikk, næringsrettet økonomi- og ledelsesfag og bærekraftig landbruk, samt arbeide med innpassing av videreutdanninger innen helse i masterporteføljen. Arbeidet tilrettelegges slik at det også styrker bachelornivået.

Det er en risiko for at vi ikke lykkes i å videreutvikle fleksible utdanningstilbud og utdanningsformer som sikrer oss en fortsatt sterk nasjonal posisjon som leverandør av slik utdanning. Høgskolen bruker BOA-virksomheten strategisk til å utvikle, skaffe erfaringer med og vurdere nye, fleksible utdanningstilbud til ulike målgrupper. Vi kartlegger årsakene til mangler ved gjennomstrømning på fleksible tilbud, herunder viderefører vi prosjektet «Utdanningskvalitet i fokus» ved at dette blir en del av vårt faste, ordinære årshjul fremover.

Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Det er en risiko for at vi ikke klarer å sikre god nok økonomistyring og økonomiforståelse i de ulike ledd i organisasjonen. Vi jobber for å sikre at ledere får tilstrekkelig lederstøtte, herunder opplæring og veiledning innen økonomifeltet for å kunne ivareta økonomi- og budsjettansvar for sin enhet. Vi gjennomfører jevnlig oppfølgingsmøter med avdelingsledelsene.

Det er en risiko for at det ikke iverksettes korrigerende tiltak på et tilstrekkelig tidlig tidspunkt. For å motvirke dette legger vi frem for avdelingene, ledergruppen og høgskolestyret jevnlig styringsrapporter over status i økonomi- og årsverksutvikling, sett opp imot prognoser for årsresultat. Vi benytter også statistikk om studiepoengs produksjonen og andre sentrale nøkkeltall for raskt å kunne justere den samlede ressursbruken.

Det er en risiko for at ledere ikke utøver tydelig, involverende og utviklingsorientert lederskap. Som tiltak vektlegger vi ledelseskvalifikasjoner i all lederrekruttering. Ledelsesutøvelse står sentralt i alle ledes medarbeidersamtaler.

Det er en risiko for at medarbeideres motivasjon svekkes fordi de ikke opplever at deres arbeid blir tilstrekkelig verdsatt. Vi jobber derfor med planmessig oppfølging av arbeidsmiljø ved alle avdelinger på bakgrunn av resultatene i Medarbeiderundersøkelsen. Videre vektlegger vi tydelig og involverende lederskap og ansvarsbevisst medarbeiderskap. Vi forsøker å tilrettelegge for at det ligger tydelige utviklingsoppgaver i alle stillinger ved HH.

Det er en risiko for at vi ikke klarer å sikre god nok erfaringsoverføring og "læring på jobben" mellom avdelingene og mellom de ulike ledd i organisasjonen. Derfor jobber vi mye med kommunikasjons- og samarbeidsutvikling, samt målrettet bruk av fremmede og løsningsfokusert metodikk.

Det er en risiko for at det ikke blir gitt nok oppmerksomhet til utfordringer knyttet til likestilling og antidiskriminering. Vi forsøker derfor å tydeliggjøre hvordan likestilling, mangfold og antidiskriminering utgjør viktige verdier i vårt arbeids- og læringsmiljø.

Det er en risiko for omdømmetap i forbindelse med utfordrende endrings- og omstillingsprosesser. For å motvirke dette gjennomfører vi tett kommunikasjon med ansatte og aktuelle samarbeidspartnere/interessenter i situasjoner der omdømmet vårt kan være truet. Vi jobber kontinuerlig med god mediehandtering.

5.1.3 Budsjett

Høgskolen i Hedmark (HH) vedtok budsjettet for 2015 i styresak 14/02078-3.

Totalbudsjett for bevilgningsfinansiert virksomhet:

Budsjett 2015	
BEVILGNING KD	554 520
ANDRE INNTEKTER	52 977
LØNNSKOSTNADER	-414 248
ANDRE DRIFTSKOSTNADER	-209 171
FINANS INNTEKTER/KOSTNADER OG EKSTRAORD. INNT/KOST	5 699
INTERNE TRANSAKSJONER	10 223
SUM	0

HH har videreført de samme prinsippene som KD benytter i sin tildeling til sektoren i vår interne finansieringsmodell for fordeling til avdelingene. Det vil si at alle produksjonsbaserte inntekter (utdannings- og forskningskomponent) går uavkortet til avdelingene.

HHs interne finansieringsmodell inneholder strategiske prioriteringer som for eksempel direktefinansiering av PhD-programmene og fordeling av stipendiater.

Tildelt ramme fra Kunnskapsdepartementet for 2015 er på kr 554,520 mill., og andre inntekter er budsjettet med kr 52,977 mill. Sum budsjetterte inntekter er kr 607,497 mill.

De store kostnadsdriverne hos HH er lønn og bygningskostnader. Leie- og driftskostnader av bygningsmassen utgjør ca. 17 % av bevilgning, og lønnskostnadene utgjør ca. 75 % av bevilgning.

Det er i budsjett 2015 planlagt investeringer for kr 11,915 mill., dette fordeler seg på utstyr til gruppe- og undervisningsrom, IT-investeringer, utskifting av PCer til ansatte og ombygging av bygningsmasse.

HH har siden 2013 utviklet et langtidsbudsjett med en horisont på tre år, med en årlig rullering.

Plan for tildelt bevilgning i et langtidsperspektiv, vil være i henhold til høgskolens strategiske plan og videreføring av de prioriteringer og prosesser som er startet.

Høgskolen har forventning om økning i bevilgning fra 2015 til 2016 grunnet positive rapporteringer av studiepoengproduksjon i 2014. Estimert bevilgning for 2016 vil ikke kunne gjøres før etter at studiepoengproduksjon for hele 2014 er innrapportert den 15. februar.

KD nedsatte i mai 2014 en faglig ekspertgruppe for å gjennomgå finansieringen av universiteter og høyskoler. Gruppens rapport ble lagt ut til høring 7. januar 2015, med høringsfrist 9. februar. Rapporten skal sees i sammenheng med strukturmeldingen som regjeringen skal legge fram til våren.

Forslag til ny finansieringsmodell vil mest sannsynlig redusere høgskolens muligheter til fortsatt vekst i bevilgning i årene etter 2016. I tillegg forventer HH reduksjon i framtidig bevilgning med tiltaket avbyråkratisering og effektivisering. Det gjør at høgskolen i årene som kommer ikke forventer økning i bevilgning, og må ha fokus på kostnadssiden i budsjettet og effektiviseringsmuligheter.

5.2 Utdanningskapasitet

Oversikt over mulig økning av utdanningskapasiteten ved høgskolen er samlet i tabellen som finnes vedlagt årsrapporten. Denne er også oversendt departementet direkte.

5.3 Større investeringsprosjekter

Høgskolen har ved Campus Evenstad igangsatt to større investeringsprosjekter. Ett av dem, studentboligene, er allerede under oppføring i tråd med KDs oppdragsbrev. Det andre, nytt undervisnings- og kontorbygg, er i slutten av en innledende samspillsfase. Statsbygg håper å kunne presentere et endelig forslag til leieavtale til høgskolens styremøte i juni. Prosjektet er et kurantprosjekt, og skal forutsetningsvis ikke overskride grensen for regjeringsbehandling. Ved Campus Elverum har høgskolestyret sagt ja til at man går videre med å forhandle om en mindre utvidelse av leieforholdet og husleieøkningen dekkes innenfor eget budsjett. Ved campusene på Hamar og Rena jobbes det med tilpasning og effektivisering av eksisterende arealer. Høgskolen prioriterer alltid denne type tiltak før vi eventuelt starter prosesser for å se på mulighetene for å få nye lokaler, men også denne type tilpasninger er kostbare. Bare for Hamar er det gjennomført og igangsatt slike prosjekter med en årlig økning i husleien til Statsbygg på kr. 2 000 000. Dette er bakgrunnen for at HH hvert år i satsningsforslaget utenfor gjeldende budsjetttramme ber om en styrking av vårt budsjett.

I satsningsforslaget for 2016 meldte HH inn et stort behov for investeringer knyttet til landbruksutdanningene vårt på Blæstad. En hovedutfordring fremover er knyttet til fasilitetene på Blæstad som vi ikke ser noen mulighet for å oppgradere selv i overskuelig framtid. Bygningsmassen er til dels utdatert og nedslitt, mye er ikke fornyet eller renovert siden 1970- og 80-tallet. Det er behov for et nybygg med nødvendig øvelsesarealer tilpasset dagens forskningsbaserte undervisning med verksteder, tekniske laboratorier, jord- og plantelaboratorium, analyselaboratorium, plantedyrkingsrom og veksthus. Høgskolen har avtale om leie av bygninger og jordvei for vår aktivitet på Blæstad med Hedmark fylkeskommune Blæstad AS. Avtalen innebærer at det ikke skal betales ordinær husleie, men høgskolen må ivareta det løpende vedlikeholdet. I satsningsforslaget for 2016 ble det bedt om engangsbevilgning på 50 millioner kroner til en oppgradering av infrastrukturen på Blæstad, som en forsterkning av høgskolens egen satsing. Dersom høgskolen fortsatt skal kunne tilby denne type studier må det settes i gang større investeringsprosjekter på Blæstad.

Høgskolen i Hedmarks årsrapport 2014-2015

Høgskolen i Hedmark

Årsregnskap 2014

Ledelseskomentarer

LEDELSESKOMMENTARER

1 Bakgrunn

Krav til rapportering av årsregnskap 2014 til Kunnskapsdepartementet (KD) er beskrevet i brev av 18. desember 2014.

Årsregnskapet for 2014 skal leveres elektronisk til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og presenteres i samsvar med de oppstillingsplaner som er oppgitt i årsoppgjørspakken for økonomirapportering på DBHs nettsider. Oppgjørspakken for årsregnskapet for 2014 er tilpasset bestemmelsene i Finansdepartementets rundskriv R-115.

Årsregnskapet skal omfatte følgende obligatoriske elementer: ledelseskomentarer, bevilgningsoppstilling og virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet.

Ledelseskomentarene til årsregnskap for 2014 skal ta utgangspunkt i institusjonens regnskapstall, og begrenses til forhold som er av vesentlig betydning for å kunne vurdere institusjonens regnskapsavlegg og økonomiske stilling.

Komentarene skal inneholde en omtale av vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap. Gjennomføringen av investeringer og utviklingen i avsatt andel av tilskudd til bevilgningsfinansiert virksomhets skal også omtales.

2 Kommentarer til årsregnskapet 2014

2.1 Institusjonens formål

Høgskolen i Hedmark utdanner høyt kvalifiserte utviklingsorienterte kandidater til barnehage, skole, helsesektoren, jord- og skogbruksnæringer, offentlig forvaltning og næringsliv. Forskningen er tett knyttet til utdanningene. Slik blir utdanningene forskningsbaserte samtidig som høgskolen bidrar med ny kunnskap på viktige samfunnsområder. En praksisnær forskningsprofil legger grunnlag for kunnskapsbasert arbeidsliv og innovasjoner. Nasjonalt og internasjonalt samarbeid styrker og beriker høgskolens utdanningsprogram og forskning. Høgskolen utdanner doktorgradskandidater innenfor to områder: anvendt økologi og profesjonsrettede lærerutdanningsfag. Her har høgskolen også ansvar for grunnforskning.

Høgskolen er en viktig kompetanseinstitusjon i regionen, samarbeider aktivt med arbeids- og samfunnsliv i Hedmark og Innlandet og arbeider målrettet med å kvalifisere virksomheten til universitetsnivå. Høgskolen er organisert som en flercampusinstitusjon i fire vertskommuner: Hamar, Elverum, Åmot og Stor-Elvdal.

Høgskolen tilbyr utdanninger på campus og som fleksible utdanningstilbud. Dette legger til rette for livslang læring. Høgskolen har også en omfattende oppdragsvirksomhet som svarer på regionale og nasjonale behov for etter- og videreutdanning og som gjennom forskningsoppdrag bidrar med ny viten på konkrete utfordringer i arbeids- og samfunnsliv.

2.2 Høgskolen i Hedmark bekrefter

Regnskapet er avlagt i samsvar med reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten, statlige regnskapsstandarder (SRS) og rundskriv fra Finansdepartementet.

Høgskolen i Hedmark bekrefter at institusjonens revisor er Riksrevisjonen.

Høgskolen i Hedmark bekrefter at institusjonen overholder lover og regler. Høgskolen bekrefter at den har et fungerende internkontrollsystem, og at institusjonen har foretatt risikovurderinger.

2.3 Rapportering

For å sikre at alle aktiviteter er gjennomført innenfor budsjettammen er det gjennomført månedlig rapportering av regnskapstall, hvor avvik mellom regnskap og budsjett fremkommer. Rapportene er distribuert og fulgt opp sammen med ledere for avdelingene hver måned.

Høgskolestyret informeres om eventuelle avvik mellom budsjett og regnskap i virksomhetsrapporten, som fremlegges og gjennomgås i høgskolens styremøter.

Månedlig regnskapsrapportering og virksomhetsrapport til styremøter sikrer at aktiviteter blir gjennomført innenfor budsjettammen og at eventuelle korrigerende tiltak kan iverksettes.

2.4 Resultat

Høgskolen i Hedmark har for 2014 et positivt resultat av ordinære aktiviteter på kr 13,388 mill. Det er en økning på kr 3,571 mill. fra 2013.

Resultat av oppdragsfinansiert aktivitet¹ (BOA-O) er kr 6,853 mill. for 2014 og er periodens resultat. Dette er en økning fra 2013 hvor resultatet av oppdragsfinansiert aktivitet var kr 4,690 mill.

3 Avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

3.1 Inntekter

Tabell 1

Inntekter	2014		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
BFV	570 449	560 532	9 917
BOA-O	45 621	39 463	6 158
Sum inntekter	616 070	599 995	16 075

Tall i 1000,-

BFV=Bevilgningsfinansiert Virksomhet inkl bidragsfinansiert aktiviteter (BOA-B)

I 2014 viser regnskapet høyere inntekter enn budsjettet, og det skyldes i hovedsak bidrags – og oppdragsfinansiert aktivitet og forsiktig budsjettering av prosjekter.

Periodens bevilgning fra KD var kr 516,575 mill. i 2014, og det var en økning på 7,3 % fra bevilgning i 2013. Opprinnelig bevilgning var på kr 516,100 mill., men høgskolen fikk i revidert nasjonalbudsjett kr 0,474 mill. basert på langsiktig strategisk ramme og utdanningsinsentivet.

¹ BOA betyr bidrags- og oppdragsaktiviteter. BOA-O omfatter oppdragsfinansiert aktivitet, der en ekstern part skal dekke prosjektets totale kostnader. Den eksterne parten beholder fullt eierskap til sluttleveransen. I BOA-B (bidragsprosjekter) er den eksterne finansieringen et bidrag til gjennomføringen, men gir sjelden/aldri full dekning av totale prosjektkostnader. I bidragsprosjekter beholder høgskolen eierskapet til leveransen.

3.2 Lønn og sosiale kostnader

Tabell 2

Lønnskostnader	2014		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
BFV	370 392	371 923	1 531
BOA-O	17 354	16 946	-408
Sum lønnskostnader	387 747	388 869	1 122

Tall i 1000,-

BFV=BevilgningsfinansiertVirksomhet inkl bidragsfinansiertaktiviteter (BOA-B)

I den bevilgningsfinansierte virksomheten har de regnskapsførte lønnskostnadene et positivt avvik (mindreforbruk) på kr 1,531 mill. i forhold til budsjett. Det skyldes i hovedsak at enkelte avdelinger har økt lønnsrefusjon av ansatte i forhold til budsjett, og at enkelte avdelinger har et etterslep på tilsetninger i henhold til plan. I tillegg gikk satsen for arbeidsgiveravgift ned fra 14,1 % til 10,6 % (virkning fra 1. juli 2014) på en avdeling etter vedtak i Stortingets vedrørende ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

3.3 Andre driftskostnader

Tabell 3

Andre driftskostnader*	2014		
	Regnskap	Budsjett	Avvik
BFV	200 055	188 609	-11 446
BOA-O	21 414	22 517	1 102
Sum andre driftskostnader	221 470	211 126	-10 344

Tall i 1000,-

BFV=BevilgningsfinansiertVirksomhet inkl bidragsfinansiertaktiviteter (BOA-B)

*Inkl. avskrivninger, finansinntekter og avregninger mot avdelingskapital (note 15)

Ikke inkl. avregning mot virksomhetskapital

Regnskapsførte andre driftskostnader er høyere enn budsjetterte kostnader på den bevilgningsfinansierte virksomhet, og skyldes i hovedsak forsiktig budsjettering av bidragsprosjekter. Dette veies opp av høyere inntekter på samme type prosjekter.

4 Utvikling av avsatt andel av tilskudd

Noen budsjetterte aktiviteter ble ikke gjennomført i 2014, og er således å definere som utsatt virksomhet. Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet er økt med kr 6,534 mill. fra 31.12.13 til 31.12.14.

5 Investeringer

Investeringsaktiviteten i 2014 på Høgskolen i Hedmark har vært høyere enn budsjettert, i tillegg er noen investeringer blitt utsatt til senere perioder, jf. økte avsetninger.

De vesentligste gjennomførte investeringene i 2014 er tilknyttet seksjonen for Eiendom og innkjøp og IT.

Investeringer som er gjennomført, men ikke budsjettert, var engangsinvesteringer i IT-servere, nytt kjøleanlegg, nytt låssystem, nytt tak (traktorhall) og utskifting av datamaskiner til PC-lab.

Oppgradering av kantinekjøkkenet ved Campus Hamar, nytt arkivsystem og web-system er gjennomført som planlagt og budsjettet.

Høgskolen har igjennom året prioritert investeringer som er tilknyttet studentene, for eksempel utstyr og inventar til bibliotek, undervisningsrom og grupperom. Samtidig er oppgradering og utskifting av PC for ansatte blitt gjennomført.

Det er i budsjett 2015 planlagt investeringer for kr 11,915 mill., dette fordeler seg på utstyr til gruppe- og undervisningsrom, IT-investeringer, utskifting av PCer til ansatte og ombygging av bygningsmasse for å få en mer effektiv utnyttelse av arealene.

6 Ressursutfordringer

6.1 Fremtidige kostnader

Campus Evenstad har behov for flere kontorer og undervisningslokaler, samt nye studenthybler til erstatning for dagens. Høgskolestyret har behandlet spørsmålet om å oppføre nybygg for å dekke disse behovene i flere runder, og høgskolen har fått fullmakt fra Kunnskapsdepartementet til å be Statsbygg starte prosjektering frem til utarbeidelse av forslag til leieavtaler. Kunnskapsdepartementet har nå gitt Statsbygg i oppdrag å starte byggingen av nye hybler, og de skal stå ferdig 15.08.15. Byggeprosjektet for oppføring av et nytt administrasjons- og undervisningsbygg følger et annet tidsløp, og her er det ikke utarbeidet forslag til leieavtale ennå.

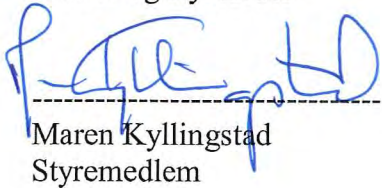
Statsbygg har fastsatt en årlig leie for de nye hybelbyggene på kr 5,750 mill. for en leietid 30 år med tillegg for de endringer som fremkommer i den endelige prosjekteringsfasen. Disse kostnadene er foreløpig beregnet til i underkant av kr. 2 mill. per år.

Foreløpige beregninger når det gjelder årlig leiepris for administrasjonsbygget ligger for 20 års leietid mellom kr 2,095 mill. og kr 2,645 mill., og for 30 års leietid mellom kr 1,816 mill. og kr 2,279 mill.

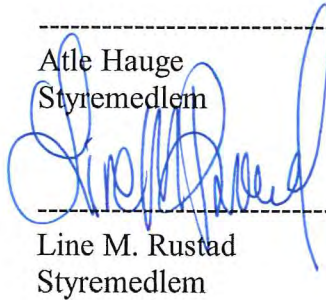
Elverum, den 12. februar 2015

Lise Iversen Kulbrandstad
Rektor og styreleder

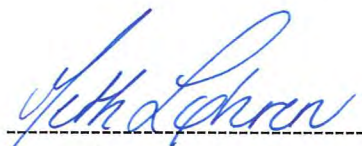

Maren Kyllingstad
Styremedlem

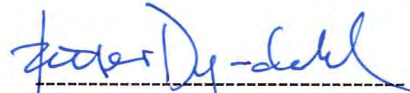
Atle Hauge
Styremedlem

Line M. Rustad
Styremedlem

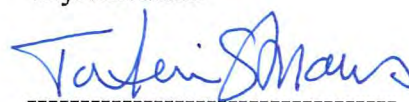
Mette Løhren
Styremedlem

Petter Dyndahl
Styremedlem

Sevat Lappegård
Styremedlem

Torstein Storaas
Styremedlem

Gerd Wikan
Styremedlem

Stine Dahl
Styremedlem

Knut J. Melum
Styremedlem

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med de anbefalte Statlige Regnskapsstandardene (SRS) og de tilhørende veiledningsnotater som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med Kunnskapsdepartementets tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Anvendte regnskapsprinsipper

Inntekter

Tildelinger uten motytelse eller med utsatt motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 10. Dette innebærer at bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet og andre departementer er presentert i regnskapet i den perioden tilskuddet er mottatt. Bevilgninger og tilskudd fra Kunnskapsdepartementet og andre departement som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forpliktelse og ført opp i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for andre statlige bevilgninger og tilskudd som gjelder vedkommende periode som skal behandles som bevilgninger etter bestemmelsene i SRS 10 og som ikke er benyttet på balansedagen. Bevilgninger og tilskudd fra statlige virksomheter som uttrykkelig er forutsatt benyttet i senere perioder, er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsført bevilgning i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen. Bidrag og tilskudd fra statlige etater og tilskudd fra Norges forskningsråd samt bidrag og tilskudd fra andre som ikke er benyttet på balansedagen er klassifisert som forskudd og presentert som ikke inntektsførte bidrag i avsnitt D IV Avregning med statskassen i balanseoppstillingen (motsatt sammenstilling). Tilsvarende gjelder for gaver og gaveforsterkninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse, er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9 og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Statsinterne feriepengeforpliktelser

Saldo pr

31.12.2013 på konto 2168 «Statsinterne feriepengeforpliktelser» kr 295 000 er pr 1.1.2014 overført til konto 2160 «Avregning ordinær KD finansiert aktivitet». Dette er hensyntatt i note 15, del 1 under utsatt virksomhet i linjen for avdelingskapital og kolonnen for avsetning pr 31.12.2013.

Endring i statsinterne feriepengeforpliktelser i note 15, viser derfor kun endring inneværende år, og samsvarer derfor også med saldo på konto 2168 «statsinterne feriepengeforpliktelser» pr 31.12.14, kr 138 0000.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet.

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Aksjer og andre finansielle eiendeler

Aksjer og andre finansielle eiendeler er balanseført til historisk anskaffelseskost på transaksjonstidspunktet. Aksjer og andeler som er finansiert av overskudd av eksternt oppdragsvirksomhet, har motpost i *Opptjent virksomhetskapital*. Dette gjelder både langsiktige og kortsiktige investeringer. Mottatt utbytte og andre utdelinger er inntektsført som annen finansinntekt. Når verdifallet ikke er forventet å være forbigående, er det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varig driftsmidler balanseføres med motpost *Forpliktelser knyttet til anleggsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

Det er foretatt en betydelig opprydding i anleggsregisteret i løpet av året.

Dette har medført at driftsmidler med total anskaffelseskost på kr 13.470' har blitt utrangert. I det alt vesentlige var disse avskrevet til 0.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg er det for kundefordringer gjort en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad tilsvarer årlig premie til SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapsital

Universiteter og høyskoler kan bare opptjene virksomhetskapsital innenfor sin oppdragsvirksomhet.. Deler av de midlene som opptjenes innenfor oppdragsvirksomhet kan føres tilbake til og inngå i virksomhetens tilgjengelige midler til dekning av drift, anskaffelser eller andre forhold innenfor formålet til institusjonen. Midler som gjennom interne disponeringer er øremerket slike formål, er klassifisert som virksomhetskapsital ved enhetene.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den *direkte* metode tilpasset statlige virksomheter.

Kontoplan

Standard kontoplan og Kunnskapsdepartementets anbefalte føringskontoplan for virksomheter i universitets- og høyskolesektoren er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger gjøres opp daglig mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor

Resultatregnskap

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Org.nr: 974 251 760

	Note	2014	2013	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	513 960	477 434	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1	0	0	RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	46 519	33 136	RE.3
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner	1	87	126	RE.4
Salgs- og leieinntekter	1	54 371	53 117	RE.5
Andre driftsinntekter	1	1 133	297	RE.6
<i>Sum driftsinntekter</i>		616 070	564 110	RE.7
Driftskostnader				
Lønn og sosiale kostnader	2	387 747	351 091	RE.8
Varekostnader		0	0	RE.9
Andre driftskostnader	3	202 985	191 317	RE.10
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5	0	0	RE.11
Avskrivninger	4,5	11 938	11 851	RE.12
Nedskrivninger	4,5	0	0	RE.13
<i>Sum driftskostnader</i>		602 670	554 259	RE.14
Ordinært driftsresultat		13 400	9 851	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6	104	49	RE.16
Finanskostnader	6	116	83	RE.17
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-12	-34	RE.18
Inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.				
Utbytte fra selskaper m.v.		0	0	RE.19
<i>Sum inntekter fra eierandeler i selskaper m.v.</i>		0	0	RE.20
Resultat av ordinære aktiviteter		13 388	9 817	RE.21
Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	-6 535	-5 127	RE.23
<i>Sum avregninger</i>		-6 535	-5 127	RE.24
Periodens resultat		6 853	4 690	RE.25
<i>Disponeringer</i>				
Tilført annen opptjent virksomhetskaper	8	6 853	4 690	RE.26
<i>Sum disponeringer</i>		6 853	4 690	RE.27
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9			RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9			RE.30
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Overføringer fra statskassen til tilskudd til andre	10			RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10			RE.33
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

	Note	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4	0		AI.01
Rettigheter og lignende immaterielle eiendeler	4	0		AI.02
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		0	0	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5	5 158	1 546	AII.01
Maskiner og transportmidler	5	5 408	6 525	AII.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	31 487	28 432	AII.03
Anlegg under utførelse	5	0	0	AII.04
Beredskapsanskaffelser	5	0	0	AII.05
<i>Sum varige driftsmidler</i>		42 053	36 503	AII.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i datterselskaper	11	0	0	AIII.01
Investeringer i tilknyttet selskap	11	0	0	AIII.02
Investeringer i aksjer og andeler	11	250	250	AIII.03
Obligasjoner og andre fordringer		0	0	AIII.04
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		250	250	AIII.1
Sum anleggsmidler		42 303	36 753	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Varebeholdninger og forskudd til leverandører				
Varebeholdninger	12	0	0	BI.1
Forskuddsbetalinger til leverandører	12	0	0	BI.2
<i>Sum varebeholdninger og forskudd til leverandører</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	8 433	10 077	BII.1
Andre fordringer	14	5 272	15 161	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16	916	2 774	BII.3
<i>Sum fordringer</i>		14 621	28 012	BII.4
III Investeringer				
Tøyenfondet og Observatoriefondet	8	0	0	BIII.01
<i>Sum finansielle omløpsmidler</i>		0	0	BIII.1
IV Kasse og bank				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17	165 267	138 579	BIV.1
Andre bankinnskudd	17	417	244	BIV.2
Andre kontanter og kontantekvivalenter	17	0		BIV.3
<i>Sum kasse og bank</i>		165 684	138 823	BIV.4
Sum omløpsmidler		180 305	166 835	BIV.5
Sum eiendeler		222 608	203 588	BV.1

Balanse

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

	Note	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
VIRKSOMHETSKAPITAL OG GJELD				
C. Virksomhetskapskapital				
I Innskutt virksomhetskapskapital				
Innskutt virksomhetskapskapital	8	0	0	C.01
<i>Sum innskutt virksomhetskapskapital</i>		0	0	C.02
II Opptjent virksomhetskapskapital				
Opptjent virksomhetskapskapital	8	18 861	13 240	C.03
<i>Sum opptjent virksomhetskapskapital</i>		18 861	13 240	C.04
Sum virksomhetskapskapital		18 861	13 240	C.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler	4, 5	42 053	36 504	DI.1
Andre avsetninger for forpliktelser				DI.2
<i>Sum avsetning for langsiktige forpliktelser</i>		42 053	36 504	DI.3
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld				DII.01
<i>Sum annen langsiktig gjeld</i>		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		17 915	21 187	DIII.1
Skyldig skattetrekk		19 268	17 977	DIII.2
Skyldige offentlige avgifter		13 728	13 014	DIII.3
Avsatte feriepenger		33 598	30 977	DIII.4
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	16	15 245	15 953	DIII.5
Annen kortsiktig gjeld	18	9 167	13 298	DIII.6
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		108 921	112 406	DIII.7
IV Avregning med statskassen				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	0	DIV.1
Avsetning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)	15	46 092	38 463	DIV.2
Ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag (nettobudsjetterte)	15	6 181	2 976	DIV.3
Ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger	15	500	0	DIV.4
<i>Sum avregninger</i>		52 773	41 439	DIV.5
Sum gjeld		203 747	190 349	DV.1
Sum virksomhetskapskapital og gjeld		222 608	203 589	DVI.1

Kontantstrømoppstilling for nettbudsjetterte virksomheter (direkte modell)

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

	Note	2014	2013	B 2015 Referanse
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter				
Innbetalinger				
innbetalinger av bevilgning (nettbudsjetterte)		519 508	481 292	554 520 KS.1
innbetalinger av skatter, avgifter og gebyrer til statskassen		0	0	0 KS.2
innbetalinger fra statskassen til tilskudd til andre		0	0	0 KS.3
innbetalinger fra salg av varer og tjenester		59 028	53 490	41 164 KS.4
innbetalinger av avgifter, gebyrer og lisenser		0	0	0 KS.5
innbetalinger av tilskudd og overføringer fra andre statsetater	22	36 230	23 022	33 357 KS.6
innbetalinger av utbytte		0	0	0 KS.7
innbetalinger av renter		104	49	0 KS.8
innbetaling av refusjoner		10 024	11 881	3 319 KS.9
andre innbetalinger	21	14 094	9 186	9 077 KS.10
Sum innbetalinger		638 988	578 920	641 437 KS.INN
Utbetalinger				
utbetalinger av lønn og sosiale kostnader		400 515	346 402	433 485 KS.11
utbetalinger for varer og tjenester for videresalg og eget forbruk		193 889	205 031	210 466 KS.12
utbetalinger av renter		116	82	19 KS.13
utbetalinger av skatter og offentlige avgifter		-125	-102	0 KS.14
utbetalinger og overføringer til andre statsetater		0	0	0 KS.14A
utbetalinger og overføringer til andre virksomheter		0	0	0 KS.14B
andre utbetalinger		0	0	0 KS.15
Sum utbetalinger		594 395	551 413	643 970 KS.UT
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter*		44 593	27 507	-2 533 KS.OP
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter				
innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		87	126	0 KS.16
- utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler (+)		17 819	15 678	11 915 KS.17
innbetalinger ved salg av aksjer og andeler i andre foretak		0	0	0 KS.18
- utbetalinger ved kjøp av aksjer og andeler i andre foretak (+)		0	0	0 KS.19
- utbetalinger ved kjøp av andre investeringsobjekter (+)		0	0	0 KS.20
innbetalinger ved salg av andre investeringsobjekter		0	0	0 KS.21
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-17 732	-15 552	-11 915 KS.INV
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter (nettbudsjetterte)				
innbetalinger av virksomhetskaper		0	0	0 KS.22
- tilbakebetalinger av virksomhetskaper (+)		0	0	0 KS.23
- utbetalinger av utbytte til statskassen (+)		0	0	0 KS.24
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		0	0	0 KS.FIN
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		0	0	0 KS.24A
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter (+/-)		26 861	11 955	-14 448 KS.25
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse		138 823	126 868	165 684 KS.26
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt		165 684	138 823	151 236 KS.BEH

*** Avstemming**

	Note	2014	2013	
periodens resultat		6 853	4 690	KS.27
bokført verdi avhendede anleggsmidler		332		KS.28
ordinære avskrivninger		11 938	11 851	KS.29
nedskrivning av anleggsmidler		0	0	KS.30
netto avregninger		6 535	5 127	KS.31
inntekt fra bevilgning (gjelder vanligvis bruttobudsjetterte virksomheter)				KS.32
arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap 5700/5309				KS.33
avsetning utsatte inntekter (tilgang anleggsmidler)		-17 819	-15 678	KS.34
resultatandel i datterselskap				KS.35
resultatandel tilknyttet selskap				KS.36
endring i ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler		5 549	3 827	KS.37
endring i varelager		0		KS.38
endring i kundefordringer		1 644	-1 978	KS.39
endring i ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag		3 205	1 997	KS.40
endring i ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger		500		KS.41
endring i leverandørgjeld		-3 272	-1 413	KS.42
effekt av valutakursendringer		0	0	KS.43
inntekter til pensjoner (kalkulatoriske)				KS.44
pensjonskostnader (kalkulatoriske)				KS.45
poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter		17 732	15 552	KS.46
korrigering av avsetning for feriepenger når ansatte går over i annen statsstilling		-138	-295	KS.46A
endring i andre tidsavgrensningsposter		11 534	3 827	KS.47
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		44 593	27 507	KS.AVS

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Prinsippnote for rapporteringen til statsregnskapet for nettobudsjetterte virksomheter

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2014

Beholdninger på konti i kapitalregnskapet pr. 31.12.2014						
Konto	Tekst	Note	2014	2013	Endring	Referanse
6001/8202xx	Oppgjørskonto i Norges Bank	17	165 267	138 579	26 688	BRI.011
628002	Leieboerinnskudd	11	0	0	0	BRI.012
640205	Tøyenfondet		0	0	0	BRI.013
640206	Observatoriefondet		0	0	0	BRI.014
6402xx/8102xx	Gaver og gaveforsterkninger		0	1	-1	BRI.015

Beholdninger rapportert i likvidrapport ¹⁾		Note	Regnskap 2014	
Oppgjørskonto i Norges Bank				
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank	17		138580	BRII.001
Endringer i perioden (+/-)			26687	BRII.002
<i>Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank</i>	17		165 267	BRII.1
Øvrige bankkonti Norges Bank²⁾				
Inngående saldo på i øvrige bankkonti i Norges Bank	17		0	BRII.021
Endringer i perioden (+/-)			0	BRII.022
<i>Sum utgående saldo øvrige bankkonti i Norges Bank</i>	17		0	BRII.2

Samlet tildeling i henhold til utbetalingsbrev					
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	
260	Universiteter og høyskoler	50	Statlige universiteter og høyskoler	516 575	BRIII.011
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	0	BRIII.012
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	0	BRIII.013
280	Felles enheter	50	Senter for internasjonalisering av utdanning	0	BRIII.014
280	Felles enheter	51	Drift av nasjonale fellesoppgaver	0	BRIII.015
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	2 300	BRIII.016
281	Felles utgifter for universiteter	45	Større utstyrsanskaffelser, kan overføres	0	BRIII.017
<i>Sum høyere utdanning og fagskoler</i>				518 875	BRIII.01
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BRIII.018
xxxx	[Formålet/Virksomheten]	xx		0	BRIII.018
Sum utbetalinger i alt				518 875	BRIII.1

1) Dersom virksomheten disponerer flere oppgjørskontoer i Norges Bank enn den ordinære driftskontoen, skal også disse beholdningen spesifiseres med inngående saldo, endring i perioden og utgående saldo. Slike beholdninger skal også inngå i oversikten over beholdninger rapportert til kapitalregnskapet. 2) Vesentlige beløp spesifiseres særskilt nedenfor.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter

	2014	2013	B 2015 Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet*	516 575	481 537	554 520 N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-17 819	-15 708	-11 915 N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	11 938	11 851	10 612 N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	332	0	0 N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0 N1.7
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	-585	-1 723	0 N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet*	2 904	660	0 N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	513 345	476 617	553 217 N1.10
<i>* Vesentlige tildelinger skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.</i>			
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement*	615	818	0 N1.11
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0 N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0 N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0 N1.15
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	0	0 N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0 N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	615	818	0 N1.19
<i>* Vesentlige tilskudd/overføringer skal spesifiseres på egne linjer under oppstillingen.</i>			
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	513 960	477 435	553 217 N1.20
<i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer *</i>			
Periodens tilskudd /overføring 1	4 509	4 906	5 926 N1.21
Periodens tilskudd /overføring 2	0	0	0 N1.21
Andre tilskudd /overføringer i perioden*	0	0	0 N1.21A
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	-64	0 N1.21B
Periodens tilskudd /overføring fra Utdanningsdirektoratet	12 527	0	8 939 N1.21C
- utbetaling av tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til andre (-)	0	0	0 N1.21D
Periodens tilskudd /overføring fra NFR	14 597	13 628	21 469 N1.23
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0 N1.29
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer (spesifiseres)	0	0	0 N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	31 633	18 470	36 334 N1.31
<i>*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.</i>			
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet*</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	3 591	1 561	1 599 N1.22A
- utbetaling av tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond til andre (-)	0	0	0 N1.22B
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	1 728	4 355	3 109 N1.32
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	3 204	1 629	3 242 N1.33
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private	765	1 149	1 479 N1.34
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning	17	0	0 N1.35
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0 N1.35A
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	2 966	3 418	1 500 N1.36
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0 N1.36A
Periodens tilskudd/overføring fra andre	2 365	1 153	390 N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	14 636	13 265	11 319 N1.38
<i>*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.</i>			
<i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger*</i>			
Mottatte gaver/gaveforsterkninger i perioden	750	1 400	0 N1.40
- ikke inntektsførte gaver og gaveforsterkninger (-)	-500	0	0 N1.41
+ utsatt inntekt fra mottatte gaver/gaveforsterkninger (+)	0	0	0 N1.42
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	250	1 400	0 N1.43
<i>*Vesentlige bidrag skal spesifiseres på egne linjer eller i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i KD-avsnittet.</i>			
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	46 519	33 135	47 653 N1.44
<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. *</i>			
Salg av eiendom	0	0	0 N1.45
Salg av maskiner, utstyr mv	87	126	0 N1.46
Salg av andre driftsmidler	0	0	0 N1.47
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (linje RE.4 i resultatregnskapet)	87	126	0 N1.48

* Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell øremerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter, jf. også note 9.

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter, forts

Salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet:

Statlige etater	11 639	15 404	15 866 N1.49
Kommunale og fylkeskommunale etater	22 073	18 490	16 697 N1.50
Organisasjoner og stiftelser	3 116	5 122	1 933 N1.51
Næringsliv/privat	7 425	3 969	2 295 N1.52
Andre	1 339	1 276	1 151 N1.54

Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet	45 592	44 261	37 942 N1.55
---	---------------	---------------	---------------------

Andre salgs- og leieinntekter

Andre salgsinntekter	6 007	4 679	3 020 N1.56
Andre leieinntekter	3 663	4 177	3 337 N1.56
Periodisering	-891	0	0 N1.56
Andre salgs- og leieinntekter*	0	0	0 N1.57

Sum andre salgs- og leieinntekter	8 779	8 856	6 357 N1.59
--	--------------	--------------	--------------------

Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet)	54 371	53 117	44 299 N1.60
--	---------------	---------------	---------------------

Andre inntekter:

Gaver som skal inntektsføres	0	0	0 N1.61
Andre driftsinntekter	1 133	297	376 N1.62
Øvrige andre inntekter 2	0	0	0 N1.62
Øvrige andre inntekter*	0	0	0 N1.63

Sum andre inntekter (linje RE.6 i resultatregnskapet)	1 133	297	376 N1.65
--	--------------	------------	------------------

Gebyrer og lisenser*

Gebyrer	0	0	0 N1.661
Lisenser	0	0	0 N1.662

Sum gebyrer og lisenser (linje RE.2 i resultatregnskapet)	0	0	0 N1.66
--	----------	----------	----------------

*Vesentlige inntekter av denne typen skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Dette avsnittet skal bare brukes når gebyrerne eller lisensene skal klassifiseres som driftsinntekt for institusjonen. Dersom institusjonen krever inn gebyrer eller mottar midler knyttet til lisenser på vegne av staten og som skal overføres til statskassen, skal slike midler klassifiseres som innkrevningsvirksomhet og presenteres i avsnittet for innkrevningsvirksomhet i resultatregnskapet og spesifiseres i note 9.

Sum driftsinntekter	616 070	564 110	645 545 N1.67
----------------------------	----------------	----------------	----------------------

Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer, Norges forskningsråd og de regionale forskningsfondene skal som hovedregel behandles regnskapsmessig som bidrag i regnskapet for 2014.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

	2014	2013	Referanse
Lønninger	277 566	254 461	N2.1
Feriepenger	34 378	31 581	N2.2
Arbeidsgiveravgift	45 139	42 028	N2.3
Pensjonskostnader*	36 199	30 835	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-10 098	-11 954	N2.5
Andre ytelser	4 562	4 141	N2.6
Sum lønnskostnader	387 746	351 092	N2.7

Antall årsverk **524** 507 N2.8

*Gjelder virksomheter som betaler pensjonspremie selv (alle som har unntak fra bruttoprinsippet):

Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret.

Premiesats til Statens pensjonskasse er 13,15 prosent for 2014.

Premiesatsen for 2013 var 12,16 prosent.

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser	
Rektor (og styrets leder)	1 152 114	5 612	N2II.1
Administrerende direktør	1 171 314	5 612	N2II.2

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte	
Styrets leder			N2II.3
Styremedlemmer fra egen institusjon	160 000		N2II.4
Eksterne styremedlemmer	140 000		N2II.5
Styremedlemmer valgt av studentene	80 000		N2II.6
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon			N2II.7
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer	20 000	2 430	N2II.8
Varamedlemmer for studentrepresentanter		3 240	N2II.9

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner for budsjettåret 2014. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for budsjettåret 2014. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 3 Andre driftskostnader

	2014	2013 Referanse
Husleie	86 934	82 926 N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0 N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	899	1 145 N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	10 714	10 800 N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	1 508	2 080 N3.5
Mindre utstyrsanskaffelser	7 467	6 844 N3.6
Leie av maskiner, inventar og lignende	10 384	10 377 N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	43 939	39 820 N3.8
Reiser og diett	14 610	14 624 N3.9
Øvrige driftskostnader (*)	26 530	22 701 N3.10
Sum andre driftskostnader	202 985	191 317 N3.11

(*) Spesifiseres ytterligere under oppstillingen dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Trykningsutgifter	1 412
Vederlag - Kopinor/Norwaco/Tono/Bono	2 088
Bøker (bibliotek)	1 152
Tidsskrift-abonnement (bibliotek)	2 255
Deltakeravgift for kurs og seminarer, egne ansatte	1 229
Arrangement av kurs og seminarer, eksterne deltakere	1 877
Beverting for øvrig	1 843
Tilskudd studentorganisasjoner	1 441

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 4 Immaterielle eiendeler

	F&U	Rettigheter mv.	Under utførelse	SUM Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2013	0	0	0	0 N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0 N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0 N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0 N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2014	0	0	0	0 N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2013 (-)	0	0	0	0 N4.5
- nedskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0 N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2013 (-)	0	0	0	0 N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0 N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0 N4.9
Balanseført verdi 31.12.2014	0	0	0	0 N4.10

Avskrivningssatser (levetider)

spesifikt 5 år / lineært

Universiteter og høyskoler m.v. som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:	2014	2013 Referanse
Immaterielle eiendeler	0	0
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler	0	0 N4.11

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 5 Varige driftsmidler

	Tomter	Drifts- bygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur- eiendeler	Beredskaps- anskaffelser	Maskiner, transportmidler	Annet inventar og utstyr	Sum	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2013	0	1 577	0	0	0	0	16 111	72 158	89 846	N5.1
+ tilgang pr. 31.12.2014 (+)	0	3 820	0	0	0	0	603	13 396	17 819	N5.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	-390	-13 199	-13 589	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.08.2014	0	5 397	0	0	0	0	16 324	72 355	94 076	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2013 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2013 (-)	0	-32	0	0	0	0	-9 586	-43 726	-53 344	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2014 (-)	0	-207	0	0	0	0	-1 721	-10 010	-11 938	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2014 (+)	0	0	0	0	0	0	391	12 868	13 259	N5.10
Balansført verdi 31.12.2014	0	5 158	0	0	0	0	5 408	31 487	42 053	N5.11

Avskrivningsatser (levetider)	Ingen avskrivning	10-60 år dekomponert	20-60 år dekomponert	Ingen avskrivning	Virksomhets- spesifikt	Virksomhets- spesifikt	3-15 år lineært	3-15 år lineært	

Tilleggsopplysninger når det er avhendet anleggsmidler:

Vederlag ved avhending av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	87	0	87	N5.12
- bokført verdi av avhendede anleggsmidler* (-)	0	0	0	0	0	0	-332	0	-332	N5.13
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	-245	0	-245	N5.14

* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen tilfaller virksomheten:

Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er inntektsført og vist i note 1 som "utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler".

* Når det er sannsynlighetsovervekt for at salgssummen ikke tilfaller virksomheten:

*Resterende forpliktelse vedrørende bokført verdi av avhendede anleggsmidler er regnskapsført direkte mot "avregning med statskassen" i balansen.

Universiteter og høyskoler m.v. som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og økonomisk levetid over 3 år.

Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:	2014	2013	Referanse
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som eier egne bygg)	0	0	
Teknisk data og undervisningsutstyr	49 745	53 160	
Anleggsmaskiner og transportmidler	10 004	6 386	
Kontormaskiner og annet inventar	34 327	30 300	
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler	94 076	89 846	N5.15

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	2014	2013 Referanse
Finansinntekter		
Renteinntekter	36	26 N6.1
Agio gevinst	68	22 N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0 N6.2A
Annen finansinntekt	0	0 N6.3
Sum finansinntekter	104	48 N6.4

Finanskostnader

Rentekostnad	13	12 N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0 N6.6
Agio tap	103	70 N6.7
Annen finanskostnad	0	0 N6.8
Sum finanskostnader	116	82 N6.9

Utbytte fra selskaper m.v.

Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0 N6.010
Mottatt utbytte fra selskap andre selskap*	0	0 N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0 N6.11

* Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	2013	2014	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	0	0	0
Balanseført verdi varige driftsmidler	36 503	42 053	39 278
Sum	36 503	42 053	39 278

Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)

12

Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2014:

39 278

Fastsatt rente for år 2014:

1,79 %

Beregnet rentekostnad på investert kapital*:

703

Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til "Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital".

* Gjelder bare institusjoner som balansefører anleggsmidler. Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden skal ikke regnskapsføres.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note7 Netto avregning bevilgningsfinansiert virksomhet for NOKUT

A) Avregning med statskassen (periodisert og kontant)

(Relevant for alle bruttobudsjetterte virksomheter, men også for enkelte posters del også for nettobudsjetterte virksomheter)

		2014	2013	Endring
Finansielle anleggsmidler				
Finansielle anleggsmidler		0	0	0
Sum	A1	0	0	0
Omløpsmidler				
Varebeholdninger og forskudd til leverandører		0	0	0
Kundefordringer		0	0	0
Andre fordringer		0	0	0
Opptjente, ikke fakturerte inntekter		0	0	0
Kasse og bank		0	0	0
Sum	A2	0	0	0
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		0	0	0
Skyldig skattetrekk		0	0	0
Skyldige offentlige avgifter		0	0	0
Avsatte feriepenger		0	0	0
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter		0	0	0
Annen kortsiktig gjeld		0	0	0
Sum	A3	0	0	0
Langsiktige forpliktelser				
Miljøforpliktelser		0	0	0
Andre forpliktelser		0	0	0
Sum	A3	0	0	0
Avregning med statskassen	A	0	0	0

B) Hovedposter fra kontant mellomværende som inngår i avregning med statskassen

Omløpsmidler	Beholdningskonto (evt. egne bankkonti, kassebeholdninger)	0	0	0
	Forskudd ansatte/ lønnslån mv.	0	0	0
	Andre fordringer	0	0	0
Kortsiktig gjeld	Skattetrekk		0	0
	Deposita mv.	0	0	0
	Annen gjeld	0	0	0
Avregning med Statskassen / kontantbasert mellomværende, jf S-rapport		B	0	0
Avregning med Statskassen		A+B	0	0

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld vil som hovedregel ha sin finansiering (motpost) knyttet til posten *Avregning med statskassen*, ref. gruppe "A" ovenfor. Omløpsmidler og kortsiktig gjeld, som for de bruttobudsjetterte virksomheter allerede er inkludert i virksomhetsbalansen og i kontant mellomværende med staten, skal spesifiseres i hovedpostene som fremgår av gruppe "B" ovenfor. Dersom saldo i kontantregnskapet (S-rapporten) avviker fra saldo i det periodiserte virksomhetsregnskapet, skal differansen presenteres i gruppe "A" ovenfor. Anleggsmidler vil som hovedregel følge forpliktelsesmodellen, dvs. ha finansiering (motpost) klassifisert som avsetning for langsiktige forpliktelser på regnskapslinjen *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler*.

Avstemming av periodens resultat mot endring i mellomværende med statskassen

Konsernkonto utbetaling	0
Konsernkonto innbetaling	0
Netto trekk konsernkonto	0
Innbetaling innkrevingsvirksomhet	0
Utbetaling tilskuddsforvaltning	0
Inntektsført fra bevilgning (kontogruppe 19)	0
Arbeidsgiveravgift/gruppeliv ført på kap. 5700/5309	0
Korrigerings av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	0
Tilbakeførte utsatte inntekter ved salg/avgang AM, der forpliktelsen ikke er resultatført	0
Andre avstemmingsposter (spesifiseres)	0
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto	0
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0
Sum endring i avregning med statskassen *	0

* Skal være lik summen av A i endringskolonnen

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark**Note 8 Innskutt og opptjent virksomhetskaper (nettobudsjetterte virksomheter)**

Nettobudsjetterte virksomheter kan ikke etablere virksomhetskaper innenfor den bevilgningsfinansierte og bidragsfinansierte aktiviteten, se note 15. Opptjent virksomhetskaper tilsvarer dermed resultatet fra oppdragsfinansiert aktivitet.

Universitet og høyskoler kan anvende opptjent virksomhetskaper til å finansiere investeringer i randsonevirksomhet. Når virksomhetskaper er anvendt til dette formålet, er den å anse som bundet virksomhetskaper, dvs den kan ikke anvendes til å dekke eventuelle underskudd innenfor den løpende driften.

Innskutt virksomhetskaper er kapitalen knyttet til aksjer som ble finansiert av bevilgning på 90-post og som derfor tidligere var klassifisert som aksjer i gruppe 1. Disse aksjene føres nå i gruppe 2 og er overført til den enkelte institusjons virksomhetsregnskap. Innskutt virksomhetskaper skal anses som bundet.

<i>Innskutt virksomhetskaper:</i>	Beløp Referanse
Innskutt virksomhetskaper 01.01.2014	0 N8I.011
Oppskrivning av eierandeler i perioden (+)	0 N8I.012
Nedskrivning av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.013
Salg av eierandeler i perioden (-)	0 N8I.014
Innskutt virksomhetskaper 31.12.2014	0 N8I.1
<i>Bunden virksomhetskaper:</i>	
Bunden virksomhetskaper pr. 01.01.2014	250 N8I.021
Kjøp av aksjer i perioden	0 N8I.022
Salg av aksjer i perioden (-)	0 N8I.023
Oppskrivning av aksjer i perioden	0 N8I.024
Nedskrivning av aksjer i perioden (-)	0 N8I.025
Bunden virksomhetskaper 31.12.2014	250 N8I.2
Innskutt og bunden virksomhetskaper 31.12.2014	250 N8I.sum
<i>Annen opptjent virksomhetskaper:</i>	
Annen opptjent virksomhetskaper 01.01.2014	12 990 N8II.011
Underskudd bevilgningsfinansiert aktivitet belastet annen opptjent virksomhetskaper (-)	-1 232 N8II.012
Overført fra periodens resultat	6 853 N8II.013
Overført til/fra bunden virksomhetskaper (+/-)	0 N8II.014
Annen opptjent virksomhetskaper 31.12.2014	18 611 N8II.1
Sum virksomhetskaper 31.12.2014	18 861 N8.total

Nettobudsjetterte virksomheter kan eventuelt supplere med ytterligere spesifisering og gruppering av opptjent virksomhetskaper på egne linjer under oppstillingen. (Gjelder f.eks. virksomheter som fordeler opptjent virksomhetskaper til underliggende driftsenheter)

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 9 Innkrevningsvirksomhet (Ikke aktuell i UH-sektoren)

	2014	2013
<i>Avgifter og gebyrer direkte til statskassen:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0
<i>Andre inntekter fra innkrevningsvirksomhet:</i>		
Avgift A	0	0
Avgift B	0	0
Sum innkrevningsvirksomhet	0	0
Sum overført til statskassen	0	0

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 10 Tilskuddsforvaltning

	2014	2013 Referanse
Tilskudd til A	0	0 N10.01
Tilskudd til B	0	0 N10.01
Tilskudd til C	0	0 N10.01
Andre tilskudd	0	0 N10.02
Sum tilskuddsforvaltning	0	0 N10.1

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 11 Investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Organisasjons - nummer	Ervervsdato	Antall aksjer/ andeler	Eierandel	Årets resultat*	Balanseført egenkapital **	Balanseført verdi i virksom- hetens regn- skap	Rapportert til kapital- regnskapet (1)	Referanse
<i>Aksjer</i>									
Hedmark Kunnskapspark	982009219	25.09.2006	1 085	2,4 %	-233	9 950	250	250	N11.010
Selskap 2				0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 3				0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 4				0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Selskap 5				0,0 %	0	0	0	0	N11.010
Osv.				0,0 %	0	0	0	0	N11.010
<i>Sum aksjer</i>					<u>-233</u>	<u>9 950</u>	<u>250</u>	<u>250</u>	<u>N11.1</u>
<i>Andeler (herunder leieboerinnskudd)</i>									
Selskap 1					0	0	0	0	N11.021
Selskap 2					0	0	0	0	N11.021
Øvrige selskap***					0	0	0	0	N11.022
<i>Sum andeler</i>					<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>N11.2</u>
Balanseført verdi 31.12.2014					-233	9 950	250	250	N11.3

* Gjelder bokført resultat i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

** Gjelder bokført egenkapital i vedkommende selskaps siste avlagte årsregnskap

(1) Rapportering av aksjer og andeler til statens kapitalregnskap skal følger reglene i kapittel 4.4 i Meld. St. 3

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 12 Varebeholdninger

	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
Anskaffelseskost			
Beholdninger anskaffet til internt bruk i virksomheten	0	0	N12.1
Beholdninger beregnet på videresalg	0	0	N12.2
Sum anskaffelseskost	0	0	N12.3
Ukurans			
Ukurans i beholdninger til internt bruk i virksomheten (-)	0	0	N12.4
Ukurans i beholdninger beregnet på videresalg (-)	0	0	N12.5
Sum ukurans	0	0	N12.6
Sum varebeholdninger	0	0	N12.7

Dersom virksomheten har foretatt forskuddsbetalinger til leverandører skal det opplyses om forskuddsbetalt beløp. Det er bare forskudd til leverandører som leverer varer eller tjenester som er en direkte del av varekretsløpet eller tjenesteproduksjonen, som skal rapporteres i denne noten. Forskudd til andre leverandører skal rapporteres som andre fordringer, (For eksempel: husleie, strøm og tidsskrifter).

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 13 Kundefordringer

	<u>31.12.2014</u>	<u>31.12.2013</u>	<u>Referanse</u>
Kundefordringer til pålydende	8 799	10 419	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	-366	-342	N13.2
Sum kundefordringer	8 433	10 077	N13.3

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 14 Andre kortsiktige fordringer

Fordringer	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	0	N14.1
Reiseforskudd	25	71	N14.2
Personallån	55	215	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	4 868	14 492	N14.5
Andre fordringer	324	383	N14.6
Fordring på datterselskap m.v.*	0	0	N14.7
Sum	5 272	15 161	N14.8

* gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter)

Den andel av bevilgninger og midler som skal behandles tilsvarende som ikke er benyttet ved regnskapsavslutningen, er å anse som en forpliktelse. Det skal spesifiseres hvilke formål bevilgningen forutsettes å dekke i påfølgende termin. Vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Det er foretatt følgende interne avsetninger til de angitte prioriterte oppgaver/formål innenfor bevilgningsfinansiert aktivitet og aktivitet som skal behandles tilsvarende:

Inntektsførte bevilgninger:	Avsetning pr. 31.12.2014	Overført fra virksomhets- kapital	Avsetning pr. 31.12.2013	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet					
<i>Utsatt virksomhet</i>					
Avdelingskapital	25 519	1 232	20 352	5 167	N15I.011
Utsatt drift eiendom	0		3 200	-3 200	N15I.011
Utsatt investering kjøkken LUNA	0		1 000	-1 000	N15I.011
Utsatt virksomhet IT	2 000		2 000	0	N15I.011
Husleie og driftskostnader	2 000		0	2 000	N15I.011
Stipendiater LUNA	2 270		2 059	211	N15I.011
Stipendiater ØLR	729		729	0	N15I.011
Stipendiater FH	425		425	0	N15I.011
Folkehelseforskning	0		1 031	-1 031	N15I.011
Andre øremerkede prosjektavsetninger	-1		228	-229	N15I.011
Prosjekt E-læring LUNA/ØLR/FH	88		554	-466	N15I.011
Styrking av kapasitet i UH-sektoren til etter- og videreutdanning	1 000		0	1 000	N15I.011
Fra PC til mobil - med tiltaksplan på lomma	149		0	149	N15I.011
Fleksibel utdanning - 2-språklig/GNIST	128		195	-67	N15I.011
Driftsmidler stipendiater	546		490	56	N15I.011
Andre avsetninger Evenstad	0		87	-87	N15I.011
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0	N15I.012
SUM utsatt virksomhet	34 853	1 232	32 350	2 503	N15I.1
<i>Strategiske formål</i>					
Strategiske formål HH	4 000		4 000	0	N15I.021
Høgskoleped og E-læring	1 274		0	1 274	N15I.021
Strategisk innsatsområde LUNA	59		119	-60	N15I.021
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15I.021
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0	N15I.022
SUM strategiske formål	5 333	0	4 119	1 214	N15I.2
<i>Større investeringer</i>					
Investering i bygg	4 000		0	4 000	N15I.031
Vedlikehold bygningsmasse	1 500		1 300	200	N15I.031
Infrastruktur bibliotek - ubetjent åpning	0		500	-500	N15I.031
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15I.031
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0	N15I.032
SUM større investeringer	5 500	0	1 800	3 700	N15I.3
<i>Andre avsetninger</i>					
Kompetansemidler	500		0	500	N15I.041
Prioritert oppgave 2	0		0	0	N15I.041
Prioritert oppgave 3	0		0	0	N15I.041
Andre prioriterte oppgaver*	0		0	0	N15I.042
SUM andre avsetninger	500	0	0	500	N15I.4
Sum Kunnskapsdepartementet	46 186	1 232	38 269	7 917	N15I.KD
Andre departementer					
PERL, BLD-midler	44		194	-150	N15I.051
Strategiske formål	0		0	0	N15I.052
Større investeringer	0		0	0	N15I.053
Andre avsetninger	0		0	0	N15I.054
Sum andre departementer	44	0	194	-150	N15I.5
Sum avsatt andel av bevilgningsfinansiert aktivitet	46 230	1 232	38 463	7 767	N15I.5A
Inntektsførte bidrag:					
<i>Andre statlige etater</i>					
Utsatt virksomhet	0	0	0	0	N15I.061
Strategiske formål	0	0	0	0	N15I.062
Større investeringer	0	0	0	0	N15I.063
Andre avsetninger	0	0	0	0	N15I.064
Sum andre statlige etater	0	0	0	0	N15I.6
<i>Norges forskningsråd</i>					

<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0 N15I.071
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0 N15I.072
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0 N15I.073
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0 N15I.074
Sum Norges forskningsråd	0	0	0	0 N15I.7
Regionale forskningsfond				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0 N15I.081
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0 N15I.082
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0 N15I.083
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0 N15I.084
Sum regionale forskningsfond	0	0	0	0 N15I.8
Andre bidragstyper*				
<i>Utsatt virksomhet</i>	0	0	0	0 N15I.091
<i>Strategiske formål</i>	0	0	0	0 N15I.092
<i>Større investeringer</i>	0	0	0	0 N15I.093
<i>Andre avsetninger</i>	0	0	0	0 N15I.094
Sum andre bidragstyper	0	0	0	0 N15I.9
Direkte posterte statsinterne feriepengeforpliktelser - inkl. arbeidsgiveravgift (underkonto 2168)	-138		0	-138 N15I.FPF
Sum avsatt andel av tilskudd til statlig og bidragsfinansiert aktivitet	46 092	1 232	38 463	7 629 N15I.10
Korreksjon - feriepengeforpliktelser				138 N15I.10A
Tilført fra annen opptjent virksomhetskapi tal - se note 8				-1 232 N15I.10B
Resultatført endring av avsatt andel av tilskudd til bidrags- og bevilgningsfinansiert aktivitet				6 535 N15I.11

Note 15 Avregning statlig og bidragsfinansiert aktivitet mv. (nettobudsjetterte virksomheter), forts**Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver:**

	Avsetning pr. 31.12.2014	Avsetning pr. 31.12.2013	Endring i perioden	Referanse
Kunnskapsdepartementet				
Ordinær bevilgning	0	0	0	N15II.011
Øremerket bevilgning	0	0	0	N15II.011
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.011
Sum Kunnskapsdepartementet	0	0	0	N15II.1
Andre departementer				
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.021
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.021
Sum andre departementer	0	0	0	N15II.2
Andre statlige etater (unntatt NFR)				
Prosjekter andre statlige etater	2 321	6 412	-4 091	N15II.061
Prosjekter Utdanningsdirektoratet	4 859	0	4 859	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.061
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.061
Sum andre statlige etater	7 180	6 412	768	N15II.6
Norges forskningsråd				
Utsatt virksomhet	-1 582	-996	-586	N15II.031
Strategisk formål	0	-711	711	N15II.031
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.031
Sum Norges forskningsråd	-1 582	-1 707	125	N15II.3
Regionale forskningsfond				
Projekter regionale forskningsfond	-432	-1 916	1 484	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.041
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.041
Sum regionale forskningsfond	-432	-1 916	1 484	N15II.4
Andre bidragsytere				
Prosjekter kommune og fylke	354	-502	856	N15II.051
Prosjekter organisasjoner og stiftelser	-126	86	-212	N15II.051
Prosjekter næringsliv/privat	585	28	557	N15II.051
Prosjekter andre tilskudd og overføringer	-92	225	-317	N15II.051
Prosjekter EU rammeprogram	0	0	0	N15II.051
Prosjekter andre EU	294	350	-56	N15II.051
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.051
Tiltak/opp-gave/formål	0	0	0	N15II.051
Tiltak/opp-gave/formål*	0	0	0	N15II.051
Sum andre bidragsytere	1 015	187	828	N15II.5
Sum ikke inntektsførte bevilgninger og bidrag	6 181	2 976	3 205	N15II.BB
Gaver og gaveforsterkninger				
Gave til MBA	500	0	500	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver	0	0	0	N15II.071
Tiltak/opp-gave/formål/giver*	0	0	0	N15II.071
Sum gaver og gaveforsterkninger	500	0	500	N15II.7
Sum ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver mv	6 681	2 976	3 705	N15II.BBG

* Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Avsnittet "Ikke inntektsførte bevilgninger, bidrag og gaver" skal primært brukes til periodisering av bevilgninger m.v. i forbindelse med presentasjon av delårsregnskap. Ved årsavslutningen kan avsnittet bare brukes når det kan dokumenteres at midlene er forutsatt brukt i påfølgende termin fra bevilgnende myndighets side. Vesentlige poster bør presenteres på egne linjer.

I avsnittet "Inntektsførte bevilgninger og bidrag" skal de prioriterte oppgavene grupperes i kategorier som vist under den delen av note som spesifiserer avsetningene under Kunnskapsdepartementet. I avsnittet "Utsatt virksomhet" skal institusjonene føre opp tildelinger til planlagt virksomhet som ikke ble gjennomført i perioden. I avsnittet "Strategiske formål" skal institusjonene føre opp avsetninger til tiltak som i henhold til institusjonens strategiske plan eller annet planverk er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer tiltakene planlegges gjennomført. I avsnittet "Større investeringer" skal institusjonene føre opp avsetninger til utstyr til nybygg eller andre bevilgninger til eller i tilslutning til byggevirksomhet som er forutsatt gjennomført i senere perioder og som ikke er dekket gjennom bevilgninger i de terminer investeringene er planlagt gjennomført. I avsnittet "Andre avsetninger" skal institusjonene føre opp avsetninger uten spesifisert formål eller formål som som ikke hører inn under de tre kategoriene som er omtalt ovenfor.

* I avsnittet "Andre bidragsytere" skal vesentlige poster spesifiseres etter bidragsyter i kategoriene "Utsatt virksomhet", "strategiske formål", "Større investeringer" og eventuelt "Andre avsetninger, jf. oppstillingen i avsnittet for NFR.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 16 Opptjente, ikke fakturerte inntekter / Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

Opptjente, ikke fakturerte inntekter

	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
Oppdragsprosjekter	916	2 774	N16.010
Øvrige prosjekter*	0	0	N16.011
Sum fordringer	916	2 774	N16.1

Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter

	31.12.2014	31.12.2013	
Oppdragsprosjekter	14 465	15 745	N16.021
Andre forskuddsbetalte inntekter	780	208	N16.021
Øvrige prosjekter*	0	0	N16.022
Sum gjeld	15 245	15 953	N16.2

Prosjektene spesifiseres etter sin art.

** Vesentlige poster spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.*

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 17 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
Innskudd statens konsernkonto (nettobudsjetterte virksomheter)	165 267	138 579	N17.1
Øvrige bankkonti i Norges Bank *	0	244	N17.2A
Øvrige bankkonti utenom Norges Bank*	417	0	N17.2B
Håndkasser og andre kontantbeholdninger*	0	0	N17.3
Sum bankinnskudd og kontanter	165 684	138 823	N17.4

* Vesentlige beholdninger skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 18 Annen kortsiktig gjeld

Gjeld	31.12.2014	31.12.2013	Referanse
Skyldig lønn	-55	-22	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	0	0	N18.3
Påløpte kostnader	6 057	8 662	N18.4
Annen kortsiktig gjeld	3 165	4 658	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v*	0	0	N18.6
Sum	9 167	13 298	N18.7

* Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.
 Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Resultatoppstilling for organer etter UHL § 1 - 4 (4)

Organ:

	06.07.1905	05.07.1905	Referanse
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger			EFF.01
Inntekt fra tilskudd og overføringer			EFF.02
Salgs- og leieinntekter			EFF.03
Andre driftsinntekter			EFF.04
<i>Sum driftsinntekter</i>	0	0	EFF.1
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader			EFF.21
Varekostnader			EFF.22
Andre driftskostnader			EFF.23
<i>Sum driftskostnader</i>	0	0	EFF.2
Ordinært driftsresultat	0	0	EFF.3

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 21 Spesifikasjon av andre innbetalinger (i kontantstrømoppstillingen)

Andre innbetalinger	2014	2013	B 2015 Referanse
DEL I			
<i>Tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet</i>			
Innbetalinger fra kommunale og fylkeskommunale etater	3 416	3 931	2 467 N21.1
Innbetalinger fra organisasjoner og stiftelser	2 858	1 767	3 242 N21.2
Innbetalinger fra næringsliv/private	1 793	905	1 479 N21.3
Innbetalinger fra EU til undervisning og andre formål	3 861	2 069	1 500 N21.5
Innbetalinger fra andre	1 594	553	390 N21.7
<i>Sum tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet</i>	13 522	9 225	9 078 N21.8
DEL II			
<i>Innbetalinger fra EUs rammeprogram for forskning m.v.</i>			
Direkte innbetalinger fra EUs rammeprogram for forskning - FP7	17	0	0 N21.9
Direkte innbetalinger fra randsonerprogrammer til FP7 (JTI)	0	0	0 N21.10
Direkte innbetalinger fra aktiviteter med hjemmel i art. 185	0	0	0 N21.11
Direkte innbetalinger fra andre randsonerprogrammer	0	0	0 N21.12
<i>Sum direkte tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v.</i>	17	0	0 N21.13
DEL III			
Direkte innbetaling fra EUs rammeprogram for forskning (linje 23)	17	0	0 N21.14
- utbetaling av tilskudd fra EU til andre (-)	0	0	0 N21.15
+ innbetalinger av tilskudd fra EU fra statlige etater (+)	0	0	0 N21.16
+ innbetalinger av tilskudd fra EU fra andre (+)	0	0	0 N21.17
<i>Sum netto tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v.</i>	17	0	0 N21.18
DEL IV (oppsummering)			
Tilskudd til diverse bidragsfinansiert aktivitet (linje 15)	13 522	9 225	9 078 N21.19
Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning m.v. (linje 23)	17	0	0 N21.20
Øvrige innbetalinger	555	-39	0 N21.21
<i>Sum andre innbetalinger</i>	14 094	9 186	9 078 N21.22

Merknad: Formålet med note 21 er å etablere beregningsgrunnlaget for parametrene knyttet til de tilskudd og overføringer fra EUs rammeprogram for forskning m.v. (linje N21.18) som inngår i finansieringssystemet for universitets- og høyskolesektoren. Sum andre innbetalinger (linje N21.22) skal samsvare med linje KS10 i kontantstrømoppstillingen.

Virksomhet: Høgskolen i Hedmark

Note 22 Spesifikasjon av innbetalinger fra andre statsetater (kontantstrømpstillingen)

DEL I	2014	2013	B 2015 Referanse
Tilskudd og overføringer fra andre statsetater			
Direkte innbetalinger fra NFR	10 578	10 868	16 794 N22.010
+ innbetalinger fra NFR via andre statlige etater	3 968	59	1 594 N22.011
+ innbetalinger fra NFR via andre	270	1 725	1 080 N22.012
Sum innbetalinger (brutto) fra NFR	14 816	12 652	19 468 N22.1
DEL II			
Sum innbetalinger (brutto) fra NFR (linje 12)	14 816	12 652	19 468 N22.031
- utbetalinger av tilskudd fra NFR til andre (-)	-330	0	0 N22.032
Sum innbetalinger (netto) fra NFR	14 486	12 652	19 468 N22.3
DEL III			
Direkte innbetalinger fra RFF	3 774	2 234	629 N22.041
+ innbetalinger fra RFF via andre statlige etater	0	0	0 N22.042
+ innbetalinger fra RFF via andre	1 154	150	970 N22.043
Sum innbetalinger (brutto) fra RFF	4 928	2 384	1 599 N22.4
DEL IV			
Sum innbetalinger (brutto) fra RFF (linje 23)	4 928	2 384	1 599 N22.051
- utbetaling av tilskudd fra RFF til andre (-)	-920	0	0 N22.052
Sum innbetalinger (netto) fra RFF	4 008	2 384	1 599 N22.5
DEL V			
Direkte innbetalinger fra Utdanningsdirektoratet	9 294	0	6 883 N22.061
+ innbetalinger fra Utdanningsdirektoratet via andre statlige etater	2 872	0	2 057 N22.062
+ innbetalinger fra Utdanningsdirektoratet via andre	0	0	0 N22.063
- utbetaling av tilskudd fra Utdanningsdirektoratet til andre (-)	-262	0	0 N22.064
Sum innbetalinger (netto) fra Utdanningsdirektoratet	11 904	0	8 940 N22.6
DEL VI (Oppsummering)			
Innbetalinger direkte fra NFR (linje 9)	10 578	10 868	16 794 N22.071
Innbetalinger fra NFR via andre statlige etater (linje 10)	3 968	59	1 594 N22.072
Innbetalinger direkte fra RFF (linje 20)	3 774	2 234	629 N22.073
Innbetalinger fra RFF via andre statlige etater (linje 21)	0	0	0 N22.074
Innbetalinger direkte fra Utdanningsdirektoratet (linje 31)	9 294	0	6 883 N22.075
Innbetalinger fra Utdanningsdirektoratet via andre statlige etater (linje 32)	2 872	0	2 057 N22.076
Øvrige innbetalinger fra andre statlige etater	5 744	9 861	5 401 N22.077
Sum innbetalinger fra andre statlige etater	36 230	23 022	33 358 N22.7

Merknad: Formålet med note 22 er å etablere beregningsgrunnlaget for parametrene knyttet til tilskudd og overføringer fra Norges forskningsråd og regionale forskningsfond (RFF) som inngår i finansieringssystemet for universitets- og høyskolesektoren. Tilskudd og overføringer fra Utdanningsdirektoratet inngår ikke i finansieringssystemet, men brutto og netto kontantstrøm fra direktoratet er tatt med for oversiktens skyld og for de institusjoner som ønsker å spesifisere disse tildelingene, jf. også note 1. Vær ellers oppmerksom på at Sum innbetalinger fra andre statlige etater (linje 45) skal være lik linje KS.6 i kontantstrømpstillingen.

Vedlegg til

Årsrapport

2014 – 2015

- **Utdanningskapasitet**
- **Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet**

Høgskolen i **Hedmark**

Utdanningskapasitet

Utdanningsinstitusjon: Høgskolen i Hedmark					
Overordnede spørsmål, jf. plandelen av årsrapport 2014. Spørsmålene besvares kort.					
1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med høsten 2015, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur? 195					
2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)? Innen sykepleie vil praksisordningene (særlig innen sykehus) være en begrensende faktor som gjør at vi ikke foreslår noen plasser på dette feltet.					
3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil? Blant de foreslåtte utdanningene prioriterer vi Grunnskolelærerutdanning 5-10, Barnehagelærerutdanning, Årsstudium i krisehåndtering og eventuell pilot 5-årig grunnskolelærerutdanning.					
4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker? Høgskolen har de siste årene arbeidet systematisk med å stramme opp studieprogrammet og avviklet flere studier. Pt. ingen ytterligere planer.					
Utdanningsområder	Utdanninger	Opptak høst 2014 (antall studieplasser)	Planlagt opptak høst 2015 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i opptakskapasitet høst 2015?	
		Antall	Antall	Ca. antall	
Helse- og sosialfag	Samlet	280	280	20	
	<i>hvorav:</i> Medisin	0	0	0	
	Odontologi	0	0	0	
	Psykologi	0	0	0	
	Farmasi	0	0	0	
	Barnevernpedagog	0	0	0	
	Bioingeniør	0	0	0	
	Ergoterapeut	0	0	0	
	Ernæring	0	0	0	
	Audiograf	0	0	0	
	Fysioterapi	0	0	0	
	Radiograf	0	0	0	
	Reseptar	0	0	0	
	Sosionom	0	0	0	
	Sykepleier, heltid Elverum	165	165	0	
	Sykepleier, heltid Kongsvinger	40	40	0	
	Sykepleier, deltid	20	20	0	
	Tannpleier	20	20	5	
	Tanntekniker	0	0	0	
	ABIOK	15	15	5	
	Helsesøster	10	10	5	
	Jordmor	0	0	0	
	Eldreomsorg	10	10	5	
	Master	0	0	0	
Lærerutdanning	Samlet	445	445	120	
	<i>hvorav:</i> Integriert femårig lærerutdanning	30	30	10	
	Grunnskolelærer - steg 1-7	100	100	10	
	Grunnskolelærer - steg 5-10	60	60	20	
	Praktisk-pedagogisk utdanning	60	60	20	
	Treårig faglærerutdanning i musikk	20	20	20	
	Barnehagelærerutdanning	175	175	25	
	Yrkesfaglærerutdanning	0	0	0	
	Toårig masterutdanning	0	0	15	
	Ettårig barnehagepedagogikk	0	0	0	
Realfag og teknologiske fag	Samlet	45	60	25	
	BA i landbruksteknikk	10	15	20	Økning på 5
	BA i skogbruk	15	15	20	Økning på 5
	Årsstudium i jakt, fiske og naturveil.	0	10	15	Økning på 5
	MA i anvendt økologi	10	10	15	Økning på 5
	MA i bærekraftig landbruk	10	10	15	Økning på 5
Andre fag	Samlet	0	60	30	
	BA i beredskap og krisehåndtering	0	20	10	Heltidsstudium, samlingsbasert (fleksibelt)
	Risiko, sårbarhet og beredskap	0	15	10	Deltidsstudium, samlingsbasert (fleksibelt), studieplasser oppgitt i heltidsekvivalenter
	Årsstudium i krisehåndtering	0	25	10	Deltidsstudium, samlingsbasert (fleksibelt), studieplasser oppgitt i heltidsekvivalenter

Høgskolen i **Hedmark**

Likestillingsredegjørelse

2014

Innhold

Innhold	2
1. Innledning.....	3
2. Redegjørelse for tilstand.....	4
2.1 Rekruttering, kjønnsbalanse i sammensetning av de ansatte.....	4
2.2 Lønns- og arbeidsvilkår	7
2.3 Sykefravær.....	8
2.4 Forskning og formidling	9
2.5 Kompetanse, utviklingsmuligheter	11
2.6 Ledelse og styring.....	12
2.7 Mangfold	13
3. Tiltaksrapport.	14
3.1 Generelle tiltak, som ikke direkte inngår i tiltaksrapporteringen på enkeltområder.....	16
3.2 Lønns- og arbeidsvilkår	17
3.3 Rekruttering	18
3.4 Forskning og formidling	18
3.5 Kompetanseutvikling for ansatte i administrative og tekniske stillinger	19
3.6 Studieutvikling som ivaretar samfunnsoppgaven, herunder likestillings- og mangfolds dimensjoner og internasjonale perspektiver.	20
3.7 Diskrimineringsvern	22
3.8 Studenter, forhold knyttet til etnisitet og nedsatt funksjonsevne.....	22

Vedlegg:

Tabell 1: Kjønnsbalanse brutt ned på stillingskategori.

Tabell 2: Gjennomsnittslønn for kvinner og menn, brutt ned på avdelings- og stillingskategorinivå

Tabell 3: Kjønnsbalanse i midlertidige stillinger, brutt ned på avdelings – og stillingskategorinivå.

Tabell 4: Kjønnsbalanse i deltidsstillinger, brutt ned på avdelings – og stillingskategorinivå.

1. Innledning

I høgskolens Rapport 2014 og Plan 2015 til Kunnskapsdepartementet er det gitt en overordnet likestillingsbeskrivelse av tilstand, særlig knyttet til styringsparameterne. Denne likestillingsredegjørelsen må derfor sees i sammenheng med rapportering på virksomhetsmål 4.3, men i dette dokumentet redegjøres det mer utfyllende for både tilstand og oversikt over planlagte og gjennomførte tiltak.

Tallgrunlaget i statistikkene er i hovedsak hentet fra DBH, men også noe fra høgskolens lønns- og personalsystem SAP. Dette framgår av hver tabell.

Høgskolens mangfold- og likestillingsarbeid er forankret i Kunnskapsdepartementets sektormål, høgskolens strategiske plan og Tilpasningsavtalen til Hovedavtalen i Staten. Videre er arbeidet forankret i høgskoleledelsen ved at rektor leder Mangfold- og likestillingsutvalget. Daglig ansvar for oppfølging av likestillings- og mangfoldspørsmål er lagt til personal- og organisasjonsseksjonen. Mangfolds- og likestillingsutvalget har i tillegg til rektor fem medlemmer og et varamedlem. Medlemmene oppnevnes slik: to representanter fra undervisnings- og forskerstillinger, en representant fra administrative stillinger og en vararepresentant. Medlemmene utpekes av rektor og høgskoledirektør i samråd, på en slik måte at flest mulig avdelinger blir representert. I tillegg utpeker de hovedtillitsvalgte en representant for de tillitsvalgte, og leder av StorHk utpeker en studentrepresentant.

HH utarbeidet i 2013 ny handlingsplan for mangfold og likestilling, som bygger på høgskolens strategiske plan (2013 – 2016).

Denne likestillingsredegjørelsen er firedelt, etter en generell innledning (del 1) omhandler rapportens del 2 en redegjørelse for tilstand når det gjelder kjønn innen hovedområdene rekruttering og kjønnsbalanse (2.1), lønns- og arbeidsvilkår (2.2), forskning og formidling (2.3), kompetanse og utviklingsmuligheter (2.4), ledelse og styring (2.6) og mangfold (2.7).

Redegjørelsens del 3 omfatter en redegjørelse for planlagte tiltak innen mangfolds- og likestillingsområdet i 2014, samt status for påbegynte tiltak i 2013 som videreføres i 2014.

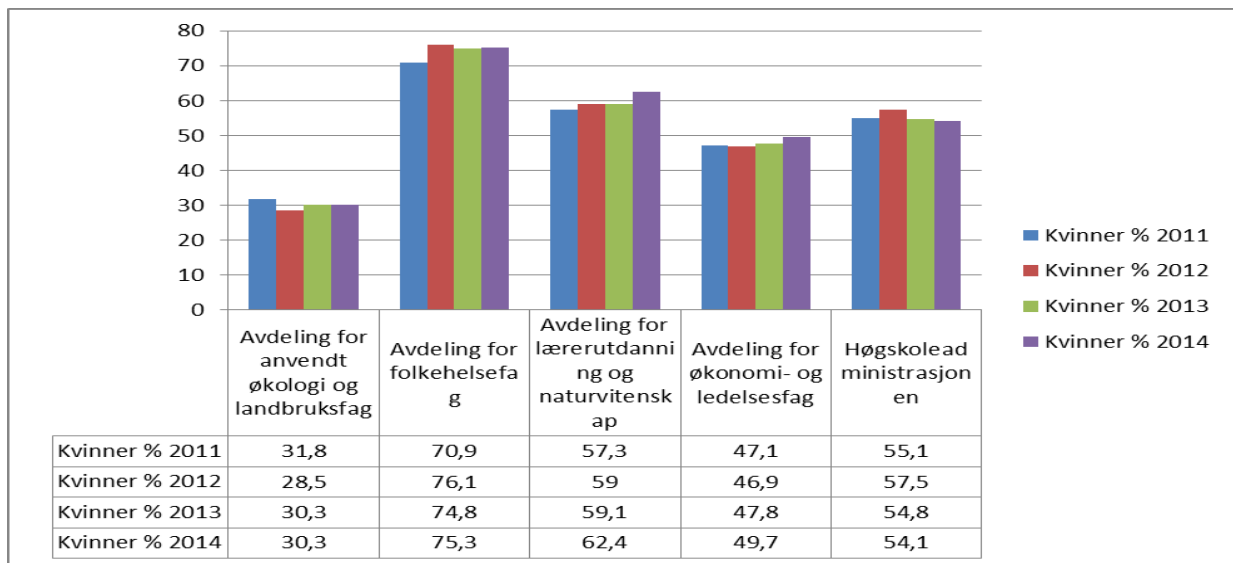
Redegjørelsens del 4 er vedlegg med en sammenstilling rapporter, i tråd med Universitets- og høgskolerådets veiledning. Høgskolen har mer rapporter ned på stillingskode-nivå som brukes internt blant annet ved lokale lønnsforhandlinger og i andre sammenhenger. I materialet som sendes departementet har vi valgt å begrense detaljeringsgraden til avdelings- og stillingskategorinivå.

2. Redegjørelse for tilstand.

2.1 Rekruttering, kjønnsbalanse i sammensetning av de ansatte

Høgskolen har fra 2011 til 2014 hatt en økning i kvinneandelen totalt fra sett 56 % til 59 % (DBH pr. 01.10.2014). Det er særlig ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap (fra 58 % til 62 %) og Avdeling for folkehelsefag (fra 71 % til 75 %) det har vært en stor økning i kvinneandelen i perioden. Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag har en underrepresentasjon av kvinner, som har vært forholdsvis jevn i samme periode (fra 32% til 30 %).

Figur 1. Kvinneandelen fordelt på avdelingsnivå. (Tall pr.01.10.2014, Kilde: DBH)

Avdeling	Antall årsverk totalt, 2011	Antall årsverk totalt, 2012	Antall årsverk totalt, 2013	Antall årsverk totalt, 2014
Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag	52,2	48,8	59	55,8
Avdeling for folkehelsefag	106,1	99,5	115,5	125,7
Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap	163,2	164,9	179,1	180,4
Avdeling for økonomi- og ledelsesfag	56,5	57,6	59,6	61,4
Høgskoleadministrasjonen	81,1	87,9	94,2	102,4

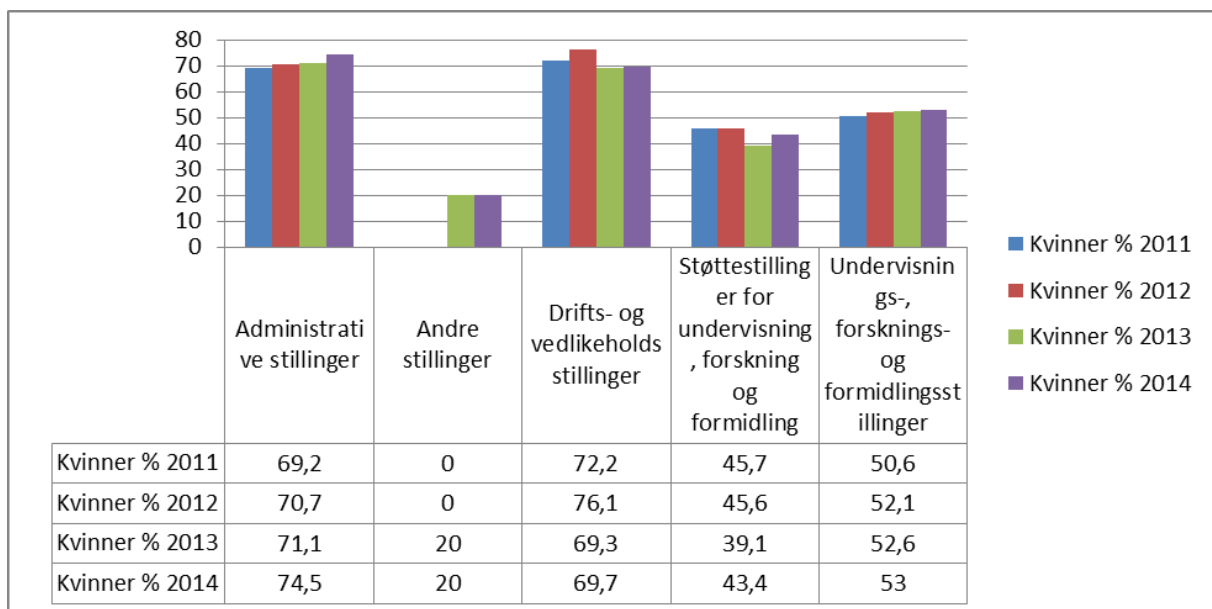
Avdeling for folkehelsefag har hatt en kraftig økning i antall årsverk i perioden 2012 – 2014. Selv om avdelingen fortsatt har en stor overvekt av kvinner er det positivt at prosentandel kvinner er noe redusert i denne perioden, hvilket innebærer at det er rekruttert en noen høyere andel menn enn kvinner i prosentratio av hva avdelingen hadde i 2012. Ved nytilsetninger har høyeste prioritet vært å øke andel førstekompetanse fordi dette er vurdert som viktigere enn kjønnsfordelingen ut fra avdelingenes utfordringer mht kompetanse.

Kjønnsfordelingen innen helsefagene som er avdelingens dominerende fag, har for øvrig en temmelig tilsvarende kjønnsfordeling som i arbeidslivet og kan således sies å være i tråd med denne. Innen idrettsfagene er kjønnsfordelingen mer balansert.

Ved avdeling for anvendt økologi og landbruksfag ligger kvinneandelen stabilt på rundt 30 %. Avdelingen ønsker å styrke antall kvinner i faglige stillinger, noe som er viktig også for å få gode rollemodeller for potensielle kvinnelige søkere til våre studier. Den største utfordringen er imidlertid å få kvinnelige søkere til de utlyste fagstillinger. Avdelingen hadde i 2014 for første gang egne disputaser og begge kandidatene var kvinner.

Kjønnsfordelingen brutt ned på stillingskategorier (fig. 2) viser en svært god balanse innen undervisnings- og forskerstillinger. I administrative stillinger er det imidlertid en økende kjønnsmessig skjevhet. Særlig ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap er det stor overvekt av kvinner i administrative stillinger med en kvinneandel på 86 %. Også ved Avdeling for folkehelsefag og ved Avdeling for økonomi- og ledelsesfag er det en stor overvekt av kvinner i administrative stillinger med ca 72 % kvinneandel ved hver av disse avdelingene. Vi vil bevisstgjøre oss dette i rekrutteringsprosesser framover i tråd med høgskolens retningslinjer om tilsetting av det underrepresenterte kjønn.

Figur 2. Kvinneandelen fordelt på stillingskategori, samlet for HH (Tall pr.01.10.2014, Kilde: DBH)

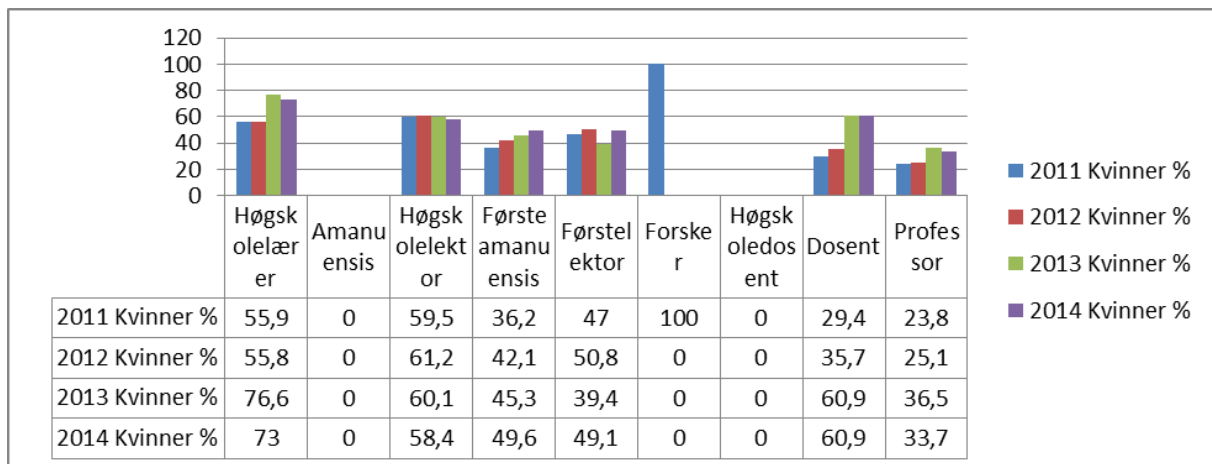

Stillingskategori	Antall årsverk totalt, 2011	Antall årsverk totalt, 2012	Antall årsverk totalt, 2013	Antall årsverk totalt, 2014
Administrative stillinger	120,3	130,5	137,3	137,4
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	26,6	23,1	26,4	29,0
Støttstillinger for undervisning, forskning og formidling	33,6	33,6	37,1	38,4
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	274,5	267,4	301,7	319,4

Høgskolen har tidligere rapportert/kommentert på samlet kvinneandel i professor-/dosentstillinger, men registrerer at departementet i sine oversikter viser tall for hver av de to stillingsgruppene. Hvis vi kun ser på professorstillinger (1013) og dosentstillinger (1532), ser vi at HH har hatt en høy andel kvinner i dosentstilling (ca 60 %), og også har hatt jevn økning i andelen kvinner i professorstilling (ca 33%). Dersom vi inkluderer høgskoledosenter i dosentgruppene endres kvinneandelen her til 46 %. Kompetanseoppbyggingen for å bygge

faglig toppkompetanse er fortsatt i utvikling ved Høgskolen i Hedmark, og høgskolen har slik sett enklere muligheter for å ivareta en bedre kjønnsfordeling i faglige toppstillinger enn institusjoner som har oppnådd den kompetansefordelingen de ønsker seg. Vi mener derfor at det skal være mulig å fortsette en utvikling ved Høgskolen i Hedmark mot en fordeling der en for alle stillinger kan tilstrebe en kjønnsfordeling innenfor rammen 60/40.

Figur 3. Kvinneandelen innen undervisnings- og forskerstillinger, hele HH.
(Tall pr.01.10.2014, Kilde: DBH)

Stillingskode	Antall årsverk 2011	Antall årsverk 2012	Antall årsverk 2013	Antall årsverk 2014
Høgskolelærer	13,1	10,4	12,8	13,3
Amanuensis				2,2
Høgskolelektor	124,9	120,9	129,2	123,2
Førstelektor	23	26,2	22,6	22,6
Førsteamanuensis	57,2	53,9	54,8	77
Forsker				1
Høgskoledosent				1,4
Dosent	3,4	2,8	4,6	4,6
Professor	18,9	23,2	30,7	33,8

Rekrutteringsprosessene er viktige arenaer i arbeidet for økt mangfold. Økte resultatkrav og økt arbeidsmengde kan bidra til at man i rekrutteringssammenheng velger «trygge» løsninger ved å rekruttere de søkere man har størst trygghet for at kan prestere. Når det er usikkerhet om hvorvidt en søker kan oppfylle de samlede forventninger til stillingen, kan en risikere at den enkelte jobbsøker kan bli vurdert ut fra en oppfatning om hva som kjennetegner gjennomsnittspersonen fra gruppen han eller hun representerer. Dette kan gjøre seg gjeldende både når det gjelder alder, etnisitet, kjønn og nedsatt funksjonsevne.

Høgskolen har arbeidet med bevisstgjøring i utvelgelsesprosessen for å unngå statistisk eller annen form for diskriminering. og det er vår vurdering at det ikke finnes, eller at det bare i svært liten grad finnes særskilte barrierer mot likestilling eller mangfold ved vår høgskole i rekrutteringsprosedyrer e.l. Høgskolen vil opprettholde bevisstheten rundt

mangfoldsperspektivet i rekrutteringsprosesser for å sikre gode og antidiskriminerende praksiser også videre framover.

Tabellen under viser oversikt over antall søkere og antall som er tilsatt i tilsettingsorganene i 2014, fordelt på kjønn. (Kilde: Webcruiter)

Stillinger	Antall søkere	Søkere Kvinner	Søkere Menn	Intervju Kvinner	Intervju Menn	Ansatt Kvinner	Ansatt Menn
Førstestillinger	130	74	56	12	6	7	5
Høgskolelærer- og høgskolelektorstillinger	87	48	39	15	14	6	2
Saksbehandlerstillinger	130	97	33	20	8	5	1
Tekniske og driftstillinger	55	31	24	12	6	8	2

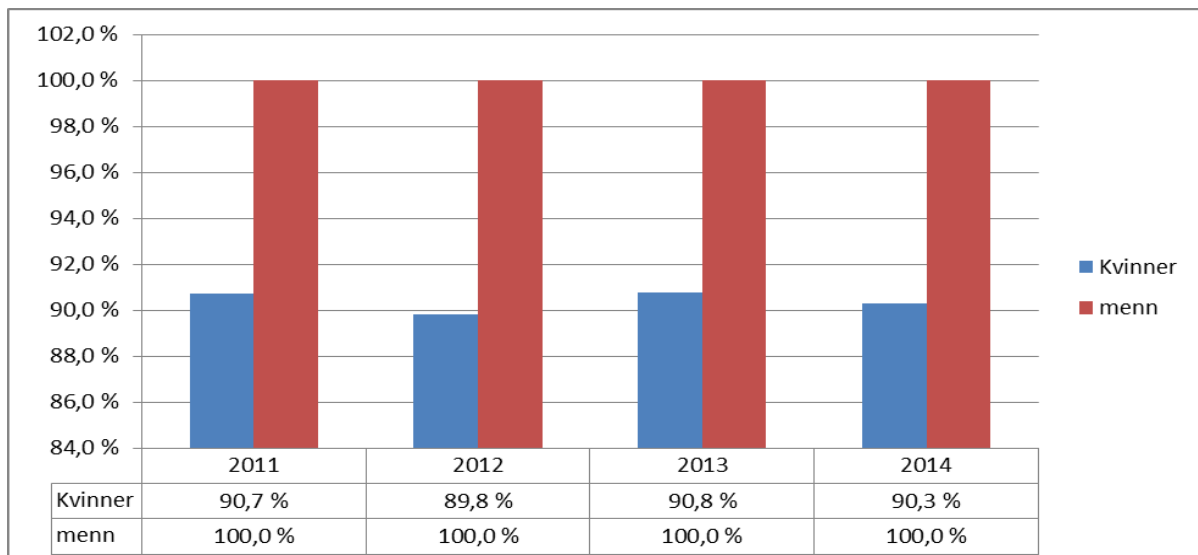
2.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Kvinneres samlede gjennomsnittslønn, uavhengig av stillingsgrupper, utgjør pr. 31.12. 2014 90,3 % av menns gjennomsnittslønn (dvs at menns gjennomsnittslønn settes = 100) (fig.4).

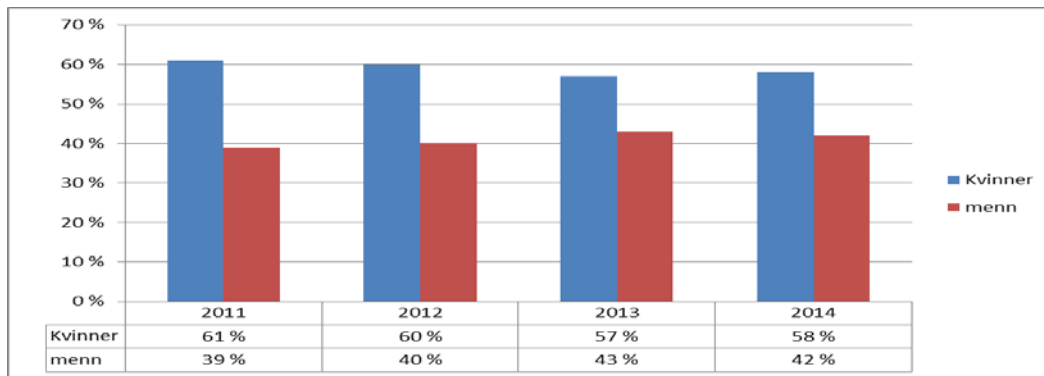
I perioden 2011 – 2014 har forholdet mellom kvinners og menns lønn vært stabil, med kun noen mindre endringer. Vi ser en liten nedgang i kvinners andel fra 2013 til 2014.

Mens det tidligere år har vært en føring for lokale forhandlinger at kvinner skal ha en høyere andel av resultatet enn pro rata, har det i forhandlingene i 2014 ikke vært noen slik føring.

Figur 4. Kvinners andel av gjennomsnittlig månedslønn, gitt at menns lønn er 100 %.
(Pr. 31.12.2014. Kilde: SAP)

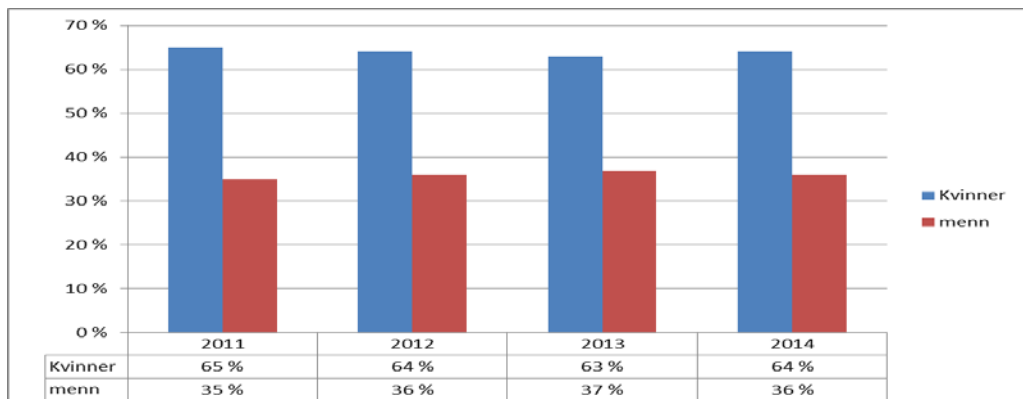
Vi er bevisst på utfordringene **midlertidighet i tilsetningsforholdet** gir for den enkelte, og har kontinuerlig oppmerksomhet på spørsmålet om midlertidighet, og drøfter inngående 1-2 ganger i året status for midlertidighet med våre tillitsvalgte, der det enkelte tilsetningsforhold gjennomgås. Fordelingen av midlertidighet mellom kvinner og menn er tilnærmet lik kjønnsbalansen av totalt antall årsverk i høgskolen.

Figur 5. Kvinners andel av midlertidige stillinger. (Kilde: DBH pr. 01.10.2014)

	2011	2012	2013	2014
Antall årsverk midlertidige stillinger	96,4	71,4	101,4	93,4
Prosent årsverk midlertidige stillinger av antall årsverk	21 %	15 %	20 %	18 %

Når det gjelder **deltidsansatte**, ser vi at det totale antall deltidsstillinger og andelen deltidsstillinger av samlet antall årsverk er redusert. Kvinneandelen deltidsansatte har vært stabil i perioden. Det er blitt gjort et betydelig arbeid i å redusere uønsket deltid, så det er grunn til å tro at de fleste som nå har deltidsstilling er ut fra eget ønske. Det kan være deltid i forbindelse med utdanning, omsorgsoppgaver eller i kombinasjon med delvis AFP.

Høgskolen vil fortsatt være bevisst bruken av deltidsstillinger for i størst mulig grad å unngå uønsket deltidsstillinger også videre framover.

Figur 6. Kvinners andel av deltidsstillinger. (Tall pr. 31.12.2013. Kilde: SAP)

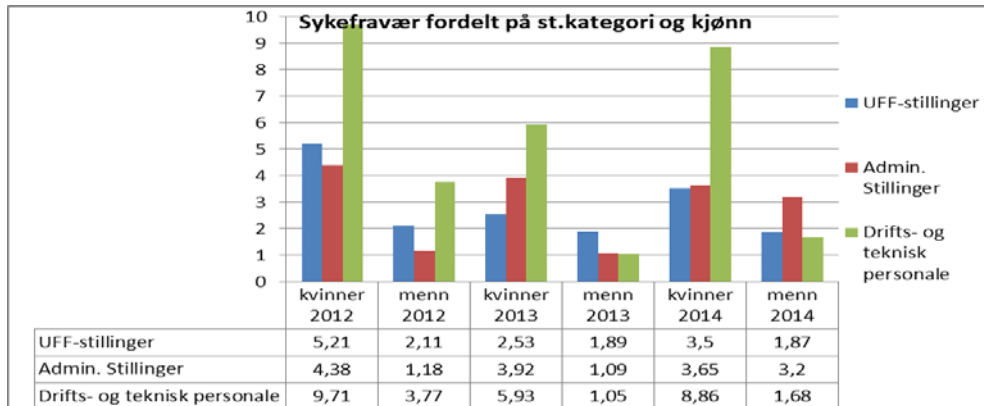
	2011	2012	2013	2014
Antall årsverk deltidsstillinger	88	86	91	89
Prosent årsverk deltidsstillinger av antall årsverk	19 %	19 %	18 %	17 %

2.3 Sykefravær

Høgskolen har de siste årene hatt et stadig synkende sykefravær, og hadde i 2014 et sykefravær på 3,31 %. Det kjønnsdelte sykefraværet i samfunnet for øvrig gjenspeiles i HHs sykefravær ved at kvinner har et høyere sykefravær enn menn i alle stillingskategorier. Forskjellene er størst innen stillingskategorien drifts- og teknisk personale (fig.7). Høgskolen

har ikke identifisert særskilte grunner til disse forskjellene utover mulige årsakssammenhenger som er gitt på nasjonalt plan.

Figur 7. Kjønsdelt statistikk over samlet sykefravær 2014. (Kilde: SAP)

2.4 Forskning og formidling

I høgskolens handlingsplan for mangfold og likestilling for 2013 – 2016 er FoU-området ett av målområdene. Overbygningen er høgskolens strategiske mål for FoU for perioden: «Styrket praksisnær FoU-profil, økt forskningsinnsats, økt kvalitet og robuste forskerutdanninger». Handlingsplanen har tiltak som skal styrke arbeid med likestillings- og mangfoldsperspektiv i forbindelse med høgskolens forskning, utviklingsarbeid og innovasjonsprosjekter.

Høgskolens strategiske midler tildeles seks strategiske forskningsområder hvorav ett tematiserer mangfold: Utdanning og diversitet. De siste årene har høgskolen arbeidet med å organisere forskningsinnsatsen i forskergrupper og stimulere til kompetanseheving og FoU-arbeid gjennom et eget FoU-stipendprogram. I 2012 var det flere mannlige enn kvinnelige ansatte som søkte slike stipend. Både i 2013 og i 2014 er det flest kvinnelige søkere og også flest kvinner som har fått både FoU-stipend og konferansestipend. Formidlingspris er i 2014 delt ut til en ung kvinnelig førsteamanuensis som er aktiv formidler av sin forskning knyttet til kroppsøvfingsfaget i skolen.

Høgskolen har to egne ph.d.-program: anvendt økologi (fra 2011) og profesjonsrettede lærerutdanningsfag (fra 2012). På disse programmene er det tatt opp 17 kvinner og 13 menn.

Tabell 1. Deltakere på høgskolens ph.d-program (tall pr. 01.10.2014)

	Menn	Kvinner	SUM
Ph.d.-program i anvendt økologi	10	5	15
Ph.d.-program i profesjonsrettede lærerutdanningsfag	3	12	15
SUM	13	17	30

Om lag halvparten av de vitenskapelig tilsatte er kvinner.). Mens publiseringstallene for 2013 viste at det var flere kvinner enn menn som hadde publisert poenggivende bidrag, er det i 2014 flest menn som har levert poenggivende publikasjoner (91 mot 84). Blant årets publikasjoner er det resultater fra forskning som tematiserer kjønns-, mangfolds-, og inkluderingsproblematikk knyttet til idrettsstudier og lærerutdanning.

Arbeidet med å stimulere ansatte til å formidle FoU-resultater i media har fortsatt i 2014. Gjennom medlemskap i forskning.no har høgskolen fått profilert både kvinnelige og mannlige forskere i 2014, blant annet flere kvinnelige doktorander.

Tabell 2. FoU publisering.

År	Antall med publiseringspoeng på nivå 1				Antall med publiseringspoeng på nivå 2			
	Kvinner		Menn		Kvinner		Menn	
	Antall	Publiseringspoeng	Antall	Publiseringspoeng	Antall	Publiseringspoeng	Antall	Publiseringspoeng
2011	50		53		11		11	
2012	52	42,78	50	50,84	14	11,97	11	17,48
2013	50	34,69	42	36,22	13	15,92	13	10,66
2014	63	43,52	76	53,91	21	31,89	15	10,30

Som et strategisk virkemiddel i dette arbeidet avsettes det midler til utdeling av konferanse- og driftsstipend blant tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger. Høgskolestyret bestemmer i sin årlige budsjettbehandling de økonomiske rammene for stipendordningen. Det overordnede formålet er å styrke kunnskapsutviklingen innenfor fagområder der høgskolen tilbyr studier, særlig innenfor høgskolens særskilte satsningsområder.

Tabell 3. Tildeling – og søkning av forskningsstipender og formidlingspris.

År	FoU-stipend		Konferansestipend		Formidlingspris	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2011	10/14	14/25	23/26	24/30	1	2
2012 (febr.-tildeling)	12/28	20/33	18/29	23/29	0	1
2012 (nov.- tildeling)	15/16	20/21				
2013	17/19	13/15	37/38	34/35	0	0
2014	19/26	12/31	47/47	29/33	1	0

På mange av søknadene om FoU-stipend er det ofte flere enn en søker. I oversikten er kun hovedsøker tatt med.

2.5 Kompetanse, utviklingsmuligheter

Høgskolen har hatt en langsiktig strategi for å øke andelen med førstekompetanse (førsteamanuensis og førstelektor) og andelen toppstillinger (professor og dosent). Høgskolens FoU-stipend ordning har blitt brukt til formålet. I 2014 har en kvinnelig og to mannlige ansatte fått opprykk til professor. Femten kvinner og tre menn har rykket opp fra høgskolelektor til førsteamanuensis, og tre kvinner (ingen menn) har rykket opp til førstelektor.

Høgskolens kompetansepolitikk har en uttrykt ambisjon om høyt kvalifiserte ledere. Som et tiltak for å oppnå dette vil høgskolen bevisst satse på å utvikle egne medarbeideres kompetanse. Særsilt ønsker høgskolen å utvikle og rekruttere kvinner for lederstillinger.

Tabell 4. Kjønnsdelt statistikk over «opprykk» i tekn./adm. stillinger (tilsetting i høyere stillinger, stillings "opprykk" i lønnsforhandlinger)

Det ble ikke gjennomført 2.3.3-forhandlinger i 2013. Det store antall opprykk til høyere stilling gjennom lokale forhandlinger (48) knytter seg til at det i de lokale forhandlingene i 2012 ble enighet med organisasjonene om å følge opp alle krav om kodeendringer med en stillingsvurdering, som ville bli avgjørende for kodeopprykk. I gjennomgangen ble det enighet om endringer i stillingsstrukturen i administrative stillinger. Det fulgte normalt ikke endring i lønn med disse opprykkene.

Tabell 4. Kjønnsdelt statistikk over disputaser, ansatte i doktorgradsprogram og opprykk

		Kvinner		Menn		Totalt (N)
		Antall	% av N	Antall	% av N	
Fra høgskolelærer til høgskolelektor	2013	1	50 %	1	50 %	2

	2014	1	100 %			1
Fra lektor til førstelektor	2012	1	25 %	3	75 %	4
	2014	3	100 %			3
Fra lektor til førsteamanuensis	2013	3	60 %	2	40 %	5
	2014	15	83 %	3	17 %	18
Fra førstelektor til dosent	2013	1	100 %			1
	2014					0
Fra førsteamanuensis til professor	2013	3	50 %	3	50 %	6
	2014	1	33 %	2	67 %	3

Tabell5. Kjønsdelt statistikk over kompetanseutvikling og sentrale personalpolitiske satsninger

Tiltak/aktiviteter		Deltakere		
		Kvinner	Menn	Totalt
Disputaser	2012	3	5	8
	2013	6	1	7
	2014	12	3	15
Egne ansatte som er i doktorgradsprogram	2012	32	20	52
	2013	29	18	47
	2014	25	15	40

2.6 Ledelse og styring

Høgskolens kjønnssammensetning i lederstillinger er svært stabilt. På institusjonsnivå er det overvekt av kvinner (67 %) og på avdelingsnivå er det overvekt av menn, særlig innen dekangruppen som består av kun menn (ca. 60 %). I høgskolens sentrale råd og utvalg tilstrebes det å ha en jevn kjønnsfordeling (innenfor en fordeling på 40 % - 60 %), men dette er ikke alltid mulig å få til der ulike grupper velger sine representanter inn i råd og utvalg.

2.7 Mangfold

Mangfold er et vidt begrep som kan forstås på mange ulike måter. I redegjørelsen her fokuserer vi på mangfold knyttet til diskrimineringslovverket. Arbeidet for mangfold og likestilling er forankret i høgskolens strategiske plan for 2013-2016 og i sektormålene satt av Kunnskapsdepartementet. Hovedformålet med høgskolens handlingsplan for mangfold og likestilling er å tydeliggjøre hvordan høgskolen i perioden skal arbeide med å sikre, ivareta og utvikle et inkluderende student- og utdanningsmiljø og et arbeidsmiljø preget av mangfold og likestilling.

Tilrettelegging for mangfold - Fysiske forhold

Tilrettelegging av fysiske forhold og universell utforming er alltid forutsetninger når det skal bygges nytt, og det gjennomføres også et kontinuerlig arbeid for å forbedre slike forhold ved eksisterende bygg. I 2014 er det utført større bygningsmessige oppgraderinger med heis og rullestolrampe ved to bygg for å legge til rette for personer med nedsatt funksjonsevne, og det er tilrettelagt for rullestolbrukere i idrettsbygget ved en avdeling, både når det gjelder garderobeforhold og ved anskaffelse av heis i bassenget.

Tilrettelegging for mangfold – andre forhold.

Høgskolens handlingsplan for mangfold og likestilling legger opp til at spørsmål knyttet til disse områdene settes på dagsordenen i alle faglige utvalg, samt i Hovedarbeidsmiljøutvalg og tilsettingsorgan. Målsettingen er fortsatt at høgskolen skal framstå som bevisst anti-diskriminerende for studenter og ansatte. Det har vært saker der høgskolens retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering har vært lagt til grunn, og som har blitt løst på måter de involverte har sagt seg tilfreds med. Likestillingsforskning ble presentert i forbindelse med høgskolens stands ved vår store jubileumsfeiring i september 2014.

Etnisitet

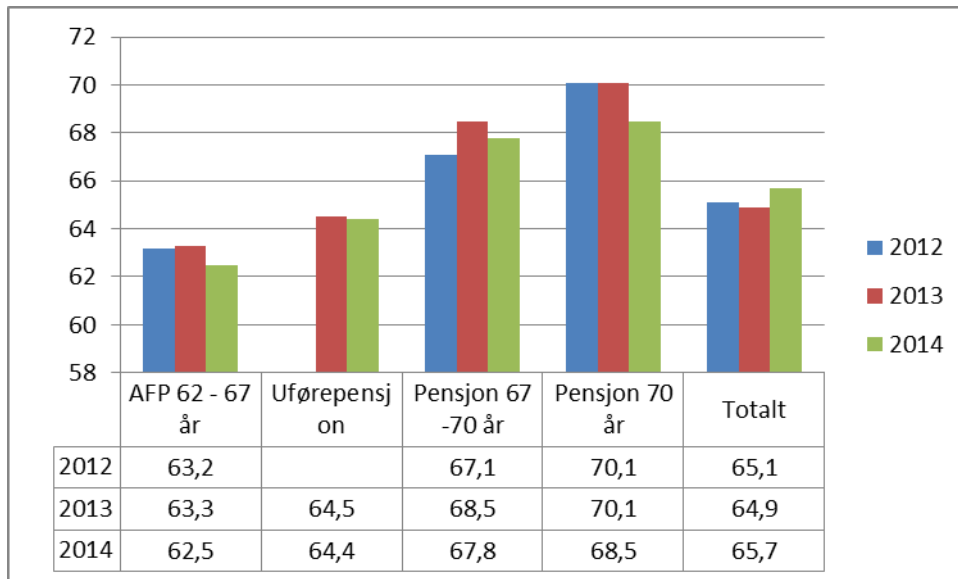
Det generelle inntrykket er at høgskolen i Hedmark har mange medarbeidere med bakgrunn fra forskjellige deler av verden. Særlig Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag, Evenstad, har et internasjonalt miljø. Avdelingen tilbyr masterutdanning og ph.d. i anvendt økologi på engelsk i tillegg til flere engelskspråklige semesterkurs. I rekrutteringsprosesser kunngjøres stillinger både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Høgskolen er seg bevisst på at språkvansker, både for norsktalende og engelsktalende, og at manglende kulturell forståelse kan være en barriere mot å øke mangfoldet og mot å skape gode og inkluderende arbeidsmiljø.

Alder og alderssammensetning.

Høgskolen i Hedmark er en IA-virksomhet, og har som ambisjon at gjennomsnittlig avgangsalder ikke skal gå ned i forhold til inngangen av siste avtaleperiode (64,8 år). Gjennomsnittlig avgangsalder ved HH har økt og ligger i 2014 på 65,7 år.

Figur 8. Gjennomsnittlig avgangsalder ved HH. (Kilde: SAP, pr. 31.12.2014)

Personer med nedsatt funksjonsevne

Høgskolen samarbeider med NAV Arbeidslivssenter for å bidra til økt sysselsetting av personer med nedsatt funksjonsevne. Dette gjelder både medarbeidere som får midlertidig eller varig nedsatt funksjonsevne og personer som står utenfor arbeidslivet.

Høgskolen har i flere år åpnet for personer som har behov for utprøving av sin arbeids- og funksjonsevne i det ordinære arbeidsliv. Høgskolen har satt som mål at vi i IA-avtaleperioden skal stille 5 IA-plasser til rådighet.

Videre arbeider høgskolen aktivt med tidlig og tett oppfølging og tilrettelegging overfor egne arbeidstakere med redusert arbeidsevne, for å forebygge overgang fra arbeid til passive ytelser. Balansen mellom individuell tilrettelegging og ivaretagelse av den samlede oppgaveløsning kan imidlertid være utfordrende, og det er hele tiden en vurdering av hvor langt tilretteleggingen kan strekke seg uten at det fører til uheldig merbelastning på resten av personalgruppen.

De siste årene har vi erfart at flere studenter med skjulte funksjonshemninger eller kroniske lidelser starter på studier ved høgskolen. Dette er ungdom som ofte trenger individuelle tilrettelegginger for å gjennomføre studiene. Dette utfordrer oss på flere områder, blant annet hvordan vi kan legge til rette for læring og praktisk studiegjennomføring for studenter med ulike behov.

3. Tiltaksrapport.

Tilstandsredegjørelsen og – vurderingen ligger til grunn for planlagte tiltak som fremmer likestilling på grunnlagene kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

Tiltaksredegjørelsen omfatter både ansatte og studenter og er inndelt i følgende områder:

3.1 Generelle tiltak

3.2 Lønns- og arbeidsvilkår

3.3 Rekruttering

3.4 Forskning og formidling

3.5 Kompetanseutvikling/kvalifisering

3.6 Studieutvikling som ivaretar samfunnsoppdraget, herunder likestillings- og mangfoldsdimensjoner og internasjonale perspektiver

3.7 Diskrimineringsvern

3.8 Studenter, etnisitet og personer med nedsatt funksjonsevne

3.1 Generelle tiltak, som ikke direkte inngår i tiltaksrapporteringen på enkeltområder.

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Gjennomføre prioriterte tiltak i handlingsplan for mangfold og likestilling	Høgskolens vedtok ny handlingsplan for mangfold og likestilling høsten 2013.	Sikre et målrettet arbeid, implementert i høgskolens øvrige virksomhet	Hele HH	Tiltaket er i arbeid	Høgskoleledelsen	Oppfølging av handlingsplan
Være en pådriver for universell utforming. Ved alle nybygg og restaureringer av bygg tilrettelegges det for personer med nedsatt funksjonsevne, som for eksempel tilrettelegging for bevegelseshemmede med P-plasser nær inngang, døråpnere, heis med talefunksjon, teleslynge mm	HH er leietaker i både nye bygg og en del eldre som ikke er like godt tilrettelagt. Høgskolen påvirker til å sikre en utforming av lokalene for alle medarbeidere og studenter	Gjøre byggene mest mulig funksjonelle og tilgjengelig for alle personer, uavhengig av funksjonsevne.	Hele HH	Kontinuerlig arbeid	Høgskoledirektør og leder for eiendom og innkjøp	Bedre tilgjengelighet for studenter og medarbeidere med behov for tilrettelegging
Individuelle tilretteleggingstiltak	Legge forholdene til rette for medarbeidere som får nedsatt funksjonsevne. Gjennomføres fortløpende ved behov	At medarbeidere med får tilrettelagt arbeidsplass og arbeidssituasjon for å kunne fungere optimalt. samt unngå/redusere	Medarbeidere med midlertidig eller varig funksjonsnedsettelse som følge av sykdom eller skade	Kontinuerlig arbeid	Personal- og organisasjonsdirektøren og ledere i linjen	God ivaretagelse av medarbeiderne

		fravær og overgang til passive ytelser				
Opprettelse av IA-plasser	HH er IA-bedrift, og ønske å bidra til at personer som står utenfor arbeidslivet får mulighet til å prøve ut sin arbeidsevne.	At personer med nedsatt funksjonsevne får mulighet til å komme i arbeid	Personer med redusert funksjonsevne og står utenfor arbeidslivet	Kontinuerlig arbeid	Personal- og organisasjonsdirektør, hovedtillitsvalgte og Hovedarbeidsmiljøutvalget	HH hadde i 2014 en ny praksisplass. Videre har personer som tidligere hatt praksisplass fått tilsetning.

3.2 Lønns- og arbeidsvilkår

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Videreføre arbeidet med å tilstrebe en reduksjon i andel midlertid tilsatte og deltidsstillinger.	Høgskolen tilstreber en så lav midlertidighet som mulig og unngå ufrivillig deltid	Redusere antall ufrivillig deltids-stillinger og midlertidig stillinger	Kvinner	Dette er et kontinuerlig arbeid	Dekan og personal – og organisasjonsdirektøren	Økt tilfredshet og reduksjon i ufrivillig deltid og midlertidighet.

3.3 Rekruttering

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Gjennomføre en kursrekke der betydningen av mangfold er et av temaene	Høgskolen ønsker å styrke alle sider ved rekrutteringsprosessen	Øke bevisstheten og muligheter og eventuelle utfordringer ved mangfold i personalgruppen. At HH oppfyller samfunnskravet	Ledere	Kursene er under planlegging	Personal- og organisasjonsdirektøren.	Få økt bevissthet om mangfold
Utnytte nytt elektronisk søker-håndteringssystem for å få riktig rapporteringsgrunnlag	Høgskolen erfarer at det er behov for å utnytte rekrutterings-verktøyet på en bedre måte	Oppfylle samfunnets krav på området likestilling og mangfold. Forbedre rutiner og videre utnyttelse av systemet	Ledere og personalmedarbeidere.	Arbeidet er igangsatt, videreføres i 2015	Personal- og organisasjonsdirektøren.	Forenkling av arbeidet med – og sikre riktig rapportering

3.4 Forskning og formidling

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Stimulere til at flere kvinnelige forskere formidler resultater og til at økende antall kvinner nomineres til formidlingsprisen	Få kvinner til å bli mer synlige med forskningen sin i media og til å bli nominert til formidlingsprisen	Kvinnens forskning skal bli mer synlig i mediene og flere kvinner skal få høgskolens formidlingspris.	Kvinner.	Kontinuerlig arbeid. Likestillings- og mangfoldsperspektivet er innarbeidet som kriterium i utlysning av formidlingsprisen. Kjønnsperspektivet har fått	Rektor, FoU-utvalget, kommunikasjonsseksjonen og FoU-ledelsen	At kvinnelige forskere blir mer synlige i media, at flere kvinner blir nominert til prisen.

				økt oppmerksomhet i arbeidet med Forskningsdagene, formidling av FoU, bl.a. i forskning.no		
Skaffe en oversikt over FoU-arbeid ved HH som tematisk berører likestillings- og mangfoldsperspektiv	Høgskolen har ikke en slik sentral oversikt	Synliggjøre den nye kunnskapen HH bidrar med på områdene	Ansatte, FoU-ledelse	Gjennomført stands med plakatpresentasjoner av forskning med likestillings- og mangfoldsfokus på høgskolens årsfest september 2014	Rektor, FoU-utvalg, Høgskolebiblioteket, Likestillings- og mangfoldsutvalg	At denne forskningen blir mer synlig også utenfor høgskolen
Analysere FoU-resultater i et likestillingsperspektiv.	Det er et mål å øke andelen kvinner i førstestillinger	Ivareta likestillings- og mangfolds-perspektiv i arbeidet med kompetanse-heving, bygging av FoU-kulturer og arbeid med å styrke kvalitet og kvantitet i forsknings- og formidlingsaktiviteter.	Faglige tilsatte.	Ved tildeling av stipend skal det legges vekt på om prosjektet er ledd i målrettet forskningsmessig kompetanseoppbygging for kvinner. Dette for å øke andelen kvinner i vitenskapelige toppstillinger.	Rektor, FoU-utvalget	Bedre andelen kvinner i førstestillinger og med dosent-, professor-kvalifikasjoner.

3.5 Kompetanseutvikling for ansatte i administrative og tekniske stillinger

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Tildeling av stipend for teknisk administrativt tilsatte.	Høgskolen ønsker å stimulere medarb. i tekn./administrative stillinger til å heve kompetansen	Stimulere til kompetanseheving, særlig.	Medarbeidere i teknisk-administrative stillinger. For lederstipend er kvinner en særskilt målgruppe.	Årlig tildeling	Høgskoleledelsen	Det var seks søkere, hvorav en mann. Alle søkerne fikk tildelt støtte i 2014.

3.6 Studieutvikling som ivaretar samfunnsoppdraget, herunder likestillings- og mangfolds dimensjoner og internasjonale perspektiver.

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
1. Ha et studietilbud som ivaretar mangfold og likestilling. Ivareta internasjonale perspektiver i studietilbudet.	Felles for alle tiltak: Ønske om å sette tydeligere fokus på spørsmål knyttet til likestilling, mangfold og internasjonale perspektiver.	Fremme og sikre et inkluderende, mangfoldig og internasjonalt studie- og læringsmiljø.	Alle studenter	Høgskolens fag- og studieplaner er under kontinuerlig justering og revidering. I tillegg til læringsutbyttebeskrivelser, arbeids- og vurderingsformer uttrykkes krav om konkrete perspektiver som må ivaretas i planene. Fagmiljøene vurderer hvor innholdskomponenter og/eller perspektiver knyttet til likestilling, mangfold og	Høgskolens Utdanningsutvalg ledet av prorektor for utdanning.	Ny veileder for fag- og studieplaner er under utvikling i 2014, og perspektivene og målsettingen blir tatt med inn i dette arbeidet. Høgskolen arbeider

<p>2. Gjennomføre fem studiepoengs kurs i «Fadderarbeid og internasjonalisering».</p>		<p>Bidra til bedre integrering av internasjonale studenter, og skape større mangfold i studentgruppa.</p>	<p>Alle studenter</p>	<p>antidiskriminering skal ivaretas i fag- og studieplanene.</p> <p>HHs lærerutdanninger har flerkulturelle perspektiver som profil og er aktive i bl.a. Kompetanse for mangfold, samt tilbyr Andrespråkspedagogikk i Kompetanse for kvalitet. Høgskolen har tre engelskspråklige mastere i sitt studietilbud og en rekke emner med engelsk som undervisningsspråk. Instituttene tilrettelegger for at internasjonalt semester er en integrert del av studietilbudet på avdeling.</p> <p>Kurs gjennomført i 2014.</p>		<p>kontinuerlig med internasjonalisering av studietilbudet for å oppnå målsettingen.</p> <p>Kurset bidrar til større kulturforståelse og tettere kobling mellom norske og internasjonale studenter. Videreføres for 2014.</p>
<p>3. Bidra til at nødvendig informasjon er tilgjengelig på engelsk</p>		<p>Sørge for god integrering av internasjonale studenter og ansatte og gi gruppen muligheter til å holde se oppdatert på viktig informasjon.</p>	<p>Internasjonale studenter</p>	<p>HH har i 2014 introdusert nye nettsider med mål om å forbedre innhold og presentasjon av informasjon på nett. I samme prosess blir det evaluert hvilken informasjon som må tilgjengeliggjøres på engelskspråklige sider. Det gjøres en kontinuerlig vurdering av hvilke dokumenter i høgskolens kvalitetssystem som bør oversettes og tilgjengeliggjøres på engelsk.</p>		<p>Web-prosjekt pågår i 2014. Fokus på å tilgjengeliggjøre informasjon og nøkkeldokumenter oversatt til engelsk følges opp kontinuerlig, bl.a. i fagteam. Tydeligere retningslinjer, rutiner og ansvarsfordeling utarbeides.</p>
<p>4. Gjennomgå praksis for tilrettelegging av eksamen for studenter med nedsatt funksjonsevne.</p>		<p>Sikre rettigheter og likestilling for studenter med særskilte behov i en eksamens-</p>	<p>Studenter med nedsatt funksjons evne</p>	<p>Praksis rundt tilrettelegging ved eksamen diskuteres i høgskolens Fagteam eksamen for å sikre lik og god tilrettelegging ved alle avdelinger.</p>		<p>Målsettingen skal nås gjennom kartlegging av dagens situasjon og iverksetting av nødvendige tiltak</p>

		situasjon..				
--	--	-------------	--	--	--	--

3.7 Diskrimineringsvern

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
Følge opp eventuelle funn knyttet til spørsmål om trakassering i medarbeiderundersøkelse 2015. Øke antall spørsmål om mangfold i medarbeiderundersøkelse 2015.	Medarbeiderundersøkelsen i 2012 viste at en del medarbeidere har opplevd mobbing og /eller trakassering. Ønske om bedre kunnskap om flere sider ved mangfold	At høgskolen skal ha et helsefremmende arbeidsmiljø, fritt for mobbing, trakassering og diskriminering. Få økt innsikt i medarbeidernes opplevelse av hvordan høgskolen ivareta og legger til rette for ulike sider ved mangfold	Medarbeidere og ledere i HH	Gjennomføres høsten 205	Hovedarbeidsmiljøutvalget og høgskolens strategiske ledergruppe	Det forventes å øke bevisstheten om hva som kan oppleves som mobbing, trakassering og med det endre praksiser. Videre vil høgskolen følger opp resultatene av hvordan medarbeidere opplever ulike sider ved mangfold.

3.8 Studenter, forhold knyttet til etnisitet og nedsatt funksjonsevne

Høgskolen har hatt et fokus på forhold knyttet til inkluderende læringsmiljø og etnisitet, har Læringsmiljøutvalget (LMU) har hele tiden fokus på studenter med behov for særskilt tilrettelegging både i undervisningssituasjonen og eksamenssituasjonen. LMU har også fokus på tospråklige studenter.

<i>Tiltak</i>	<i>Bakgrunn /utfordring</i>	<i>Målsetning</i>	<i>Målgruppe</i>	<i>Status</i>	<i>Forankring/ ansvarlig for gjennomføring</i>	<i>Resultater / forventede resultater</i>
---------------	-----------------------------	-------------------	------------------	---------------	--	---

Gjennomføre kurs i «Fadderarbeid og internasjonalisering», fem studiepoeng	En relativt stor økning i internasjonale studenter har tydeliggjort et behov for bedre mottak og oppfølging av internasjonale studenter	Økt mangfold i studentgruppen gjennom økt kulturforståelse og kjennskap på tvers av nasjonaliteter.	Norske og internasjonale studenter ved HH	I 2014 har 23 studenter deltatt på kurset, (7 fullførte).	Studie- og forskningsseksjonen	Bedre integrering av de internasjonale studentene, og større mangfold i studentgruppen.
Tildeling av reisestipend gjennom videreføring av Skills. Opprette lokallag i SAIH	Student-parlamentet har vedtatt å trappe ned Skills-arbeide og trappe opp det internasjonale hjelpearbeidet gjennom SAIH	Studenter skal gjennom utenlandsopphold og internasjonalt hjelpearbeid få større innsikt i – og forståelse for andre nasjonaliteter.	Studenter	To studenter ble tildelt stipend i 2014 og det tildeles til to nye studenter i 2015.	Vedtatt i studentparlamentet	Innsikt, forståelse, erfaring og engasjement som de formidler til medstudenter gjennom presentasjoner og foredrag.
Veiledning i akademisk skriving for studenter med minoritetsspråklig bakgrunn.	Noen minoritetsspråklige studenter strever med det akademiske språket, og har behov for ekstra undervisning	At tospråklige studenter skal beherske det akademiske språket	Tospråklige studenter	Tilbud på en av campusene overfor en studentgruppe (førskolrelærerstudenter)	Den faglige ledelse på hvert campus er ansvarlig for gjennomføring	Bedre gjennomstrømning og eksamensresultater for tospråklige studenter.

Tabell 1. Kjønnfordeling. (Kilde: DBH pr. 01.10.2014)

Kjønnfordeling, brutt ned på stillingskategori	2011		2012		2013		2014	
	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %
Administrative stillinger	120,3	69,2	130,5	70,7	137,3	71,1	137,4	74,4
Andre stillinger	4,0	-	4,0	-	5,0	20,0	5,0	20,0
Drifts- og vedlikeholdsstillinger	26,6	72,2	23,1	76,1	26,4	69,3	29,0	69,7
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling	33,6	45,7	33,6	45,6	37,1	39,1	34,8	43,4
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	274,5	50,6	267,4	52,1	301,7	52,6	319,4	53,6
Sum	459,0	55,9	458,5	57,6	507,4	57,0	525,7	59,0

Tabell 2. Gjennomsnittslønn. (Kilde: SAP pr. 31.12.2014)

2.1. - Gjennomsnittslønn - totalt i institusjonen	Gjennomsnitt av månedslønn i kroner		Gjennomsnitt av månedslønn i kroner	
	Kvinner	Gj.snitt av månedslønn i 100%	Menn	Gj.snitt av månedslønn i 100%
2014	kr 43 846,69	90,27 %	kr 48 574,30	100,00 %
2013	kr 40 998,42	90,78 %	kr 45 163,61	100,00 %
2012	kr 40 180,33	89,82 %	kr 44 733,43	100,00 %
2011	kr 38 211,56	90,71 %	kr 42 125,92	100,00 %
2.2. - Gjennomsnittslønn, brutt ned på avdelingsnivå	Gj.snitt av månedslønn i kroner	Gj.snitt av månedslønn i 100%	Gj.snitt av månedslønn i kroner	Gj.snitt av månedslønn i 100%
2014	Kvinner		Menn	
Avd. for økonomi- og ledelsesfag	kr 41 914,09	79,76 %	kr 52 550,55	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	kr 44 774,24	87,53 %	kr 51 154,20	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	kr 44 841,29	89,54 %	kr 50 080,96	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landbruksfag	kr 40 131,11	88,20 %	kr 45 502,63	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	kr 41 888,65	99,85 %	kr 41 950,04	100,00 %
2013				
Avd. for økonomi- og ledelsesfag	kr 38 435,78	80,98 %	kr 47 463,59	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	kr 42 128,21	87,86 %	kr 47 951,06	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	kr 42 152,04	90,34 %	kr 46 659,60	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landbruksfag	kr 38 608,22	91,71 %	kr 42 095,90	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	kr 38 432,19	96,54 %	kr 39 809,68	100,00 %
2012				
Avd. for økonomi- og ledelsesfag	kr 37 539	81,79 %	kr 45 896	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	kr 41 431	88,56 %	kr 46 782	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	kr 41 342	89,13 %	kr 46 381	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landbruksfag	kr 37 720	87,55 %	kr 43 084	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	kr 37 659	95,68 %	kr 39 361	100,00 %
2011				
Avd. for økonomi- og ledelsesfag	kr 36 504	84,15 %	kr 43 382	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	kr 39 206	93,93 %	kr 41 740	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	kr 39 355	89,52 %	kr 43 962	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landbruksfag	kr 35 322	87,43 %	kr 40 402	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	kr 35 731	93,55 %	kr 38 195	100,00 %
2.3. - Gjennomsnittslønn, brutt ned på stillingsgruppenivå	Gjennomsnitt av månedslønn i kroner	Gj.snitt av månedslønn i 100%	Gjennomsnitt av månedslønn i kroner	Gj.snitt av månedslønn i 100%
Administrativt personale	Kvinner		Menn	
2014	kr 41 301,50	81,98 %	kr 50 382,71	100,00 %
2013	kr 38 426,00	81,48 %	kr 47 158,90	100,00 %
2012	kr 37 094,80	80,56 %	kr 46 046,76	100,00 %
2011	kr 35 933,07	82,59 %	kr 43 507,95	100,00 %
Drifts- og tekniske personale/andre tilsatte				
2014	kr 33 266,54	95,19 %	kr 34 947,90	100,00 %
2013	kr 31 294,64	94,67 %	kr 33 130,42	100,00 %
2012	kr 31 488,03	98,92 %	kr 31 832,67	100,00 %
2011	kr 29 496,25	99,17 %	kr 29 743,21	100,00 %
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger				
2014	kr 47 240,74	93,51 %	kr 50 518,13	100,00 %
2013	kr 44 055,98	94,04 %	kr 46 846,68	100,00 %
2012	kr 43 703,26	94,12 %	kr 46 432,08	100,00 %
2011	kr 41 253,08	94,01 %	kr 43 880,71	100,00 %

Tabell 3 Kjønnsbalanse i midlertidige stillinger. (Kilde: DBH pr. 01.10.2014)

3.1. Kjønnsbalanse i midlertidige stillinger. Avdelingsnivå	2011		2012		2013		2014	
	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %
Avdeling/Fakultet								
Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag	17,5	47,6	11,2	33,9	22	28,6	17,5	40,6
Avdeling for folkehelsefag	29,3	69,1	15,8	75,9	18,2	71,2	23	69,7
Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap	36,3	67,8	28,5	68,7	43,1	69,3	36,6	69,9
Avdeling for økonomi- og ledelsesfag	4,1	39,5	5,9	20,3	6	58,3	4,9	40,6
Høgskoleadministrasjonen	9,4	46,8	10	60	12,1	40,3	11,5	30,4
Sum	96,5	61,3	71,4	59,6	101,4	56,7	93,4	58

3.2. Kjønnsbalanse i midlertidige stillinger.

3.2. Kjønnsbalanse i midlertidige stillinger. Stillingskategori	03.feb	2011		2012		2013		2014	
		Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %
Stillingsgruppe									
Administrative stillinger		18	55,4	18,8	68,1	19,8	63,6	15,4	54,5
Andre stillinger		4	-	4	-	5	20	5	20
Drifts- og vedlikeholdsstillinger		3,8	23,7	-	-	3	46,7	2,9	31
Støttestillinger for undervisning, forskning og formidling		1,4	28,6	-	-	5,3	18,9	3,9	5,1
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger		69,3	69	48,6	61,3	68,3	60,8	66,2	65,9
Sum		96,4	61,3	71,4	59,6	101,4	56	93,4	58

Tabell 4, kjønnfordeling deltid (Kilde: SAP, pr.31.12.2014)

4.1. Kjønnfordeling, deltid. Avdelinger	Kvinne		Mann		Totalt Antall av Antall	Totalt Sommer av Antall2
	Antall av Antall	Summer av Antall2	Antall av Antall	Summer av Antall2		
2014	89	64,03 %	50	35,97 %	139	100,00 %
Avd. for økonomi og ledelsesfag	7	31,82 %	15	68,18 %	22	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	28	70,00 %	12	30,00 %	40	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	41	70,69 %	17	29,31 %	58	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landsbruksfag	3	33,33 %	6	66,67 %	9	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	10	100,00 %		0,00 %	10	100,00 %
2013	91	62,76 %	54	37,24 %	145	100,00 %
Avd. for økonomi og ledelsesfag	11	44,00 %	14	56,00 %	25	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	33	78,57 %	9	21,43 %	42	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	30	61,22 %	19	38,78 %	49	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landsbruksfag	4	28,57 %	10	71,43 %	14	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	13	86,67 %	2	13,33 %	15	100,00 %
2012	86	63,70 %	49	36,30 %	135	100,00 %
Avd. for økonomi og ledelsesfag	10	41,67 %	14	58,33 %	24	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	30	78,95 %	8	21,05 %	38	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	29	60,42 %	19	39,58 %	48	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landsbruksfag	6	46,15 %	7	53,85 %	13	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	11	91,67 %	1	8,33 %	12	100,00 %
2011	88	65,19 %	47	34,81 %	135	100,00 %
Avd. for økonomi og ledelsesfag	10	47,62 %	11	52,38 %	21	100,00 %
Avdeling for folkehelsefag	31	86,11 %	5	13,89 %	36	100,00 %
Avdeling for lærerutd. og naturvitenskap	33	66,00 %	17	34,00 %	50	100,00 %
Avdeling for anvendt økologi- og landsbruksfag	5	27,78 %	13	72,22 %	18	100,00 %
Høgskoleadministrasjonen	9	90,00 %	1	10,00 %	10	100,00 %

4.2. Kjønnfordeling, deltid. Stillingskategori	Kvinne		Mann		Totalt Antall av Antall	Totalt Sommer av Antall2
	Antall av Antall	Summer av Antall2	Antall av Antall	Summer av Antall2		
Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger						
2014	53	54,08 %	45	45,92 %	98	100,00 %
2013	52	53,06 %	46	46,94 %	98	100,00 %
2012	48	52,17 %	44	47,83 %	92	100,00 %
2011	25	89,29 %	3	10,71 %	28	100,00 %
Administrativt personale						
2014	13	86,67 %	2	13,33 %	15	100,00 %
2013	19	76,00 %	6	24,00 %	25	100,00 %
2012	18	81,82 %	4	18,18 %	22	100,00 %
2011	17	85,00 %	3	15,00 %	20	100,00 %
Drifts- og tekniske personale/andre tilsatte						
2014	23	88,46 %	3	11,54 %	26	100,00 %
2013	20	90,91 %	2	9,09 %	22	100,00 %
2012	20	95,24 %	1	4,76 %	21	100,00 %
2011	25	89,29 %	3	10,71 %	28	100,00 %

